

Porin kaupungin tilinpäätös 2022

Sisällysluettelo

1.	Toimintakertomus	
1.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1.1	Katsaus vuoteen 2022	1
1.1.2	Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	2
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	3
1.1.4	Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.5	Kaupungin henkilöstö	5
1.1.6	Ympäristöasiat	5
1.1.7	Muut ei-taloudelliset asiat	7
1.1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	7
1.1.9	Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat asiat	8
1.2	Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	10
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	14
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	14
1.3.2	Toiminnan rahoitus	15
1.4	Rahoitusasema ja sen muutokset	17
1.5	Kokonaistulot ja –menot	20
1.6	Kuntakonsernin toiminta ja talous	21
1.6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	21
1.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus	21
1.6.3	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	29
1.6.4	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	31
1.7	Tilikauden tuloksen käsittely	35
2.	Talousarvion toteutuminen	
2.1	Tavoitteiden ja käyttötalouden toteutuminen	36
	Porin kaupungin palvelulupaus: Porissa Suomen sujuvimmat prosessit	36
	Tarkastustoimi	37
	Konsernipalvelut	37
	Energian välitys	37
	Porin pelastustoiminnan kustannukset	38
	Muut toimialoille kohdistamattomat käyttötalouserät	38
	Perusturva	39
	Sivistystoimiala	48
	Elinvoima- ja ympäristötoimiala	54
	Tekninen toimiala	57
	Satakunnan Pelastuslaitos	59
	Liikelayosten tavoitteiden toteutuminen	60
2.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	63
2.3	Investointiosan toteutuminen	66
2.4	Rahoitusosan toteutuminen	71
3.	Tilinpäätöslaskelmat	
	Porin kaupungin tuloslaskelma	72
	Porin kaupungin rahoituslaskelma	73
	Porin kaupungin tase	74
	Konsernilaskelmat	76
4.	Tilinpäätöksen liitetiedot	
4.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot	80
4.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	80
4.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	82
4.4	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	85
4.5	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	89
4.6	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	91
4.7	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	97
5.	Eriytetyt tilinpäätökset	
5.1	Liikelayosten tilinpäätökset	99
	Porin Palveluliikelayos	99
	Porin Vesi	111
5.2	Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat	127
5.3	Muut eriytetyt laskelmat	130
6.	Allekirjoitukset ja merkinnät	

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Katsaus vuoteen 2022

Vuosi 2022 oli monessa mielessä historiallinen vuosi. Se oli viimeinen vuosi kunnille olla järjestämisvastuussa sosi-aali- ja terveydenhuollosta sekä pelastustoimesta. Porin talousarvion loppusumma oli tässä viimeisessä soten ja pelastustoiminnan sisältäneessä talousarviossa 854 miljoonaa euroa. Nyt se on vuoden 2023 talousarviossa 434 miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 alussa, juuri kun koronatilanne alkoi rauhoittua, koko maailmaa kohtasi uusi painajainen Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022. Talouden näkökulmasta vuosi 2022 tullaan muistamaan erityisesti energiakriisistä, korkeasta inflaatiosta ja korkojen noususta. Euroopan keskuspankki nosti ohjaukorkoa peräti neljä kertaa vuoden 2022 aikana hillitäkseen kovaksi kiihtynyttä inflaatiota.

Paikallisella tasolla kaupungin hallinnossa tapahtui myös merkittävä muutos, kun vuodesta 2006 alkaen kaupunginjohtajana toiminut Aino-Maija Luukkonen siirtyi eläkkeelle. Uusi kaupunginjohtaja Lauri Inna aloitti työnsä juuri tämän tilinpäätöksen valmistumisen aikoihin.

Kaupungin taloudellinen tulos jäi vuonna 2022 heikoksi. Tilikauden alijäämä oli noin 7,9 miljoonaa euroa. Talousarviossa tavoitteeksi oli asetettu -6,3 miljoonaa euroa. Toimintakatteen kasvu oli 6,6 prosenttia, jota voidaan pitää järkyttävänä. Syitä on monia. Yleinen kustannuskehitys, energian hinnan nousu, palkkojen sopimuskorotukset, lain-säädännölliset muutokset jne. Kovin vähän sellaisia tekijöitä, joille kaupunki olisi nopeasti voinut tehdä mitään. Oli syyt mitkä tahansa, se ei poista sitä tosiasiaa, että tulokehityksemme ei riitä kattamaan menokehitystä. Verotulomme kasvoivat yhteensä 5,4 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden strategian keväällä 2022. Se luo erinomaisen pohjan kaupungin kehitykselle. Myös sen toimeenpano on alkanut vauhdilla. Elinkeinoelämän puolella tapahtuu todella hyviä ja merkittäviä asioita nyt jatkuvasti. Poriin ja Porin seudulle syntyy uutta yritystoimintaa ja uusia työpaikkoja. Kaupungin perustoiminnoissa strategian jalkauttaminen on myöskin lähtenyt loistavasti käyntiin. Uusi strategia luo selkeät puitteet kaikelle kaupungin tekemiselle ja jokainen kaupungin työntekijä osallistuu sen toteuttamiseen. Strategia toimii myös vahvana runkona, kun vuoden 2024 talousarviota lähdetään valmistelemaan.

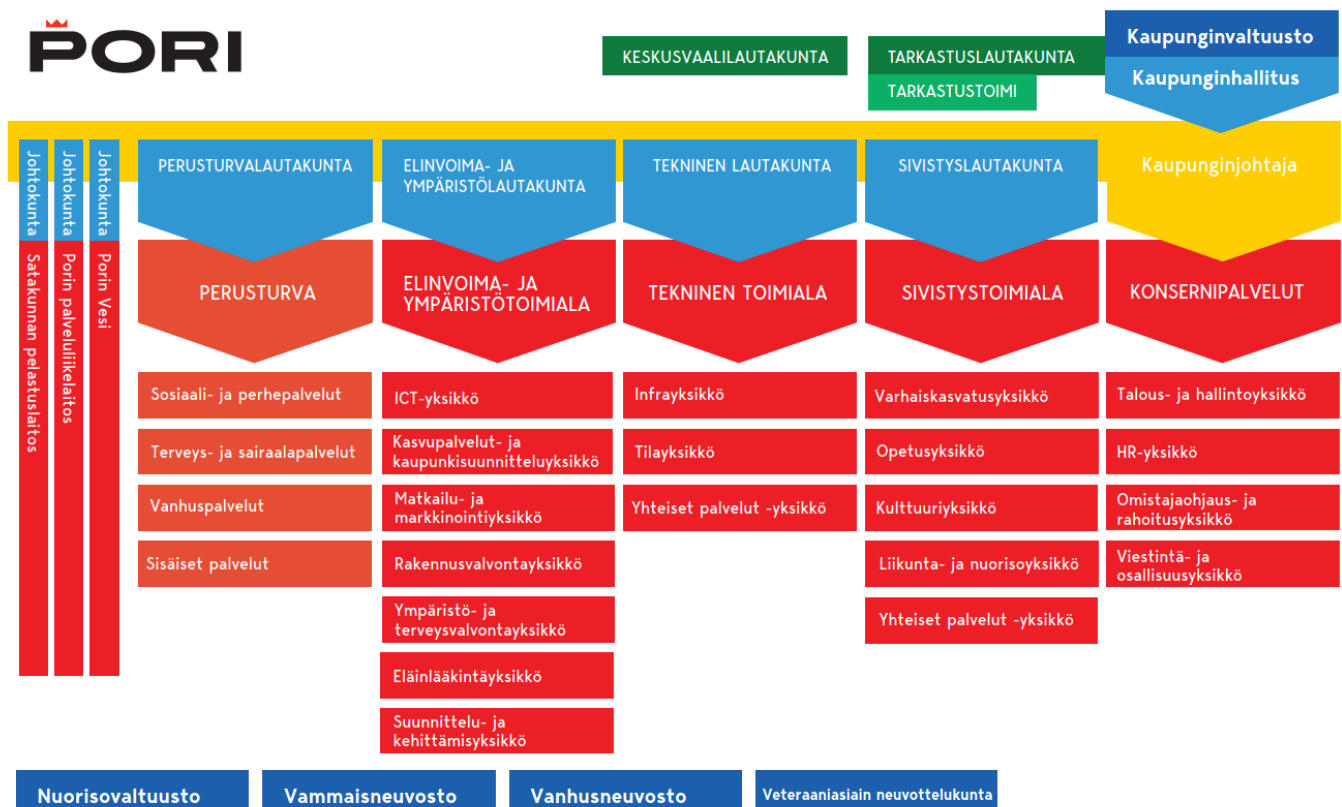
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuuston poliittiset voimasuhteet		1.1.2022		31.12.2022
Keskustan valtuustoryhmä		4		4
Kokoomuksen valtuustoryhmä	(pj.)	13		13
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä		3		3
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	(II vpj.)	11	-2	9
Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä	(I vpj.)	13		13
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	(III vpj.)	8		8
Vihreä valtuustoryhmä		7		7
Liike Nyt valtuustoryhmä (KV 12.12.2022 § 210)		0	+2	2
Valtuutettuja yhteensä		59		59

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet		1.1.-31.12.2022
Keskusta		1
Kokoomus	(I vpj.)	2
Perussuomalaiset	(II vpj.)	2
SDP	(pj.)	3
Vasemmistoliitto		1
Vihreät		2
Jäseniä yhteensä		11

Hallinnollinen organisaatio 31.12.2022

Perusturvan ja Satakunnan Pelastuslaitoksen toiminnot sekä merkittävä osa Porin Palveluliikelaitoksen henkilöstöstä siirtyi hyvinvointialueelle tilikauden päättyessä. Lisäksi vuoden 2022 aikana on päätetty uuden 1.1.2023 toimintansa aloittaneen Vapaa-ajan lautakunnan perustamisesta.

Tilivelvolliset johtavat viranhaltijat

Vs. kaupunginjohtaja Lauri Kilku, Elinvoima- ja ympäristötoimialan vs. toimialajohtaja Jouko Hautamäki, Perusturvan toimialajohtaja Sanna Mustajoki, Sivistystoimialan toimialajohtaja Esa Kohtamäki, Teknisen toimialan toimialajohtaja Markku Koppelomäki, Pelastusjohtaja Pekka Tähtinen, Palveluliikelaitoksen johtaja Jani Sundell, Porin Vesi liikelaitoksen johtaja Ismo Lindfors.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Porin taloudellinen alue on kompakti. Puolen tunnin säteellä Porin keskustasta asuu n. 112000 asukasta, joista työikäisiä on yli puolet. Alueella on noin 7000 yritystä. Yksityisen sektorin osuus alueen työpaikoista on merkittävä. Elinkeinorakenne on monipuolinen, mikä parantaa alueen muutosjoustavuutta. Poriin on lisäksi keskittynyt kaikkien koulutusasteiden koulutustarjontaa, millä on merkitystä tulevan kasvun ja kilpailukyvyyn sekä vetovoiman ja houkuttelevuuden kannalta.

Jokaisen alueen menestyminen perustuu kasvuun. Tärkeimmät kasvun osatekijät liittyvät yritysten kasvuun, yritysperustantaan, työssäkäyntialueen yrityskannan kasvuun, alueelle kohdistuviin investointeihin ja pääomaan, työpaikkakehitykseen, asukasluvun kehitykseen, tapahtuma- ja matkailukävijöiden määrään jne. Ilman kasvua ei ole mahdollista kehittää alueen elinvoimaa.

Vuosi 2022 alkoi odotuksiltaan lupaavissa merkeissä, sillä COVID-19 alkoi jäädä taka-alalle, ja uusiin virusvariantti omikron osoittautui melko vaarattomaksi. Etätyöstä alettiin siirtyä soveltuvien osin lähi- ja hybridityöhön ja perinteisiä tapahtumia oli päästy jälleen järjestämään.

Tummia pilviä oli kuitenkin 2021 lopulla ja alkuvuonna 2022 alkanut näkyä Ukrainan suunnalla, ja lopulta helmikuussa Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Sotatila aiheutti ketjureaktion, jossa näkyi inhimillisen hädän lisäksi epävarmuus tulevasta.

Inhimillinen hätä Ukrainassa realisoitui Euroopassa miljooniin pakolaisiin, joista kymmeniä tuhansia saapui myös Suomeen. Poriinkin tuli satoja Ukrainan-pakolaisia, joiden sijoittamista koordinoitiin yhdessä SPR:n vastaanottokeskuksen kanssa. Ukrainalaisten työllistymistä on edistetty yhdessä alueen viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Kaupungin panosta kanavoidaan erityisesti maahanmuuttajien neuvontapisteiden Mainen kautta.

Sota-alueelle ulottuvien hankintaketjujen katkeaminen ja länsimaiden pakotteet Venäjää vastaan aiheuttivat energian ja raaka-aineiden hintojen nopeaa kasvua, mikä puolestaan johti jo vauhtiin päässeeseen inflaation nopeaan kasvuun. Polttoaineiden hinnat nousivat n. 70 %, ja kesän aikana kohdattiin lisäksi poikkeuksellinen sähkön pörssihiinnan nousu Venäjältä tuodun sähkön poistuttua markkinoilta. Lisäksi Olkiluodon kolmosyksikön valmistusongelmat vähensivät saatavilla olevaa sähköä. Tämä sekoitti sähköenergiamarkkinan ja jakoi kansalaiset ja yritykset häviöihin ja voittajiin sen mukaan, miten olivat sattuneet sähkösopimuksia tekemään. Korotukset sähkön hinnassa olivat todella suuria; nähtiin satojen, pahimmillaan jopa tuhannen prosentin hinnannousuja. Tilannetta helpottaakseen maan hallitus lähti toteuttamaan sähköenergiaan useita erilaisia tuki-instrumentteja. Sähkön säästöön kannustettiin, jotta vältettäisiin sähkökatkot tai jopa sähköverkon kaatuminen. Kotitaloudet, yritykset ja muut organisaatiot – Pori mukaan luettuna - tekivät varautumissuunnitelmia sähkökatkojen varalta. Loppuvuonna onneksi alkoi näyttää, että pahin ei ehkä toteudukaan.

Kuitenkin näyttää, että lievä taantuma on mahdollinen koko euroalueella. Ennusteissa uskotaan Suomen BKT:n supistuvan 2023 0 – 1,0 prosenttia. Kuluttajien luottamus tulevaan on heikolla tasolla, ja inflaation ja nousevien korkojen vuoksi ostovoima on laskenut. Siksi myös yritysten tilanne voi heikentyä. Porin alueella ollaan riippuvaisia viennin kehittymisestä, ja päämarkkina-alueiden heikentyvä taloustilanne voi näkyä yrityksissämme nopeastikin.

Huolimatta energiahintojen noususta ja taantumun uhasta ulkomaisten yritysten kiinnostus Suomeen ja myös Poriin jatkui vahvana. Taustalla on uusiutuvan energian lisääntynyt saatavuus, mikä kiinnostaa erityisesti vihreän siirtymän teollisuudenaloja. Tuulivoimaa tullaan Porinkin alueella rakentamaan tulevina vuosina huomattavasti lisää, ja mahdollisesti myös sähkön varastointiin liittyvät hankkeet tulevat näkymään myös Porin seudulla entistä enemmän.

Porissa ja Satakunnassa koronan aikana jatkunut työllisyyden myönteinen kehitys hidastui vuonna 2022. Joulukuussa 2021 Porin työttömyysaste oli 11,9 %, ja vuoden 2022 joulukuussa 12,2 %, eli työttömyys oli lievästi kasvanut. Tilanne on sama myös koko maakunnan osalta: 12/2022 työttömyysaste oli 10 %, kun se vuotta aiemmin oli 9,9 %. Kuitenkin työttömyys Porissa ja Satakunnassa on laskenut jo alle koronaa edeltäneen tason.

Vuonna 2021 alkanut Porin seudun työllisyyskokeilu on jatkanut toimintaansa. Kokeilussa TE-toimiston vastuita siirrettiin kuntien vastuulle tiettyjen asiakasryhmien osalta. Viime vuonna aloitettiin myös valmistautuminen TE24-uudistukseen, joka tämänhetkisen tiedon mukaan pääsisi käynnistymään 2025 alussa. Satakunnan TE24-ohjausryhmässä ovat mukana kaikki maakunnan kunnat, maakuntaliitto, TE-toimisto ja ELY-keskus.

Keväällä 2022 tapahtumakenttä avautui ja oli ylikuumentumistilassa, kun vanhoja jo siirrettyjä tapahtumia pidettiin sekä uusia suunniteltiin. Porin kaikki perinteiset kivijalkatapahtumat vietiin läpi, uusia ensikertalaisia tapahtumia järjestettiin ja kaupungissa oli kesän aikana monta isoa kokousta. Yöpymisiä rekisteröitiin Porissa touko-elokuussa 124 000, joka oli 9,5% vähemmän kuin vuotta aiemmin samalla ajanjaksolla. Koko vuoden yöpymisten määrä rekisteröidyissä majoitusliikkeissä oli 214 000, joka oli 3% vähemmän kuin vuonna 2021. Kotimaisten matkailijoiden osuus yöpymisistä väheni 6%, kun taas kansainvälisten matkailijoiden osuus kasvoi yhteensä 48%.

Yyterin kävijämäärät laskivat ennätysvuodesta 2022 kolmanneksella (376 000 -> 257 000). Lasku oli odotettua, sillä koronatilanteen helpotuttua ihmiset suuntasivat matkansa jälleen myös ulkomaille. Tämän lisäksi inflaatio ja poltto-aineiden hinnannousu vaikuttivat vierailijoiden määrään. Heinäkuun säät olivat myös edellisvuotta heikommalla, mutta toisaalta Yyterissä mitattiin 21.7.2022 päiväkohtainen kävijäennätys, 12483 kävijää.

Seutumme ja koko maakunnan yhteisenä heikkoutena on negatiivinen väestökehitys. Syntyvyydessä korona-ai- kana nähty positiivinen muutos palautui 2022 takaisin laskevalle trendille. Kuolleita Suomessa oli viime vuonna en- nätyksellisen paljon ja syntyneitä ennätysvähän, ja tilanne oli vastaava myös Satakunnassa ja Porissa. Po- rin kokonaisnettomuutto oli ulkomailta muuton ansiosta suurempi kuin kertaakaan vuoden 1980 jälkeen, mutta luonnollinen väestönlisäys jäi historiallisen alhaiseksi. Porin nettomaahanmuutto oli +408 ja maassamuutto -11, kuolleita oli 1215 ja syntyneitä 591.

Haasteenamme on edelleen työvoimapula, joka voi heikentää yritysten kasvumahdollisuuksia ja siten taloudellista yleiskuvaa. Tampereen yliopiston ja Satakunnan ammattikorkeakoulun muuntokoulutuksilla sekä kohdennetuilla rekrytointikampanjoilla on etsitty helpotusta tilanteeseen, mutta tarjonta ei vielä riittävästi kohtaa kysyntää. Rekrytointikampanjoita jatketaan yhteistyössä Lounais-Suomen alueen kuntien kanssa. Erityistä huomiota kiinnite- tään työperäiseen maahanmuuttoon ja maahanmuuttajien kotouttamiseen ja asettumisen helpottamiseen.

Porin ja Helsingin välinen säännöllinen lentoliikenne on toiminut koko vuoden, ja matkustamisessa on ollut nähtä- vissä elpymistä. Lentoliikenne Porista nähdään edelleen tarpeelliseksi erityisesti Porin ja Satakunnan vientipainot- telisen elinkeinoelämän kannalta. Säännöllinen lentoliikenne on lisäksi välttämätön edellytys Porin lentokentän ja siihen välittömästi liittyvien toimintojen eli Suomen Ilmailuopiston, Länsi-Suomen pelastusharjoitusalueen ja Länsi- rannikon Koulutus Oy WinNovan lentokoneasentajakoulutuksen tulevaisuudelle johtuen näiden toimintojen vah- vasta keskinäisriippuvuudesta. Näistä johtuen Pori yhdessä muutamien maakunnan kuntien ja elinkeinoelämän kanssa päätti jatkaa Helsingin-lentojen tukemista 2023. Mukaan kustannuksia jakamaan saatiin myös valtio.

Porin alueella on käynnissä ja suunnitteilla suuria infrainvestointihankkeita. Porin-radon kunnostus jatkui mm. taso- risteysien poistolla. Valtatie 2:n nelikaistaistamisen suunnittelu valmistui, mutta maakuntaliiton vaatimuksesta teh- tävä ympäristövaikutusten arviointi hidastaa toteutusta ainakin vuodelle. Eurajoen eritasoliittymä valtatie 8:lla valmis- tui. Porin Satama Oy jatkoi investointejaan sekä Mäntyluodossa että Tahkoluodossa. Väylävirasto ilmoitti toteutta- vansa lähivuosina digiratapilotin Tampere – Pori/Rauma -rautiatiella. Lisäksi sovittiin, että valtio käynnistää neljän liikennehankkeen suunnittelun yhteisrahoitteisesti Porin kaupungin kanssa. Kohteet ovat Mäntyluoto-Reposaari jkpp:n suunnittelu (jonka esisuunnitelma valmistui 2022), Länsitien ja Vanhan Vaasantien risteysjärjestelyjen suun- nittelu Hyvelässä, Tiiliruukin eritasoliittymän suunnittelu sekä valtiet 2 ja 8 yhdistävän yhdystien eli ns. Valtatie 11 jatkeen suunnittelu.

Alueen teollisuuden investoinnit ovat niin ikään merkittäviä. Critical Metalsin ja BioEnergyn suunnitelmat saivat mo- lemman ympäristöluvan. Boliden investoi Porin satamaan rakennettavaan n. 40 Me:n arvoiseen rikasteen vastaanot- tolaitoksen. Suomen Hyötytuulen merituulivoimapuiston laajennuksen kaavamuuos valmistui, mikä mahdollistaa 40 uutta noin 15 MW:n tuulivoimalaa Porin edustalle. Ruotsalainen Eolus ilmoitti tutkivansa mahdollisuutta rakentaa kaksi yhteensä n. 200 voimalan tuulipuistoa Porin edustalle Suomen talousvesialueille. Porin satamien operaattori- toimintoja vuosikymmeniä hoitanut Hacklin myi liiketoimintansa hollantilaiselle Olmarille, joka samalla osti Pori Satama Oy:n nosturitoiminnot. Biltrema avasi kaupan Mikkolassa, ja sekä K- että S-ryhmä investoivat uusiin marketteihin. Yhteensä voidaan puhua miljardiluokan investoinneista Porin seudulla. Ulkomaisten investointien kysyntä Porin alu- eeseen kasvoi voimakkaasti, ja tarjouskanta alueellemme on useita miljardeja.

Porin kaupunkiseudun lähitulevaisuuden haasteet liittyvät edelleen kasvudynamiikan kiihdyttämiseen, sujuvien ja nopeiden liikenneyhteyksien kehittämiseen, osaavan työvoiman ja opiskelijoiden saatavuuteen myös ulkomailta, alu- een T&K-panostusten lisäämiseen, korkeakoulujen toimintaedellytysten turvaamiseen ja alueen vetovoiman lisäämi- seen asukkaiden, yritysten ja investointien näkökulmasta. Haaste on myös vihreän siirtymän teollisuudelle sopivien pinta-alaltaan suurten sijoittumisalueiden vähäinen määrä. Myös Porin kaupunkikeskustan rakennemuutos tulee jat- kumaan tulevaisuudessakin.

Kesällä 2021 valmistuneessa Satakunnan korkeakoulutus ja sen kehittämismahdollisuudet -raportissa esitettyjen toimenpiteiden täytäntöönpano käynnistettiin laajalla maakunnallisella yhteistyöllä. Erityisesti raportissa kiinnitettiin huomiota yliopistollisen koulutuksen laajentamiseen. Porin kaupungin ja valtion välillä solmittiin innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimus 2021–2027, jonka ensimmäinen rahoitushaku käynnistyi 2022. Porin yliopistokeskuksen tek- niikan kandidaatin ylioppilaspohjaisen sisäänoton pilotointi päätettiin toteuttaa 2023. Satakunnan ammattikorkea- koulu laajentaa yhteistyötä Vaasan yliopistoon, jonka kanssa toteutetaan automaatioalan tutkimusohjelmaa.

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Vuodesta 2020 jatkuneet koronaviruksen aiheuttamat rajoitukset poistuivat vuoden 2022 aikana. Valtio jatkoi kuiten- kin kuntien taloudellista tukemista maksamalla valtionavustuksia kompensoidakseen koronaviruksesta aiheutuneita kustannuksia. Tilikauden päättyessä sosiaali- ja terveystaloudelliset toiminnot sekä pelastustoiminta siirtyivät hyvinvointi- alueen hoidettavaksi. Hyvinvointialueen valmisteluun osallistuminen kulutti merkittävästi henkilöstöresursseja em. toi- minnoissa.

1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Vuoden 2022 lopun henkilöstön kokonaismäärä on lähes sama edeltävään vuoteen nähden. Porin kaupungin palveluksessa oli 31.12.2022 yhteensä 6255 henkilöä. Luku sisältää vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt ja oppisopimussuhteiset sekä sivuvirkaiset ja sivutoimiset. Vuonna 2022 vakituisen henkilöstön määrä on kääntynyt kasvuun ja vastaavasti määräaikaisen henkilöstön määrä on vähentynyt.

Vuonna 2022 henkilöstökulut olivat 294,5 M€ sisältäen palkat ja palkkiot, eläkemaksut ja muut henkilöstösivukulut (286,4 M€ vuonna 2021). Palkkamenot olivat 231,9 M€ (225,5 M€ vuonna 2021) ja palkkojen sivukulut 62,6 M€ (60,9 M€ vuonna 2021).

Terveysperusteiset poissaolot kasvoivat. Poissaoloprosentti oli 6,1. Vuoden alussa poissaoloja oli paljon vuoteen 2021 verrattuna, jonka jälkeen poissaolot tasaantuivat lähes edeltävän vuoden tasolle. Vuoden aikana vanhuuseläkkeelle jäi 149 henkilöä (127; 2021) ja työkyvyttömyyseläkkeelle 17 henkilöä (5; 2021). Pääsääntöisesti suurimmat eläkkeelle siirtyneiden ryhmät kuuluivat puhtaus-, hoito- ja sivistysalan henkilöstöön. Vakinaisten vaihtuvuus kokonaisuudessaan kasvoi eläköitymisten ja irtisanoutumisten kasvun myötä. Vaihtuvuus oli 8,7 prosenttia (7,4 prosenttia vuonna 2021).

	31.12.2020	31.12.2021	Muutos	31.12.2022	Muutos
	Henkilömäärä	Henkilömäärä	2020 – 2021	Henkilömäärä	2021 – 2022
Vakinaiset	5023	4941	-82	5 087	146
Määräaikaiset	1 113	1162	49	988	-174
Työllistetyt	107	153	46	132	-21
Oppisopimussuhteiset	7	8	-3	48	40
Henkilöstö yhteensä	6 250	6 264	14	6 255	-9

Henkilöstöraportissa esitetään tarkemmat tiedot henkilöstöä koskevien tunnuslukujen kehityksestä sekä sosiaalisista asioista kuten tasa-arvo, työolot, työntekijöiden kuuleminen, työterveys ja -turvallisuus, palkitseminen ja henkilöstöjohtaminen.

1.1.6 Ympäristöasiat

Tulvasuojelu ja hulevesien hallinnan kehittäminen

Tulvasuojelussa vuoden 2022 aikana saatiin Isojoenrannan patojen peruskorjauksen ensimmäinen osuus lähes valmiiksi ja vuosien 2023 -ja 24 aikana on tarkoitus jatkaa töitä ylävirran padoilla. Tikkulan padon viimeinen rakentamaton osuus sijaitsee ranta-alueella asuntomessualueen ja vuonna 2021 valmistuneen pato-osuuden välissä. Vuoden 2021 aikana toteutettiin alueen stabiliteettilaskelmat ja yleissuunnitelmat. Vuoden 2022 aikana laadittiin vesilain mukaisen luvan lupahakemusasiakirjat ja lähetettiin hakemus Aluehallintoviraston käsiteltäväksi. Kun Tikkulan pato on kokonaisuudessaan saatu valmiiksi, padot suojaavat Porin satamien kannalta elintärkeää satamarataa, valtateiden risteysaluetta sekä lähialueen liikelaitoksia ja asuinrakennuksia.

Sunniemen ja Harjunpäänjoen alaosan vesitaloushanke on Vaasan hallinto-oikeuden käsittelyssä ja Sunniemen asemakaava on ehdotusvaiheessa. Tulvasuojelutoimenpiteet alueelle voidaan toteuttaa, kun asemakaava ja vesilainmukainen lupa ovat lainvoimaisia.

Ilmastomuutoksen vaikutusten lisääntyessä on tärkeää lisätä luonnonmukaisten hulevesien hallinnan keinoja hulevesitulvien riskien vähentämiseksi ja hulevesien laadun parantamiseksi. Erityisesti näihin asioihin kiinnitetään huomiota Porin kaupungin hulevesiohjelmassa, jonka laadinta aloitettiin vuonna 2020. Hulevesiohjelma pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2023 aikana.

Porin kaupungin alueella on happamia sulfaattimaita, jotka vaikuttavat alueiden rakennettavuuteen ja voivat aiheuttaa vesistön pilaantumista. Tekninen toimiala on mukana usean kaupungin ja tutkimuslaitoksen yhteisessä HaKaKo-hankkeessa, jossa selvitetään toimivia keinoja sulfaattimaiden aiheuttamiin haasteisiin.

Pohjaveden suojelu

Vuonna 2022 aloitettiin yhteishankkeena Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Pomarkun, Porin ja Ulvilan alueella olevien pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivitys. Hanketta koordinoi Porin kaupunki ja työn toteuttaa Afry Oy. Suojelusuunnitelmissa selvitetään pohjavesialueiden hydrogeologiset ominaisuudet, kartoitetaan riskikohteet ja laaditaan toimenpidesuosituksia alueella riskien pienentämiseksi. Suojelusuunnitelmassa selvitetään muun muassa liikenteeseen ja tienpitoon, maa-ainesten ottamiseen, asumiseen sekä maa- ja metsätalouteen liittyvät pohjavesivaihtokäytökset. Hankealueella on yhteensä 25 pohjavesialuetta, joista 15 kuuluu 1-luokkaan ja alueet ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita. Alueista 10 kuuluu 2-luokkaan ollen vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita.

Ilmanlaatu

Porin kaupungin, alueen suurimpien energiantuotannon ja teollisuuden laitosten sekä Porin Satama Oy:n toimeksiannosta tehty ilmanlaatuselvitys julkistettiin. Ilmatieteen laitoksen laatimassa ilmanlaatuselvityksessä arvioitiin mallintamalla, minkälaisia vaikutuksia eri päästölähteillä on paikalliseen ilmanlaatuun Porissa. Leviämismallinnuksessa olivat mukana autoliikenteen, energiantuotannon, teollisuuden, laivaliikenteen, Mäntyluodon ja Tahkoluodon satamatoimintojen sekä kiinteistökohtaisen lämmityksen päästöt.

Selvityksen mukaan Porin ilmanlaatuun vaikuttavat merkittävimmin autoliikenteen päästöt, katupöly, kotitalouksien puunpoltto sekä pienhiukkasten kaukokulkeuma. Energiantuotannon ja teollisuuden päästöjen vaikutus ilmanlaatuun hengityskorkeudella on sen sijaan pieni, koska päästöt vapautuvat pääsääntöisesti korkeista piipuista ja leviävät sekä laimenevat sen vuoksi tehokkaasti.

Laivaliikenteen ja satamatoimintojen vaikutus Porin ilmanlaatuun on myös varsin vähäinen ja vaikutus näkyy lähinnä satama-alueilla. Selvityksessä tarkasteltiin myös ilman epäpuhtauksien eri pitoisuustasoille altistuvien asukkaiden määriä. Asukkaat altistuvat korkeimmille typen oksidien ja hiukkasten pitoisuuksille ohikulkuteiden varsilla sekä bentso(a)pyreenin pitoisuuksille asuinalueilla. Altistuminen on isoimpien liikenneväylien varsilla suurempaa kuin Porin keskustassa.

Ilmapäästöjen vaikutukset

Vuonna 2022 aloitettiin Porin seudun ja Etelä-Satakunnan alueen ilmanlaadun bioindikaattoritutkimus, jonka toteuttaa alueen kuntien ja teollisuuslaitosten kustantamana Ramboll Finland Oy. Bioindikaattoritutkimuksella hankitaan tietoa kasvillisuuden ja maaperän tilasta sekä alueen herkkyydestä vaikutuksille, joita pitkäaikainen ilmapäästöjen kuormitus voi aiheuttaa, ja verrataan seurantatietoja kuormituksessa tapahtuneisiin muutoksiin.

Bioindikaattoreina tutkitaan näytealojen puusto- ja runkojäkälvauriot, metsäsammalien metallipitoisuudet sekä neulasten kemiallinen koostumus. Bioindikaattoritutkimuksia on alueella toteutettu säännöllisesti vuodesta 1990 alkaen.

Porin Vesi, liikelaitoksen veden hankinta ja jakelu sekä viemärointi ja jätevesien puhdistus

Porin Vesi alueen jätevesien käsittelystä vastavana tahona hoitaa merkittävä ympäristönsuojelukokonaisuutta. Kaikki Porin jätevedenpuhdistamot toimivat tehokkaasti vuonna 2022.

Jätevedenpuhdistamoiden puhdistamolietteen käsittelystä ja loppusijoituksesta vastaa sopimusperusteisesti Envor Pori Oy. Envor on rakentanut Luotsinmäen keskuspuhdistamon läheisyyteen biokaasulaitoksen ja hoitaa siellä keskuspuhdistamolla syntyvän puhdistamolietteen käsittelyn sekä toimittaa biokaasulaitoksella syntyvän mädätejäännöksen hyötykäyttöön. Biokaasua hyödynnetään liikenteen ja teollisuuden energianlähteenä.

Harjakankaan tekopohjavesilaitokselle suunniteltiin lämmitysjärjestelmän uusintaa kevyeen polttoöljyn perustuvasta lämmityksestä talousveden lämpösisältöä hyödyntävään lämmön talteenottoon. Lukkarisannan varavesilaitoksen tarvitsemasta sähköenergiasta osa tuotettiin laitokselle toteutetulla aurinkosähköjärjestelmällä. Luotsinmäen keskuspuhdistamon rakennukset lämmitettiin jätevedessä olevaa hukkalämpöä hyödyntäen.

Vesi- ja viemäriverkoston sekä laitosten saneerausta jatkettiin. Yli 90 % kaikista investoinneista oli saneerausinvestointeja. Investointien kokonaismäärä oli 4,04 M€.

Porin paikallisliikenne Porin Linjat Oy:n operoimana

Porin Linjojen vuoden 2022 kaikki liikenteen kilometrisuoritteet on ajettu täysin uusiutuvalla polttoaineella. Vuoden 2019 lopulla Porin Linjat Oy liittyi Satakunnan Ilmastokumppanuusohjelmaan, jossa määriteltiin niitä käytännön toimenpiteitä, joilla päästään Hinku- eli hiilineutraali kunta -tavoitteisiin (uusiutuvan polttoaineen käyttö, kaluston uusinvestoinneissa ympäristötehokkaimman teknologian käyttö, kaluston sijoittelun optimointi siten että isommat suoritteet ajetaan puhtaalla kalustolla sekä toimitilojen asteittaiset energiatehokkaat saneeraukset). Hinku-tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä on toteutettu käytännössä sekä yhtiön kalustostrategiassa että toimitilojen energiatehokkuuden osalta.

Käytännön toimenpiteitä olivat LED-valaistuksen lisääminen, varikon ulko-ovien uudistaminen ja huolto- sekä pesuhallin ovien uudistaminen. Isompana hankintana oli lämmönvaihdinpaketin uudistaminen, jonka yhteydessä liittyttiin Pori Energian tarjoamaan lämmönjakokeskuksen etävalvontaan (ns. OLO-sopimus). Yhtiö osti myös neljä vähän käytettyä linja-autoa ja kaksi uutta. Autot ovat EURO6 päästöluokan ajoneuvoja.

Hinku

Kaupunki on mukana hiilineutraalit kunnat-verkostossa. Tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Suomen ympäristökeskuksen päästölaskelmien mukaan Porin kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt ovat vähentyneet 55 % vuoden 2021 ennakkotietojen mukaan. Hinku-työ etenee monitoimialaisella työryhmällä. Kaupunki on näyttänyt esimerkkiä lisäämällä muun muassa aurinkoenergiaa ja ener-

giatehokkuutta kiinteistöissään. Esimerkkeinä katuvalojen led-uusinnat ja Vähärauman koulukiinteistön energiatehokkuusratkaisut, jotka tuovat merkittäviä energiansäästöjä. Kaupunkilaisten ja pk-yritysten päästövähennystoimia on edistetty informaatiolla, tilaisuuksilla ja Porin Hinku-sivuilla olevalla tiedolla ja vinkeillä.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kaupunginhallitus on vuonna 2017 hyväksynyt Kuntaliiton valmisteleman ohjeen vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista noudatettavaksi Porin kaupungin organisaatiossa. Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset on ilmoitettu avoimessa tietoverkossa kuntalain edellyttämällä tavalla. Lisäksi kaupunki on edistänyt päätöksenteon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä julkaisemalla toimialojen ja liikelaitosten ostolaskutiedot avoimena datana kaikkien saataville. Kaupunki myös julkaisee nettisivuillaan reaaliaikaista kilpailutuskalenteria, jonka avulla halutaan antaa yrityksille ennakkotietoa Porin kaupungin kilpailutukseen tulevista hankinnoista ja lisätä hankintatoimen avoimuutta sekä suunnitelmallisuutta.

Kaupunginhallituksen hyväksymien hankintaohjeiden mukaan hankinnat suoritetaan taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti huomioiden seuraavat asiat:

- **tasapuolisuus ja syrjimättömyys** ehdokkaiden ja tarjoajien kesken hankinnan eri vaiheissa
- **kilpailuolosuhteiden hyödyntäminen** eli olemassa olevien kilpailuttamismahdollisuuksien käyttäminen
- **avoimuus ja läpinäkyvyys** eli tiedottaminen hankinnoista riittävän laajasti
- **suhteellisuus** hankinnoissa ja hankintamenettelyissä eli vaatimusten suhteuttaminen tavoiteltavaan päämäärään
- **ympäristövaikutukset**, jotka liittyvät tuotteiden ja palvelujen koko elinkaaren aikaisiin vaikutuksiin sekä energiatehokkuuteen, ja erityistä huomiota kiinnitetään tuotteiden kuljetusketjujen pituuteen ja hiilijalanjälkeen
- **sosiaali- ja työolainsäädäntöön liittyvät vaatimukset**, kuten työllisyysmahdollisuuksien luomiseen, palveluiden tai tavaroiden saavutettavuuteen ja esteettömään käyttöön sekä eettiseen kauppaan.

Hankinnoissa tulee myös huomioida seuraavat velvoitteet:

- kaikkien hankintojen osalta ohjeistetaan, että kaupunki ei allekirjoita hankintasopimuksia ennen kuin tilaaja vastuulain (1233/2006) mukaiset luotettavat selvitykset on saatu tilaajalta ja että poikkeuksellisen alhaisia hintoja koskee hankintalain mukainen selvitysvelvollisuus
- EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa käytetään ESPD-lomaketta (yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja) tarjoajan alustavana näyttönä siitä, että poissulkemisperusteet eivät rasita ehdokasta tai tarjoajaa sekä siitä, että ehdokas tai tarjoaja täyttää hankintayksikön asettamat soveltuvuusvaatimukset sekä pyydetään valitulta tarjoajalta rikostaustan tarkastamiseksi otteet rikosrekisteristä ennen hankintasopimuksen tekemistä
- Euroopan unioni ja Yhdistyneet kansakunnat ovat asettaneet pakotteita lainsäädännössään tai toimielintensä päätöksillä. Pakotteiden erityiseksi huomioimiseksi tulee hankintamenettelyissä lisätä omaksi soveltuvuusehdokseen ehto ”Tarjoajaan ei kohdistu Euroopan unionin, Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kohdistama tai Suomen viranomaisten asettamia pakotteita tai varojen jäädyttämispäätöksiä”. Pakotteet koskevat täysmääräisesti vain EU-kynnysarvot ylittäviä hankintasopimuksia. Hankintasopimukset, jotka alittavat EU-kynnysarvot, eivät ole pakotteiden piirissä, mutta yhteisö- ja henkilöpakotteet koskevat kaikkea toimintaa kyseisellä pakotelistalla olevien tahojen kanssa

Lisäksi tarjouspyyntöihin ja hankintaohjeisiin kirjataan seuraavat ehdot:

- tarjoaja sitoutuu kaikilta osin toimittamaan palvelun voimassa olevan tietosuojalain (1050/2018) ja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen sekä henkilötietojen käsittelystä määriteltyjen ehtojen mukaisena.
- kartelliehto: Palveluntuottaja vahvistaa palvelusopimuksen allekirjoituksella, ettei se ole tarjouskilpailun aikana tai sopimuksen laatimishetkellä syyllistynyt kilpailulain tarkoittamaan keskenään kilpailevien elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailunrajoitukseen (kartelliin) tätä hankintaa koskevilla markkinoilla tilaajan toiminta-alueella.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntatalous on vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen täysin uudenaikaisessa tilanteessa. Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen jatkuvasti kasvava taloudellinen rasite poistui kuntien hartioilta vuoden 2023 alusta alkaen uusille hyvinvointialueille. Toimintamenojen ennustettavuus parani ja taloudelliset riskit vähenivät. Samalla kuitenkin katosi kuntatalouden suurin tehostamispotentiaali. Kuntien järjestämisvastuulle jääneet toiminnot eivät sisällä paljoakaan sellaisia tehostamis- tai järjeistämismahdollisuuksia, joilla yksittäinen kunta pystyisi merkittävästi tasapainottamaan talouttaan pitkäjänteisellä kehittämistyöllä. Tästä johtuen olisi ollut erittäin tärkeää, että kunnan talous olisi ollut muutosvaiheessa tasapainossa. Porin osalta näin ei kuitenkaan ollut.

Kuntatalous on voinut viimeiset kolme vuotta erinomaisesti. Vuodet 2020, 2021 ja 2022 ovat koko 2000-luvun parhaat kuntien yhteenlaskettuja tuloksia tarkasteltaessa. Vuodet 2020 ja 2021 päättyivät yli 1,7 miljardin euron ylijäämiin ja

ennakkotietojen mukaan vuosi 2022 vielä noin 1,3 miljardin ylijäämään. Samalla aikavälillä Porin tuloksentelekyky on ollut heikkoa. Vuonna 2020, kun muut kymmenestä suurimmasta kaupungista tekivät pääasiassa kymmenien miljoonien eurojen tuloksia, Porin tulos päättyi vain 4,2 miljoonan euron ylijäämään. Vuonna 2021 käännyttiin jo alijäämän puolelle 8,4 miljoonaa euroa ja sama linja jatkui vuonna 2022 7,9 miljoonan euroa alijäämällä. Näin siis siittäkin huolimatta, että valtion myöntämät koronakorvaukset ovat olleet varsinkin vuosina 2020 ja 2021 huomattavat ja ylittäneet koronan aiheuttamat negatiiviset taloudelliset vaikutukset. On myös huomattava, että kunnallisveroprosenttia nostettiin vuonna 2021 peräti 0,75 prosenttiyksikköä. Yleisesti voidaan todeta, että hyvinvointialueuudistuksen jälkeiseen tulevaisuuteen startattiin pahasti takamatkalta. Kaupungin talouden rakenteellinen alijäämä ei ole poistunut mihinkään, vaan tilanne on pysynyt kutakuinkin entisellään.

Kuten jo edellä todettiin, toimintamenojen kasvun hillintä ei missään nimessä riitä korjaamaan tilannetta. Sen lisäksi tarvitaan useita muita keinoja. Tulokselliseen elinvoimatyöhön ja sitä kautta veropohjan vahvistamiseen tulee jatkuvasti panostaa. Johtuen taloudellisesta tilanteestamme, tätä tulee kuitenkin tehdä harkiten. Isoja riskejä ei voida ottaa. Kaupungin lainamäärä ei voi kasvaa enää vuosittain samaa vauhtia kuin viime vuodet. Erityisesti kohonnut korkotaso korostaa nyt tämän merkitystä. Investointiohjelmaa joudutaan pakostakin uudelleenarvioimaan alkavalla talousarviokaudella.

Paine tulouttaa konsernista nykyistä tasoa enemmän kaupungin perustoiminnan rahoittamiseksi kasvaa jatkuvasti. Riittämättömälle verorahoitukselle on pakko löytää korvaavia tuloja ja tämän tulee olla yksi uudelleenarvioita kokonaisuus. Jotta lisätuloutus olisi mahdollista, tulee tytäryhtiöidemme menestyä liiketoimissaan hyvin. Myös kaupungin tuottamattomat tai taloudellisesti riskialttiit omaisuuserät tulee arvioida ja tehdä niiden osalta taloudellisesta järkevät ratkaisut.

Mikäli edellä mainittuja toimenpiteitä ei edistetä, edessä on vääjäämättä melko nopealla aikataululla veronkorotukset. Valtuustositukseen kirjattu tavoite tasapainoisesta taloudesta valtuustokauden lopussa 2025 näyttää vallitsevassa tilanteessa hyvin vaikealta saavuttaa.

1.1.9 Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat asiat

Suomen turvallisuusympäristössä ja toiminnassa on tapahtunut muutoksia, johtuen lähinnä Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Porin kaupunki on osallistunut Satakunnan alueellisen riskiarvion ja hyvinvointialueen riskiarvion päivittämiseen. Lisäksi Porin riskien analysointia parannettiin ottamalla käyttöön analyysitoimintaan sopiva työkalu ja sitä on käytetty muun muassa arvioitaessa mahdolliseen sähköpulaan liittyviä riskejä.

Porin kaupungin tehtävien toteuttamisen merkittävimmät riskit liittyvät edelleen sähkön saannin turvaamiseen, tulvansuojeluvaihtuimien kehittämiseen sekä ylläpitämiseen ja kunnan johtamisen varmistamiseen eri häiriötilanteissa. Toimialat ovat huomioineet suunnitelmissaan varautumiseen ja sisäiseen turvallisuuteen liittyviä uhkatekijöitä, kuten syrjäytyminen ja terrorismi.

Elinvoima- ja ympäristötoimialalla merkittävät riskit liittyvät henkilöstön jaksamisen ja uusien henkilöiden rekrytoimiseen lisäksi sähkön saannin turvaamiseen sekä tietojärjestelmien, tietoturvan sekä tietosuojan varmistamiseen.

Suomen kypertoimintaympäristön uhkataso nousi Venäjän hyökkäyssodan takia ja kyperturvallisuusvalmiuden merkitys korostui. Kyberrikollisuuden määrä jatkaa kasvuaan sekä kohdennetuissa, että satunnaisissa hyökkäyksissä. Huijausviestien ja tietojenkalasteluviestien tilanne on huolestuttava. Kyberympäristön uhkataso on kohonneella tasolla. Lisääntyneen haitallisen liikenteen ja kohonneen uhkatason vuoksi organisaatioiden varautumisen merkitys korostuu. Tietoturvaloukkauksien määrät ja niiden vaikutukset ovat kasvussa maailmanlaajuisesti. Nämä riskit koskevat erityisesti kaupungin ICT-palveluja ja välillisesti kaikkia kaupungin toimijoita.

Perusturvan merkittävimmät riskit liittyvät pandemiaan ja sen aiheuttamaan työkuorman. Tämä vaikutti heikentävästi henkilöstön jaksamiseen. Lisäksi henkilöstö kohtaa työssään useasti väkivaltaa tai sen uhkaa ja tapaturmariskit ovat korkeat. Perusturvassa on erittäin hyvä tilanneymmärrys terveysturvallisuuden varmistamiseen liittyvistä turvallisuusriskeistä. Vakavien työturvallisuuspoikkeamien syitä selvitetään käyttöön otetulla ”Vakavien vaaratapahtumien tutkinta” -menettelyllä.

Sivistystoimialalla merkittävät riskit liittyvät kiinteistöjen kuntoon ja toiminnan taloudellisten resurssien varmistamiseen sekä henkilöstön saatavuuteen, jaksamiseen ja hyvinvointiin. Turvallinen toimintaympäristö pyritään varmistamaan tilojen omistajien kanssa. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi on käynnissä jatkuva rekrytointikampanja. Havaintojen perusteella on tehty korjaustoimenpiteitä ja toiminnan kehittäminen on jatkuvaa.

Teknisellä toimialalla suurimmat riskit liittyvät sähkön hintaa ja saatavuuteen, lämmönjakelun varmistamiseen sekä sisäilman puhtauden varmistamiseen. Sähkön hintaan ja saatavuuteen liittyen on tehty sähkön säästöön liittyviä toimenpiteitä muun muassa laskemalla rakennuksien sisälämpötilaa ja optimoimalla rakennusten ilmanvaihtoa. Lisäksi toimialalla on varauduttu laajemmin sähkön ja lämmönjakelun varmistamiseen eri häiriötilanteissa. Tekninen toimiala on päivittänyt Porin kaupungin merkittävimmän riskin eli tulviin liittyvän Patoturvallisuussuunnitelmaa (2022) ja ylläpitänyt siihen liittyviä valmius- sekä varautumistoimenpiteitä.

Palveluliikelaitoksen merkittävimmät toiminnalliset riskit liittyivät toimialojen toiminnan merkittäviin muutoksiin. Lisäksi riskeinä on ollut riittävän ammattitaitoisen henkilöstön määrän turvaaminen. Varautumisen näkökulmasta palveluliikelaitoksen toiminta on suuresti riippuvaista tietoliikenteen, sähkön ja vedenjakelusta. Näihin kohdistuvat riskit on tunnistettu. Riskien todennäköisyyttä ja vaikuttavuutta pienennetään prosesseja kehittämällä, selkeillä tehtävien ja vastuiden määrittelyllä, riittäville resursseilla sekä käytettävissä olevien tietojen hyödyntämisellä.

Porin Veden merkittävimmät riskit liittyvät puhtaan veden tuotannon ja jakelun turvaamiseen sekä mahdolliseen viemäritulvimiseen. Pori Vesi käyttää ennaltaehkäiseviä menetelmiä tunnistamaan talousveteen ja vedentuotannon toimintaympäristöön sekä vedentuotantoketjun riskit. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on osoittanut, että kriittinen infrastruktuuri on hyökkäyksen kohteena. Pori Vedellä on varautumissuunnitelmat, se uusii verkostojaan sekä ylläpitää valmiutta reagoida mahdollisiin tuotannon häiriötilanteisiin.

Satakunnan pelastuslaitoksen merkittävät riskit liittyvät viesti- ja hälytysjärjestelmän toimivuuden varmistamiseen sekä ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuteen. Viesti- ja hälytysjärjestelmä on mahdollistettava hälyttäminen ja siksi sen varmennusta kehitetään. Pelastuslaitoksen henkilöstö toimii 24/7 järjestelmässä henkilöstövaje on kestänyt pitkään ja pahenee henkilöstön eläköitymisten seurauksena. Pelastuslaitos on edistänyt pelastajakoulutuksen saamista Satakuntaan. Pelastuslaitos on jatkanut henkilöstön terveyttä ja toimintakykyä edistäviä toimia. Pelastuslaitos tukee alueen sopimuspalokuntien jäsenhankintaa sekä koulutusta.

Konsernin rahoitusriskejä, joita ovat korkoriski, likviditeettiriski ja luottoriski, hallitaan kaupunginvaltuuston hyväksymien hallintosäännön, konsernihallinnon toimintasäännön, konserniohjeen sekä kaupungin ja konserniyhtiöiden sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti. Kaupungin riskienhallintaa toteutetaan hajauttamalla lainat toteuttamishetken markkinatilanteen mukaan sekä olemassa oleva lainasalkku huomioon ottaen, ottamalla kantaa lainan korkoperustaan, erääntymisajankohtaan ja muuttamalla lainasalkkujen korkojakaumaa johdannaissopimusten avulla. Korkoriskin hallitsemiseksi kaupunki on tehnyt korkojohdannaissopimuksia, joista merkittävin osa muuttaa vaihtuvia korkoja kiinteiksi koroiksi. Johdannaissopimuksia on laadittu vain suojaustarkoituksessa. Korkoriskien hallinnalla pyritään pienentämään kaupungin korkomenojen vaihtelua ja parantamaan niiden ennustettavuutta. Mikään sopimuksesta ei toteutuessaan kasvata kaupungin korkovirtariskiä eli lisää korkokuluja tilanteessa, jossa markkinakorot nousevat. 31.12.2022 lainasalkun keskikorko oli 0,60 % (viimeiset 12 kk ja mukaan lukien suojaukset) sekä avoinna olevien johdannaisten nimellismäärä suhteessa avoinna olevaan lainasaldoon oli 29,75 %. Noin 34,89 prosenttia kaupungin lainoista oli alle vuoden horisontilla alttiina lyhyiden markkinakorkojen vaihtelulle 31.12.2022.

Suomessa tilastokeskuksen laskema kuluttajahintojen vuosimuutos oli joulukuussa 2022 9,1 % ja vuoden 2022 keskimääräinen inflaatio oli 7,1 %. Euroalueen inflaatiovahdin arvioidaan olleen keskimäärin 8,4 % vuonna 2022. Näin ollen inflaatio on ollut vuonna 2022 merkittävästi nopeampaa kuin etukäteen arvioitiin. Vuoden 2023 osalta euroalueen inflaatiovahdin odotetaan hidastuvan 6,3 %:iin. Ilman energian ja elintarvikkeiden hintoja lasketun inflaation arvioidaan olevan 4,2 % vuonna 2023 euroalueella. Ennakoidusta laskusuunnasta huolimatta, olennaista on huomata, että inflaatio olisi näinkin toteutuessaan edelleen reilusti yli EKP:n inflaatiotavoitteen (2 %). Kohonneista inflaatioluvuista johtuen markkinakorot ovat nousseet merkittävästi heijastellen odotuksia keskuspankkien rahapolitiikan edelleen kiristymisestä. Ratkaisevaa EKP:n tulevaisuudessa tekemille koronnostolle/-nostoille on näkemys siitä, kuinka pysyviä inflaatiopaineet ovat. Jos inflaatio-odotusten odotetaan nousevan ja inflaation sitkistyvän, on Euroopan keskuspankin tarve rahapolitiikan edelleen kiristämiseksi olennaisesti suurempi. Nopeasta korkojen noususta, nettolainanoton lisääntymisestä, pohjainflaation kiihtymisestä sekä erityisesti Euroopan taloudessa vallitsevasta suuresta epävarmuudesta johtuen, on tärkeitä suojata kaupungin lainasalkkua pitämällä lainasalkun suojausaste edelleen vähintään kohtuullisella tasolla ja tarvittaessa myöskin kasvattaa lainasalkun suojausastetta lähivuosien aikana.

Tilinpäätöshetkellä ei rahavaroihin, sijoituksiin eikä johdannaissopimuksiin liity tunnistettua vastapuolen luottoriskiä. Kaupungin maksuvalmiutta ennakoidaan maksuvalmiussuunnittelulla ja kassaennusteilla. Likviditeettireservinä ovat rahat ja pankkisaamiset, konsernitilin luottolimiitit sekä muut luottolimiitit, kuten kuntatodistusohjelmat. Tilikauden lopussa kaupungin yhteensä 100 miljoonan euron kuntatodistusohjelmasta oli käytössä 85 miljoonaa euroa.

Kaupungin omaisuuden asianmukaisella hoidolla ja käytöllä sekä tarkoituksenmukaisella uushankinnalla voidaan pienentää rahoitusallijäämiin liittyvää riskiä. Kaupunki on varautunut likviditeetin riittämiseen kaikissa olosuhteissa mm. pitämällä kuntatodistuslimiittiä 100 M€:ssa. Loppuvuonna 2022 nopeasti tapahtuneesta koronnoususta huolimatta alkuvuonna 2022 negatiiviset talletuskorot olivat edelleen haasteena ja se jouduttiin huomioimaan kaupunki-konsernin kassanhallinnassa ja maksuvalmiussuunnittelussa.

Kaupungin kassavarojen sijoittamisessa on kyse kaupungin tilivarojen lisäksi myös tytäryhtiöiden konsernitileillä olevista varoista. Kassavarojen ensisijainen tarkoitus on maksuvalmiuden turvaaminen. Maksuliikenteen hoitoon tarvittavat varat tulee sijoittaa pääasiallisesti pankkien talletustileille.

Saamisiin liittyviä merkittäviä luottotappioriskejä ei ole tiedossa. Lisäksi kaupunki on taannut huomattavilla summilla lähinnä konserniyhteisöjen lainoja. Näihinkään liittyviä merkittäviä luottotappioriskejä ei ole tunnistettu.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Toimialat ovat antaneet omat selvityksensä sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sen toteutumisesta vuonna 2022 tilinpäätösmateriaalin käsittelyn yhteydessä kullekin lautakunnalle.

Hallinto- ja johtamistapa (eettiset periaatteet, säännöt, ohjeet, toimivallan jako)

Päätöksentekoprosessien on tuettava kaupungin toiminnan laadukasta johtamista. Myös päätösten perusteena olevan tiedon on oltava riittävää ja luotettavaa. Tämän vuoksi hallinto noudattaa hyvää hallintotapaa, jonka laki määrittelee huolehtimiseksi asiakirjakirjojen ja tietojärjestelmien sekä niihin sisältyvien tietojen asianmukaisesta saatavuudesta, käytettävyydestä ja suojaamisesta sekä eheydestä ja muista tietojen laatuun vaikuttavista tekijöistä.

Kaupungilla on käytössä kaupunginhallituksen hyväksymä asiakirjahallinnon laatukäsikirja. Laatukäsikirja säätelee toimintaa muuttuneessa toimintaympäristössä, johon lukeutuu asianhallintajärjestelmän käyttöönoton lisäksi myös tietosuojasetuksen ja tiedonhallintalain kaltaisia muutoksia lainsäädäntöön. Laatukäsikirjassa on myös veloitettu toimialoja ja liikelaitoksia nimeämään asiakirjahallinnon vastinparit, joiden vastuulla on oman toimialansa tai liikelaitoksensa asiakirjahallinnon kehittäminen ja valvonta. Heidän tehtävänä on myös valvoa julkisuuslain mukaisten tietopyyntöjen sekä kuntalaisaloitteiden kulkua ja varmistaa niiden sujuva käsittely. Tämä osaltaan parantaa myös päätöksenteon avoimuutta.

Toimielimien ja viranhaltijoiden sekä sisäisen tarkastuksen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät tehtävät on määritelty kaupungin hallintosäännön 11 luvussa seuraavasti:

86 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti,
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä,
4. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kaupungintoiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan,
5. hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman vuosittain,
6. vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskien toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskejä arvioidaan sekä
7. päättää kaupungin omaisuuden vakuuttamisesta ja muusta vakuuttamisesta.

87 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakunta ja johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

88 § Viranhaltijoiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat sekä liikelaitoksen johtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Konsernijohto vastaa konserniyhteisön ohjauksesta sekä yhteisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

89 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toiminnan tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kaupunginhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintasäännössä.

Riskienhallinta (tunnistus, analysointi, hallinta, dokumentointi)

Asiakirjahallinnon osalta tärkein riskienhallinnan ja tietosuojan työkalu on tiedonohjaussuunnitelma, joka toimii asi-anhallinnan taustalla. Tiedonohjaussuunnitelmassa asiakirjallinen prosessi kuvataan ja asiakirjoille määritetään oletusmetatiedot. Tiedonohjaussuunnitelma tunnistaa salassa pidettävät asiakirjalliset prosessit ja tarjoaa automaattisesti julkisuusluokaksi ”salassa pidettävä” prosessissa syntyville asiakirjoille. Asiakirjallinen aineisto siirtyy sähköiseen säilytykseen asian käsittelyn päätyttyä. Asiakirjahallinto on yhteistyössä ICT-yksikön kanssa käynnistänyt hankkeen asiakirjallisen aineiston metatietojen validoimiseksi arkistosiirtymässä.

Toimialat ovat turvallisuuspäällikön ohjauksessa täyttäneet omat riskienhallintalomakkeet.

Valvontatoimenpiteet (mm. erilaiset kontrollit, suojaukset, sopimusten hallinta)

Asianhallinnan roolit määrittävät, mikä tieto on kenenkin käytettävissä. Julkiset aineistot ovat laajasti käyttäjäkunnan haettavissa ja tarkasteltavissa, mutta salassa pidettävät tai käyttörajoitetut aineistot rajataan vain tehtävälle vastuutettujen tahojen käsiteltäväksi. Lisäksi aineistojen käyttöä tarkastellaan tarvittaessa lokitietojen avulla. Asianhallinnassa lokitietojen keruuta laajennettiin versiopäivityksen yhteydessä kesäkuussa 2022.

Toimielinten kokousten asiakirjojen metatiedot, mm. julkisuusasteet määritellään kunkin asian valmistelijoiden toimesta. Toimielinten sihteeri ja PoriListat-tiimi tarkistaa kuitenkin osaltaan toimielinten kokousten asiakirjojen metatietoja, ja on tarvittaessa yhteydessä valmistelijoihin.

Terveystalon Sirius HR-järjestelmä toimii esimiesten työkaluna sairauspoissaolojen hallinnassa lähettäen esimiehelle sähköpostitse esimieshälytyksen, kun sairauspoissaoloja on kertynyt hälytysrajan ylittävä määrä.

Ostolaskujärjestelmässä on käytössä hyväksyjäkohtainen euromääräinen hyväksyjäraja. Tällä rajataan niiden käyttäjien määrää, jotka voivat hyväksyä minkä suuruisia laskuja tahansa ja pienennetään valtuuksien ylittämisen riskiä. Kullakin hyväksyjällä on määritellyt kustannuspaikat, joiden laskuja hänellä on oikeus hyväksyä. Sama henkilö ei voi tarkastaa ja hyväksyä laskua.

Kaikilla toimialoilla otettiin tilikauden aikana käyttöön keskitetty sopimustenhallintajärjestelmä Cloudia.

Tieto ja tiedonvälitys (avoimuus ja hyvä tiedonhallintatapa, raportointi, viestintä, esim. merkittävät riskit)

Porin kaupungin viestintä on luotettavaa ja avointa ja asioista kerrotaan totuudenmukaisesti ja objektiivisesti. Viestintä on osa kaikkea kaupungin toimintaa, päätöksentekoa ja strategiaa tukien siten vahvasti myös kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamista.

Sisäisen viestinnän tavoitteena on antaa tietoa ajankohtaisista ja henkilöä koskevista asioista sekä niiden kehityksestä. Lisäksi sisäinen viestintä tarjoaa henkilöstölle tietoa työskentelyn tueksi. Esimiehiä ohjeistetaan tiedottamiseen liittyvistä asioista, koska viime kädessä vastuu henkilöstöön liittyvistä asioista on esimiehellä.

Jokainen toimiala vastaa vastuullaan olevien kokonaisuuksiensa päivittämisestä verkko- ja intra-sivuilla. Myös jokaisella työntekijällä on vastuu viestinnästä. Onnistuneen ulkoisen viestinnän edellytys on hyvä sisäinen viestintä. Viestintäyksiköllä on kokonaisvastuu mediasuhteiden hoitamisesta ja viestinnän linjausten noudattamisesta neuvoen ja auttaen muita toimialoja viestintään liittyvissä asioissa. Kaupungilla on määritelty Porin kaupungin konserniviestinnän ohje, jota tukee häiriö- ja kriisiviestinnän ohje. Lisäksi brändikäsikirja ja graafinen perusohje opastavat yhtenäisen visuaalisen ilmeen käyttöön viestinnässä. Ohjeita päivitetään säännöllisin väliajoin.

Toimielinten suljetuista kokouksista julkaistaan Porin kaupungin verkkosivuilla toimielimen kokouksen päätyttyä päätöslista, joka toimitetaan myös median edustajille. Päätöslistan julkaisemisesta ja viestinnästä medialla vastaa kunkin toimielimen sihteeri. Yleisöllä on mahdollisuus seurata kaupunginvaltuuston kokousten julkisten asioiden käsittelyä sekä paikan päältä että stream-lähetyksenä. Stream-lähetykset on katsottavissa myös kaupungin Youtube-kanavalla kokouksen päätyttyä.

Kuntalaisaloitteiden käsittely raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle. Valtuustoaloitteiden käsittely raportoidaan kaksi kertaa vuodessa kaupunginvaltuustolle.

Seuranta (ml. arviointi, kehittämistoimenpiteiden tuloksellisuus)

Asiakirjallinen prosessi nojaa vahvasti vastuuvastuuvalmistelijoihin, joiden tehtävänä on huolehtia asian valmistelusta ja päätöksenteon jälkeisestä täytäntöönpanosta sekä asioiden sulkemisesta. Talous- ja hallintoyksikössä syyskuudella 2022 pidetyssä päätöksenteon prosessin kehityshankkeessa on tunnistettu toimintatapojen hajanaisuus. Päätöksenteon- ja asiakirjallisen prosessien kehittäminen jatkuu vuoden 2023 aikana. Ohjeistuksen ja koulutuksen lisäksi tarkastellaan mahdollisuutta prosessin ja siinä syntyvän aineiston laadun massaluonteiseen tarkasteluun.

HR-yksikön palvelussuhdetiimi tarjoaa tasavertaisen ja yhdenmukaisen palvelun keskitetyn HR:n piirissä oleville toimialoille ja laitoksille. 1.6.2022 alkaen sivistystoimialan HR-toiminnot keskitettiin palvelussuhdetiimille ja sen myötä

tiimiin siirtyi kolme henkilöstösuunnittelijaa ja kaksi henkilöstöassistenttia. Sivistystoimialan HR-rutiineista osa hoideaan edelleen toimialalla koulusihteerien toimesta. Palvelujen keskittämisen myötä on pystytty nopeammin havaitsemaan ja korjaamaan palkanmaksussa tapahtuvat virheet. HR-yksikkö seuraa yhdessä Sarastian kanssa palkanmaksussa tapahtuvia poikkeamia säännöllisesti. Esille tullessiin virheisiin on reagoitu tarvittaessa kouluttamalla ja ohjeistamalla.

Keskitettyissä HR-palveluissa henkilöstöasioista, kuten työ sopimusten ja viranhoitomääräysten laadinnasta tai niihin liittyvästä ohjeistuksesta vastaa tiimi, jolla on ajantasainen osaaminen ja riittävä resurssi tehtävän hoitamiseen. Siisjärjestelyillä varmistetaan, että palkanmaksuun liittyvät tehtävät tulevat loma-aikoinakin hoidettua viiveettä. Tiimi työskentely takaa tiedon ja osaamisen siirtymisen, eivätkä asiat ole yhden työntekijän varassa.

Talous- ja hallintoyksikköön keskitetty controller-toiminto tukee toimintakatteeltaan suurimpia prosesseja talousarvion seurannassa. Prosessien osalta tavoitellaan pitkäjänteistä ja kestävää tuottavuuden kehittymistä.

Tietosuojaraportti 2022

Vuosi 2022 sujui Porin kaupungin organisaatiossa ilman isoja tietosuojapoikkeamia. Hyvinvointialuemuutos oli myös tietosuojan kannalta vuoden merkittävin tapahtuma, itse siirtymään liittyvät työt tulevat jatkumaan vielä vuonna 2023.

Tietosuojakoulutusten pääasiallinen keino Porin kaupungissa on koko henkilökunnalle pakollinen verkossa suoritettava tietosuojakoulutus. Vuoden 2021 lopulla koulutukset keskeytettiin niiden uusimisen ajaksi ja uudet verkkokoulutukset aloitettiin tammikuussa 2022. Jatkossa koulutukset on tarkoitus suorittaa aina kahden vuoden välein. Vuoden 2022 lopulla uudet tietosuojakoulutukset oli hyväksytysti suorittanut noin 3800 henkilöä.

Verkkokoulutusten lisäksi tietosuojakoulutuksia tarjottiin jälleen myös luentomuodossa sekä erikseen varattavina, että kaupungin koulutustarjontaan sisältyvinä kursseina. Erilliset koulutukset järjestettiin mm. työllisyyspalveluille ja ICT-yksikölle. Loppuvuodesta 2022 otettiin kaupungin puhelimissa käyttöön Digi- ja väestötietoviraston tarjoama Digturvallinen elämä -peli. Se tukee omalta osaltaan henkilökunnan digiturvaosaamista käytännön työtilanteisiin perustuvine esimerkkeineen.

Rekisteröityjen informoinnin ensisijaisena tapana Porin kaupungissa ovat Porin verkkosivuilta löytyvät tietosuojaselosteet. Tietosuojaselosteita oli julkaistu vuoden 2022 lopulla 78 kpl (vuoden 2021 lopulla 75 kpl).

Tietosuojaloukkauksia vuonna 2022 havaittiin 17 kpl (vuonna 2021 12 kpl). Näistä 11:n nähtiin voivan aiheuttaa riskin luonnollisten henkilöiden oikeuksille ja vapauksille, jolloin tapauksista tehtiin ilmoitukset tietosuojaviranomaisille (vuonna 2021 8 ilmoitettua tapausta). Kuudessa tapauksessa rekisteröidyille mahdollisesti aiheutuva riski arvioitiin korkeaksi, jolloin ilmoitukset tehtiin myös asianosaisille (vuonna 2021 myös 6 tapausta). Kokonaisuudessaan havaitut loukkaukset koskivat jälleen vain pientä joukkoa rekisteröityjä.

Valmiutta reagoida tietoturva- ja tietosuojaloukkaustilanteisiin kehitettiin jälleen osallistumalla kansalliseen Taisto 2022 -harjoitukseen. Harjoittelusta saatujen hyvien kokemusten pohjalta harjoittelua tullaan jatkamaan myös vuonna 2023.

Rekisteritietojen tarkastus- tai oikaisupyynnöitä tuli Perusturva pois lukien 0 kappaletta (vuonna 2021 3). Perusturvalle oikaisupyynnöitä saapui 14 kpl (vuonna 2021 19 kpl) ja omien tietojen tarkastuspyynnöitä noin 300 kpl (myös vuonna 2020 noin 300 kpl).

Tietosuojan vaikutustenarvointien osalta erityismaininnan ansaitsee opetuksessa käytettävästä pilvipalveluympäristöstä toteutettu laaja-alainen arviointi. Tietosuojan vaikutustenarvointien laadintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota myös vuonna 2023.

Riskienhallinnan järjestäminen ja keskeiset johtopäätökset

Kaupungin riskienhallinnan johtaminen ja koordinointi on organisoitu konsernipalveluiden omistajaohjaus- ja rahoitusyksikköön. Turvallisuuspäällikkö ohjaa ja koordinoi toimialojen, tytäryhtiöiden ja liikelaitosten kokonaisturvallisuuden ja organisaatioturvallisuuteen liittyviä kokonaisuuksia (ml. riskienhallinta) laajan turvallisuuskäsityksen mukaisesti. Toimialojen, tytäryhtiöiden ja liikelaitosten riskienhallinta oli järjestetty toimialoittain (vast.) riski- ja johtoryhmien avulla. Tytäryhtiöt ja liikelaitokset vastaavat omasta riskienhallinnastaan.

Turvallinen ja kriisinkestävä Pori -toimintasuunnitelman päivitys on kesken. Suunnitelman perustana on kehittää riskitietoisuutta ja siihen perustuvaa toimintaa (vrt. tiedolla johtaminen). Suunnitelmassa pyritään yhteensovittamaan havaitut poikkeamat ja niihin liittyvät toimenpiteet kaupungin strategisten tavoitteiden varmistamiseksi. Lisäksi kaupungin ja kaupunkikonsernin Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -politiikka vaatii myös päivittämistä.

Lasten ja nuorten Pori on toiminnan yksi painopisteistä. Sen tavoitteena on luoda ja taata edellytykset hyvälle lapsuudelle ja turvallinen kehittyminen aikuiseksi.

Kaupunki on jatkanut toimenpiteitä turvallisemman Porin kehittämiseksi. Tilanteen parantamiseksi on perustettu monialainen työryhmän, joka keskittyy väkivallan vähentämiseen erityisesti julkisilla paikoilla.

Riskienhallinnan johtoryhmä kokoontui kaksi kertaa vuonna 2022. Toimialakohtaisten riskiryhmien tehtävänä on tukea toimialansa kokonaisvaltaista riskienhallintaa, huolehtia organisaatioturvallisuuden osa-alueista ja kehittää varautumista sekä jatkuvuudenhallintaa.

Riskienhallinnan toimintaympäristöön vaikuttivat Venäjän hyökkäyssodan alkaminen 24.2.2022 sekä ukrainalaisten pakolaisten saapuminen Poriin, koronatilanne, hyvinvointialueen perustamiseen valmistautuminen sekä mahdolliseen sähköpulaan varautuminen.

Ukrainalaisten saapuminen koordinoimiseksi palkattiin yksi työntekijä ½ vuoden ajaksi. Porin kaupunki osallistui hyvinvointialueen uudistukseen liittyvään varautumisen, valmiuden ja riskienhallinnan työryhmätyöskentelyyn. Mahdolliseen sähköpulaan liittyvät riskit arvioitiin konsernitasolla.

Toimintavuosi oli riskienhallinnan näkökulmasta poikkeuksellinen. Toiminnassa ei havaittu kriittisiä poikkeamia.

Sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Kaupunginhallituksen antamissa vuoden 2023 talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa on painotettu, että sisäisen valvonnan tulee olla osa toimialojen jokapäiväistä ohjausta ja johtamista ja sen tulee kattaa oman toiminnan lisäksi myös toiminta, josta kaupunki vastaa lainsäädännön, omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden tai sopimusten nojalla.

Hyvinvointialueiden aloittamisen myötä vuoden 2023 alussa merkittävä osa kaupungin toiminnasta on siirtynyt hyvinvointialueelle. Perusturvalla on ollut 7 kpl toimintakatteen perusteella poimituista ns. top-prosesseista. Muutoksen seurauksena talousarviossa 2023 keskiöön on noussut uusia prosesseja muilta toimialoilta. Controller-vastuiden määrittelyn myötä näihin prosesseihin kohdistuu lisääntyntä valvontaa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään kaupungin (ml. liikelaitokset) tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta.

Tuloslaskelma

1 000 euroa	2022	2021
Toimintatuotot	205 641	198 869
Valmistus omaan käyttöön	3 081	3 848
Toimintakulut	-735 336	-696 883
Toimintakate	-526 614	-494 165
Verotulot	360 422	341 952
Valtionosuudet	184 313	167 399
Rahoitustuotot	9 443	7 934
Rahoituskulut	-4 432	-2 212
Vuosikate	23 133	20 907
Poistot ja arvonalentumiset	-30 971	-29 111
Tilikauden tulos	-7 838	-8 204
Tilinpäätössiirrot	-116	-244
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 954	-8 449

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot toimintakuluista %	28,1	28,7 =100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)
Vuosikate % poistoista	74,7	71,8 =100*Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset
Vuosikate, euroa/asukas	291	250
Asukasmäärä	83242	83491

Toimintatuotot nousivat 6,8 M€ (+3,4 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävimpana muutoksena Energian välitys-tehtäväkohdalle kirjattiin 5,7 M€ enemmän toimintatuottoja kuin edellisenä vuonna johtuen energian markkinahinnan kasvusta. Valmistus omaan käyttöön-erä laski johtuen omajohtoisen rakentamisen vähentymisestä.

Toimintakulut kasvoivat 38,5 miljoonalla eurolla (+5,2 %), kasvu oli suurempaa kuin edellisessä tilinpäätöksessä. Yleisestä kustannuskehityksestä ja kunta-alan palkkaratkaisusta johtuen toimintakulut lisääntyivät jokaisella toimialalla kohdistuen erityisesti palveluiden ostoihin ja henkilöstökuluihin. Kustannuskasvusta hieman yli puolet (16,4 M€) kohdistui Perusturvan omaan toimintaan. Lisäksi erikoissairaanhoidon ostopalveluissa ja sivistystoimialan menoissa nähtiin yli 4 miljoonan euron kasvut.

Tuottojen ja kulujen erotusta kuvaava toimintakate osoittaa, kuinka paljon kaupungin kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakatteen muutos oli 6,6 prosenttia (-32,4 M€). Toimintatuottojen osuus toimintakuluista laski 28,7 prosentista 28,1 prosenttiin.

Verotulot yhteensä kasvoivat 5,4 %. Kunnallisverotulot kasvoivat 14,7 M€:lla (+5,0 %). Yhteisöverojen kehitys oli arvioitua parempaa valtakunnallisestikin ja yhteisöverojen tuotot kasvoivat 2,2 M€ (+9,2 %) huolimatta siitä, että tilapäinen yhteisöveron jako-osuuden korotus päättyi verovuoteen 2021. Kiinteistöverotulot kasvoivat 1,5 M€ (+6,2 %), mihin syynä on ollut rakennuskustannusindeksin noususta seurannut rakennusten jälleenmyyntiarvojen korotus. Valtionosuudet kasvoivat 16,9 M€ (+10,1 %). Verotuloja ja valtionosuuksia on käsitelty tarkemmin talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailussa.

Rahoitustuottojen ja -kulujen netto jäi hieman edellistä tilikautta heikommaksi. Korkokulut kasvoivat voimakkaasti, mutta vastaavasti myös korkotuottoja ja muita rahoitustuottoja saatiin edellistä tilikautta enemmän. Rahoituskuluja kasvattivat lisäksi Kiinteistö Oy Porin Jäähallille maksetut rahoitusvastikkeet.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Toimintakatteen heikentymisestä huolimatta kasvaneet verotulot ja valtionosuudet johtivat kaupungin vuosikatteen paraneamiseen 2,2 miljoonalla eurolla (+10,6 %). Vuosikate oli 74,7 % poistojen määrästä, kun tulo-rahoituksen riittävänä tasona voidaan pitää 100 % arvoa normaalilla poistotasolla. Kaupungin tulo-rahoituksen voidaan todeta olevan edelleen riittämättömällä tasolla nykyiseen kulurakenteeseen suhteutettuna. Tämä on tilanne myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeen, vaikka edessä onkin pari poikkeuksellista muutosvuotta.

Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 0,8 miljoonalla eurolla, lisäksi kirjattiin yli miljoonalla eurolla arvonalennuksia. Tilikauden tulos oli 7,8 M€ alijäämäinen eli 0,4 M€ parempi kuin vuonna 2021.

Koronaviruksen vaikutus tilikauden tuloksen muodostumiseen

Koronaviruksen tulosvaikutukset vuonna 2022 jäivät edeltäviä vuosia vähäisemmiksi yhteiskunnan palatessa kohti normaalia toimintaa. Vuonna 2022 kirjanpitoon laskentatunnisteella kirjattuja koronasta aiheutuvia suoria kustannuksia oli 6,0 miljoonaa euroa (vuonna 2021 9,4 miljoonaa euroa) ja Porin kaupungin osuus perusturvan yhteistoiminta-alueen saamasta Sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustuksesta sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19 kustannuksiin oli erikoissairaanhoidon osuus mukaan lukien 6,9 miljoonaa euroa (vuonna 2021 9,8 miljoonaa euroa). Lisäksi Traficomien kaupungille myöntämästä joukkoliikenteen avustuksesta osa oli osoitettu koronan aiheuttamiin lipputulomenetyksiin.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelma		
1 000 euroa	2022	2021
Toiminnan rahavirta	17 108	14 334
Vuosikate	23 133	20 907
Tulorahoituksen korjauserät	-6 025	-6 573
Investointien rahavirta	-40 339	-33 701
Investointimenot	-54 995	-47 742
Rahoitusosuudet investointimenoihin	727	791
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 821	13 250
Sairaanhoidopiiriin peruspääoman palautus ¹⁾	7 108	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-23 231	-19 367
Rahoituksen rahavirta	33 119	18 568
Antolainauksen muutokset	2 974	3 255
Antolainasaamisten lisäykset	-28	-37
Antolainasaamisten vähennykset	3 002	6 292
Lainakannan muutokset	42 628	32 062
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70 000	30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-40 067	-42 075
Lyhytaikaisten lainojen muutos	12 695	44 138
Muut maksuvalmiuden muutokset	-12 484	-19 750
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18 976	-6 619
Vaihto-omaisuuden muutos	-676	-141
Saamisten muutos	-8 420	-19 802
Korottomien velkojen muutos	15 588	6 812
Rahavarojen muutos	9 888	-799
Rahavarat 31.12.	42 575	32 687
Rahavarat 1.1.	32 687	33 486
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, M€	-97,3	-73,5
Investointien tulorahoitus, %	42,6	44,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,5
Kassan riittävyys, pv	18,8	15,2

1) Ks. liitetieto 19, kohta Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Toiminnan ja investointien rahavirta heikkeni investointimenojen lisääntymisen myötä huolimatta vuosikatteen lievistä paranemisesta. Investointien omarahoituksen riittävydestä pitkällä aikavälillä kertova tunnusluku rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on jo lähes 100 miljoonaa euroa negatiivinen.

Investointien tulorahoitusprosentti ($=100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$) kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Kun tunnusluku vähennetään luvusta 100, saadaan prosenttiosuus, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella. Vuonna 2022 kaupunki rahoitti 57,4 % investoinneistaan lainarahalla ja rahavaroja käyttämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$ ja se kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jaka-

malla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys päivinä ($=365pv \cdot Rahavarat\ 31.12. / Kassasta\ maksut\ tilikaudella$) on maksuvalmiutta kuvaava tunnusluku, mikä ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kaupungin rahavaroilla eli rahoitusarvopereilla ja rahoilla sekä pankkisaamisilla.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase, 1 000 euroa

Vastaavaa	31.12. 2022	31.12. 2021
Pysyvät vastaavat	875 769	864 023
Aineettomat hyödykkeet	6 847	6 435
Aineettomat oikeudet	2 027	2 380
Muut pitkävaikutteiset menot	4 798	4 055
Ennakkomaksut	22	0
Aineelliset hyödykkeet	443 406	425 602
Maa- ja vesialueet	91 077	90 392
Rakennukset	160 993	155 655
Kiinteät rakenteet ja laitteet	157 981	156 114
Koneet ja kalusto	11 686	12 165
Muut aineelliset hyödykkeet	29	47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	21 639	11 228
Sijoitukset	425 516	431 986
Osakkeet ja osuudet	302 313	305 810
Muut lainasaamiset	123 085	126 085
Muut saamiset	117	91
Toimeksiantojen varat	4 063	4 066
Valtion toimeksiannot	268	268
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 791	3 794
Muut toimeksiantojen varat	4	4
Vaihtuvat vastaavat	135 466	113 482
Vaihto-omaisuus	2 068	1 392
Aineet ja tarvikkeet	2 068	1 392
Saamiset	90 823	79 403
Lyhytaikaiset saamiset	90 823	82 403
Myyntisaamiset	16 127	14 304
Lainasaamiset	49 741	47 042
Muut saamiset	10 501	3 482
Siirtosaamiset	14 454	17 576
Rahoitusarvopaperit	864	945
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin	864	945
Rahat ja pankkisaamiset	41 711	31 742
Vastaavaa yhteensä	1 015 297	984 571

Vastattavaa	31.12. 2022	31.12. 2021
Oma pääoma	496 802	505 882
Peruspääoma	432 080	432 080
Arvonkorotusrahasto	7 414	8 689
Muut omat rahastot	21 338	21 188
Edellisten tilikausien ylijäämä/ alijäämä (-)	43 925	52 374
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	-7 954	-8 449
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	667	700
Poistoero	667	700
Pakolliset varaukset	1 475	872
Eläkevaraukset	64	64
Muut pakolliset varaukset	1 411	808
Toimeksiantojen pääomat	28 702	47 682
Valtion toimeksiannot	126	126
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 841	3 914
Muut toimeksiantojen pääomat	24 735	43 642
Vieras pääoma	487 651	429 198
Pitkäaikainen	201 518	169 850
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	193 615	166 358
Liittymismaksut ja muut velat	7 903	3 492
Lyhytaikainen	286 133	259 585
Joukkovelkakirjalainat	85 000	75 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	40 735	38 058
Lainat muilta luotonantajilta	40 221	37 526
Saadut ennakot	56	56
Ostovelat	55 909	49 198
Siirtovelat	9 252	8 949
Muut velat	54 960	50 798
Vastattavaa yhteensä	1 015 297	984 571

Taseen tunnusluvut	31.12. 2022	31.12. 2021
Omavaraisuusaste, %	49,0	51,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	65,5	60,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	35 971	43 925
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	432	526
Lainakanta 31.12., 1 000 €	359 571	316 943
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 320	3 797
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €	476 575	497 265
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	5 725	5 956
Lainasaamiset, M€	123,1	126,1
Asukasmäärä	83242	83491

Kaavalla $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$ laskettava omavaraisuusaste mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona pidetään 70 %:n omavaraisuutta ja alle 50 % omavaraisuusasteella voidaan puhua kuntataloudessa merkittävän suuresta velkarasitteesta.

Suhteellinen velkaantuneisuus lasketaan kaavalla $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$ ja se kertoo, paljonko kaupungin käyttötuloista eli toimintatuotoista, verotuloista ja valtionosuuksista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Lainakanta eli korollinen vieras pääoma lasketaan kaavalla $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$. Kaupungin 359,6 miljoonan euron lainakannasta 40,2 M€ oli konsernin sisäistä lainaa eli tytäryhteisöjen talletuksia konsernitilille. Konsernin ulkopuolinen lainakanta on näin ollen 319,3 M€ (3 836 euroa/asukas).

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan liitetiedoissa ilmoitetut vuokravastuut.

Lainasaamiset muodostuvat pysyviin vastaaviin merkityistä antolainoista kaupungin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Taseeseen kertynyt ylijäämä

Porin kaupungin energialaitoksen yhtiöittämisen seurauksena vuoden 2006 tilinpäätökseen muodostui 73,7 M€ satunnainen tuotto, joka kirjattiin tilinpäätöksessä yli-/alijäämätilille. Vuoden 2007 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien yli-/alijäämätilin saldo 69,5 M€ yhdisteltiin kokonaisuudessaan peruspääomaan. Tilikaudesta 2007 lähtien yli-/alijäämään vaikuttaneita olennaisia kirjanpidon ratkaisuja ja kertaluonteisia tekijöitä ovat olleet seuraavat:

Asia	Tilikausi	Vaikutus
Noormarkun kunnan liittäminen Porin kaupunkiin	2010	-5 M€
Pääomavastikkeiden kirjauskäytännön muutos	2011	18,6 M€
Kiinteistö Oy Porin Ammattiopiston perustamisen yhteydessä tehdyt rakennusten apporttiluovutukset	2011	17 M€
Kiinteistö Oy SAMK Porin perustamisen yhteydessä tehdyt rakennusten apporttiluovutukset	2012	14,4 M€
Kiinteistö Oy Porin Ammattiopiston ja Kiinteistö Oy SAMK Porin osakkeiden arvonmääritykseen perustuvat arvonlennukset	2012	-10,1 M€
Ammattikorkeakoulun rahaston purku, pääoman siirto Satakunnan Ammattikorkeakoulu Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon	2012	12,4 M€
Oppisopimusrahaston purku, pääoman siirto Länsirannikon Koulutus Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon	2013	2,5 M€
Hallinto- ja laitosrakennusten poistoajan muutos 40 vuodesta 25 vuoteen, kertaluonteiset poistot	2013	-11,5 M€
Porin Sataman yhtiöittäminen, omaisuuden luovutus apporttina ja liiketoimintakauppana	2014	20,4 M€
Lavian kunnan liittäminen Porin kaupunkiin	2015	-4,9 M€
Opetus- ja kulttuuriministeriön päätösten mukainen valtionosuuden palautus vuosilta 2012-2017	2018	-3,6 M€
Peruspalvelujen valtionosuuksien kertaluonteiset lisäykset koronavirustilanteen johdosta	2020	22,5 M€
Yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen 10%-yksikön korotus koronavirustilanteen johdosta	2020 -2021	8,0 M€
Nettovaikutus yhteensä:		80,7 M€.

Taseen kumulatiivinen ylijäämä tilinpäätöksessä 2022 on 36,0 M€. Kun ylijäämän arvioinnissa otetaan Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 118/2018 mukaisesti huomioon tuloksenkäsittelyerät, voidaan ylijäämään lisätä kaupungin muiden omien rahastojen pääomat 21,3 M€ sekä kertynyt poistoero 0,7 M€. Näin ollen kertynyt ylijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä ovat **58,0 M€**.

1.5 Kokonaistulot ja –menot

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	205 641	Toimintakulut	735 336
Verotulot	360 422	–Valmistus omaan käyttöön	-3 081
Valtionosuudet	184 313	Korkokulut	2 755
Korkotuotot	6 204	Muut rahoituskulut	1 677
Muut rahoitustuotot	3 238	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		–Pakollisten varausten muutos	-603
–Pysyvien vastaavien		–Pysyvien vastaavien	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-6 665	hyödykkeiden luovutustappiot	37
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	727	Investointimenot	54 995
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 821		
Sairaanhoidopiirin peruspääoman palautus	7 108		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	3 002	Antolainasaamisten lisäykset	28
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	40 067
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	12 695		
Kokonaistulot yhteensä	853 508	Kokonaismenot yhteensä	831 221

Kokonaistulot ja -menot -laskelmassa on koottu yhteen kaikki kunnan tulot ja menot tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Siten se kuvaa rahanlähteitä ja rahankäyttöä. Kokonaistulojen 853,5 M€ ja kokonaismenojen 831,2 M€ erotus 22,3 M€ on täsmäytettävissä rahoituslaskelmaan siten, että se on muiden maksuvalmiuden muutosten ja rahavarojen muutoksen erotus.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	29	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	4	
Muut yhtiöt	11	
Säätiöt	5	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	1	4
<i>Yhteensä</i>	53	4

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuuston hyväksymät konserniohje sekä omistajapoliittiset linjaukset ovat omistajan välineitä omistustensa ohjaamiseen muodostaen normikokonaisuuden asettaen erityisesti sääntöjä tilanteisiin, joista lainsäädäntö ei suoraan sisällä nimenomaisia oikeusohjeita.

Konserniohjeella luodaan puitteet Porin kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, Porin kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohje on osa kaupungin johtamisjärjestelmää ja siinä noudatetaan ns. hyvää hallintotapaa (corporate governance). Hyvän hallintotavan tarkoituksena on yhdessä konserniohjausta ja -johtamista koskevien ohjeiden kanssa yhtenäistää konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytännöt ja siten varmistaa riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, sisäinen ja ulkoinen valvonta, riskienhallinta sekä hyvä laskenta- ja kirjanpitokäytäntö. Tehokas johtamis- ja hallintojärjestelmä edellyttää yhteisön johdon, tilintarkastajien ja omistajien välistä kiinteää vuorovaikutusta.

Lisäksi kaupunginvaltuuston hyväksymiin omistajapoliittisiin linjauksiin sisältyy kuvaus kaupungin omistajapolitiikasta sekä kuntalain edellyttämät omistajaohjauksen periaatteet. Linjauksissa määritellään muun muassa missä tehtävissä kaupunki on mukana omistajana ja minkä toimintaperiaatteiden mukaan konsernia ohjataan ja valvotaan. Omistajapoliittisten linjausten tarkoitus on tukea konsernijohdon työtä ja yhteisöjen toimintaa pitkällä tähtäimellä.

Kaikkien edellä mainittujen ohjeiden tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti, ja että pääomapanostus tuottaa sitä tehtäessä tai myöhemmin asetetut tavoitteet. Samoin ohjeiden tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla. Kaupungin konserniohje velvoittaa juridisesti kaupungin tytäryhtiöitä, koska kaupunginvaltuuston vahvistama konserniohje on hyväksytty tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa vuoden 2022 aikana.

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kuntalain 6 § mukaan kaupungin sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla (emoyhteisö) yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yksiköiden kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5§:n tarkoittama määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa Porin kaupunkikonsernin. Määräämisvalta merkitsee kaupungin mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa siten, että konsernin tavoitteet ja edut tulevat otetuksi huomioon.

Konserniohje koskee Porin kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Näiden yhteisöjen tulee noudattaa toiminnassaan Porin kaupunginvaltuuston hyväksymää Porin kaupungin konserniohjetta. Konserniohje ei kuitenkaan muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt jaetaan

- markkinoilla toimiviin strategisiin yhtiöihin
- muihin strategisiin yhtiöihin
- tytär- ja osakkuusyhtiöihin sekä säätiöihin.
  - osakkuusyhtiöllä tarkoitetaan osakkuusyhtyritystä, jossa kaupungilla on 20-50 %:n omistusosuus ja enintään puolet osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä
- alle 20 %:n omistusosuudet luokitellaan omistusyhtiöiksi.

Eryteisesti markkinoilla toimivilla ja myöskin muilla strategisilla yhtiöillä on liikevaihdon ja toiminnan kokoluokan, toimialan ja omistajariskin sekä kokonaisharkinnan näkökulmasta merkittävä rooli Porin kaupunkikonsernissa ja siksi näiden yhtiöiden merkitys korostuu kaupungin (emon) omistajaohjauksessa ja päätöksenteossa. Kaupunginhallitus määrittelee ja nimeää strategiset yhteisöt erillisellä päätöksellään.

Markkinoilla toimivat strategiset yhtiöt ovat:

1. Pori Energia Oy
2. Porin Satama Oy

Muut strategiset yhtiöt ovat:

1. Länsirannikon Koulutus Oy
2. Porin Linjat Oy
3. Porin Toimitilat Oy
4. Porin YH-Asunnot Oy
5. Prizztech Oy
6. Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy

Muut kuin strategisiksi määritellyt yhteisöt ovat tytär-, osakkuus- tai omistusyhteisöjä sekä säätiöitä.

Konserniohjeen mukaan kaupunkikonsernia johtaa ja ohjaa kaupunginhallitus. Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menettelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin. Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, rahoitusjohtaja sekä yhtiökohtainen koordinaativastuullinen toimialajohtaja.

Kaupunginvaltuusto muun muassa:

1. määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset
2. käsittelee ja hyväksyy konserniohjeen
3. hyväksyy konsernitason tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa koko konsernille.
4. päättää kaupunkikonserniin kuuluvien strategisten yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
5. päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista
6. päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kaupunginhallitus muun muassa:

1. vastaa omistajapolitiikan ja konserniohjeen kehittämisestä sekä valmistelusta valtuustolle
2. vastaa konsernirakenteen strategisesta kehittämisestä sekä ohjaa ja valvoo omistajana konserninyhteisöjä siten, että nämä toimivat kaupunkikonsernin kokonaisedun, valtuuston hyväksymien omistajaohjauksen periaatteiden ja valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti
3. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja riskienhallinnan, konsernijohtamisen sekä -valvonnan organisoinnista
4. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
5. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
6. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
7. nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin.

Edellä mainituissa tehtävissä kaupunginhallitusta ja -johtajaa avustaa omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö.

Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö vastaa omistajastrategioiden sekä kaupungin periaatteiden ja ohjeiden mukaisesta päätösasioiden valmistelusta. Yksikkö myös järjestää säännöllisiä tytäryhtiöille tarkoitettuja konserninyhteisöjen toimintaan liittyviä kokous- ja koulutustilaisuuksia. Esimerkiksi vuonna 2022 järjestettiin 8.6., 9.6. ja 1.9 Teams-koulutus tytäryhtiöiden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajille, joissa käytiin läpi hallitustyöskentelyä Porin kaupunkikonsernissa.

Kaupungin strategisille tytäryhteisöille asetetaan talousarvion laadinnan yhteydessä vuositasen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Näiden tytäryhteisöjen tavoiteasetantaa on myös tehostettu lisäämällä nuo tavoitteet osaksi kaupunginvaltuuston hyväksymää talousarviota. Strategisten yhteisöjen osalta tavoitteet ja mittarit asetetaan kaupunginhallituksen esityksestä siten, että ne antavat riittävän tiedon yhtiön taloudellisesta tilasta ja toiminnasta. Kaupunginvaltuuston yhtiöiden tavoitteiden vahvistamista marraskuussa edelsi kaupunginhallituksen näiden tavoitteiden käsittely erillisissä kokouksissa 14.10. ja 21.10.2022., jossa yhtiöt esittelivät suunnittelun lähtökohtatilanteensa ja toimintasuunnitelmansa. Muut kuin strategiset yhteisöt eivät osallistu kaupunginhallituksen valmisteluesittelyihin, vaan niiden osalta omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö pyytää kaupunkikonserniin kuuluvilta tytäryhteisöiltä erikseen toiminta-ajatukset sekä keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet seuraavalle vuodelle. Näiden osalta raportointi tapahtuu omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön toimesta kaupunginhallitukselle. Kaikkien tytäryhteisöjen osalta tavoitteiden toteutumista seurataan puolivuosi- ja vuositasolla. Kahdeksan strategisen tytäryhteisön osalta tavoitteiden toteutumista seurataan kaupunginhallituksen erillisellä päätöksellä myös neljännesvuosittain. Vuonna 2023 strategisten yhtiöiden määrä kasvaa kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti kahdeksasta yhtiöstä kymmeneen yhtiöön. Uusia strategisia yhtiöitä ovat Suisto Kiinteistöt Oy ja Keräämö Oy.

Tytäryhteisöt raportoivat siis toiminnastaan säännönmukaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa, mutta Porin kaupunkikonsernin strategiset tytäryhtiöt raportoivat neljä kertaa vuodessa. Raporttien tulee sisältää konserniohjeen mukaisesti katsaus valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta, mahdollisiin poikkeamisiin toimintasuunnitelmasta ja niihin tehtyihin korjaaviin toimenpiteisiin. Lisäksi osana konsernin toiminnan vuosikelloa strategiset yhtiöt esittelevät edellisen vuoden tilinpäätöksen kaupunginhallitukselle keväällä omista tätä varten erikseen varatuissa kokouksissa. Näissä kokouksissa yhtiöt raportoivat kaupunginhallitukselle myös, miten riskienhallinta on järjestetty yhtiöissä niin ulkoisten kuin sisäisten riskien osalta. Nämä kokoukset järjestettiin 25.3. ja 1.4.2022.

Kaupunginhallitus nimeää kaupungin ehdokkaat yhtiöiden hallitukseen ja tilintarkastajiksi sekä antaa omistajan muut evästyksiset yhtiökokouksiin. Kaupunginjohtaja nimeää hallintosäännön mukaisesti yhtiökokousedustajat. Yhtiökokousedustaja toimii kaupunginhallituksen antaman evästyksen mukaisesti ja yhtiökokoukset ovat suorittaneet tarvittavat valinnat. Kaupungin esittämät henkilöt tytäryhtiöiden hallituksissa toimivat osakeyhtiölain sekä muun lainsäädännön ja konserniohjeen mukaisesti yhtiöjärjestystä ja mahdollista osakassopimusta noudattaen. Hallituksen jäsen edustaa tehtävässään tytäryhtiötä, ei hänet päätöselimeen valinnutta tai muuta tahoa. Etenkin tytäryhtiöissä, joissa on kaupungin lisäksi muita omistajia, on tähän asiaan kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaupungin omistamien tytäryhteisöjen lukumäärästä, erilaisuudesta ja tehtäväkentän monimuotoisuudesta johtuen yhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta ja kannattavuutta arvioidaan ensisijaisesti organisaatiokohtaisesti. Tytäryhteisöjen tavoitteet eivät ole kuitenkaan pelkästään itsenäisiä, vaan yhteisöjen tavoitteiden tulee tukea kaupungin kokonaistavoitteita ja olla hyväksytyin kaupunkitason strategian mukaisia.

Kaupungin ennakkokäsityksen hankkimista ja tytäryhteisön tiedottamisvelvollisuutta koskeva ohjeistus konserniohjeessa tehostaa merkittävästi konserni- ja omistajaohjauksen toimivuutta. Samoin konserniohjeessa edellytetään, että hallituksen kokoonpanossa huomioidaan yhteisön toiminnan luonne, koko ja kehitysvaihe. Hallituksen koko sopeutetaan yhteisön toimintaan. Hallituksen valinnassa tulee huomioida yhteisön toimiala ja toiminnan laajuus sekä yhteisön strateginen (keskeinen) merkittävyys kaupungin toiminnassa. Hallituksen jäsenillä tulee olla riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus. Hallituksen jäseniltä edellytetään riittävästi aikaa tehtävän asianmukaiseen hoitamiseen sekä erityisesti kaupungin kannalta merkittävissä ja strategisissa yhtiöissä konserniohje edellyttää kaikkien strategisten yhtiöiden Porin kaupungin nimeämiltä hallituksen jäseniltä HHJ-tutkinnon suorittamista viimeistään yhden vuoden aikana ensimmäisestä hallitusnimityksestä alkaen. Konserniohjeen mukaisesti kaupungin vastuulla on järjestää koulutusta ja huolehtia koulutuksen tarjoamisesta kaupungin nimeämille hallitusedustajille kaupunginhallituksen edellyttämiin koulutuksiin. Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön kanssa sovitun mukaisesti Satakunnan kauppakamari järjesti kevään 2022 aikana Porissa kolme HHJ-kurssia, joihin strategisten yhtiöiden porilaiset hallitusjäsenet pystyivät osallistumaan (aloitusajat tammi-, helmi-, ja maaliskuu 2022).

Konserniohjeessa on otettu kantaa myös tytäryhteisöjen palkkioihin ja palkitsemiseen. Näin ollen kokonaisuohjeistusta voidaan pitää kattavana ja toimintaa selkeästi ohjaavana. Konserniohjauksen toimivallan ja vastuun jaon toimivuuden osalta ei ole havaittu huomautettavaa.

Länsirannikon Koulutus Oy

Tavoite	Mittari	Toteutunut
Yhtiön laatiman strategian mukaiset tavoitteet saavutettu	Vetovoimaluku 1,15, tutkintojen määrä 1850, tutkinnon osien määrä 13 500, opiskelijapalaute 4,3	Kyllä (osittain)
Toiminnan tulos vähintään 0 €	Toteutunut tulos	Ei

Konsernin liikevaihto tilikaudella oli 53,7 miljoonaa euroa, missä kasvua oli 0,8 miljoonaa euroa edelliseen tilinpäätökseen verrattuna. Tilikauden tulos oli -0,5 miljoonaa euroa. Tulos jäi tappiolliseksi, koska kulut nousivat tuottoja enemmän mm. inflaation kiihtymisen takia.

Tilikauden merkittävä panostus oli ensimmäistä kertaa Satakunnassa järjestetyt ammattitaidon sm-kilpailut (Taitaja2022). Opetus- ja kulttuuriministeriö osallistui tapahtuman kustannuksiin 50 % osuudella. Yhtiö on lisäksi jatkanut merkittäviä panostuksia oppimisympäristöjen uudistamiseen saneeraamalla koulukiinteistöjä. Yhtiö on myöntänyt Kiinteistö Oy Porin Winnovalle 10 miljoonan euron lainan ja Rauman Oppilaitoskiinteistöt Oy:lle 5,2 miljoona euron lainan. Tilikauden tavoitteet toteutuivat osittain.

Toiminnan olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiön taloudelliset riskit ovat kohtuullisen pieniä, koska rahoitus perustuu pääosin valtionosuuksiin. Ainoastaan vuotuiset harkinnanvaraiset sekä lisärahoituserät tuovat rahoitukseen epävarmuutta. Merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstö ja toimitilat, mitkä ovat hyvin ennakoitavissa. Toiminnalliset riskit ovat toimialalle tyypillisiä terveys- ja turvallisuusriskejä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen

Yhtiön hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja niiden pohjalta on laadittu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalli. Yhtiöllä on myös tietoturvaliiketoiminta, jolla pyritään varautumaan lisäantenneihin tietoturvariskeihin. Myös henkilöstöltä edellytetään tietosuojakoulutusta. Yhtiölle on myönnetty ISO 9001 sertifikaatin mukainen laatujohtamisjärjestelmäsertifiointi, jota auditoidaan säännöllisesti.

Pori Energia Oy

Tavoite	Mittari	Toteutunut
Sijoitetun pääoman tuotto vähintään 5,5 %	Toteutunut sijoitetun pääoman tuottoprosentti	Kyllä
Taloudellinen lisäarvo > 0 €	Toteutunut taloudellinen lisäarvo	Kyllä
Hiilidioksidivapaan tuotannon osuus 85 % laskettuna 36 kk liukuvana keskiarvona	Kehitysuralla pysyminen	Kyllä
Asiakkaiden keskeytyskustannukset ovat enintään Energiaviraston valvontamallin mukaiset	Kustannusten toteuma verrattuna valvontamallin sallimaan 1 387 000 euroa	Kyllä
Työtapaturmien määrä 0 kappaletta	Toteutunut työtapaturmien määrä	Ei

Konsernin liikevaihto jatkoi kasvamistaan edellisestä tilikaudesta 10,9 miljoonaa euroa. Tilikauden toteutunut liikevaihto oli 135,6 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli 23,5 miljoonaa euroa. Tulosta paransi sähkön pörssihinnan merkittävä nousu, vaikka sähkön kulutus tilikauden aikana pieneni. Tilikausi oli poikkeuksellinen johtuen Ukrainan sodan aiheuttamasta energiakriisistä.

Pori Energian energiantuotannosta oli vuonna 2022 hiilidioksidivapaata tuotantoa yhteensä 89 prosenttia (edellisvuonna 81,9 prosenttia). Sekä siirretyn sähkön määrä että kaukolämmön myynti pienenivät edellisestä vuodesta. Voimakas sähkön hinnan nousu sai erityisesti kotitaloudet säästämään sähköä. Tilikaudelle asetetut tavoitteet toteutuivat yhtä lukuun ottamatta.

Yhtiön urakointiliiketoiminta ja sen mukana 30 työntekijää siirtyivät liiketoimintakaupalla Oy Ravera Ab:lle tammikuun lopussa 2022.

Toiminnan olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiön merkittävimmät riskit on arvioitu vakuutusten kattavuuden ja työturvallisuuden kannalta vakiintuneen käytännön mukaisesti. Yhtiön vuosittain tarkistettava riskipolitiikka määrittää suojauskäytännöt sähkökaupan riskienhallinnassa ja päästökaupassa. Vieraan pääoman aiheuttamia rahoitusriskejä on pyritty pienentämään tekemällä korkosuojausjauksia. Tuotantoon liittyy lisäksi riskejä polttoaineiden saatavuuteen ja hinnanvaihteluihin liittyen. Yhtiö toimii aktiivisesti myös Energiategollisuus ry:n edunvalvontatyössä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen

Yhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perustana on toimintajärjestelmä, joka täyttää laatu- (ISO 9001), ympäristö- (ISO 14001), työterveys- ja turvallisuus- (ISO 45001) sekä energiahallintajärjestelmästandardien (ISO 50001) vaatimukset. Toimintajärjestelmä auditoidaan säännöllisesti. Yhtiöllä on laadittuna Pori Energia –konsernin riskienhallintapolitiikka, joka sisältää riskienhallinnan periaatteet ja ohjeistuksen. Järjestelmistä ovat vastuussa emoyhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kyberturvallisuusriskejä hallitaan panostamalla tietoturvakoulutukseen, suojausvälineisiin sekä tekemällä yhteistyötä viranomaisten ja muiden alan toimijoiden kanssa. Tietoturvatoinenpiteillä turvataan yhteiskunnalle kriittisten palveluiden jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Porin Linjat Oy

Tavoite	Mittari	Toteutunut
Toimintaa hoidetaan kannattavasti ja kilpailukykyisesti	Maksuvalmius quick ratio yli 1, oman pääoman tuotto ROE yli 5 %, sijoitetun pääoman tuotto ROCE yli 3 %	Ei
Vähäpäästöisen toiminnan edistäminen	Selvitetään vaihtoehtoisten polttoaineiden käytön mahdollisuus, kalustoinvestointien suunnitelma ja toteutus liikennöintisopimusajalle tehty, kiinteistöinfraan liittyvät päästöt selvitetty	Kyllä
Joukkoliikenteen käytön edistäminen	Yhteinen kehityshanke matkustuksen lisäämiseksi viranomaisen kanssa, asiakastytyväisyyskysely tehty yhtiön toiminnasta sekä joukkoliikenteen toimivuudesta Porissa yhteistyössä joukkoliikenneviranomaisen kanssa, selvitetään yhteisen joukkoliikenneportaalin avaamisen mahdollisuudet kaupunkitaso toimijoiden kanssa, tunnustepohjaisen lippu- ja maksujärjestelmän resurssointi ja käyttöönotto	Kyllä

Yhtiön tilikauden liikevaihto oli 7,7 miljoonaa euroa, missä oli kasvua edelliseen tilikauteen verrattuna 0,7 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli -0,1 miljoonaa euroa. Polttoaineen hinnan voimakas nousu heikensi tulosta. Tilikaudelle asetetut tavoitteet toteutuivat osittain.

Päättynyt tilikausi oli ensimmäinen kokonainen tilikausi, jolloin liikennettä ajettiin uuden hankintasopimuksen mukaan. Liikevaihto kasvoi uuden sopimuksen myötä, mutta indeksitarkistuksista huolimatta hintojen nousu oli suurempaa kuin indeksin tuoma sopimushinnan korotus, minkä takia tilikauden tulos jäi tappiolle. Matkustajamäärät eivät edelleenkaan ole palautuneet pandemiaa edeltävälle tasolle, vaikka kasvua on tapahtunut.

Toiminnan olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Joukkoliikenne on yhteiskunnan tukemaa toimintaa. Liikenteen sopimusmalli Porissa on hankintasopimus, jolloin lipputuloriski on kaupungilla eli liikenteen tilaajalla. Toiminnan kannalta riski on matkustajamäärien väheneminen. Korokannan nousu vaikuttaisi kielteisesti yhtiön tulostasoon. Toiminnallisista riskeistä pahimpia ovat vakava liikennetäi ympäristöonnettomuus.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen

Yhtiöllä on tarvittavat omaisuuden ja toiminnan keskeytymisen vakuutukset. Tietoturvariskit on tiedostettu ja yhtiön järjestelmät ostetaan Porin kaupungilta. Yhtiön taloutta seurataan kuukausittaisella tasolla ja toiminnallisia tavoitteita hallitustasolla neljännesvuosittain. Valvonnasta vastaa osaltaan hallitus, toimitusjohtaja sekä johtoryhmä. Yhtiö arvioi sisäisen valvonnan toimintatavan hyväksi.

Porin Satama Oy

Tavoite	Mittari	Toteutunut
Sataman toiminnallisen kilpailukyvyyn turvaaminen investoimalla sataman infraan	Investoinnit toteutetaan vuosisuunnitelman mukaisesti	Kyllä
Satamatoiminnan kannattavuuden parantaminen	Liikevoitto 0,8 M€, pääoman tuotto 0,7 %	Kyllä
Tavaraliikenteen liikevaihdon kasvu 9,5 %	Tavaramaksujen, alusmaksujen ja nosturituottojen kasvu-%	Kyllä
Porin Satama on oikein organisoitu, työmäärään nähden oikea määrä henkilöstöä, jonka moniosaaminen on korkealla tasolla	Sairauspoissaolo-% <2,5%, koulutuspäivät 0,5 pvä/hlö	Ei

Yhtiön liikevaihto 11,4 miljoonaa euroa kasvoi noin 1,6 miljoonaa euroa edellisestä tilikaudesta. Tilikauden tulos oli 2,6 miljoonaa euroa. Yhtiö maksoi kaupungille korkoa sopimuksen mukaisesti 1,5 miljoonaa euroa. Sataman liikennevolyymi kasvoi 34 % tonneissa mitattuna edelliseen vuoteen verrattuna. Sataman liikenne kääntyi tuontivoittoiseksi ja erityisesti hiiltä laivattiin satamaan ennätyskellisiä määriä Ukrainan sodan aiheuttamien pakotteiden sekä energia-kriisin johdosta.

Tilikauden aikana saatiin lähes valmiiksi yli 25 miljoonan euron laitureihin kohdistuvat investoinnit sekä Mäntyluodossa että Tahkoluodossa. Laituri-investointeihin saatiin EU:n CEF tukea liikenneverkkojen kehittämistä varten yhteensä 7,3 miljoonaa euroa. Lisäksi yhtiö myi elo-syyskuun vaihteessa nosturitoiminnot Olmar Finland Oy:lle. Kaupan mukana siirtyi myös 21 työntekijää. Yhtiö pääsi suurelta osin sille asetettuihin tavoitteisiin.

Toiminnan olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiön merkittävimmät riskit ovat yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja maailman markkinoista johtuvia. Vanhentunut infra on aiheuttanut toiminnalle riskejä, minkä takia yhtiössä on viime vuodet investoitu voimakkaasti. Velkarahalla tehtävien investointien takia yhtiön rahoitusriskit ovat kasvaneet.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen

Yhtiön johto seuraa taloutta kuukausittain sekä arvioi riskejä johtoryhmän kanssa. Ohjauksesta ja valvonnasta vastaa yhtiön hallitus yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Satamalla on sertifioitu ISO 14001 ympäristöjärjestelmä ja sille on myönnetty Euroopan Satamaorganisaation ESPO:n hyväksymä EcoPorts -status. Turvallisuuden liittyvissä asioissa noudatetaan kaikkia satamia sitovia kansainvälisen ISPS järjestelmän ohjeistuksia. Tietoturvaan liittyvät riskit pyritään huomioimaan yhteistyössä palveluntarjoajien kanssa.

Porin Toimitilat Oy

Tavoite	Mittari	Toteutunut
Lainojen lyhennys n. 0,9 M€	Lyhennysten määrä €	Kyllä
Vuokrausasteen vakautus	Kokonaisvuokrausaste 75 %	Kyllä

Yhtiön liikevaihto 3,9 miljoonaa euroa oli edellisvuoden tasolla. Tilikauden tulos oli 0,16 miljoonaa euroa. Tilikaudella ei ollut merkittäviä normaalista liiketoiminnasta poikkeavia tapahtumia. Yhtiön tilojen vuokrausaste oli 78,6 %.

Toiminnan olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiö on kartoittanut sen toimintaan liittyvät toiminnalliset, taloudelliset ja turvallisuuteen liittyvät riskit sekä kuvannut miten riskejä voidaan ennaltaehkäistä ja vaikutuksia minimoida. Yhtiön organisaatio on pieni (2 henkilöä).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen

Yhtiön kirjanpitoa hoitaa Porin YH-Asunnot Oy, joka on auktorisoitu isännöintitoimisto. Yhtiöllä on laadittuna kuvaus riskienhallinnasta sekä sisäisestä valvonnasta. Riskeihin varaudutaan tarvittavin vakuutuksin.

Porin YH-Asunnot Oy

Tavoite	Mittari	Toteutunut
Maksuvalmius on yli 2 (ilman seuraavan vuoden lainan lyhennyksiä)	Toteutunut maksuvalmius (ilman seuraavan vuoden lainan lyhennyksiä)	Kyllä
Nykyisen lainakannan pieneneminen yli 2,5 M€ vuodessa	Lainojen nettolyhennys euroissa	Kyllä
Käyttöaste tavallisissa vuokra-asunnoissa yli 95 % ja opiskelija-asunnoissa yli 80 %	Toteutunut käyttöaste; toteutuneet vuokratuotot suhteessa teoreettiseen maksimivuokratuottoon	Kyllä (osittain)
Asukkaiden vaihtuvuus keskimäärin tavallisissa vuokra-asunnoissa alle 25 % ja opiskelija-asunnoissa 30 %	Toteutunut vaihtuvuus: uudet sopimukset koko asutosopimuskannasta	Kyllä (osittain)

Tilikauden liikevaihto 14,7 miljoonaa euroa oli budjetoidun mukainen ja 0,3 miljoonaa euroa edellisestä tilikautta parempi. Tilikauden tulos oli 0 euroa. Lainojen nettolyhennys tilikaudella oli 3 miljoonaa euroa. Kasvihuoneenkatu 1–3 vuokrasopimus purettiin Porin kaupungin kanssa ja kaupunki maksoi yhtiölle kertakorvauksena kiinteistöön kohdistuneet lainapäätökset ja korot. Kyseinen kiinteistö on myyty ja omistusoikeus siirtynyt alkuvuodesta 2023. Yhtiö saavutti melko hyvin sille asetetut tavoitteet.

Toiminnan olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Toimintaa koskevia olennaisia riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat asuntojen tyhjäkäyttö, luottotappioiden kasvu ja lainakorkojen nousu.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen

Yhtiö noudattaa sisäistä riskienhallintaohjelmaa, joka käsittää turvallisuus-, tietoturva- ja vahinkoriskit sekä toiminnallisen riskienhallinnan. Yhtiö on ISA ry:n auktorisoima isännöintitoimisto. Auktorisointia auditoi Det Norske Veritas. Auditointi pitää sisällään yhtiön käytännön toimintatapojen kattavuuden ja toimivuuden sekä sisäisen valvonnan arvioinnin. Auditointi on tehty viimeksi vuonna 2022. Tietoturvaan liittyvät riskit pyritään huomioimaan yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Prizztech Oy

Tavoite	Mittari	Toteutunut
Yrittäjyyden edistäminen	Asiakkaina olleiden yrittäjyydestä kiinnostuneiden henkilöiden määrä 500, Prizztech Oy:n neuvonnan kautta perustettujen yritysten määrä 40 % alueella perustettavista yrityksistä, kiitettävä asiakaskokemus (asteikolla 1-5 arvosana 4)	Kyllä
Yritysten liiketoiminnan kasvun edistäminen	Yritysten kasvutavoitekartoitukset ja toimenpiteet kasvutavoitteiden saavuttamiseksi 30 kpl, yritysten investointivalmisteluiden avustaminen 5 kpl, kiitettävä asiakaskokemus (asteikolla 1-5 arvosana 4)	Kyllä
Omistaja-asiakkaiden asiakaskokemus	Kiitettävä asiakaskokemus (asteikolla 1-5 arvosana 4) (mitataan kaksi kertaa vuodessa)	Kyllä
Tulos vähintään 0-tasolla	Toteutunut tulos	Kyllä

Tilikauden liikevaihto 3,4 miljoonaa euroa oli 0,4 miljoonaa euroa edellistä vuotta parempi. Tilikauden tulos oli 21,2 tuhatta euroa ollen positiivinen viidettä vuotta peräkkäin. Liikevaihdon kasvun taustalla yhtenä syynä oli Euran kunnan aloittaminen kokonaisasiakkaana. Kuntasektorin rahoituksen osuus on hieman alle 50 % yhtiön liikevaihdosta. Yhtiö pääsi kaikkiin sille asetettuihin tavoitteisiin.

Yhtiön tehtävänä on edistää maakunnan hyvinvointia yrityselämää vahvistamalla. Koronapandemian ja Ukrainan sodan myötä tehtävä on tarkoittanut myös yritysten auttamista kriiseistä selviämisessä.

Toiminnan olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiön merkittävimmät riskit aiheutuvat rahoituksen hankkimisesta. Kuntatalouden haasteet vaikuttavat palvelujen kehittämiseen. Kokonaisuutena yhtiön toimintaan vaikuttaa olennaisesti omistaja-asiakkailta tuleva rahoitus. Myös yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa yritysten mahdollisuuksiin osallistua hankkeiden rahoitukseen. Yhtiön johto arvioi vuosittain toimintaan kohdistuvia riskejä ja yhtiön hallitus käsittelee riskienhallinnan muistion.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen

Yhtiön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaa hallitus ja toimitusjohtaja. Yhtiön taloudesta merkittävän osan muodostaa projekti- ja ohjelmatoiminta, mitä rahoittajat valvovat ja suorittavat tarkastuksia talouden ja hallinnon osalta. Yhtiöllä on laadittuna erillinen tietosuoja- ja tietoturvapoliittikka. Tietojärjestelmien ylläpito on ulkoistettu Porin kaupungille.

Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy

Tavoite	Mittari	Toteutunut
SAMKin opiskelijoiden työllistyminen on valmistumisen jälkeen metropolialueen ulkopuolella Suomen parasta	Työllistymisaste (Tilastokeskuksen työllistymistilasto, OKM rahoitusmittari)	Ei
SAMKin työhyvinvointia kuvaavan ParTy-indeksin arvo on parempi kuin koulutustoi- mialalla keskimäärin	SAMKissa vuosittain tehtävän THL:n pa- rempi työyhteisö -kyselyn työhyvinvointi- indeksi verrattuna koulutustoimialaan	Ei
SAMKin osuus rahoitusmallin mukaisista kaikkien ammattikorkeakoulujen tutkinto- pisteistä on vähintään 3,9 %	Osuus tutkintopisteistä (OKM-rahoitusmit- tari, korkeakoulujen extranet Vipunen)	Ei
SAMKin TKI-toiminnan volyyymi on vähin- tään 4,3 M€	TKI-toiminnan volyyymi (OKM-rahoitusmit- tari)	Kyllä
Enintään -0,4 M€ negatiivinen liiketulos	Liiketulos	Kyllä

Yhtiön liikevaihto 39,3 miljoonaa euroa parani lähes 2,2 miljoonaa euroa edelliseen tilikauteen verrattuna. Liikevoitto tilikaudelta oli 0,2 miljoonaa euroa ja tulos oli -1,1 miljoonaa euroa. Tilikauden tappion aiheutti arvopapereihin liittyvät realisoitumattomat arvonmuutokset johtuen Ukrainan sodan aiheuttamasta voimakkaasta heilunnasta sijoitusmarkkinoilla.

Liikevaihdon kasvun sekä tavoiteltua paremman liikevoiton taustalla on EU:n ulkopuolelta tulleilta opiskelijoita perittyjen lukuvuosimaksujen kasvu. Tutkintojen määrä laski 8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tilikaudelle asetetuista tavoitteista yli puolet jäi tällä tilikaudella toteutumatta.

Toiminnan olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiön keskeiset riskit liittyvät rahoituksen perusteena oleviin mittareihin, joilla on suora vaikutus saatavaan rahoitukseen. Yhtiön maksuvalmius ja vakavaraisuus ovat hyvällä tasolla. Yhtiössä tehdään säännöllisesti riskikartoitus ja riskienhallinnan toimenpiteiden seuranta on osa jatkuvaa strategisten toimenpiteiden seurantaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen

Yhtiö on luonut vakuutusohjelman, jolla vakuutuksin katettavat riskit ovat hallinnassa. Toimintaa ohjaa säännöllisesti auditoituva ISO 9001 laatuohjelma, joka sisältää kattavasti yhtiön toimintaa ohjaavia menettelyohjeita. Auditointi on tehty viimeksi helmikuussa 2023. Lisäksi kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi on antanut yhtiölle laatu-
leiman. Tietoturvariskeihin varaudutaan erityisesti koulutuksen avulla. Yhtiön johdon arvion mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimivat ja ovat riittävällä tasolla yhtiön toiminnan luonne ja laajuus huomioiden.

1.6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että konsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätetyt tavoitteet saavutetaan, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuuden arvo turvataan. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtajan vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seurantaan ja arviointia.

Porin kaupunkikonsernia johtaa ja ohjaa kaupunginhallitus, joka antaa yksityiskohtaisia ohjeita tarvittaessa. Kaupunkikonsernin konserni- ja omistajaohjauksesta vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallituksen lisäksi kaupunginjohtaja ja rahoitusjohtaja sekä yhtiökohtainen koordinaativastuullinen toimialajohtaja.

Kaupunginvaltuuston hyväksymä konserniohje on osa kaupungin johtamisjärjestelmää ja siinä noudatetaan ns. hyvää hallintotapaa (corporate governance). Hyvän hallintotavan tarkoituksena on yhdessä muiden konserniohjausta ja -johtamista koskevien ohjeiden kanssa yhtenäistää konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytännöt ja siten varmistaa riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, sisäinen ja ulkoinen valvonta, riskienhallinta sekä hyvä laskenta- ja kirjanpitoikäytäntö. Tehokas johtamis- ja hallintojärjestelmä edellyttää yhteisön johdon, tilintarkastajien ja omistajien välistä kiinteää vuorovaikutusta.

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava Porin kaupungin ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävässä asiassa. Velvollisuus pääomistajan ennakkokäsityksen hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla tai isännöitsijällä. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuus on valvoa, että ennakkokäsitys on tämän ohjeen mukaan hankittu, ja että se kirjataan sen kokouksen pöytäkirjaan, jossa tehdään merkittävää asiaa koskeva päätös. Omistajan kannan dokumentoitu hankkiminen on osa yhtiön johdon huolellisuusvelvoitteen mukaista toimintatapaa. Ennakkokäsitys on haettava konsernihallinnon omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön kautta kaupunginhallitukselta ainakin seuraavissa asioissa:

- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen tai toimintaan ja talouteen nähden merkittävä investointi
- yhtiöjärjestyksen tai vastaavan muuttaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen tai toiminnan olennainen muuttaminen
- osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- liiketoiminnan tai sen merkittävän osan myyminen
- tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai merkittävän sopimuksen tekeminen
- merkittävä lainanotto tai vakuuden antaminen omasta tai toisen velasta
- yritysjärjestelyt kuten sulautuminen, jakautuminen, tytäryhtiön perustaminen tai osakkuus toisessa yhtiössä
- omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilasta päättäminen
- merkittävä henkilöstöpoliittinen asia
- muun kuin kertaluontoisen sekä merkittävän tulospalkkio- ja muiden yhtiön sisäisten kannustinjärjestelmien käyttöönotto tai jo hyväksytyt/olemassa olevien kannustinjärjestelmien merkittävät muutokset
- toimitusjohtajan valinta
- yhtiön tulokseen tai riskiasemaan merkittävästi vaikuttava päätös
- olennainen laskentaperiaatteiden muuttaminen
- sopimukset yhtiön ja yhtiön osakkeenomistajan tai yhtiön ja sen hallituksen jäsenen välillä, kun sopimus koskee muuta kuin yhteisön tavonomaista toimintaa tai se tehdään epätavallisin ehdoin, sekä tällaisten sopimusten muuttaminen tai tällaisiin sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- muu yhtiön ja/tai pääomistajan kannalta merkittävä asia

Lisäksi konsernissa käytetään yhtenäistä toimitusjohtajasopimus-mallipohjaa.

Hallintosäännössä on myös tehtävä- ja vastuumääräykset riskienhallinnasta. Seuranta toteutetaan säännönmukaisella raportoinnilla ja raporttien analysoinnilla. Sen mukaan kaupunginhallitus arvioi omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta.

Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan säännönmukaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa, mutta Porin kaupunkikonsernin strategiset tytäryhtiöt raportoivat neljä kertaa vuodessa. Raporttien tulee sisältää konserniohjeen mukaisesti katsaus valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta, mahdollisiin poikkeamisiin toimintasuunnitelmasta ja niihin tehtyihin korjaaviin toimenpiteisiin. Lisäksi osana konsernin toiminnan vuosikelloa strategiset yhtiöt esittelevät edellisen vuoden tilinpäätöksen kaupunginhallitukselle keväällä omista tätä varten erikseen varatuissa kokouksissa. Näissä kokouksissa yhtiöt raportoivat kaupunginhallitukselle myös, miten riskienhallinta on järjestetty yhtiöissä niin ulkoisten kuin sisäisten riskien osalta.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjeen mukaan tytäryhteisön hallituksen vastuu sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on keskeinen. Samoin osakeyhtiölain mukaan kokonaisvastuu yhtiön riskienhallinnasta kuuluu aina yhtiön hallitukselle. Yhteisön hallitus huolehtii yhteisön hallinnosta sekä yhtiön toiminnan, kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan. Voimassa olevan konserniohjeen mukaan yhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Erityisesti yhtiön hallituksen on kiinnitettävä huomiota ulkoisten ja sisäisten riskien hallintaan.

Samoin voimassa olevan konserniohjeen mukaan yhteisön tulee järjestää itselleen toiminnan laajuuden edellyttämä sisäinen valvonta ja tarkastus. Sisäisessä tarkastuksessa on mahdollista käyttää kaupungin sisäisen tarkastuksen yksikköä sen käytettävissä olevien voimavarojen mukaan. Yhtiön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan, ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Kokonaisvastuu yhtiön riskienhallinnasta kuuluu yhtiön hallitukselle.

Samoin yhtiön hallitus vastaa siitä, että yhteisössä noudatetaan hyvää liiketapaa. Yhteisöissä tulee noudattaa kansainvälisesti hyväksytyjä lahjonnanvastaisia periaatteita (esim. Keskuskauppakamarin julkistama ja Transparency Internationalin kehittämä lahjonnanvastaisen liiketoiminnan periaatteet ja niiden soveltamisohje).

Konserniohjeessa on linjattu, että yhtiön sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuvat:

- määrittelemällä selkeästi tehtävät, valtuudet ja vastuut
- noudattamalla konserniohjetta ja sen hyvän hallintotavan periaatteita
- analysoimalla toimintaympäristön muutoksia
- asettamalla riittävän haastavat strategiset tavoitteet yhtiön toiminnalle ja taloudelle
- järjestämällä riskienhallinta systemaattisella tavalla
- määrittelemällä ja vastuuttamalla riittävät valvontamenettelyt yhtiössä
- järjestämällä tiedonvälitys ja systemaattinen raportointi
- kun hallitus arvioi säännöllisesti yhtiön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Sisäinen tarkastus ja yhtiön tilintarkastaja arvioivat niitä prosesseja, joilla organisaatioissa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti. Konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöjen tilintarkastajaa pyydetään yhtiökokouksissa käsiteltävässä lausunnossaan lausumaan myös vastuuvapauden myöntämisestä yhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Kaupunginhallitus voi antaa myös ohjeita tytäryhteisöille yhtenäiseen riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Lisäksi omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö konsultoi tarvittaessa tytäryhteisöjä riskienhallintaan ja vakuuttamiseen liittyvissä asioissa. Yhtiöllä on oikeus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua. Erityisesti strategisilta yhtiöiltä edellytetään vastuuvakuutusta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Rahoitusriskien hallinnassa yhteisöjen tulee pyrkiä tasapainoiseen ja monipuoliseen rahoitusrakenteeseen. Luotonantajan valinnassa ja lainojen erääntymisaikataulussa tulee välttää liiallisia ajallisia keskittymiä. Lähtökohtaisesti yhteisön korkoriskiä hallitaan ensisijaisesti hajauttamalla lainaposition viitekorkoja eri maturiteetteihin. Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö koordinoi yhteisöjen rahoitusriskien hallintaa, mutta riskienhallinta on muun muassa osakeyhtiö- ja säätiölain mukaisesti yhteisöjen itsensä vastuulla. Tytäryhteisöjen investointi- ja rahoitussuunnitelmat sekä lainajärjestelyt valmistellaan yhteistyössä omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön kanssa. Yhteisöt raportoivat pyydettäessä omistajaohjaus- ja rahoitusyksikölle yhteisön rahoitusasemasta sekä niihin liittyvistä sopimuksista.

Riskienhallinta on toteutettu hajautetulla järjestelyllä. Tytäryhteisöt ovat toteuttaneet riskikartoitusta yhteisöjen erilainen toiminta huomioiden eri kattavuudella ja yksityiskohtaisuudella. Toteutuneiden riskien vähäisyys huomioiden ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa ei ole havaittu olennaisia puutteita.

Porin konsernivalvonnasta vastasivat vuonna 2022 kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, rahoitusjohtaja ja omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön controllerit. Koordinaatiovastuulliset toimialajohtajat vastasivat heille nimettyjen yhtiöiden osalta omilla toimialoillaan kaupungin ja tytäryhtiöiden välisen operatiivisen yhteistyön järjestämisestä ja seuraamisesta. Tytäryhteisöjen hallituksen vastuu sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on keskeinen. Konserniohjauksen toimivallan ja vastuun toimivuuden osalta ei ole havaittu huomautettavaa.

1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma, M€	2022	2021
Toimintatuotot	454,8	418,0
Toimintakulut	-982,7	-921,8
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	3,3	0,5
Toimintakate	-524,6	-503,2
Verotulot	357,8	339,9
Valtionosuudet	264,3	245,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-3,0	-0,1
Korkotuotot	0,7	0,6
Muut rahoitustuotot	3,3	4,1
Korkokulut	-6,2	-4,4
Muut rahoituskulut	-0,9	-0,4
Vuosikate	94,4	82,4
Poistot ja arvonalentumiset	-72,8	-66,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-66,9	-63,6
Omistuksen eliminointierot	-4,9	0,0
Arvonalentumiset	-0,9	-3,3
Tilikauden tulos	21,6	15,5
Tilinpäätössiirrot	0,0	-0,2
Tilikauden verot	-1,2	-1,5
Laskennalliset verot	-6,1	-3,4
Vähemmistöosuudet	-0,4	-0,2
Tilikauden yli-/alijäämä	14,0	10,2
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	46,3	45,4
Vuosikate/poistot, %	139,2	123,2
Vuosikate, euroa/asukas	1 135	987
Asukasmäärä	83 242	83 482

Konsernin tilikauden ylijäämä oli 14 miljoonaa euroa eli 22 miljoonaa euroa parempi kuin kaupungin alijäämäinen tilikausi. Erityisesti tulosta paransivat markkinoilla toimivat yhtiöt. Pori Energia konsernin tilikauden tulos oli 23,5 miljoonaa euroa ja Porin Sataman 2,6 miljoonaa euroa. Tappiollisia tuloksia teki mm. Länsirannikon Koulutus Oy noin -0,5 miljoonaa euroa sekä esimerkiksi kiinteistöyhtiöt, joiden tulosta rasitti tyhjillään olevat tilat.

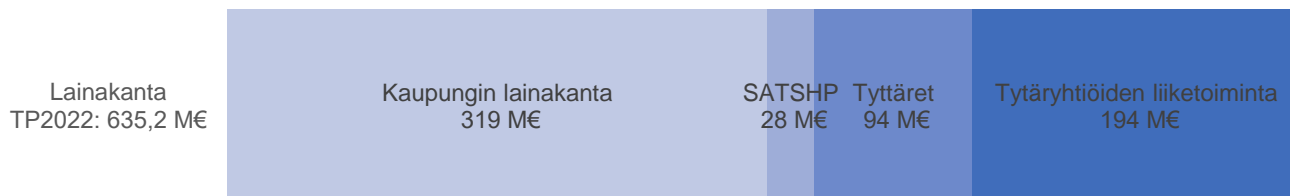
Konsernirahoituslaskelma, M€	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	94,4	82,4
Tilikauden verot	-1,2	-1,5
Tulorahoituksen korjaukset	-12,6	-6,4
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-117,3	-117,3
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,5	1,1
Pysyvien vastaavien luovutustulot	20,9	32,4
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11,2	-9,3
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	103,0	52,4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-76,0	-62,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	19,5	30,2
Muut maksuvalmiuden muutokset	-29,5	-1,3
Rahoituksen rahavirta	17,0	19,0
Rahavarojen muutos	5,8	9,7
Rahavarat 31.12	81,8	76,0
Rahavarat 1.1.	76,0	66,2
Konsernirahoituksen tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, M€	-155,8	-154,0
Investointien tulorahoitus, %	83,8	70,9
Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	1,1
Kassan riittävyys, pv	25	25

Konsernitase, M€	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 216,5	1 185,3
Aineettomat hyödykkeet	10,5	9,6
Aineettomat oikeudet	3,1	3,9
Muut pitkävaikutteiset menot	7,4	5,7
Aineelliset hyödykkeet	1 025,1	1 000,0
Maa- ja vesialueet	108,1	107,9
Rakennukset	411,7	416,0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	297,3	293,3
Koneet ja kalusto	89,8	95,1
Muut aineelliset hyödykkeet	44,8	44,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	73,4	43,4
Sijoitukset	180,8	175,7
Osakkeet ja osuudet	41,6	39,9
Muut lainasaamiset	136,9	133,5
Muut saamiset	2,4	2,4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5,1	4,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT	258,3	212,7
Vaihto-omaisuus	13,3	8,4
Saamiset	163,3	128,3
Pitkäaikaiset saamiset	9,9	6,4
Lyhytaikaiset saamiset	153,4	121,8
Rahoitusarvopaperit	1,2	1,3
Rahat ja pankkisaamiset	80,6	74,7
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 479,9	1 402,6

Konsernitase, M€	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	562,4	549,6
Peruspääoma	432,1	432,1
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	1,7	1,7
Arvonkorotusrahoitus	4,8	6,0
Muut omat rahastot	29,8	29,7
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	80,1	69,9
Tilikauden yli- / alijäämä	14,0	10,2
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	22,9	22,6
PAKOLLISET VARAUKSET	5,2	4,6
Eläkevaraukset	0,1	0,1
Muut pakolliset varaukset	5,2	4,5
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	12,5	13,8
VIERAS PÄÄOMA	876,8	812,1
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	474,4	454,5
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	57,7	47,0
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	160,9	134,2
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	183,8	176,4
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 479,9	1 402,6
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	39,7	41,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	81,0	80,2
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	94 100	80 070
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 130	959
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	635 249	588 744
Konsernin lainat, €/asukas	7 631	7 052
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	758 120	718 247
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9 107	8 604
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	2 352	2 352
Konsernin henkilöstömäärä	7 767	9 079

Konsernin lainakannan jakautuminen

31 % Liiketoimintaan kohdistuvat velat

69 % Peruspalvelujen tuottamiseen kohdistuvat velat

- Kaupungin ulkoinen lainakanta
- Osuus sairaanhoitopiiriin velasta
- Tytäryhtiöiden toteuttamat kaupungin investoinnit
- Tytäryhtiöiden liiketoiminnan rahoitus

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää tilikauden -7 837 812,78 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- 1) Tuloutetaan Porin Veden poistoeroja suunnitelman mukaan 33 333,36 euroa.
- 2) Tuloutetaan perintörahaston käyttö 38 551,89 euroa.
- 3) Rahastoidaan antolainojen korkoja asuntorahastoon -1 690,12 euroa.
- 4) Rahastoidaan saatuja perintöjä perintörahastoon -122 723,45 euroa.
- 5) Rahastoidaan maksettuja vakuutusmaksuja vahinkorahastoon -63 685,00 euroa.
- 6) Siirretään tilikauden alijäämä 7 954 026,10 euroa oman pääoman yli-/alijäämätilille.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden ja käyttötalouden toteutuminen

Porin kaupungin palvelulupaus: Porissa Suomen sujuvimmat prosessit

Perusturva: Odotusaika enintään 7 vuorokautta lääkärin kiireettömälle vastaanotolle asiantuntijan tehtyä hoidon tarpeen arvioinnin asiakkaan yhteydenoton yhteydessä.

Porin perusturvassa on vuoden 2022 aikana tehty runsaasti työtä palvelulupauksen toteuttamiseksi. Osana palveluiden saavutettavuuden parantamista olemme osallistuneet Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Hyvä vastaanotto –valmennukseen sekä aloittaneet toteuttamaan monialaista tiimimallia sote-keskus Cottonissa ja Itä-Porin sote-keskuksessa. Seuraavana tiimimalli on suunniteltu aloitettavan Ulvilan sote-keskuksessa alkuvuodesta 2023. Sote-keskus Lännessä on syksyn aikana aloitettu myös pienimuotoisemmin toteuttamaan tiimimallin periaatteita ja jonon purkua osana hoidon saatavuuden parantamista. Lännessä entinen lääkäreiden kutsujono purettiin vuoden loppuun mennessä. Monialaisella työtavalla tarkoitetaan asiakkaan palvelukokonaisuutta, jossa potilaan hoitoa koordinoi yksi ammattilainen monialaisen tiimin tukemana. Monialainen tiimi koostuu ihannetilanteessa laaja-alaisesti perusturvan sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisista.

Kiireettömissä asioissa lääkärin vastaanotto järjestyi vuodenvaihteessa 2022-2023 keskimäärin Merikarvialla 3 vrk:ssa ja Läntisessä sote-keskuksessa 7 vrk:ssa. Muissa sote-keskuksissa hoito järjestyi 8-13 vrk sisällä, Ulvilassa 11 vrk:n sisällä.

Sivistystoimiala: Varhaiskasvatuspaikka tarjotaan kiireellisissä tapauksissa (ennakoimaton työllistyminen, opiskelupaikka, muutto ym.) viikon sisällä hakemuksen jättämisestä.

Palvelulupauksta ei ole kaikissa tapauksissa pystytty täyttämään, erityisesti keväällä paikkoja ei pystytty tarjoamaan viikon sisällä. Paikkoja pitäisi myös keväisin olla tyhjiä, jotta ne voisi nopeasti täyttää. Keväällä kuitenkin varhaiskasvatuksessa on eniten lapsia. Kesästä alkaen tilanne helpottuu, kun lapsista yksi ikäluokka siirtyy koulutielle. Laki velvoittaa järjestämään kiireellisen paikan kahden viikon sisällä hakemuksesta. Jos tarjottu paikka ei ole vanhemman toivoma, he voivat siirtää aloitusaikaa, jotta heidän paikkatoiveensa voitaisiin toteuttaa.

Elinvoima- ja ympäristötoimiala: Porin kaavoituksen ja lupaprosessien palveluvaste alittaa C10-kaupunkien mediaanin.

Rakennusvalvonnan lupien läpimenoaikojen keskiarvot vuonna 2022 vastaavat edellisvuoden 2021 aikoja, jotka ovat sijoittuneet TOP10 - kaupunkien vertailussa Porin kokoluokkaa vastaavien kaupunkien tasolle alempaan viisikkoon. Vuoden 2022 lukuja ei muista kaupungeista ole vielä saatavissa.

Kaupunkisuunnittelussa on vuoden 2022 aikana tullut lainvoimaiseksi 3 asemakaavaa. Vuoden 2022 asemakaavojen läpimenoaikojen mediaani on 13,84 kk.

Kaupunkisuunnittelulla on tällä hetkellä vireillä useita hyvin laajoja asemakaavahankkeita, joiden tulo lainvoimaiseksi siirtyy vuodelle 2023. Kaupunkisuunnittelun henkilöstössä tapahtui vuoden 2022 aikana merkittäviä muutoksia ja uusia rekrytointeja.

Asemakaavan läpimenoaikaan vaikuttaa kaavamuutosalueen laajuus, tarvittavien selvitysten määrä ja erityisesti kaava-alueen sijainti. Keskeinen sijainti kaupunkirakenteessa ja kaavakohteet, joissa maisema-, luonto- tai kulttuuriarvot ovat merkittäviä, edellytetään monipuolista osallistamista, vaikutusten arviointia ja sisällöltään laajojen selvitysten laadintaa. Kaavoituksessa pyritään huolellisella valmistelulla välttämään pitkäkestoisia valitusprosesseja.

Tarkastustoimi

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunni- telma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	11		11	9	-2
Toimintamenot	-516		-516	-435	80
Toimintakate	-505		-505	-426	79
Muut laskennalliset kust.	0		0	-30	-30
Tehtävän kokonaiskust.	-505		-505	-456	49

Selvitys käyttötalouden toteutumisesta: Käyttötalous toteutui talousarviota paremmin ja tarkastustoimi pysyi talousarviossa tilikautena 2022.

Konsernipalvelut

Konsernipalveluiden yhteissitovuuden piiriin kuuluvat konsernipalvelut-esikuntayksikön lisäksi kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toiminnot.

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunni- telma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	901		901	1 289	387
Toimintamenot	-23 385	-729	-24 114	-23 381	734
Toimintakate	-22 484	-729	-23 213	-22 092	1 121
Laskennalliset tulot	3 232		3 232	11 545	8 313
Poistot ja arvonalentumiset	-63		-63	-54	9
Muut laskennalliset kust.	-2 118		-2 118	-2 088	30
Tehtävän kokonaiskust.	-21 433	-729	-22 162	-12 689	9 473

Käyttösuunnitelman muutokset: Kaupunginvaltuusto 31.1.2022 § 5; Talous- ja hallintojohtaja 5.9.2022 § 226, 27.10.2022 § 367

Selvitys käyttötalouden toteutumisesta:

Konsernipalvelujen käyttötalous toteutui kokonaisuudessaan talousarviota paremmin. Toimintakate alitti talousarvion noin 1,1 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen toteutuma oli noin 1,3 miljoonaa euroa. Toimintatuotot ylittivät noin 0,4 miljoonaa euroa, mikä aiheutui pääasiassa aluevaalien järjestämiseen ja hyvinvointialueen valmisteluun saaduista korvauksista

Toimintakulujen toteutuma oli noin 23,4 miljoonaa euroa. Lentoliikennepalvelujen osuus toimintakuluista oli noin 3,6 miljoonaa euroa ja Sarastian palvelujen osuus noin 3,1 miljoonaa euroa. Toimintakulut alittivat talousarvion noin 0,7 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen tekijä oli ekosysteemisopimuksen toteutumisen viivästyminen EU-ohjelmakauden vaihtumisen vuoksi.

Laskennallisia tuloja kasvatti merkittävästi kuntien automaattisen talousraportoinnin edellyttämä tukipalveluiden kustannusvyyrytys toimialoille.

Energian välitys

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunni- telma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	22 000		22 000	28 629	6 629
Toimintamenot	-22 000		-22 000	-28 746	-6 746
Toimintakate	0		0	-116	-116
Tehtävän kokonaiskust.	0		0	-116	-116

Selvitys käyttötalouden toteutumisesta: Pohjolan Voima Oy:n osakkaana Porin kaupunki toimii energian juridisena ostajana, joka myy energiaa edelleen Pori Energia Oy:lle. Kaupungille syntyy energian ostosta ja myynnistä tuloja ja menoja. Kohonneista energiakustannuksista johtuen tuloja ja menoja kirjattiin merkittävästi enemmän kuin talousarviossa. Tehtäväkohdan budjetti ei ylittynyt olennaisesti.

= valtuustoon nähden sitovat erät

Porin pelastustoiminnan kustannukset

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunni- telma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-7 988		-7 988	-7 932	57
Toimintakate	-7 988		-7 988	-7 932	57
Poistot ja arvonalentumiset	-5		-5	-5	0
Muut laskennalliset kust.	0		0	-4	-4
Tehtävän kokonaiskust.	-7 994		-7 994	-7 941	53

Selvitys käyttötalouden toteutumisesta: Porin kaupungin osuus Satakunnan Pelastuslaitoksen kustannuksista toteutui talousarvion mukaisesti.

Muut toimialoille kohdistamattomat käyttötalouserät

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunni- telma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	6 319		6 319	6 582	263
Toimintamenot	-8 772	-2 113	-10 885	-12 009	-1 124
Toimintakate	-2 453	-2 113	-4 566	-5 427	-861
Poistot ja arvonalentumiset	-120		-120	-917	-797
Tehtävän kokonaiskust.	-2 573	-2 113	-4 686	-6 344	-1 658

Käyttösuunnitelman muutokset: Kaupunginvaltuusto 12.12.2022 § 197; Talous- ja hallintojohtaja 22.11.2022 § 392, 7.12.2022 § 410

Selvitys käyttötalouden toteutumisesta:

Pori Energia Oy:lle puitesopimuksen perusteella myydyistä Länsi-Suomen Voima Oy:n osakkeista saatiin 5,2 M€ myyntivoitto eli 0,3 M€ enemmän kuin talousarviossa. Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot 1,3 M€ toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto myönsi työmarkkinatuen kuntaosuuksiin 1,15 M€ lisämäärärahan joulukuussa. Kuntaosuudet toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti (6,1 M€). Kaupungin osuus verotuskustannuksiin oli 1,8 M€. Satakunnan ammattikorkeakoulun ja Länsirannikon koulutus Oy WinNovan sekä muiden kuntaorganisaatiosta poistuneiden toimintojen eläkemenoperusteiset maksut olivat yhteensä 1,9 M€.

Uudenkoiviston vanhustentalojen sopimusjärjestelyihin (KH 6.6.2022 § 390) liittyen kirjattiin 0,5 M€ vuokrasopimuksen purusta aiheutuvia kustannuksia ja 0,46 M€ pakollinen varaus rakennusten purkukustannuksiin. Erät katettiin siirtämällä määrärahat investointiosasta yritysjärjestelyihin varatusta määrärahasta talous- ja hallintojohtajan päätöksellä.

Tehtäväkohta ylitti talousarvion johtuen lomapalkkavelan kasvusta (0,8 M€).

= valtuustoon nähden sitovat erät

Perusturva

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

lääkäiden palvelut, pitkän aikavälin tavoite 1. Ennaltaehkäisevän työn yhteistyömallien kehittäminen, normaali elämän tukeminen

Toimenpide: Asiakasohjausmalli: keskitetyn asiakaspalveluneuvonnan ja -ohjauksen kehittäminen sekä palvelutarpeen arviointi

Mittari: Yhteydenotoista 70 % kulkee keskitetyn kautta vuoteen 2022 mennessä ja 100 % vuoteen 2024 mennessä

Luotu keskitetty asiakasohjauksen malli, jonka avulla varmistetaan tarvittavien palveluiden oikea-aikainen saatavuus. Yhteydenotoista 85 % kulkee asiakasohjauksen kautta.

lääkäiden palvelut, pitkän aikavälin tavoite 2. Palvelurakenteen keventäminen

Toimenpide 1. 24/7 kotihoito

Mittari: 94 % iäkkäistä asuu kotona vuonna 2024

Palvelutarvetta arvioidaan moniammatillisemmin ja yhtenäisemmin mm. RAI arviointimittareilla. Hyvinvointitekniikan käyttöä on lisätty mm. lääkeautomaatteja ja etähoivaa.

Yhteistoiminta-alueen iäkkäistä 91,23 % asuu kotona.

Toimenpide 2. Omaishoidon kehittäminen

Mittari: Omaishoidon asiakkaiden määrä kotona asuvista yli 75-vuotiaista on vuosittain 7 %

Omaishoitajien määrään ei voida vaikuttaa suoraan, koska jokainen tekee yksilöllisen päätöksen hoitajaksi ryhtymisestä ja kaikki omaishoitajat eivät täytä omaishoitajan edellytyksiä.

Yhteistoiminta-alueen kotona asuvista iäkkäistä 3,49 % saa tukea omaishoidosta.

Toimenpide 3. Ympäri vuorokautisten hoitopaikkojen hallittu vähentäminen

Mittari: 6 % iäkkäistä ympärivuorokautisessa hoidossa vuonna 2024

Ympäri vuorokautiseen hoitoon ohjaututaan keskitetyn asiakasohjauksen ja yhtenäisen palvelutarpeen kautta oikea-aikaisesti. Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuosittain ja muistisairauksien määrä lisääntyy.

Yhteistoiminta-alueen iäkkäistä 8,77 % on ympärivuorokautisessa hoidossa.

lääkäiden palveluissa on vuoden 2022 aikana tapahtunut paljon. On otettu asiakkaan arvioinnin RAI-arviointivälineistöä käyttöön. On laajennettu SBM asiakasohjausjärjestelmän käyttöä omaishoitoon, lyhytaikaishoitoon ja päivätoimintaan. Sosiaaliefifica otettiin käyttöön Kantaan siirtymisen myötä. Kotihoidossa on otettu 120 lääkeautomaattia ja 60 etähoivalaitetta käyttöön. Asumispalveluiden jonotusajat ovat pienentyneet, yhteistyötä on tehty terveys- ja sairaalapalveluiden kanssa.

Vammaispalvelut, pitkän aikavälin tavoite 1: Vammaispalveluiden palvelurakenteen keventäminen

Toimenpide 1. Sosiaalihuoltolain ensisijaisuuden mahdollistaminen asumisessa ja kuljetuspalvelussa

Mittari: Asumisen ja kuljetuspalveluiden kustannukset €/asukas, €/kuljetusasiakas laskevat 2 % vuodesta 2020 vuoteen 2024

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun asiakasmäärä vuonna 2022 on ollut 1643 asiakasta, kun samassa palvelussa on ollut 31.12.2021 vastaavasti 1671 asiakasta. Kuljetuskustannukset asiakasta kohden olivat v. 2022 1037,28 euroa/kuljetusasiakas, vastaavasti vuonna 2021 kustannukset olivat 1009,85 euroa/kuljetusasiakas. Kustannukset nousivat 2,7 %. Kustannusten kehitys ei ollut tavoitteen mukaista. Osittain syynä voi olla myös yleinen kustannustason merkittävä nousu vuonna 2022.

Omana palveluna tuotetun asumisen kustannukset asukasta kohden vuonna 2022 olivat 45467,17 euroa/asukas, vastaavasti vuonna 2021 kustannukset olivat 37088,55 euroa/asukas. Kustannukset nousivat 22,6 %. Ostopalveluna hankitun asumisen kustannukset olivat vuonna 2022 46091,97 euroa/asukas, vastaavasti vuonna 2021 43375,37 euroa/asukas. Kustannukset nousivat 6,3 %. Kustannusten kehitys ei ollut tavoitteen mukaista. Yleinen kustannustaso nousi voimakkaasti vuoden 2022 aikana, ja vaikutti myös näihin kustannuksiin.

*Toimenpide 2. Palveluiden toteuttaminen yleislakien perusteella***Mittari: Yleislain mukaan tehtyjen päätösten lukumäärä nousee 2 %:lla vuodesta 2020 vuoteen 2024**

Shl:n mukaisten päätösten lisääntyminen ei ole toteutunut. Päätöksiä on ollut pakko tehdä asiakkaiden vamman tarvitseman tuen mukaisesti eli pääsääntöisesti vammaispalvelulain tai lain kehitysvammaisten erityishuollosta mukaisina palveluina.

Vammaispalvelut, pitkän aikavälin tavoite 2: Välimuotoiset asumismuodot*Toimenpide 1. Digitaalisten palveluiden käyttöönotto***Mittari: Asiakas kykenee asumaan itsenäisesti/itsenäisesti asuvien määrän kasvaa 10 asiakkaalla vuodesta 2020 vuosittain**

Asumisen tilastoja ei ole ollut mahdollista ottaa kaikilta osin liittyen ostopalveluun, joten tilastot eivät ole kaikilta osin tarkoituksenmukaisia. Henkilökohtaisen avun määrä on lisääntynyt kuudella asiakkaalla, kun taas tehostetun palveluasumisen asiakasmäärä on tippunut viime vuodesta seitsemällä asiakkaalla. Laitosasuminen on vähentynyt 12:lla asiakkaalla vaikka ostopalveluina hankitussa asumisessa on vain yhden asiakkaan nousu. Asumisen suunta kevyempiin palveluihin on positiivinen.

*Toimenpide 2. Tukiasumisen lisääminen***Mittari: Tukiasumisen asukkaiden määrän nousu 10 asiakasta/vuosi**

Kotitiimin asiakasmäärä on noussut koko ajan. Tilastoissa olevien asiakkaiden määrä on noussut kuudella asiakkaalla mutta todellisuudessa asiakasmäärä on lisääntynyt paljon enemmän. Jotkut asiakkaat ovat henkilökohtaisen avun tai palveluasumisen kotiin päätöksien alla. Tuetussa asumisessa oli vuonna 2021 Porissa 43 asukasta ja vuonna 2022 48 asukasta. Merikarvialla 5 asukasta molempina vuosina. Ulvilassa vuonna 2021 5 ja vuonna 2022 6 asukasta. Tavoite toteutui.

*Toimenpide 3. Eri asumismuodoissa olevien asukkaiden määrä***Mittari: Tuetun asumisen prosenttiosuus nousee kahdella prosenttiyksiköllä vuoteen 2024**

Tehostettu palveluasuminen:

2021 oma tuotanto: 187

2022 oma tuotanto: 166

2021 ostopalvelu: 310

2022 ostopalvelu: 319 (vuonna 2022 254 pitkäaikaisessa asumisessa)

Tuetun asumisen määrä on noussut yli 2 % huomioiden myös kotitiimin asiakasmäärän, joka on noussut yli 20 asiakkaalla. Vuonna 2021 35 asiakasta vuonna 2022 yli 50 asiakasta. Vastaavasti tehostetun palveluasumisen määrä on vähentynyt.

Vammaispalvelut, pitkän aikavälin tavoite 3: Yksilölliset palvelut ja tukitoimet*Toimenpide 1. Henkilökohtaisen budjetin käyttöönotto***Mittari: Palvelun piirissä olevien asiakkaiden määrä kasvaa vuosittain 10 asiakkaalla vuoteen 2020 verrattuna**

Henkilökohtaisen budjetin käyttöönotto lähtee hitaasti käyntiin. Asiakasmäärä on tällä hetkellä vain muutama, mutta asiasta ollaan kiinnostuneita. Hyvinvointialueen mahdollisuudet henkilökohtaiseen budjettiin myös jarruttavat uusien päätösten tekemistä.

*Toimenpide 2. Henkilökohtaisen avun järjestäminen omana toimintana***Mittari: Avustajien rekrytointi perusturvan työntekijöiksi, 5 avustajaa/vuosi uusille asiakkaille**

4 kotitiimiläistä, jotka auttavat arjessa. Ilman heitä palvelut olisi tuotettu ostopalveluina.

Avosairaanhoito ja terveydenhuolto, pitkän aikavälin tavoite: Asiakkaiden palveluprosessin kehittäminen sujuvan arjen saavuttamiseksi - tavoitteina: saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus

Toimenpide 1. Mobiilien omahoitopalveluiden ja digitaalisten asiointipalveluiden käyttöönotto sekä puhelinpalvelun kehittäminen

Mittari 1. Hoito päivystysasioissa 1 vrk aikana, kiireettömissä asioissa 7 vrk aikana vuoden 2022 aikana ottaen huomioon Covid19-pandemiasta johtuva hoitovelka

Päivystysasioissa 1 vrk aikana onnistuu. Kiireettömissä asioissa hoito järjestyy hoito järjestyy keskimäärin 5-20 vrk sisällä Vuoden 2022 aikana on aloitettu monialainen tiimityömalli osana hoitoon pääsyn kehittämistä. Tiimimalli on ollut käytössä kesäkuusta alkaen sote-keskus Cottonissa sekä marraskuusta alkaen Itä-Porin sote-keskuksessa. Ulvilan sote-keskuksessa tiimimalliin siirryttiin alkuvuodesta 2023.

Mittari 2. Asiakkaista 30 % hoidetaan ensikontaktissa puhelimitse vuoteen 2030 mennessä

Puhelinkontaktien määrä kasvoi vuoteen 2021 verrattuna lääkäreillä +19 % ja hoitohenkilökunnalla +15 %. Fyysisten käyntien määrä molemmilla ammattiryhmillä laski vastaavasti. Suurempi muutos prosentuaaliseen kasvuun on ollut jo vuosina 2019-2021, jolloin aloitettiin portaittain sairaanhoitajien soitot potilaille hoidon aloittamiseksi asiakkaan yhteydenoton jälkeen.

Tiimityömallin käyttöönotto 1.6.2022 Sote-keskus Cottonissa on lisännyt sähköisen palvelukanavan käyttöä 20 % ja puhelinkontaktien määrää 78 % verrattuna vastaavaan ajanjaksoon kesä-syyskuu 2021. Samaan aikaan fyysisten käyntien määrä on vähentynyt -15 %.

Mittari 3. Fyysiseen paikkaan sidottujen hoitaja- ja lääkärikäyntien määrä on laskenut 30 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2019 tasosta

Fyysisten kontaktien määrä laski vuoteen 2021 verrattuna lääkäreillä -22 % ja hoitohenkilökunnalla -14 %.

Mittari 4. Mobiiliin sekä digitaalisten asiointipalveluiden kautta annettu hoito kasvaa ja on yli kaksinkertainen verrattuna sotekeskuskäyntien määrään vuoteen 2030 mennessä

Omaolo-palvelukanavan käyttö on lisääntynyt +68 % vuoteen 2021 verrattuna (ei sisällä korona-arvioita).

Toimenpide 2. Paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden palvelujen parantaminen

Mittari 1. Vuonna 2021 tunnistetuista paljon palvelua tarvitsevista asiakkaista kaikki ovat saaneet omahoitajan/omatyöntekijän ja hoitosuunnitelman vuoden 2022 loppuun mennessä, mikäli omahoitajamalli edistää heidän kohdallaan terveyshyötyä

Osa tunnistetuista potilaista on ohjattu case managereille, jotka tekevät hoitosuunnitelman jokaiselle paljon palveluja tarvitsevalle. Case managereille ohjattujen potilaiden määrä III/2022 on ollut 263. Tämän lisäksi monialaisessa tiimimallissa tunnistetaan paljon palveluita tarvitsevat potilaat ja heille kaikille tehdään hoitosuunnitelma.

Mittari 2. Hoitosuunnitelmaan kuulumattomat käynnit perusturvan terveyskeskusvastaanotoilla loppuvat vuoden 2022 loppuun mennessä

1.6.2022 aloitettiin sotekeskus Cottonissa monialaisen tiimityötavan käyttöönotto. Hoitosuunnitelma on tehty jokaiselle terveys- ja hyvinvointitiimin potilaalle ja jokaiselle potilaalle on nimetty vastuutyöntekijä. Tiimityömalli on aloitettu marraskuussa myös Itä-Porin sotekeskuksessa ja sen aloittaminen Ulvilan sote-keskuksessa on suunnitteilla alkuvuodesta 2023.

Sairaalapalvelut ja Akuutti kotikeskus, pitkän aikavälin tavoite: Asiakkaan hoito- ja palveluprosessin kehittäminen perusturvan sisällä sekä yhteistyössä Satasairaalan kanssa

Toimenpide 1. Sairaalapalveluiden optimaaliset potilasvirrat ja potilaskuljetukset / Yhteiset potilaiden palveluprosessit

Mittari 1. Sairaalapalveluiden yhden vuodeosaston (15 potilaspaikkaa) vähennys vuoden 2022 loppuun mennessä

Tavoite on toteutunut maaliskuussa 2022. Noormarkun akuutti lyhytaikaisosasto lopetettu 3/2022, jolloin sairaalapalveluista vähentynyt 15 potilaspaikkaa. Samalla on kehitetty Noormarkun kotiin kuntoutusosaston toimintaa ja pyritty vähentämään tehostetun palveluasumisen tarvetta.

Mittari 2. Ylipaikkojen määrä vähenee 50 % vuoteen 2021 verrattuna vuonna 2022

Ylipaikat on poistettu käytöstä kokonaan Porin perusturvan sairaalapalveluista 9.5.2022. Ylipaikkojen poistamiseen vaikutti eniten henkilöstövaje. Ylipaikkoja vähennettiin 65% (26 paikasta 9 ylipaikkaan) vuonna 2021, joka oli enemmän kuin tavoite (50%).

Mittari 3. Odotusmaksuja ei jouduta maksamaan vuonna 2022

Koronaepidemiapotilaat täyttävät edelleen sairaalapalveluiden osastoja, mutta odotusmaksujen kertymää on saatu vähennettyä portaittain: ajalla 1-3/2022 740 odotusmaksua, 4-6/2022 588, 7-9/2022 525 ja 10-12/2022 833. Ylipaikkojen poistamisen myötä sujuva ja turvallinen prosessi sairaalasta kotiin tai tehostettuun palveluasumiseen on korostunut.

Toimenpide 2. Noormarkun kotiinkuntoutusyksikön toiminnan vakiinnuttaminen vuoden 2022 aikana, jolloin sairaalaosastoilta tehostettuun palveluasumiseen siirtyneiden määrä vähenee ja takaisin kotiin palautuvien määrä kasvaa

Mittari 1. Noormarkun kotiinkuntoutusyksiköstä kotiin palautuvien asiakkaiden määrä kasvaa 61 % tasosta vuonna 2022

Tavoite on ylittynyt, reilu 80 % potilaista Noormarkun kotiinkuntoutusosastolta on poistunut kotiin.

Mittari 2. Noormarkun kotiinkuntoutusyksikön keskimääräinen mediaanihoitoaika lyhenee 32 vuorokauden tasosta vuonna 2022

Ajalla 1.4.-31.12.2022 alkaneiden ja päättyneiden hoitajaksojen keskimääräinen hoitoaika oli 16,5 vrk. Keskimääräinen hoitoaika on pienentynyt – 8 % vuoden 2022 aikana.

Toimenpide 3. Koti- ja ympärivuorokautisen hoidon asiakkaiden päivystyksellisten ongelmien hoitaminen oikea-aikaisesti, oikeassa paikassa, tarkoituksenmukaisimmalla resurssilla

Mittari: Akuutti kotikeskuksen asiakaskontakteista 90 % hoidetaan kotona ilman hänen siirtämistään kotoa päivystykseen tai sairaalaosastolle

Kohti tavoiteprosenttia edetään systemaattisesti. Palliatiivisen tiimin tavoitteena on hoitaa kaikki potilaat kotona. Turvapuuhelintiimi hoitaa kaikki potilaat kotona. Akuutin liikkuvan sairaanhoitotiimin tavoitteena on myös hoitaa kaikki potilaat kotona mahdollisuuksien mukaan.

Lastensuojelu, pitkän aikavälin tavoite: Lastensuojelun asiakkaiksi päätyvien määrän vähentäminen ja asiakassuhteiden lyhentäminen

Toimenpide 1. Monialaisen yhteistyön määrittely ja vakiinnuttaminen lasten ja nuorten luonnollisessa ympäristössä

Mittari 1. Vahvistetun varhaisen tuen palvelumalli sovittu ja otettu käyttöön neuvoloissa, nuorisotoimessa, varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja kouluterveydenhuollossa 2023.

Palvelumallin avulla hyvinvointialueen alatyöryhmässä, lapset, perheet ja nuoret, on pystytty vertailemaan ja yhdenmukaistamaan käytäntöjä tulevan hyvinvointialueen palveluita järjestettäessä.

Mittari 2. Kodin ulkopuolisten sijoitusten määrä 0-17 -vuotiaiden ikäluokassa vähenee vuoden 2023 loppuun mennessä. Sijoitettuna on enintään 2,0 % ikäluokasta.

Vuonna 2022 kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna 0-17 vuotiaiden ikäluokasta Porissa 2,9%, Ulvilassa 1,5% ja Merikarvialla 0,6%.

*Toimenpide 2. Sosiaali- ja terveystoimessa ja sivistystoimialalla toimivien ammattilaisten kouluttaminen tunnista-
maan jo varhaisessa vaiheessa puuttumista vaativat lapset ja nuoret*

Mittari 1. Lastensuojelun asiakasmäärä vähentynyt vähintään 5% vuoden 2019 tasosta vuoteen 2023

Vuonna 2019 lastensuojelussa oli asiakkaita 1032 lasta. Vuonna 2022 asiakkaita oli 1 261. Tavoitteiden saavuttami-
nen näyttää edelleen vaikealta, tilanne on samankaltainen valtakunnallisesti.

Mittari 2. Läheteiden määrä erikoissairaanhoidon nuorten psykiatrisessa hoidossa on vähentynyt 5% vuo- teen 2023

Läheteiden määrä nuorten psykiatriseen hoitoon oli tammi-kesäkuun aikana 196 kappaletta. Vastaavana ajankohtana
vuonna 2021 määrä oli 202 kappaletta. Vähennys 3.4 %. Loppuvuoden tietoja ei tilinpäätöksen laatimishetkellä ole
saatavilla.

Toimenpide 3: Perusturvan sisäisen yhteistyön lisääminen perhekohtaisessa työskentelyssä

Mittari: Toiminnanohjausjärjestelmä otettu käyttöön perhekohtaisessa työskentelyssä vuoden 2023 loppuun

Toiminnanohjausjärjestelmään palkattu vastuukäyttäjä on perehdyttänyt käyttäjät toimintaympäristöön. Tuotantoversio
otettiin osittain käyttöön lokakuussa. Heti alkuvuodesta 2023 tuotantoversio on jo kaikkien käytössä.

Toimenpide 4: Sähköisen perhekeskuksen perustaminen

Mittari 1. Sähköinen perhekeskus perustettu vuoden 2023 loppuun mennessä

Sähköisen perhekeskuksen käyttöönoton suunnittelu etenee Satakunnan hyvinvointialueella yhtäaikaaisesti hanke-
työskentelyn myötä.

Mittari 2. Verkkoauttaminen osaksi pysyvää palvelutarjontaa 2023 loppuun mennessä

Perusturvassa on useita verkkoauttamisen osa-alueita käytössä ja kuntalaiset ovat löytäneet ko.palvelun. Verkkoaut-
taminen on laajentunut Kestävän kasvun Satakunta-hankkeen kautta.

Toimenpide 5: Systemisen työotteen asteittainen lisääminen lastensuojelun kaikissa palveluissa

Mittari: Systeminen työote käyttöönotettu koko lastensuojelussa vuoden 2023 loppuun mennessä

Avohuollossa on toiminnassa neljä systemisen tiimiä. Viidennen tiimin koulutus oli marraskuussa 2022. Kuudes tiimi
koulutetaan vuoden 2023 aikana. Jälkihuollon tiimi ja sijaishuollon uusia työntekijöitä koulutettiin marraskuussa 2022.
Lapsiperheiden palveluissa on toteutettu systemisen menetelmän koulutus.

Psykososiaaliset palvelut, pitkän aikavälin tavoite 1. Edistetään osatyökykyisten päihde- ja mielenterveys- kuntoutujiin työllistymistä

Toimenpide 1. Toiminnan tehostamiseksi sijoitetaan kuntouttava päivä- ja työtoiminta saman katon alle.

Mittari 1. Muutto toteutettu vuoden 2022 aikana

Muutto on toteutunut lokakuussa 2022.

Mittari 2. Päivätoiminnan käyttö kasvaa 10 % ja työtoiminnan käyttö 5 % vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2019.

Käyttö ei ole kasvanut tavoitteen mukaisesti johtuen alkuvuoden korona-asioista ja muutosta aiheutuneesta toiminnan
vähentymisestä. Selvää on, että tavoite tulee toteutumaan vuoden 2023 aikana.

Toimenpide 2. Vakiinnutetaan työvalmennustiimin toiminta pysyväksi toimintamalliksi ja resursoidaan yritys yhteistyöhön rekrytoimalla työvalmentaja ja lisäämällä oman henkilökunnan työvalmentajaosaamista.

Mittari 1. Siirtymiset työkokeiluun, työhön tai opiskelemaan tuplaantuvat vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2019.

Tavoite on toteutunut 50 %, koska alkuvuoden koronan vaikutukset olivat niin merkittävät.

Mittari 2. Toimenpide tuottaa säästöä työmarkkinatuen kuntaosuuksien maksuihin.

Säästöä on tullut, työttömiä työnhakijoita on saatu palvelujen piiriin.

Psykososiaaliset palvelut, pitkän aikavälin tavoite 2. Vähennetään pitkäaikaista tehostettua palveluasumista ja lisätään kuntouttavaa työtettä asumispalveluissa

Toimenpide 1. Muutetaan osa tehostetun palveluasumisen yksikkö Veturin paikoista palveluasumisen paikoiksi ja loppuosasta kehitetään lyhyemmän tehostetun kuntoutumisen asumisen paikkoja.

Mittari: Tehostetun palveluasumisen asumisvuorokausien vähentyminen vuoden 2019 tasosta (32 000) 10 % vuoteen 2024 mennessä.

Toteutunut, on vähentynyt noin 15 %.

Toimenpide 2. Lisätään omaa asumispalvelukapasiteettia perustamalla kuntouttava tuettu asumisyksikkö.

Mittari 1. Asumispalveluiden kokonaiskustannukset eivät kasva käynnistämiskustannuksia enempää, vaikka asiakkaiden määrä kasvaa. Tehostetun asukasmäärä vähenee, kun tulee vaihtoehtoja enemmän. Kustannukset pienenevät.

Omaa yksikköä ei ole perustettu, joten tavoitteet eivät ole toteutuneet.

Mittari 2. Tehostetun palveluasumisen asumisvuorokausien vähentyminen puoleen vuoden 2019 tasosta (32 000) vuoteen 2030 mennessä.

Toteutunut, on vähentynyt noin 15 %.

Psykososiaaliset palvelut, pitkän aikavälin tavoite 3. Nuorten ja lapsiperheiden mielenterveysongelmien ja päihteiden käytön haittojen väheneminen

Toimenpide: Laaditaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa suunnitelma ja toimenpideohjelma nuorten ja lapsiperheiden päihde- ja mielenterveysongelmien ehkäisemiseksi, tunnistamiseksi ja niihin puuttumiseksi kouluissa sekä sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Mittari: Suunnitelma laadittu

Ei ole vielä toteutunut, selvitetään mahdollisuutta tehdä hyvinvointialueella yhteistyössä Porin kaupungin toimijoiden kanssa.

Suun terveydenhuolto, pitkän aikavälin tavoite 1. Iäkkäiden suun terveyden parantaminen kustannustehokkaasti, iäkkäille tehtävien vaativien operaatioiden määrän laskeminen

Toimenpide 1. Maksuton hammastarkastus 70-vuotiaille

Mittari: Maksuttoman tarkastuksen hyödyntäneet, % ikäluokasta. 70 prosenttia 70-vuotiaista hyödyntää maksuttoman tarkastuksen.

1.1.-27.11.2022 maksuttomassa tarkastuksessa on käynyt 136 henkilöä, mikä on 9,68 % perusturvan alueen vuonna 2022 70 vuotta täyttävästä väestöstä. Tarkastusta ei ole mainostettu muuten kuin kaupungin nettisivuilla, koska henkilöstöresurssit ovat olleet rajalliset, jotta olisimme voineet tarkastaa enemmän näitä 70-vuotiaita.

Toimenpide 2. Säännöllisen suuhygienistipalvelun tarjoaminen kotihoidossa ja palveluasumisen yksiköissä oleville vanhuksille ja uuden suuhygienistitoimen perustaminen. Palvelu on maksullista ja siitä voi kieltäytyä.

Mittari: Säännöllisen suuhygienistipalvelun tarjoaminen kotihoidossa oleville ikäihmisille

1.1.-27.11.22 koti- tai vuodeosastokäyntejä on ollut yhteensä 261. Uutta suuhygienistitoimea ei ole tätä varten perustettu, mutta kaksi suuhygienistiä on nimetty tähän toimintaan muun työnkuvan lisäksi.

Suun terveydenhuolto, pitkän aikavälin tavoite 2. Paikkaustoimenpiteiden vähentäminen alle 18-vuotiailla

Toimenpide: Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden lisääminen lapsille ja nuorille (seurantaryhmät 6-vuotiaat, 12-vuotiaat ja 14-vuotiaat)

Mittari 1. Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden suhdeluku vähintään 1 / henkilö.

1.1.-27.11.22 suhdeluku on: 1-ik. 0,81; 5-ik. 1,47 ja 8-ik. 0,60. Tavoitteena on nostaa lukua entisestään, minimitaloite on 1,0. Valitettavasti ennaltaehkäisevien toimenpiteiden kirjaamistavoissa on puutteita. Valitettavasti Lifecare raportointi on muuttunut ja sieltä ei ole mahdollista saada tällä hetkellä koko vuoden tilastoa tästä mittarista.

Mittari 2. Paikkaustoimenpiteiden suhdeluku keskimäärin 0-1 / henkilö.

1.1.-31.12.22 suhdeluku on: 1-ik. 0,61 5-ik. 0,36 ja 8-ik. 0,85. Tavoitteena on, että suhdeluku on mahdollisimman matala, mieluiten nolla. Karies-sairauden hoito on kariesvaurion pysäyttävää hoitoa, paikkaus ei ole hoitoa, vaan vaurioiden korjaamista.

Suun terveydenhuolto, pitkän aikavälin tavoite 3. Aikuisväestön iensairauksien ehkäisy ja pysäytys

Toimenpide: Iensairauksien ennaltaehkäisevien ja hoitotoimenpiteiden lisääminen

Mittari: Tarkastusten jälkeisten parodontiitin hoidon toimenpiteiden ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden määrä kasvaa yli kolmeen niillä potilailla, joiden CPI-arvo on yli 3

1.1.-31.12.22: Koko Perusturvan alueella 1,24, Porissa 1,04 ja Ulvilassa 0,88. Merikarvialta ei edelleenkään ole saatavissa erikseen tietoa. Parannusta on tapahtunut verrattuna vuoteen 2021. Kokonaisuudessaan perusturvan alueella parodontiitti-sairauden hoito on tehostunut, myös ennaltaehkäisevät toimenpiteiden määrä on kasvanut.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunni- telma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	67 794		67 794	86 528	18 733
Toimintamenot	-400 065	198	-399 867	-423 069	-23 202
Toimintakate	-332 270	198	-332 073	-336 541	-4 469
Poistot ja arvonalentumiset	-201		-201	-572	-372
Muut laskennalliset kust.	-9 285		-9 285	-12 822	-3 537
Tehtävän kokonaiskust.	-341 755	198	-341 558	-349 935	-8 377

Käyttösuunnitelman muutokset: Talous- ja hallintojohtaja 5.9.2022 § 226, 27.10.2022 § 367

Perusturvajohtajan selvitys käyttötalouden toteutumisesta:

Perusturvalautakunnan osalta toimintakate ylitti muutetun käyttösuunnitelman 4,47 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 101,35 %. Viime vuoden tilinpäätöksen jo valmistuttua Satasairaala toimitti kaupungin kirjaamoon tiedon, että kuntalaskutusta oikaistaan. Jäsenkunnille toimitetussa palvelumaksujen ennakkotiedossa vuodelta 2021 (lähetetty 21.1.2022 ja 1.2.2022) sairaanhoidon hinnanalennukseksi oli ennakoitu 3,5 M€, ja tehdyssä lopullisessa päätöksessä hinnanalennuksen lopullinen määrä oli 6,8 M€. Lopullinen hinnanalennus jäsenkunnille oli siis toimitettua ennakkotietoa suurempi. Porin kaupungin osuus suuremmasta hinnanalennuksesta oli 1,4 M€ ja se kirjautui vuodelle 2022.

Perusturvan oman toiminnan osalta toimintakate alitti muutetun käyttösuunnitelman -4,76 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 97,73 %. Menojen osalta määrärahat ylittyivät 9,72 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 103,48 %. Tuloja kertyi 14,49 milj. euroa arvioitua enemmän ja toteumaprosentti oli 120,81 %.

Korona vaikutti edelleen vuonna 2022 ja sen vaikutukset Perusturvan toimintaan olivat kokonaisuudessaan laajat. Henkilökunta on joutunut edelleen joustamaan työtehtävien muuttuessa sekä lisä- ja ylitöiden jatkuessa. Lisähenkilökuntaa on käytetty edelleen koronaan liittyvien toimintojen ylläpitämiseksi. Korona on vaikuttanut myös palvelutarpeen kasvuun jokaisella palvelualueilla. Muun muassa perhe- ja sosiaalipalveluissa sekä psykososiaalisissa palveluissa asiakkaiden määrä ja palvelutarve on noussut ja niiden vaikutukset heijastuvat pidemmälle aikavälille.

Koronasta saadut korvaukset valtiolta olivat kokonaisuudessaan 8,02 milj. euroa, joka sisältää korvaukset Porin, Merikarvian ja Ulvilan osalta. Kustannuksia kirjautui korona seurantakoodille vuonna 2022 yhteensä 5,18 milj. euroa. Kyseisellä seurantakoodilla ei ole kuitenkaan pystytty seuraamaan kaikkia koronaan liittyviä kustannuksia, vaan seurannan ulkopuolelle on jäänyt muun muassa henkilöstökuluja kuten vuosiloma-, sairausloma- ja erilliskorvauksia.

Tuloja kertyi 14,49 milj. euroa arvioitua enemmän ja toteumaprosentti oli 120,81 %. Suurin syy tulojen ylittymiselle oli koronasta saadut korvaukset valtiolta, joita saatiin yhteensä 8,02 M€. Muita tekijöitä tulojen ylittymiselle ovat asiakaskasmaksulain muutoksen positiivisempi kehittyminen alkuperäiseen arvioon verrattuna, ulkopaikkakuntalaisten laskutusmäärät sekä vakuutusyhtiöiltä tehtävä laskutus. Lisäksi tuloihin on vaikuttanut jäsenkuntalaskutuksen suuremmat tulot johtuen kulujen kasvusta.

Henkilöstökulut alittivat muutetun käyttösuunnitelman 10,90 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 91,97 %. Henkilöstökulujen kohdalla nousua edellisvuoteen oli 2,26 % (2,76 milj. euroa). Nousun pääsiallinen syy on kunta-alan työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset.

Palvelujen ostot ylittivät muutetun käyttösuunnitelman 19,88 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 118,70 %. Palvelujen ostossa kasvua edellisvuoteen oli 12,04 milj. euroa (10,55%). Palvelujen ostojen kustannusten nousuun on vaikuttanut asiakaspalvelujen ostojen kohdalla ikäihmisten tehostetun palveluasumisen hintojen korotus kesäkuussa 2021 ja ostopalvelupaikkojen määrän kasvu sekä lastensuojelun ostopalveluiden hintojen korotus kesällä 2022 ja ostopalvelupaikkojen määrän kasvu.

Muiden palveluiden ostojen osalta työterveyshuollossa ja laboratoriopalveluissa on kasvua johtuen koronasta. Työterveyshuoltomaksut ylittivät muutetun käyttösuunnitelman 0,88 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 167,24 %. Kasvua viime vuoteen oli 25,58 % (0,45 M€). Laboratoriopalvelut ylittivät muutetun käyttösuunnitelman 1,3 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 139,16 %. Laskua viime vuoteen oli -13,66 % (0,73 M€).

Aineet ja tarvikkeet ylittivät muutetun käyttösuunnitelman 2,41 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 124,77 %. Nousua edellisvuoteen 3,57 % (0,42 M€). Merkittävä syy ylitykseen olivat koronaa varten hankitut suojaimet ja hoitotarvikkeet työntekijöiden ja asiakkaiden suojaamiseksi sekä lisäksi kalliit korvaushoidon lääkkeet.

Avustukset alittivat muutetun käyttösuunnitelman 1,28 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 91,79 %. Avustusten kohdalla vuodelle 2022 kohdistettiin tuottavuusmäärärahoista lisää rahaa omaishoidon tuen palveluseleitä varten. Palveluseleitä ei myönnetty niin paljoa kuin on suunniteltu. Lisäksi kaikkia omaishoidon hakemuksia ei pystytty käsittelemään vuoden 2022 aikana.

Terveydenhuollon ostopalveluiden osalta toimintakate ylitti muutetun käyttösuunnitelman 9,15 milj. eurolla ja toteutmaprosentti oli 107,50 %. Lähtökohta terveydenhuollon ostopalvelujen kohdalta oli haasteellinen vuodelle 2022, koska käyttösuunnitelmassa oli nousuvaraa edellisestä vuodesta -4,3 % (-5,5 M€). Kustannuksia lisäsi loppuvuonna Satakunnan sairaanhoitopiirin palveluhinnaston väliaikainen tarkistaminen marras-joulukuun osalta siten, että palveluhintoja korotettiin 5 % sekä Satakunnan sairaanhoitopiirin kertaluontoinen palkkasaatavien maksu marraskuussa 2022.

Tuottavuusohjelma

Tuottavuusohjelmalle myönnettiin 5,05 M€ määräraha vuodelle 2022. Tuottavuusohjelman toimenpidesuunnitelmaa toteutettiin vuoden 2022 aikana Perusturvan kaikilla palvelualueilla. Ohjelman väliarviointi laadittiin yhteistyössä NHG:n kanssa. Väliarvioinnissa kartoitettiin tuottavuusohjelman vuoden 2021 aikana tehdyt toimenpiteet ja analysoitiin toimenpiteiden toiminnallisia vaikutuksia kustannustaso huomioiden. Väliarvioinnin perusteella laadittiin ehdotus jatkokehittämisen painopisteiksi huomioimalla myös hyvinvointialueen valmistelu.

Selvityksen perusteella Porin perusturva saavutti vuonna 2021 tuottavuusohjelman mukaisen kulukehityksen. Tuottavuusohjelman jatkokehittämisen painopisteiksi määriteltiin lähetekäytäntöjen, kotihoidon ja yhteisöllisten asumispalveluiden kehittäminen sekä raskaan palvelukäytön ehkäiseminen ja asiakasohjaus.

Terveys- ja sairaalapalveluiden palvelualueella aloitettiin sote-keskus Cottonissa ja Itä-Porin sote-keskuksessa monialaisen tiimityötavan käyttöönotto. Lisäksi jatkohoidon prosesseja ja palveluketjuja tarkistettiin sekä asiakasohjausta- ja neuvontaa kehitettiin yhteistyössä ikääntyneiden palvelualueen kanssa. Noormarkun kotiinkuntoutusyksikön toiminta vakiinnutettiin ja yhteistyötä laajennettiin erikoissairaanhoidon. Erikoissairaanhoidon lähetekäytännöt, suoritemäärät ja kustannukset selvitettiin.

lääkäiden palveluissa palvelurakenteen keventäminen on edennyt ja kotihoitoa kehitettiin teknologian avulla ottamalla käyttöön etähoiva ja lääkeautomaatit. Lisäksi kotihoidossa aloitettiin laajempi kehittämisshanke, jossa käytiin läpi kaikki kotihoidon prosessit. Yhteisöllisiä asumispalveluita pyrittiin aluekohtaisesti viemään eteenpäin.

Lasten ja perheiden palveluissa kehitettiin yhteistyötä yhteiskumppaneiden kanssa tietojärjestelmien ja etäpalveluiden avulla. Digitalisaation osalta ammattilaisten työkaluja on päivitetty vastaamaan nykyajan vaatimuksia ja erilaisia digijärjestelmiä on otettu käyttöön. Tiedolla johtamisen järjestelmän kehittäminen on toistaiseksi keskeytetty hyvinvointialueen linjausten mukaisesti. Työhyvinvointi osiossa painopiste oli erityisesti työnohjauksessa ja työyhteisövalmennuksissa, sekä esihenkilötyön ja työkyvyn aktiivisessa tuessa.

Tuottavuusohjelman parissa kehitettyjä ja hyväksi todettuja toimintoja on siirretty osaksi hyvinvointialueen toimintaa. Näistä voidaan mainita mm. toimivien hoitoketjujen mallinnus, hoitotarvikejakelun kehittämistyö, ikääntyneiden kotihoidon ja yhteisöllisen asumisen kehittäminen sekä lasten ja nuorten chat-palvelu.

= valtuustoon nähden sitovat erät

Sivistystoimiala

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Varhaiskasvatus, pitkän aikavälin tavoite 1. Varhaiskasvatuksen taloudellisuuden parantaminen

Toimenpide: Organisaation tarkastelu vastaamaan kysyntää sekä asiakkaalle tarjottavien palveluiden monipuolisuus.

Tavoite 1. Omien yksiköiden käyttöasteen nosto

Mittari 1. Käyttöaste on vähintään päivämuotoisissa päiväkodeissa < 85 % ja ilta/vuoropäiväkodeissa < 70 % vuoteen 2024 mennessä

Käyttöasteen nostaminen ei ole ollut mahdollista tiukentuneesta lainsäädännöstä johtuen.

Lounais-Suomen Aluehallintovirasto on tehnyt tarkastuksia vuoden aikana Porin päiväkoteihin. Aluehallintovirasto on huomauttanut Porin kaupungin varhaiskasvatusta siitä, että varhaiskasvatuslain mukainen ryhmäkoko ei ole toteutunut. Päivämuotoisissa päiväkodeissa käyttöaste oli vuoden lopussa 72,5 % ja vuoropäiväkodeissa 54,7 %. Tavoite ei toteutunut vuoden 2022 osalta edellä mainituista syistä johtuen.

Tavoite 2. Kokonaiskustannusten laskeminen

Mittari 1. Kokonaiskustannus 12 956 €/lapsi/vuosi laskee -2 % (tähän summaan lasketaan koko varhaiskasvatuksen kokonaisuus)

Kokonaiskustannukset olivat 13755 euroa/lapsi. Kustannukset nousivat edellisvuoteen verrattuna 6,4 %. (12928 euroa/lapsi vuonna 2021). Kustannusten nousuun syynä olivat lainsäädännön muutokset, joiden vuoksi henkilökuntaa suhteessa lapsimääriin on tarvittu aiempaa enemmän. Koronatilanteen vuoksi sairaslomien lisääntyminen vaikeutti osaltaan toiminnan taloudellista järjestämistä. Myös yleinen kustannustason voimakas nousu on vaikuttanut kehitykseen. Tavoite kustannusten laskusta ei toteutunut.

Tavoite 3. Asiakkaalle tarjottavien palvelujen monipuolisuus

Mittari 1. Oman tuotannon ja palvelusetelien ostojen suhde 70 %/30 % vuoteen 2024 mennessä

Suhdeluku vuoden lopussa oli 75,9 % / 24,1%. Palvelusetelien osuus oli kasvanut 0,9 % -yksikköä edellisvuoteen verrattuna (75 % / 25 %). Toimenpiteen osalta tavoite toteutui ja edettiin vuodelle 2024 asetettua tavoitetta kohden.

Perusopetus, pitkän aikavälin tavoite 1. Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy

Toimenpide: Edistetään oppilashuollon ja matalan kynnyksen palveluiden tarjontaa kouluilla, madalletaan lasten ja nuorten kynnystä harrastaa, valmistellaan porilaisten lasten ja nuorten turvataidot -suunnitelma osaksi Intopolkuvuotoa.

Tavoite 1. Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy

Mittari 1. Oppilasmäärä suhteutettuna koulukuraattorien ja koulupsykologien määrään

Vuoden lopussa kuraattoriresurssi oli suunnilleen sama. Hyvinvointialueelle siirtynyt kuraattorihenkilöstön määrä pysyi samana. Ainoa muutos oli se, että määräaikaisen hanketyöntekijän työsuhde päättyi ja hänen vastuuyksiköilleen siirtyi hyvinvointialueen (Ulvilan alueelta) vakinaisessa työsuhteessa ollut kuraattori. Yksi toisen asteen kuraattori (Porin lukio) jäi vuoden 2023 alusta lukien kahden kuukauden opintovapaalle. Lukiossa on kaksi kuraattoria.

Tilanne tilastointipäivän 20.9.2022 mukaan. Htv tarkoittaa tässä sitä, että kokonaisosa merkitsee täyttä työaikaa tekevää työntekijää. Desimaaliosa merkitsee osa-aikaista työtä (0,1=0,5työpäivää/viikko, 0,2=1tp/vko, 0,4=2, 0,6=3, 0,8=4). Taulukossa on huomioitu valmistava opetus ja Porin tehtävän mukaisesti myös yksityiset opetuksen järjestäjät.

Vuoden 2022 keskiarvot (kaikkien Porin alueen koulujen/oppilaitosten oppilaat ja opiskelijat)

Tilastointipäivä 20.9.2022	opiskelijamäärä / kuraattori (mitoitus 670 oppilasta/kuraattori)	opiskelijamäärä / psykologi (mitoitus 780 oppilasta/psykologi)
HTV esi- ja perusopetuksessa	11,2 htv	5,55 htv (1.1.2023 alk.)
Oppilasmäärä esi- ja perusopetus	745,5 oppilasta / kuraattori	1603,4 oppilasta / psykologi
Oppilasmäärä perusopetus	686,6 oppilasta / kuraattori	1527,5 oppilasta / psykologi
Lisätieto esi- ja perusopetukseen (tilanne 1.1.2023)	Hanketyöntekijän tilalle siirtyi hyvinvointialueen aloittaessa yksi kuraattori Ulvilan alueelta.	Lokakuun lopussa perhevapaalta palasi psykologi 60 %:n työajalle. Ostopalvelun osuus 0,25 htv + ostopalvelututkimuksia

HTV lukio ja ammattikoulu	6,4 htv	4,6 htv
Opiskelijamäärä lukio + ammattikoulu	707,7 opiskelijaa / kuraattori	1011,8 opiskelijaa / psykologi
Yhteenveto HTV	Perhekeskus Pori, (Ulvila, Merikarvia) Työsuhteessa hyvinvointialueella 18, HTV yht. 17,6	Perhekeskus Pori, (Ulvila, Merikarvia) Työsuhteessa hyvinvointialueella 11 HTV yht. 9,5

Ostopalvelu

Ostopalvelun suhteen tehtiin vuoden 2022 lopussa uusi sopimus, jonka perusteella on mahdollista ostaa tutkimuksia yksityiseltä palvelun tuottajalta Porin koulujen oppilaille. Syksyllä alkanut sopimus kahdesta työpäivästä/viikko jatkuu kesäkuun loppuun, samoin Luvian yhtenäiskoulun psykologipalvelu 0,5 pv/vko jatkuu kesäkuun 23 loppuun. Sopimukset siirtyivät hyvinvointialueen hallintaan.

Tavoite 1. Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy

Mittari 2. Perusturvan tuottamien perhetyöntekijöiden ja muiden ammattilaisten määrä kouluilla

Perhetyöntekijäresurssi oli vuoden vaihteessa sama (7 työntekijää). Vuoden 2022 lopussa pidettiin yhteistapaaminen, jossa olivat kutsuttuina työntekijät ja niiden koulujen kuraattorit sekä rehtorit, joilla perhetyöntekijät työskentelevät. Vuoden vaihtuessa ei ollut tiedossa henkilövaihdoksia perhetyöntekijöissä. Työ on vaikuttavaa ja merkityksellistä ja toivotaan, että hyvinvointialue jatkaa toimintaa (palvelustrateginen asia). Hyvinvointialueen taloustilanteesta voi enteillä, että asiaa tarkastellaan ja toiminnan laajentaminen lienee hankalaa.

Tavoite 1. Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy

Mittari 3. Harrastamisen Suomen malli -toiminnan osallistujamäärä

Kevätlukukaudella 2022 ryhmiä on ollut 56, ilmoittautuneita oppilaita 561 ja asiakaskontakteja kevään aikana yhteensä 9454. Kevään asiakaskontaktit on ilmoittautuneiden mukaan laskettu, eikä luku ole verrannollinen syksyn lukuun.

Syyslukukaudella 2022 ryhmiä järjestettiin jokaisella Porin peruskoululla. Ryhmiä oli yhteensä 49, joista kolme väli-tuntiliikuntaryhmiä ja yksi harrastamisen Porin mallin höntsä. Syyslukukaudella toimintaviikkoja oli yhteensä 12 (höntsässä 14), kun esimerkiksi tulevalla kevätkaudella viikkoja kertyy 19. Ryhmien viikoittainen osallistujamäärä oli 470 harrastajaa + höntsässä viikoittain keskimäärin 60 liikkujaa. Syyskauden asiakaskontakteja oli yhteensä 5640 ja höntsässä 840 eli yhteensä 6480 toteutunutta asiakaskontaktia.

Tavoite 1. Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy

Mittari 4. Nuorisopassin käyttöaste

Nuorisopassit täyttävät kuluvana lukuvuonna kymmenen vuotta. Syyskaudella 2022 juhluvuosi näkyi muun muassa passibileinä ja markkinointimateriaalina sekä ylä- ja yhtenäiskouluille suunnattuna haasteena, jossa palkittiin eniten passia käyttävien koulujen oppilaskunnat. Juhlavuoden vietto jatkuu kevätkaudella 2023.

Nuorisopassien käyttöaste oli vuoden päättyessä 79,4 prosenttia. Edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana aktiivisten oppilaiden osuus oli 78,6 prosenttia.

Vuonna 2022 nuorisopassietuja käytettiin yhteensä 18 920 kertaa. Edellisenä vuonna käytettyjen etujen kokonaismäärä oli 11 512. Suosituimmat edut vuonna 2022 olivat uimahallit, linja-automatkat, kuntosalit, keilahalli, elokuvat ja Porin Ässien kotipelit.

Tavoite 1. Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy

Mittari 5. Turvataidot-suunnitelma on valmis.

Turvataitosuunnitelmaa voi pitää valmiina siinä mielessä, että turvataitojen osa-alueet ovat kirjattuina. Turvataitokokonaisuuteen liittyvää sisältöä on julkaistu verkossa lisää.

Olisi ehkä tarpeellista arvioida, että hyödynnetäänkö aineistoa opetuksessa vai jääkö hyödyntäminen satunnaiseksi ja yksittäisten opettajien pedagogisten valintojen varaan. Tietyissä toiminnoissa voi tulla muutoksia, kun pelastustoimi on siirtynyt hyvinvointialueelle (esim. palo- ja pelastustoimen oppitunnit).

Perusopetus, pitkän aikavälin tavoite 2. Opetus on laadukasta ja taloudellisesti tuotettua

Toimenpide: Tarkastellaan oppilaaksioton perusteita vuosittain, vahvistetaan lähikouluperiaatetta ja varmistetaan henkilökunnan osaamisen kehittyminen.

Tavoite 2. Opetus on laadukasta ja taloudellisesti tuotettua**Mittari 1. Opetuksen kustannukset oppilasta kohden**

Perusopetuksen opetuksen kustannukset oppilasta kohden olivat vuonna 2022 4467 euroa/oppilas. Kustannukset nousivat vuodesta 2021 2,9 %.

Tavoite 2. Opetus on laadukasta ja taloudellisesti tuotettua**Mittari 2. Oppilasmäärä opetustuntia kohden**

Lv. 22-23 oppilaiden määrä opetustuntia kohden on alakoulussa 17,4 (lv. 21-22 = 18), yläkoulussa 20 (lv. 21-22 = 14,9), yhtenäiskoulussa 17,8 (lv. 21-22 = 18,3) ja erityiskouluissa 7 (lv. 21-22 = 7,1). Laskutapaa tarkennetaan ensi lukuvuodelle.

Tavoite 2. Opetus on laadukasta ja taloudellisesti tuotettua**Mittari 3. Aloittavien 1. luokkien koot ja määrät on optimoitu yhteistyössä rehtoreiden kanssa siten, että keskimääräinen luokkakoko vaihtelee aiempaa vähemmän**

Aloittavien 1. luokkien kokoja ja määriä optimoitiin Meri-Porin yhtenäiskoulun ja Enäjärven sekä Vähärauman ja Käpärän koulujen lähikoulualueilla koskien lukuvuonna 2022-2023 koulunsa aloittaneita.

Tavoite 2. Opetus on laadukasta ja taloudellisesti tuotettua**Mittari 4. Erityisen tuen oppilaiden määrä erityiskouluissa / yleisopetuskouluissa**

Lv. 22-23 tiedot: Erityistä tukea saavia oppilaita on 789 (lv. 21-22 = 833 oppilasta). Näistä erityiskouluissa opiskelee 328, yleisopetuksen kouluissa pääsääntöisesti pienryhmissä 337 ja yleisopetuksen luokissa 124 oppilasta. Erityisen tuen oppilaiden määrä on hieman laskenut ja painopiste on hieman siirtynyt erityiskouluista yleisopetuksen kouluihin.

Tavoite 2. Opetus on laadukasta ja taloudellisesti tuotettua**Mittari 5. Koulutuspäivien määrä opettajaa kohden**

Opettajien koulutuspäivien tilastointitapaa muutettiin muutama vuosi sitten. Lv. 21-22 koulutuspäivien määrä/opettaja oli alakoulussa 3,8 (edellinen lv. 2,8), erityiskoulussa 2,6 (1,6), yläkoulussa 1,6 (1,7) ja yhtenäiskoulussa 2,2 (3,4). Koulutukseen osallistumisessa on koulu- ja erityisesti opettajakohtaisista eroja, jotka eivät näy tilastossa. Luvut eivät sisällä opettajien veso-koulutuksia, joita on pääsääntöisesti kolme päivää/opettaja/lukuvuosi.

Perusopetus, pitkän aikavälin tavoite 3. Kaikki oppilaat löytävät opiskelupaikan peruskoulun jälkeen

Toimenpide: Kehitetään perusopetuksen oppilaanohjausta, lisätään joustavia tapoja osallistua perusopetukseen, valmistaudutaan TUVA - koulutuksen (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus) aloittamiseen.

Tavoite 3. Kaikki oppilaat löytävät opiskelupaikan peruskoulun jälkeen**Mittari 1. Oppilasmäärä / opinto-ohjaaja**

Tilastointipäivän 20.9.2022 mukainen luku on 255 oppilasta/opinto-ohjaaja. Luku on katsottu niistä kouluista, joissa on vuosityöaikainen opinto-ohjaaja. Erityiskouluissa ja Lavian yhtenäiskoulussa ohjausta hoidetaan opetusvelvollisuusperusteisesti. Muissakin kouluissa ohjausta on voitu vahvistaa opetusvelvollisuusperusteisesti, mutta tämä ei näy mittarin tunnusluvussa.

Tavoite 3. Kaikki oppilaat löytävät opiskelupaikan peruskoulun jälkeen**Mittari 2. Joustavan perusopetuksen oppilasmäärä**

Jopo-oppilaiden määrä 20.9.2022 tilastointipäivän mukaan on 43 oppilasta. Määrä on pienempi kuin kahtena edellisenä tilastointipäivänä (52 oppilasta), mutta lukumäärä ei suoraan kerro jopo-toiminnan vaikuttavuudesta. Jopo-oppilaaksi voi hakea myös kesken lukuvuoden ja tilastointipäivän jälkeen ryhmiin on tullut kaksi oppilasta lisää eli 31.12.2022 oppilasmäärä oli 45.

Tavoite 3. Kaikki oppilaat löytävät opiskelupaikan peruskoulun jälkeen**Mittari 3. Vaille 2. asteen opiskelupaikkaa jääneiden yhdeksäsluokkalaisten määrä**

Koulujen antamien tietojen mukaan lv. 21-22 päättötodistuksen saaneista oppilaista vaille jatko-opintopaikkaa jäi kaksi oppilasta (tiedot tarkistettu edellisen raportoinnin mukaan). He jatkoivat opintojaan tutkintoon valmistavassa (TUVA) koulutuksessa.

Lukiokoulutus, pitkän aikavälin tavoite 1. Porin lukion vetovoimaisuuden ja laadun varmistaminen

Toimenpide: Varmistetaan laadukas opetus ja houkutteleva kurssitarjonta

Tavoite 1. Porin lukion vetovoimaisuuden ja laadun varmistaminen**Mittari 1. Mittarien ja seurantajärjestelmän luominen lukiolain edellyttämällä tavalla**

OPH on julkaissut 10.11.2022 lukiokoulutuksen ensimmäisen valtakunnallisen laatustrategian, josta laatutyöryhmä työstää Porin lukion uutta laatujärjestelmää OPH:n joulukuussa myöntämällä hankerahoituksella. Hankkeessa Porin lukion laatutyötä benchmarkataan yhdessä Seinäjoen lukioiden kanssa.

Oppimisen tuessa pajatoiminta on lisääntynyt ja säännönmukaistunut.

Ensisijaisten hakijoiden määrä on ylittänyt aloituspaikkojen määrän kaikilla hakulinjoilla. Porin lukio on saanut motivoitunutta opiskelija-ainesta.

Hankkeessa laaditaan OPH:n marraskuussa 2022 julkaiseman valtakunnallisen laatustrategian mukaiset paikalliset laadunhallintakäsikirjat (laadunhallinnan vastuu-, rakenne- ja prosessikuvaukset). Lisäksi hankkeessa kehitetään tiedolla johtamisen työkaluja lukiokoulutuksen eri roolien tueksi. Hanketyöryhmä on koottu OPH:n joulukuussa 2022 myöntämällä rahoituksella, ja laadunhallintakäsikirja valmistuu lukuvuoden 2023-2024 aikana.

Lukiokoulutus, pitkän aikavälin tavoite 2. Oppivelvollisuuslain edellyttämät toiminnalliset muutokset toteutetaan

Toimenpide 1: Opintojen etenemisen seurannan vahvistaminen

Toimenpide 2: Oppimisen tuen ja opiskelijahuollon riittävä resurssointi

Toimenpide 3: Varmistetaan oppimateriaalien ja välineiden ajanmukaisuus

Toimenpide 4: Selvitetään tutkintoon valmistavan koulutuksen järjestämistapa

Tavoite 2. Oppivelvollisuuslain edellyttämät toiminnalliset muutokset toteutetaan**Mittari 1. Lukiopudokkaiden lukumäärä**

Toimenpide 1: Vararehtorin 4 vvt työpanos on vahvistanut opiskelijoiden opintojen etenemisen seuraamista. Kaikki ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ryhmänohjaajat ovat pitäneet ryhmänohjaajan käsikirjan mukaiset haastattelut ohjausryhmänsä opiskelijoille. Vararehtori, opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja ja erityisopettaja ovat kartoittaneet tuen tarpeessa olevat opiskelijat.

Toimenpide 2: Hankerahoituksen avulla lukiolla on ollut käytössä kolmas laaja-alainen erityisopettaja (25,3 vvt), jonka työpanosta on käytetty erityisesti kielten oppimisen vahvistamiseen. Hylättyjä arvosanoja tulee nyt kielissä vähemmän.

Toimenpide 3: Opetustilojen ajanmukaistaminen etenee kesällä 2023 syksyllä 2022 tehtyjen suunnitelmien pohjalta (tekninen toimiala). Oppivelvollisuuslain toimeenpanon kustannusten ennakkointia vaikeuttaa opiskelijoiden muuttuvat opintosuunnitelmat.

Toimenpide 4: Tuva-koulutuksen seutukunnallisen sopimuksen mukainen toiminta on alkanut. Winnova ostaa lukiolta tuva-opintojen lukiomodulit.

Opiskelijarekisterin tilaston nojalla todetaan, että lukiopudokkuus on lukion kokoon nähden vähäistä eikä pudokkaiden määrässä ole tapahtunut merkittävää muutosta. Kevätlukukaudella 2022 31 opiskelijaa on siirtynyt toiseen oppilaitokseen ja 9 on keskeyttänyt ilman tietoa jatkosta. Syyslukukaudella 2022 15 opiskelijaa on siirtynyt toiseen oppilaitokseen ja 7 keskeyttänyt ilman tietoa jatkosta. Pudokkuuden osuus on siis 1,2 % koko opiskelijamäärästä.

Lukiokoulutus, pitkän aikavälin tavoite 3. Lukiolain uudistuksen edellyttämän korkeakouluysteistyön vahvistaminen

Toimenpide 1: Säännöllinen yhteistyö alueellisen korkeakouluverkoston kanssa

Toimenpide 2: Vahvistetaan opiskelijoiden tietoisuutta korkea-asteen väyläopintojen ja kurkistuskurssien mahdollisuudesta

Tavoite 3. Lukiolain uudistuksen edellyttämän korkeakouluysteistyön vahvistaminen**Mittari 1. Lukioaikana korkea-asteen opintoihin osallistuneiden opiskelijoiden lukumäärä**

Koulutusaste korkeammaksi – myös Satakunnassa -hanke on Porin, Ulvilan ja Eurajoen lukioiden verkostohanke ja se käynnistyi 1.8.2022. Hanke on järjestänyt Porin lukiossa viisi vierailua porilaisiin yrityksiin/organisaatioihin ja viisi korkeakouluvierailua. Lisäksi hanke järjesti henkilökunnalle täydennyskoulutuksen teemoilla: keskittyminen ja motivaatio ja niiden haasteet sekä hyvinvointi ja oppiminen. Hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin on osallistunut 228 Porin lukion opiskelijaa sekä 75 Porin lukion henkilökunnan jäsentä.

Keväällä Koulutusaste korkeammaksi – myös Satakunnassa -hanke tulee järjestämään opiskelijoille ADT-luennon, missä avataan keinoja keskittymisen ja tarkkaavaisuuden haasteisiin. Porin lukion opiskelijoille tullaan myös järjestämään Ohjaamon kanssa yhteistyössä kaksi työelämään ja työnhakuun keskittyvää CV-työpajaa, joista toinen kohdistetaan erityisesti maahanmuuttotautaisille opiskelijoille. Henkilökunnalle tullaan huhtikuussa järjestämään koulutus teemalla kielitietoisuus: kielellinen vastuullisuus opetustyössä. Toukokuussa hanke järjestää vierailun Niinisalon varuskuntaan, jossa tutustutaan mm. Puolustusvoimiin ja Porin prikaatiin sekä varuskunnan majoituksiin, kalustoon ja koulutuksiin.

Korkea-asteen opintoihin osallistuneiden määrää mitaroidaan lukuvuosittain. Satakunnan ammattikorkeakoulun tradenomikoulutuksen väyläopintoihin on osallistunut lukuvuoden 21-22 opiskelijoista jossakin opintojensa vaiheessa: ensimmäisen vuoden opiskelijoista 19, toisen vuoden opiskelijoista 18, kolmannen ja neljännen vuoden opiskelijoista 35. Syyslukukaudella –22 on valmistunut 15 opiskelijan opintojakso tradenomiopintojen väyläopinnoissa. Muilta koulutusaloilta tietojen saanti on satunnaisempaa

Lukiokoulutus, pitkän aikavälin tavoite 4. Aikuislukion tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen

Toimenpide 1: Lukio-opintojen joustavan suorittamisen mahdollistaminen aikuisopiskelijoille

Toimenpide 2: Aikuisten perusopetuksen resurssien vakiinnuttaminen

Toimenpide 3: Aikuislukio tavoittaa kasvavassa määrin aineopiskelijoita

Tavoite 4. Aikuislukion tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen

Mittari 1. Valmistuneet ylioppilaat ja aineopiskelijoiden suoritusten opintopistemäärät

Toimenpide 1: Ylioppilastutkinnon suoritti aikuislukiossa vuonna 2022 yhteensä 18 opiskelijaa, mikä on 18 % edellisvuotta vähemmän.

Koronarahalla on paikattu oppimisvajetta järjestämällä kurseja mm. kesälukiossa. Kesälukiokurssien määrän kasvu: kesäksi 2023 valmistellaan laajempaa kurssitarjontaa.

Toimenpide 2: Aikuislukion käytettävissä oleva tuntikehyks on kasvanut lukuvuoden 2020-2021 tasoon verrattuna lukuvuonna 2021-2022 24 % ja lukuvuonna 2022-2023 33 %. Pääosa kasvusta on kohdennettu aikuisten perusopetuksen resurssiopetukseen, jota nyt on toteutettu kaupungin omalla kehyksellä aiemman hankerahoituksen päätyttyä.

Toimenpide 3: Opetussuunnitelmien vaihtuessa aineopintojen mitoituksen vertailu on hankalaa. Aineopiskelijoiden määrä on lievästi laskussa. Muiden paikkakuntien lukioista hakeutuvien aineopiskelijoiden määrä on vähentynyt, mutta korkea-asteen valintauudistuksen myötä osaamistaan yksittäisissä aineissa parantavien määrä on kasvussa.

Valmistuneet ylioppilaat, kevät 2022: 14 ja syksy 2022: 4, yhteensä 18.

Aineopiskelijoita on ollut 20.1.2022 yhteensä 48 ja 20.9.2022 62. Aineopiskelijoiden määrä vaihtelee myös tilastopäivien välillä. Opintopisteitä on suoritettu 248.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	12 993		12 993	14 057	1 063
Valmistus omaan käyttöön	0		0	35	35
Toimintamenot	-126 116	-3 027	-129 143	-129 884	-741
Toimintakate	-113 123	-3 027	-116 150	-115 793	357
Laskennalliset tulot	646		646	647	1
Poistot ja arvonalentumiset	-591		-591	-815	-224
Muut laskennalliset kust.	-28 733		-28 733	-43 356	-14 623
Tehtävän kokonaiskust.	-141 802	-3 027	-144 829	-159 317	-14 488

Käyttösuunnitelman muutokset: Kaupunginvaltuusto 14.11.2022 § 172; Talous- ja hallintojohtaja 20.6.2022 § 162, 27.10.2022 § 367, 30.1.2023 § 31

Toimialajohtajan selvitys käyttötalouden toteutumisesta:

Sivistystoimialan talous ei toteutunut alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Toimialan määrärahoihin tehtiin 2,85 miljoonan euron määrärahalisäys (KV 14.11. § 172). Määrärahajen ylitys johtui pääasiassa alkuvuoden koronapandemian, Ukrainan sodan sekä lainsäädännön muutosten aiheuttamista ennakoiduista lisäkustannuksista ja palvelutarpeiden kasvusta.

Koronatilanteen kiihtyminen alkuvuoden aikana lisäsi henkilöstön sairauspoissaoloja, työterveyshuollon kustannuksia sekä tarpeellisten puhdistusarvikkeiden ja suoja-asujen hankintoja. Pandemia vaikutti myös toimintatuloihin. Alkuvuonna liikuntatiloja oli suljettuina tai niiden käyttö oli rajoitettua. Tämä vaikutti pääsytulojen sekä tilojen

käyttömaksujen kertymään. Pandemia vaikutti kokonaisuudessaan toimintojen taloudelliseen järjestämiseen. Helmikuussa alkaneen Ukrainan sodan seurauksena yleinen kustannustaso nousi ja nosti tarvikkeiden ja palveluiden hintoja. Kriisi vaikutti myös tiettyihin palvelutarpeisiin. Erityisesti perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmiä jouduttiin lisäämään. Sivistystoimialan yksiköistä varhaiskasvatussyksikkö oli taloudellisesti vaikeassa asemassa. Vaikka hoidossa olevien lasten määrä vähentyi, lainsäädännön muutokset vaikuttivat toiminnan järjestelyyn ja resurssitarpeiden kasvuun. Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitusten tiukennukset ja ryhmäkokosäädökset aiheuttivat merkittävästi lisäkustannuksia, joita ei pystytty riittävästi ennalta arvioimaan.

Sivistystoimialan toimintatulot toteutuivat kokonaisuudessaan muutettua talousarviota paremmin. Tuottoja kertyi 1,1 miljoonaa euroa muutettua talousarviota enemmän (toteumaprosentti 108,2). Suurimmat poikkeamat olivat tuissa ja avustuksissa. Tämä johtui merkittävästi suuremmasta hankerahoitustuottojen kertymästä. Valtion korona-avustuksia saatiin edellisen vuoden tapaan etenkin opetuksen ja varhaiskasvatuksen toimintojen tukemiseen. Toiminnan kehittämiseen tarkoitettujen hankerahojen määrä pysyi myös korkealla tasolla. Maksutuotot jäivät talousarviosta. Tähän olivat syynä alkuvuoden tilojen käyttörajoitukset, jotka vaikuttivat tilojen käyttömaksujen sekä pääsymaksujen kertymään. Pääsymaksujen osalta päästiin korona-aikaa edeltävälle tasolle vasta vuoden jälkipuoliskolla.

Toimintamenot toteutuivat muutettuun talousarvioon verrattuna hieman suurempina (toteumaprosentti 100,6). Toimintamenot ylittivät muutetun talousarvion 0,7 miljoonaa euroa.

Henkilöstömenot toteutuivat muutettua talousarviota positiivisemmin (toteumaprosentti 97,4). Talousarvion lisämääräraha kohdennettiin pääosin henkilöstökuluihin, ja määrärahaa jäi käyttämättä. Muissa menolajeissa ylityksiä tuli, joten kokonaisuus menoja osalta oli pääosin muutetun talousarvion mukainen. Henkilöstökulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 3,6 %.

Palvelujen ostot ylittivät muutetun talousarvion (toteumaprosentti 108,5). Merkittävimmät ylitykset olivat kotikuntakorvauksissa, palvelusetelikuluissa, työterveyshuollon menoissa sekä ateria- ja siivouspalveluissa. Palvelusetelin indeksikorotus tuli voimaan elokuun alusta lukien. Palvelusetelipäiväkodeissa oli myös lapsia edelliseen vuoteen verrattuna enemmän. Työterveyshuollon menot kasvoivat erityisesti alkuvuoden koronatilanteen vuoksi, mutta pysyivät korkealla tasolla myös syyskaudella. Palveluliikelaitoksen ateria- ja siivouspalveluiden kustannuksiin vaikuttivat erityisesti elintarvikkeiden hintojen nousu, mutta myös toiminnan tilajärjestelyt.

Tarvikeostot ylittyivät selvästi (toteumaprosentti 117,2). Alkuvuonna jouduttiin hankkimaan suu-nenäsuojaimia ja puhdistustarvikkeita koronatilanteen jatkuessa. Hintojen nousu kasvatti tarvikehankintojen kustannuksia. Lisäksi uudisrakennuskohteiden valmistuttua pientarvike- ja kalusto-ostot kasvattivat menoja. Osaan näistä hankinnoista (alle 10 000 euroa) tehtiin määrärahasiirrot investointimäärärahoista. Isommat hankinnat (yli 10 000 euroa) toteutettiin investointimäärärahoilla. Tarvikemäärärahat olivat kustannustason nousu huomioon ottaen jonkin verran alibudjetoituja.

Avustukset alittivat muutetun talousarvion määrärahan (toteumaprosentti 92,4). Kotihoidon ja yksityisen hoidon tukien määrä pysyi edellisvuoden tasolla eikä enää laskenut kuten viime vuosina.

Muut toimintamenot ylittivät talousarvion (toteumaprosentti 130,8). Muissa toimintakuluissa on vuosittaista vaihtelua johtuen muun muassa hanketoiminnasta, erilaisista vuokrauskuluista sekä luottotappiokirjausten määrästä.

Toimintakate toteutui muutetun talousarvion mukaisesti (toteumaprosentti 99,7). Muutetun talousarvion toimintakate oli -116 150 212 euroa. Toteutunut toimintakate oli -115 793 010 euroa. Määrärahaa jäi käyttämättä 357 202 euroa. Toimintakatteen kasvu vuoteen 2021 verrattuna oli 3,7 %.

Elinvoima- ja ympäristötoimiala

Vuosi 2022 oli elinvoima- ja ympäristötoimialan elinkaaressa toinen kokonainen talousarviovuosi. Organisaatiomuutoksessa 1.9.2020 yhdistettiin osa konsernihallinnon elinvoimayksiköstä ja viestintäyksiköstä sekä ICT-yksikkö kokonaisuudessaan ympäristö- ja lupapalveluiden toimialaan. Samalla Visit Pori Oy:n henkilöstö ja osa toiminnasta siirtyi liikkeenluovutuksessa toimialalle. Elinvoima- ja ympäristötoimiala kokoaa kaupungin keskeiset elinvoimaisuutta palvelevat toiminnot yhteen. Kyseessä onkin moninainen toimiala, joka koostuu pitkälti viranomaistoiminnasta.

Elinvoima- ja ympäristötoimialan henkilöstöön kuului vuoden 2022 joulukuussa 166 vakituista, 29 määräaikaista ja 56 työllistettyä. Toimipisteitä oli Valtakatu 11:ssä sijaitsevien kiinteistöjen lisäksi ainakin Teljänkatu 5:ssä, Hallituskatu 12:ssä, Länsipuisto 24:ssä, Yrjönkatu 13:ssä, Keskustantie 4:ssä, Veturitallinkatu 7:ssä ja Ulasoorintie 6:ssä. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen eläinlääkärien vastaanottotilat sijaitsivat Maantiekatu 31:ssä, Ulvilassa, Harjavallassa ja Eurajoella.

Vuonna 2021 alkanut työllisyyden kuntakokeilu yhdistää valtion ja kunnan työllisyyspalvelut ja kaupungilla on vastuu noin 5200 porilaisen työnhakijan lakisääteisistä työvoimapalveluista. Työllisyyspalveluiden kuntakokeilun toista toimintavuotta väritti lakisääteisen uuden asiakaspalvelumallin käyttöönotto 1.5. alkaen. Tämä lisäsi asiakkaiden kasvokkaisia tapaamisia ja asiakkaiden työnhakuvelvoitteita. Uuden palvelumallin myötä TE-toimistosta siirtyi vielä 10 asiantuntijaa kuntakokeilun työnjohdon alle. Kaikkiaan kuntakokeilussa työskentelee noin 70 henkilöä ja työllisyyspalveluiden pajoilla ja hallinnossa noin 25 henkilöä.

Kuntakokeilun sisälle kuuluvasta TYP-toimintamallista siirtyi vuoden 2023 alusta alkaen 5 sosiaaliohjaajaa ja 1 terveydenhoitaja Satakunnan hyvinvointialueen työntekijöiksi. He jatkavat kuitenkin entisen kaltaisissa tehtävissä osana kuntakokeilua. Työpajoilta siirrettiin 3,5 henkilötyövuotta (4 henkilöä) niistä tehtävistä, jotka kohdistuvat pelkästään kuntouttavan työtoiminnan asiakkuuksiin. Vuoden 2023 alusta alkaen hyvinvointialue vastaa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä ja kustannuksista. Näin ollen myös osa toimitilakuluista Porin pajojen osalta siirrettiin hyvinvointialueen vastuulle ja Laviassa sijaitseva Ekopaja siirtyi kokonaisuudessaan.

Vuonna 2022 Porin työttömyysasteen keskiarvo oli 11 %, kun se vuonna 2021 oli 12,7 %. Porin aktiivointiasteen keskiarvo oli 30,8 % (v. 2021 28,2 %). Aktiivointiaste kertoo työnhakijoiden osallistumisesta työllistymistä edistäviin palveluihin tai koulutuksiin. Palkkatuella työllistämiseksi petyttiin samoissa lukemissa kuin vuonna 2021. Kaupunki pystyi tarjoamaan noin 150 porilaiselle työnhakijalle työllistymismahdollisuuksia kaupungin eri yksiköissä käytettävissä olleen työllistämismäärärahan turvin. Kuntakokeilun myöntämällä palkkatuella ja ns. Pori-lisällä tuettiin noin sadan työnhakijan työllistymistä yhdistyksiin tai yrityksiin. Kesätyötukea joko kaupungin yksiköihin tai alueen yrityksiin ja yhdistyksiin myönnettiin noin 900 nuoresta.

Markkinoinnin osalta vuosi 2022 oli erityisen onnistunut. Porisuhdeneuvoja -kampanjan suosio valtasi koko Suomen videoiden näyttökertojen ollen yli 8 miljoonaa kaupungin omissa sosiaalisen median kanavissa. Kampanja näkyi ja kuului sosiaalisen median lisäksi ansaittuina mediaosumina 270 kertaa niin painetussa mediassa, verkkomediaossa, televisiossa kuin radiossa. Markkinointiin varatut määrärahat käytettiin vuonna 2022 täysimääräisesti.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin talousarvion 2022 elinvoimaosiossa toimialalle oli asetettu seuraavat tavoitteet:

Tavoite	Yhteenveto vuodesta 2022
Elinvoima- ja ympäristötoimiala selvittää mahdollisuuden muuttaa vapaa-ajan-asuntojen käyttötarkoitus vakituisiksi asunnoksi Porin kaupungin alueella	Selvitys käsitelty kaupunginhallituksessa 26.9.2022 (§ 567). Asia palautettu jatkovalmisteluun. Rakennusvalvontayksikön mahdollisuuksia edistää käyttötarkoituksen muutoksia on selvitetty ja todettu rajallisuus edistää ainoastaan rakennusjärjestyksen muutoksella (MRL 129 a §). Rakennuspaikan muuttamisen vapaa-ajasta pysyvään asumiseen edistämiseksi edellyttää kaupungin maankäyttöpoliittisia linjauksia, ratkaisuja tukevia oikeudellisia ennakkotapauksia ja säädösmuutoksia.
Kaupungin kiertotalouden strategian valmistuminen toimenpiteineen	Tavoitteen toteuttaminen on vielä kesken. CIRCWASTE-hanke on valmistellut kaupungille kiertotalouden tiekarttaa yhteistyössä kaupungin eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa muun muassa yhdeksän työpajan voimin. Tiekarttaluonnos toimenpiteineen viedään kaupunginhallituksen käsittelyyn kesäkuussa 2023. Lisäksi kaupunki on sitoutunut valmistelemaan omalta osaltaan ympäristö- ja työ- ja elinkeinoministeriöiden vetämää Kiertotalouden green deal -sitoumusta, jonka on tarkoitus tulla päätöksentekoon syksyllä 2023. Kiertotalouden tiekarttatyö valmistele myös green deal -työtä.
Kaupunkikehityksen 12 kärki-kohteen toimintamallin käyttöönotto	Kaupunkikehityksen 12:n kärki-kohteen toimintamalli on otettu käyttöön, ja kullakin kohteella on oma vastuhenkilönsä. Kärki-kohteiden investointisuunnitelmat perustuvat kaupunkikehitysryhmän ehdotukseen.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	10 324	-130	10 194	10 957	763
Valmistus omaan käyttöön	0		0	7	7
Toimintamenot	-33 819	374	-33 445	-31 729	1 716
Toimintakate	-23 495	244	-23 251	-20 764	2 487
Laskennalliset tulot	4 324		4 324	5 583	1 259
Poistot ja arvonalentumiset	-757		-757	-1 003	-246
Muut laskennalliset kust.	-1 865		-1 865	-3 274	-1 408
Tehtävän kokonaiskust.	-21 793	244	-21 549	-19 458	2 091

Käyttösuunnitelman muutokset: Talous- ja hallintojohtaja 25.3.2022 § 92, 20.6.2022 § 162, 27.10.2022 § 367, 30.1.2023 § 42

Toimialajohtajan selvitys käyttötalouden toteutumisesta:

Toimialalla tehtiin neljä talousarviomuutosta vuoden 2022 aikana. Työllisyyden hoidon vuoden 2022 talousarviossa oli varattu tukea koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöllistämiseen, josta osa osoitettiin suunnitelmien mukaan toimialoille. Kirjanpidollisista syistä osa tuesta osoitetaan toimialoille määrärahasiirtona, joita tehtiin vuoden 2022 aikana kaksi kappaletta yhteensä 381 332,39 euroa. Promenadisalin liiketoimintojen siirto elinvoima- ja ympäristötoimialta matkailu- ja markkinointiyksikön kustannuspaikalta tekniselle toimialalle oli yhteensä -115 900,00 euroa. Lisäksi Pihlavan torin yleissuunnitelman määräraha -21 170,00 euroa siirrettiin sivistystoimialalta elinvoima- ja ympäristötoimialan Kaupunkisuunnittelu-toimintayksikön kustannuspaikalle.

Talouden positiivinen suunta perustui muun muassa arvioitua pienempiin kustannuksiin ICT-yksikössä sekä arvioitua pienempiin palvelujen ostoihin ja henkilöstökustannuksiin koko toimialalla. Lisäksi valtio myönsi joukkoliikenteelle yli miljoona euroa budjetoimatonta valtionapua vuoden 2022 aikana. Toimialan tilinpäätös päättyi positiiviseen tulokseen sitovan toimintakatteen alittuessa 2,5 miljoonalla eurolla.

Talousarviopoikkeamat

Toimialan toimintatuotot ylittyivät 0,7 miljoonalla eurolla (+7,48 %), vaikka myynti- ja maksutuotot jäivätkin yhteensä 0,6 miljoonaa euroa vajaaksi käyttösuunnitelmasta. Rakennusvalvonnan ja kaupunkimittauksen tuotot jäivät yhteensä noin 0,4 miljoonaa euroa budjetoidusta. Rakennusvalvonnan lupahakemusten ja myönnettyjen lupien määrä oli kuitenkin aikaisempien vuosien tasoa, mikä tarkoitti korona-aikana alkaneen pienimuotoisen uudisrakentamisen ja muutosrakentamisen säilymistä vireänä. Merkittäviä liiketaloudellisia hankkeita ei kuitenkaan ollut edennyt lupavaiheeseen entiseen malliin ja tämä näkyi rakennusvalvonnan tuotoissa vähenemisenä käyttösuunnitelmaan nähden.

Joukkoliikenteen lipputulot toteutuivat noin 170 000 euroa pienempinä kuin arvioitiin. Vaikka etäopetusta ei enää järjestetty ja etätyökehotukset lievenivät suosituksiksi, kiersi kouluissa alkuvuodesta laajalti poissaoloja aiheuttanut koronaepidemia, mikä vaikutti matkojen määrään ja sitä kautta lipputuloihin. Joukkoliikenteen aikataulut ja reitit toteutuivat kuitenkin koko vuoden ajan suunnitellusti ja sopimuksen mukaisesti.

Ekomaksutuotot toteutuivat 100 000 euroa pienempinä kuin arvioitiin. Jätehuollon ekomaksut on tuloutettu Teknisen toimialan jätehuollon kustannuspaikalta. Suunnittelu- ja kehittämissyksikön jätehuoltoviranomaisen sekä jätehuollon suunnittelun ja neuvonnan kulut on katettu näillä ekomaksutuotoilla, samoin kuin Teknisen toteuttama jätehuolto on samoilla tuotoilla rahoitettavaa. Vuonna 2022 kuitenkin kompostointirekisteriin liittyvän toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto ei edennyt arvioidulla tavalla. Lisäksi jätehuoltoviranomaisen suunnittelijan palkkamääräraha jäi käytännössä koko vuodelta käyttämättä, koska toimintaa hoidettiin sijaismenettelyin, joten toteutuneita kuluja ei syntynyt budjetoidun mukaisesti.

Toimintatuottojen kasvu johtui kuitenkin muiden toimintatuottojen ja avustusten lisääntymisestä 1,2 miljoonalla eurolla. Näistä suurimpia olivat joukkoliikenteen saamat, budjetoimattomat valtionavustukset. Traficom päätti 21.9.2022 vuoden 2022 joukkoliikenteelle myönnettävistä valtionavuksista. Pori sai 50 000 euroa odotettua enemmän perusrahoitusta liikenteen sopimuskorvauksiin eli 0,84 miljoonaa euroa. Talousarviovaiheessa ennakoimattomia avustuksia käyttövoimavelvoitteiden toteuttamiseen saatiin 230 000 euroa, mikä on puolet vähemmän kuin vuonna 2021. Käyttövoimatukea jaetaan kaluston päästöluokan ja käyttövoiman perusteella suhteellisin osuuksin joukkoliikennekaupungeille. Käyttövoimatuki saattaa pienentyä myös tulevana vuosina, koska muissa joukkoliikennekaupungeissa on otettu käyttöön sähköbussseja.

Lisäksi Traficom tuki 750 000 eurolla Covid-19-tautitilanteen ja Ukrainan sodan aiheuttamia äkillisesti nousseita liikennöintikustannuksia (polttoaineen hinnannousu). Yhteensä Traficom myönsi tukea 1,82 miljoonaa euroa, josta siis yli miljoona euroa on budjetoimatonta.

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi vuoden 2022 laskennallisen korvauksen työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun osallistuville kunnille johtuen kuntakokeiluiden viivästymisestä vuonna 2021. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilujen oli tarkoitus käynnistyä vuoden 2021 alusta, mutta kokeilujen käynnistyminen viivästyi ennalta arvioidusta ajankohdasta kahdella kuukaudella käynnistyen 1.3.2021. Kokeiluun osallistuvat kunnat olivat ehtineet tehdä jossain määrin rekrytointeja ja sitoutua eräisiin muihin menoihin kokeilun käynnistämiseksi heti vuoden 2021 alusta. Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta piti kokeilulakia koskevassa mietinnössään tarpeellisena, että kunnille korvataan pääosin kokeilusta aiheutuvat kustannukset tammi- ja helmikuun ajalta. Porille tämä budjetoimaton korvaus oli noin 80 000 euroa. Lisäksi lisäyksiä avustustuotoissa näkyy myös hankkeisiin kohdistuneita tuottoja.

Toimintamenot jäivät 1,7 miljoonaa euroa (-5,13 %) pienemmiksi kuin käyttösuunnitelmassa oli arvioitu. Henkilöstökulut ylittyivät noin 0,15 miljoonalla eurolla. Toisaalta henkilöstökulut eivät toteutuneet käyttösuunnitelman mukaisesti ICT:ssä, eläinlääkinnässä, kaupunkisuunnittelussa, joukkoliikenteessä, työllisyydenhoidossa, jätehuoltoviranomaisella eikä rakennusvalvonnassa johtuen siitä, että henkilöstösuunnitelman mukaiset rekrytoinnit jäivät kokonaan tai osittain toteutumatta. Tähän vaikutti muun muassa rekrytointivaikkeudet eläinlääkinnässä, kaupunkisuunnittelussa, ICT-yksikössä ja joukkoliikenteessä. Lisäksi kaupunkisuunnittelussa, työllisyydenhoidossa ja ICT-yksikössä on ollut henkilöstön vaihtuvuutta pitkin vuotta. ICT-yksikössä myöskään erilliskorvaukset eivät toteutuneet täysimääräisesti.

Toisaalta taas työllistämispalkat eli palkkakustannukset, jotka syntyvät kaupungin eri yksiköihin palkattujen työttömien palkkauskustannuksista, ylittyivät noin 0,2 miljoonalla eurolla. Palkkauskustannuksiin haetaan ELY-keskuksetta valtion palkkatukea, joka voi olla maksimissaan 50 % palkkauskuluista. Palkkatuki tilitetään kuntaan lähes kuuden kuukauden viiveellä ja tästä syystä tulot ja menot eivät kulje käsi kädessä kuukausitasolla. Palkkatukityöllistäminen heijastuu positiivisesti niin sanotulle Kelan sakkolistalle sekä verotuloihin.

Palvelujen ostot jäivät 1,3 miljoonaa euroa pienemmiksi käyttösuunnitelmaan verrattuna. ICT:n osalta palvelujen ostoista on jäänyt käyttämättä 0,4 miljoonaa euroa, johon suurimpana syynä on se, että kaikki ohjelmistohankinnat eivät edenneet suunnitelmien mukaisesti ja näin ollen kustannukset eivät ole kohdistuneet vuodelle 2022.

Joukkoliikenteessä palvelujen ostoja tehtiin 146 000 euroa vähemmän kuin mihin varauduttiin. Liikennöintikustannuksissa varauduttiin mahdollisuuteen aluehallintoviraston toimivallassa olevan tartuntatautilain 2016/1227 § 58 f mukaiseen määräykseen matkustajamäärien rajoittamisesta. Tällöin koulujen alkamis- ja päättymisaikoina olisi ostettu lisävuoroja, jotta yksittäisessä linja-autossa oleva matkustajamäärä olisi ollut vähäisempi. Aluehallintovirasto pyysi lausuntoa rajoittamistoimenpiteistä keväällä, mutta silloin matkojen määrä väheni pyöräily- ja kävelyolosuhteiden parannuttua, eikä määräystä annettu. Polttoainekulut kasvoivat vuoden aikana merkittävästi. Kustannusnousu näkyi liikennöintisopimuskorvausten kasvuna, koska korvaukset on sidottu liikennöinti-indeksiin. Esimerkiksi Porin Linjat Oy:n kanssa tehdyssä hankintasopimuksessa indeksin nousuvaikutus oli 497 000 euroa.

Asiantuntija- ja asiakaspalvelujen ostot jäivät pienemmiksi käyttösuunnitelmaan nähden myös muun muassa eläinlääkinnässä, elinkeinopalveluissa ja kaupunkisuunnittelussa. Esimerkiksi kaupunkisuunnittelussa ostopalveluihin käytettävissä olevaa määrärahaa ei pystytty hyödyntämään täysimääräisesti. Kaupunkisuunnittelun kaavoitushankkeet ovat pitkäjänteisiä projekteja, joten ne eivät välttämättä etene vuodessakaan niin pitkälle, että ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden käytölle tulisi siinä ajassa tarvetta.

Muista toimintakuluista saatiin säästöä 0,3 miljoonaa euroa. ICT:n leasingvuokrakuluista jäi käyttämättä 325 000 euroa, sillä Pori-puhelimia ei hankittu perusturvalle johtuen vuodenvaihteessa 2022-2023 tapahtuvasta hyvinvointialueuudistuksesta.

Tekninen toimiala

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tilatehokkuus, pitkän aikavälin tavoite 1. Kaupungin kiinteistöohjelman laatiminen

Toimenpide: Laaditaan kaupungin kiinteistöohjelma ennen hyvinvointialueen aloittamista 31.12.2022 mennessä ja jalkautetaan ohjelma vuoden 2023 loppuun mennessä.

Mittari: Valmiusaste

Kiinteistöohjelman teko on organisoitu ja painopistealueet on valittu. Painopisteiksi projektin johtoryhmä valitsi työpa-
jassa seuraavat:

1. Teknisen toimialan palvelut tilojen käyttäjille
2. Omistamisen linjaukset
3. Korjausvelka, kunnossapito ja investoinnit
4. Tilatehokkuus mittarit
5. Kestävä kehitys
6. Resurssien tarkoituksen mukainen käyttö
7. Kiinteistökehitys

Painopisteistä 4/7 on käsitelty ja 3/7 tekeillä. Asiakirjan kirjoitustyö keskeytyi vuoden lopussa töiden pääpainon siirty-
essä hyvinvointialueen vuokrasopimuksiin. Kiinteistöohjelman uusi tavoiteaikataulu valmistumisen osalta on kesä
2023.

Tilatehokkuus, pitkän aikavälin tavoite 2. Kaupungin käytössä olevien tilojen tehokas käyttö

Toimenpide: Tarpeettomien kiinteistöjen kehittäminen, myyminen, purkaminen tai vuokraaminen.

Mittari: Tilojen käyttöaste

Käynnissä on useammasta kohteesta luopumisen valmistelu. Tähän mennessä purkuohjelman mukaisesti on purettu
Noormarkun vanha paloasema ja entisen Lyhytaaltoaseman autokatos. Myytyjä kohteita ovat Isokarin kalastajatila ja
Reposaaren ympäristöntutkimuskeskus.

Talous- ja hallintoyksikön sekä omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön muutto Otavankatu 5:stä kaupungintalolle ja vuok-
ratiloista luopuminen.

Tilatehokkuus, pitkän aikavälin tavoite 3. Kustannussäästöt luovuttavista tiloista ja toteutuneet kaupat myy- dyistä tiloista 200 000 euroa vuodessa

*Toimenpide: Luovuttavien kohteiden säännöllinen läpikäynti sekä säästökeinot kuten tilojen lämmön säätäminen ja
kiinteistöhuollon sopeuttaminen tilojen käyttöasteeseen sekä ylimääräisten tilojen myyminen.*

Mittari: Toteutuneet säästöt, myytyjen tilojen kauppahinta

Tavoite on vuositason tavoite. Kun tavoitteen 2 mukaisia kohteista luopumisia saadaan valmiiksi, tulee myös tämän
tavoitteen mukaiset säästöt toteutumaan. Tavoitteen 2 kohteista on saatu seuraavanlaisia säästöjä:

- purettujen kohteiden käyttökustannukset n. 50 000 euroa/v
- myytyjen kohteiden käyttökustannukset n. 30 000 euroa/v
- myytyjen kohteiden kauppahinnat yhteensä 222 000 euroa
- vuokrasopimuksista luopuminen 70 000 euroa/v

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	19 183	130	19 313	17 957	-1 356
Valmistus omaan käyttöön	3 831		3 831	2 922	-909
Toimintamenot	-50 862	-616	-51 478	-51 297	181
Toimintakate	-27 848	-486	-28 334	-30 417	-2 084
Laskennalliset tulot	45 608		45 608	53 034	7 426
Poistot ja arvonalentumiset	-20 409		-20 409	-21 010	-601
Muut laskennalliset kust.	-10 731		-10 731	-8 311	2 420
Tehtävän kokonaiskust.	-13 380	-486	-13 866	-6 705	7 162

Käyttösuunnitelman muutokset: Talous- ja hallintojohtaja 25.3.2022 § 92, 27.10.2022 § 367, 30.1.2023 § 42

Toimialajohtajan selvitys käyttötalouden toteutumisesta:

Toimialan käyttötalous toteutui epävarmasta maailmantilanteesta huolimatta toimintakulujen osalta hieman talousarviota paremmin.

Toimintatuottojen toteutuma oli noin 18 miljoonaa euroa. Toimintatuotot alittivat kokonaisuudessaan talousarvion noin 1,4 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen suurimmat erät olivat maa- ja vesialueiden vuokrat, noin 7,4 miljoonaa euroa, jätehuollon jätteenkäsittelymaksut ja eko-maksut, noin 4,3 miljoonaa euroa, rakennusten, liikehuoneistojen ja asuntojen vuokrat, noin 1,7 miljoonaa euroa sekä pysäköintimaksut ja pysäköintivirhemaksut, noin 1,6 miljoonaa euroa.

Suurimmat euromääräiset talousarviopoikkeamat toimintatuotoissa olivat maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset - 0,7 miljoonaa euroa ja maa- ja vesialueiden vuokrat, + 0,5 miljoonaa euroa. Vuokrien nousuun vaikuttivat uusien vuokrasopimusten ja vuokrantarkistusten lisäksi merkittävästi indeksikorotukset sekä tuulivoimaloiden vuokratuotto. Pysäköintimaksujen ja pysäköintivirhemaksujen osalta poikkeama oli -0,4 miljoonaa euroa.

Muita suurimpia tuottoeroja aiheuttaneita eriä olivat kiinteistönhoidon myynti tytäryhtiöille - 0,3 miljoonaa, jätehuollon jätteenkäsittelymaksut ja eko-maksut - 0,3 miljoonaa euroa, rakennusten, liikehuoneistojen ja asuntojen vuokrat + 0,2 miljoonaa euroa ja metsänmyyntituotot -0,2 miljoonaa euroa.

Investointikohteita toteutettiin suunniteltua vähemmän omajohtoisesti, mikä näkyi valmistus omaan käyttöön (VOK) erän alittumisena noin 0,9 miljoonaa euroa.

Toimintakulujen toteutuma oli noin 51,3 miljoonaa euroa. Toimintakulut alittivat talousarvion noin 0,2 miljoonaa euroa. Toimintakulujen suurimmat erät olivat henkilöstökulut, noin 17,9 miljoonaa euroa, toimitilojen vuokratulot noin 10,1 miljoonaa euroa, sähkö noin 4,1 miljoonaa euroa, kaukolämpö noin 3,8 miljoonaa euroa, rakentamis- ja kunnossapitopalvelut, noin 3,1 miljoonaa euroa ja jätteenpolto noin 2,2 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut toteutuivat noin 0,4 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä. Palvelujen ostot ylittivät noin 0,5 miljoonaa euroa ja aineet, tarvikkeet ja tavarat noin 0,2 miljoonaa euroa. Palvelujen ja tavaroiden toteutumisissa näkyy nopea vuoden aikana tapahtunut välillinen ja välitön kustannusten nousu, jota onnistuneen sähköenergian kiinnitysten ja energian käytön optimoinnin ansiosta onnistuttiin osaltaan hillitsemään. Myös talvikunnossapidon resurssointia nostettiin loppuvuoden osalta lautakunnan päätöksen mukaisesti. Yksityistieavustuksia myönnettiin lähes talousarvion suuruisena 0,2 miljoonaa euroa. Muut toimintakulut alittivat talousarvion noin 0,6 miljoonaa euroa. Suurimpana tekijänä oli vuokratulujen toteutuminen talousarviota pienempänä.

Toimintakate oli noin 2,1 miljoonaa euroa talousarviota heikompi.

Satakunnan Pelastuslaitos

Käyttötalous 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunni- telma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	28 028		28 028	28 369	341
Toimintamenot	-25 592		-25 592	-26 415	-823
Toimintakate	2 437		2 437	1 954	-482
Laskennalliset tulot	88		88	158	70
Poistot ja arvonalentumiset	-1 400		-1 400	-1 314	86
Muut laskennalliset kust.	-1 125		-1 125	-1 083	42
Rahoitustulot ja -menot	0		0	9	9
Tehtävän kokonaiskust.	0		0	-275	-275

Pelastusjohtajan selvitys käyttötalouden toteutumisesta:

Vuosi 2022 oli Satakunnan pelastuslaitoksen viimeinen toimintavuosi kuntien järjestämistä vastuulla. Vuoden 2023 alusta alkaen pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyy Satakunnan hyvinvointialueelle.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan Satakunnan pelastuslaitoksen ja varsinaisen pelastustoimen tuloslaskelman vuosikate osoittaa ylijäämää 1 963 345 euroa ja tilikauden tulos on 649 561 euroa. Uudenmuotoisessa tuloslaskelman kaavassa tuloksen jälkeen tulevat varausten muutokset ja sisäiset vyörytyserät. Näin tilikauden alijäämä vyörytyserien jälkeen on -275 434 euroa. Tämä alijäämä kirjataan taseeseen tilikauden ylijäämä-/alijäämätilille.

Varsinaisen pelastustoimen tuloslaskelmassa kuntien maksuosuuksia pienennettiin vuoden 2021 talousarviosta 600 000 eurolla ylijäämän välttämiseksi. Toimintatuotot ylittyivät noin 0,3 miljoonaa euroa budjetoidusta.

Toimintakulut ylittivät talousarvion 0,8 miljoonaa euroa ja niiden kasvu oli 3 prosenttia. Henkilöstömenojen osalta menojen ylitys johtuu pääosin hyvinvointialuevalmistelun aiheuttamalla resurssitarpeella sekä poikkeuksellisen suurilla ylityökuuluilla, jotka ovat aiheutuneet palvelutasopäätöksen mukaisen valmiuden ylläpidosta.

Ensihoitotoiminta kokonaisuutena ja erikseen eri sopimusosapuolien kesken toteutui sopimusten mukaisena kustannusneutraalisti eli palvelun ostajat vastasivat kustannuksista täysimääräisesti. Ensihoitotoiminnan tuotot ja kulut sisältyvät Satakunnan pelastuslaitoksen tuloslaskelmaan, mutta vaikutus yli-/alijäämään vyörytyserien jälkeen on +/- nolla.

Liikelaitosten tavoitteiden toteutuminen

Porin Palveluliikelaitos

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tulosbudjettivertailu 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunni- telma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	27 269		27 269	27 954	685
Toimintamenot	-25 833		-25 833	-26 975	-1 141
Korvaus peruspääomasta	-325		-325	-325	0
Poistot ja arvonalentumiset	-519		-519	-657	-138
Tilikauden ali-/yli jäämä	592		592	-3	-595

Liikelaitoksen johtajan selvitys tulosbudjetin toteutumisesta:

Toimintatuotot toteutuivat 684 626 € suunniteltua suurempana, johtuen pääasiassa kohteiden muutoksista sekä puhtauden erillisistä lisätilauksista. Tuet ja avustukset toteutuivat 130 901 € suunniteltua suurempana, johtuen ennakoitua suuremmista maito-, hedelmä-, työllistämisen- ja palkkatuista sekä työterveyshuollon korvauksista.

Toimintamenot toteutuivat suunniteltua 1 141 355 € suurempina. Henkilöstömenot kasvoivat 960 527 € ja palvelujen ostot 285 040 €. Aineet, tarvikkeet ja tavarat laskivat 40 809 € sekä muut toimintakulut 63 403 €. Henkilöstömenojen osalta muutos suunniteltuun johtuu pääasiassa sairauspoissaolojen aiheuttamista sijais-, erilliskuluista, työllistämiskuluista ja sote-toimintojen eriyttämiskuluista, kohdemuutoksista sekä Korona-kertakorvauksesta. Palvelujen ostojen osalta merkittävimmät muutokset tulivat työterveys- sekä pesulapalveluiden kustannusten noususta. Muiden toimintamenojen poikkeama perustuu pääasiassa sisäisten kulujen muutoksiin.

Palveluliikelaitoksen vuoden 2022 vuosikate jäi asetetusta tavoitteesta 456 770 €.

Investointibudjettivertailu 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Investointimenot	-290		-290	-276	14
Investoinnit (netto)	-290		-290	-276	14

Liikelaitoksen johtajan selvitys investointibudjetin toteutumisesta:

Määräraha käytettiin talousarvion mukaisesti keittiö- ja puhtaanapitolaitteiston hankintaan. Merkittävin yksittäinen hankinta oli Cygnaeuksen ruokapalvelukeskuksen uudet padat.

= valtuustoon nähden sitovat erät

Porin Vesi

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tulosbudjettivertailu 1 000 €	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	21 167		21 167	21 385	218
Valmistus omaan käyttöön	400		400	116	-284
Toimintamenot	-11 493		-11 493	-11 539	-46
Korvaus peruspääomasta	-2 210		-2 210	-2 210	0
Poistot ja arvonalentumiset	-4 900		-4 900	-4 624	276
Tilikauden ylijäämä	3 009		3 009	3 167	158

Liikelaitoksen johtajan selvitys tulosbudjetin toteutumisesta: Porin Veden talous toteutui talousarvion vuosikatetavoitetta hieman heikommin, mutta tilikauden ylijäämä oli kuitenkin budjetoitua suurempi. Tämä aiheutui poistojen vähenemisestä. Liikevaihto oli 21,2 M€, kulut 11,5 M€, kaupungille maksettu peruspääoman korko 2,2 M€ ja poistot 4,6 M€. Tilikauden ylijäämä oli 3,2 M€.

Valmiussuunnittelun ja kriisitilanteisiin varautumisen yleinen merkitys on kasvanut vuosi vuodelta. Varautumisen tärkeys korostui vuoden 2022 aikana konkreettisesti Venäjän helmikuussa aloittaman hyökkäyssodan Ukrainaan aiheuttamien vaikutusten myötä. Näitä ovat sähköenergiapulan uhka, materiaalien hintojen merkittävä nousu ja toimitusaikojen piteneminen. Mahdolliseen valtakunnalliseen sähköpulaan ja siitä seuraaviin kiertäviin sähkökatkoihin laadittiin toimintasuunnitelma ja varavoimakoneita varattiin Porin Veden käyttöön. Toimitusvarmuutta Meri-Porin vedenjakelun osalta parannettiin rakentamalle toinen rinnakkainen Meri-Poria palveleva runkovesijohto Ulasoorista Pihlavaan.

Talousveden laatu oli edelleen hyvä ja koko vesihuollon palvelutaso korkea. Tekopohjavesilaitoksessa tuotettua talousvettä ryhdyttiin johtamaan myös Ahlasiin pysyvästi helmikuussa. Samalla alueen pieni riskialtis pohjavedenottamo siirrettiin varavesilaitokseksi.

Etäluettavien vesimittareiden hankinta ja asentaminen asiakkaille alkoi kuluneena toimintavuotena. Vuoden loppussa näitä mittareita oli asennettu noin 600 kappaletta. Etämittaroinnin käynnistymistä hidasti jonkin verran laitteiden saatavuuspula.

Ympäristöasioiden korkealaatuinen hoito on liikelaitokselle jo toimialankin vuoksi keskeistä. Luotsinmäen keskuspuhdistamo toimii erittäin hyvin. Pomarkun kunnan jätevesiä ryhdyttiin käsittelemään keskuspuhdistamolla lokakuussa 2022. Myös Reposaaren ja Lavian pienpuhdistamot toimivat hyvin. Jätevedenpuhdistuksessa syntyvän puhdistamolietteen käsittelystä ja loppusijoituksesta hyötykäyttöön vastaa Envor Pori Oy, jonka 15 vuotinen palvelusopimuskausi alkoi maaliskuussa 2018. Luotsinmäen keskuspuhdistamon yhteyteen valmistuneen Envorin Porin biokaasulaitoksen vihkiäiset pidettiin 24.5.2022.

Myyty vesimäärä kasvoi 0,8 %. Laskutettu jätevesimäärä väheni 2,2 % . Verkostoon pumpattu vesimäärä väheni 1,7 % ja puhdistettu jätevesimäärä väheni 6,7 %. Vuotovesimäärä väheni vesijohtoverkossa arvoon 9,1 %. Viemäriverkoston vuotovesimäärä väheni myös ja oli 29,8 %. Runkovesijohdon vuotoja sattui vain 25 kappaletta, joka on pienin määrä vuosikymmeniin. Suoritteet ilmaisevat, että vesi- ja viemäriverkoston kunto on parantunut.

Porin Veden taksat olivat ennallaan jo kahdeksatta vuotta peräkkäin. Ne ovatkin nyt selvästi vastaavaa kokoluokkaa olevien suomalaisten vesihuoltolaitosten taksojen keskitasoa edullisemmat.

Investointibudjettivertailu 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Investointimenot	-4 000	0	-4 000	-4 057	-57
Investoinnit (netto)	-4 000	0	-4 000	-4 057	-57

Liikelaitoksen johtajan selvitys investointibudjetin toteutumisesta: Toteutuneet investoinnit olivat 4,06 M€. Laajennus- ja uudisrakennusinvestoinneista suurimmat olivat vesihuoltoverkot Ryytimaakujalle ja Teerikallio-tielle. Saneerauksen osuus kaikista investoinneista oli yli 90 %. Huomattavimpia saneerausinvestointeja olivat poistuvan Venatorin varavesilaitoksen korvaava runkovesijohtoyhteys Ulasoori-Pihlava-välille, Kummuntien ja Koivistonluodontien vesijohdon saneeraus ja Ruosniemen alueen betoniviemäreiden saneeraus.

Investoinnit toteutettiin kokonaisuudessaan Porin Veden vuotuisella tulo-rahjoituksella. Vaikka verkostojen kunto on saatu oikein suunnatuilla saneerausinvestoinneilla tunnuslukujen valossa paranemaan, on 4,0 mil. euron investointimäärä Porin Veden kokoiselle vesihuoltolaitokselle liian matala. Tuotantolaitoksiin ei ole pitkään investoitu pie-nehköjä vuosi-investointeja suuremmassa määrin. Kaupunginvaltuuston asettama vuoden 2023 investointien maksimimäärä on 5,0 milj. euroa. Tämä lisämiljoona suunnataan 2023 laitossyöksen investointeihin.

Liikelaytosten vaikutus kaupungin tilikauden tuloksen muodostumiseen 1 000 euroa	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	Liikelaytosten erillistilinpäättökset	Kaupunki ja liikelaytokset yhteensä
Toimintatulot	194 377	49 338	243 715
Valmistus omaan käyttöön	2 964	116	3 081
Toimintamenot	-734 897	-38 514	-773 410
Toimintakate	-537 555	10 941	-526 614
Verotulot ja valtionosuudet	544 736		544 736
Rahoitustulot ja -menot	7 541	-2 530	5 011
Vuosikate	14 722	8 411	23 133
Poistot ja arvonalentumiset	-25 690	-5 281	-30 971
Tilikauden tulos	-10 968	3 130	-7 838
Tilinpäätössiirrot	-150	33	-116
Tilikauden yli-/alijäämä	-11 118	3 164	-7 954

Talousarvion tuloslaskelmavertailu Peruskaupunki + Liikelaytokset 1 000 euroa	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutettuun KS	Poikkeama alkuperäiseen KS
Toimintatulot	217 995		217 995	243 715	25 720	25 720
Valmistus omaan käyttöön	4 231		4 231	3 081	-1 150	-1 150
Toimintamenot	-738 447	-5 913	-744 359	-773 410	-29 051	-34 963
Toimintakate	-516 220	-5 913	-522 133	-526 614	-4 481	-10 394
Verotulot ja valtionosuudet	532 803		532 803	544 736	11 933	11 933
Rahoitustulot ja -menot	6 021		6 021	5 011	-1 010	-1 010
Vuosikate	22 604	-5 913	16 691	23 133	6 441	528
Poistot ja arvonalentumiset	-28 965		-28 965	-30 971	-2 005	-2 005
Tilikauden tulos	-6 361	-5 913	-12 274	-7 838	4 436	-1 477
Tilinpäätössiirrot	33		33	-116	-150	-150
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 328	-5 913	-12 241	-7 954	4 287	-1 626

Liikelaytosten talousarvioiden toteutuminen on käsitelty tarkemmin liikelaytosten erillistilinpäättöksissä. Oheisissa laskelmissa on esitetty liikelaytosten vaikutus kaupungin tilikauden tuloksen muodostumiseen sekä vertailtu kaupungin ja liikelaytosten yhdistellyn tuloslaskelman toteutumista talousarvioon. Varsinaisessa tuloslaskelmaosassa talousarvion toteumavertailu tehdään ilman liikelaytoksia.

Vertailu on tehty käyttösuunnitelmaan perustuen, jolloin tulo- ja menoerät saattavat poiketa alkuperäisestä talousarviokirjasta. Kaikki alkuperäisen käyttösuunnitelman sitovat erät ja kaupungin kokonaistulos ovat kuitenkin hyväksytyt talousarvion mukaiset.

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosa sisältää eriä, joita seurataan käyttötalousosassa ja eriä, joita seurataan tuloslaskelmaosassa. Toteutuksen vertailu tehdään käyttösuunnitelmaan. Alkuperäisessä käyttösuunnitelmassa meno- ja tuloarviot poikkeavat useimpien toimialojen osalta talousarviosta, mutta sitovien erien ja tulo-rahoituksen osalta käyttösuunnitelma vastaa valtuuston hyväksymää talousarviota eurolleen. Liikelaitosten luvut eivät sisälly tuloslaskelmaosan tarkasteluun.

Toimintakate

Toimintatuotot ylittivät alkuperäisen käyttösuunnitelman 24,8 M€:lla. Merkittävin poikkeama oli perusturvassa, jossa toimintatuotot ylittivät talousarvion n. 16 miljoonalla eurolla johtuen mm. saaduista covid-19 avustuksista sekä hyvinvointialueen aloittamisesta, minkä takia laskutuksen suoriteperusteeseen tuli kiinnittää tilinpäätöksessä erityistä huomiota. Valmistus omaan käyttöön jäi talousarviosta johtuen omajohtoisen rakentamisen vähentymisestä. Toimintakulut ylittivät alkuperäisen käyttösuunnitelman 34,4 M€:lla. Suuria poikkeamia yleisen kustannusten kasvun lisäksi oli mm. perusturvan palvelujen ostoissa johtuen ikäihmisten tehostetun palveluasumisen hintojen korotuksesta ja ostopalvelupaikkojen määrän kasvu sekä lastensuojelun ostopalveluiden hintojen korotus ja ostopalvelupaikkojen määrän kasvu. Energian välitys-tehtäväkohdalla toimintatuotot ja -kulut olivat 6,7 M€ yli talousarvion. Toimintakate muodostui 9,8 M€ alkuperäistä talousarviota ja 3,9 M€ muutettua talousarviota heikommaksi.

Toimialojen merkittävimmät poikkeamat

Kaupungin talousarvion käyttötalousosassa valtuustoon nähden sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi oli määritelty teknisellä toimialalla toimintakulut ja muilla toimialoilla sekä toimialojen ulkopuolisilla tehtäväkohdilla toimintakate. Lisäksi kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toiminnolle oli määritelty yhteissitovuus konsernipalveluiden kanssa. Seuraavissa kappaleissa on listattu sitoviin eriin myönnetty merkittävimmät lisämäärärahat sekä poikkeamat talousarvioon. Poikkeamien syyt on eritelty käyttötalousosassa.

Konsernipalveluiden yhteissitovuus alitti muutetun talousarvion noin 1,2 M€:lla. Yhteissitovuuden piiriin kuuluvalla kaupunginhallituksen toiminnolle myönnettiin 0,4 M€ lisämääräraha ekosysteemisopimuksen toteuttamisen viivästy- misestä johtuen.

Perusturva ylitti talousarvion noin 4,5 M€:lla. Hyvinvointialueen aloittamisen myötä lopullisiin toteumiin liittyi merkit- täviä epävarmuustekijöitä tilinpäätöksen valmistumiseen asti, joten toimiala ei hakenut vuoden 2022 aikana lisämää- rärahaa kaupunginvaltuustolta.

Sivistystoimialalle myönnettiin kaupunginvaltuuston toimesta 2,85 M€:n määrärahalisäys joulukuussa. Sivistystoi- miala alitti muutetun talousarvion 0,4 M€:lla ja ylitti alkuperäisen talousarvion 2,7 M€:lla.

Elinvoima- ja ympäristötoimiala alitti alkuperäisen talousarvion 2,7 M€:lla.

Satakunnan Pelastuslaitoksen toimintakate jäi talousarviosta 0,5 M€.

Toimialoille kohdistamattomiin eriin myönnettiin joulukuun kaupunginvaltuuston kokouksessa 1,15 M€ lisämäärä- raha. Tehtäväkohta ylitti muutetun talousarvion 0,9 miljoonalla eurolla.

Verotulot

Vuoden 2022 kunnallisveroprosentti oli sama kuin vuonna 2021 eli 21,00 prosenttia. Kunnallisveroa kertyi budje- toidun mukaisesti 308,2 M€. Vuoteen 2021 (293,5 M€) verrattuna verokertymä kasvoi 14,7 M€ (5,0 %).

Yhteisöveron tuotto oli 26,2 M€ eli 8,6 M€ enemmän kuin talousarviossa. Edellisvuoteen verrattuna yhteisöveron tuotto kasvoi 9,2 prosentilla (+2,2 M€). Yhteisöveron kehitys oli valtakunnallisesti arvioitua vahvempaa.

Kiinteistövero määräytyy kiinteistön verotusarvon ja kunnan päättämän veroprosentin mukaan. Kaupunginvaltuuston päättämät kiinteistöveroprosentit vuodelle 2022 olivat seuraavat: yleinen kiinteistöveroprosentti 0,9 prosenttia, vaki- tuinen asuinrakennus 0,5 prosenttia, muut asuinrakennukset 1,1 prosenttia, voimalaitokset 3,1 prosenttia ja raken- tamaton rakennuspaikka 4,0 prosenttia.

Kiinteistöveroa kertyi 1,8 M€ yli budjetoidun eli 26,0 M€. Vuoteen 2021 verrattuna kiinteistöverotuotto kasvoi 6,2 % (+1,5 M€). Kiinteistöverokertymän kasvuun vaikutti etenkin rakennuskustannusindeksin kehitys.

Verotulot, euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Kunnan tulovero	308 031 439	308 217 953	186 514
Osuus yhteisöveron tuotosta	17 533 747	26 174 821	8 641 074
Kiinteistövero	24 232 072	26 029 672	1 797 600
Verotulot yhteensä	349 797 258	360 422 445	10 625 187

Valtionosuudet

Porin vuoden 2022 valtionosuustulot, 184,3 M€, koostuvat peruspalvelujen valtionosuudesta 145,9 M€, verotulomenetysten kompensatiosta 44,1 M€ ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista -5,7 M€. Valtionosuudet yhteensä olivat 16,9 M€ korkeammat kuin edellisenä vuonna. Peruspalvelujen valtionosuutta kasvattavia tekijöitä olivat mm. kevään 2021 kehysriihessä päätetty erillinen korotus, indeksikorotus sekä kuntien uusista ja laajentuneista tehtävistä johtuneet lisäykset. Peruspalveluiden valtionosuudet toteutuivat talousarviossa budjetoidun ja eritellyn mukaisesti. Verotulomenetysten korvaukset olivat 1,3 M€ talousarviota suuremmat.

Valtionosuudet, euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Peruspalvelut ml. tasaus	145 891 349	145 927 992	36 643
Verotulomenetysten korvaus	42 838 712	44 101 805	1 263 093
Opetus- ja kulttuuritoimi	-5 724 000	-5 716 342	7 658
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	183 006 061	184 313 455	1 307 394

Rahoituserät

Korkotulot toteuivat talousarvion mukaisesti. Ne muodostuivat pääosin Pori Energia Oy:lle myönnettyjen lainojen koroista (4,3 M€) sekä Porin Satama Oy:n lainan 1,5 M€ korkotulosta.

Muut rahoitustulot sisältävät Pori Energian 1,2 M€ korvauksen energiaosakkeiden käytöstä sekä erinäisiä osinko-, perintä- ja viivästyskorkotuottoja. Rahoitustulojen osuus oli 1,0 M€ budjetoitua suurempi johtuen saaduista perinnöistä 0,4 M€ sekä Satakunnan Sairaanhoidopiiriin poikkeuksellisesti maksamasta peruspääoman korosta 0,5 M€. Liikelaitoksilta saatiin 2,5 M€ korvaus kaupungin sijoittamasta peruspääomasta talousarvion mukaisesti.

Yleisestä korkotason kasvusta johtuen korkomenot nousivat edellisestä vuodesta, mutta eivät kuitenkaan ylittäneet talousarvioon varattua määrärahaa merkittävästi. Kiinteistö Oy Porin Jäähallille maksettuihin rahoitusvastikkeisiin oli varattu investointiosassa 0,6 M€ määräraha. Koska yhtiö ei aikaisemman käytännön mukaisesti rahastoinut perimiään rahoitusvastikkeita, sisältyvät rahoitusvastikkeet nyt tuloslaskelman rahoituskuluihin.

Yhteensä rahoitustulot ja -menot ylittivät talousarvion sitovan erän noin miljonalla eurolla.

Vuosikate ja tilikauden tulos

Toteutunut vuosikate 14,7 M€ oli 1,1 M€ alkuperäistä talousarviota parempi.

Suunnitelman mukaisia poistoja tehtiin 0,7 M€ budjetoitua enemmän eli yhteensä 24,3 M€. Lisäksi kirjattiin 1,4 M€ arvonalentumiset.

Tilikauden tulos ilman liikelaitosten vaikutusta oli -11,0 M€ eli alkuperäistä talousarviota n. miljoona euroa heikompi.

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen, 1 000 euroa	Alkuperäinen käyttö-suunnitelma	KS muutokset	KS muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutettuun KS	Poikkeama alkuperäiseen KS
Toimintatulot	169 530		169 530	194 377	24 847	24 847
Myyntitulot	105 719		105 719	115 425	9 706	9 706
Maksutulot	30 979		30 979	33 540	2 561	2 561
Tuet ja avustukset	10 232		10 232	21 249	11 017	11 017
Muut toimintatulot	22 600		22 600	24 163	1 563	1 563
Valmistus omaan käyttöön	3 831		3 831	2 964	-867	-867
Toimintamenot	-701 091	-5 913	-707 004	-735 497	-28 493	-34 406
Henkilöstömenot	-278 581	-4 198	-282 779	-271 191	11 588	7 390
Palvelujen ostot	-313 807	-92	-313 899	-345 847	-31 948	-32 040
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-47 823	-256	-48 080	-58 915	-10 835	-11 092
Avustukset	-28 726	-1 150	-29 876	-28 596	1 280	130
Muut toimintamenot	-32 153	-217	-32 370	-30 948	1 422	1 205
TOIMINTAKATE	-527 730	-5 913	-533 643	-537 555	-3 912	-9 825
Verotulot	349 797		349 797	360 422	10 625	10 625
Valtionosuudet	183 006		183 006	184 313	1 307	1 307
Rahoitustulot ja -menot	8 544		8 544	7 541	-1 003	-1 003
Korkotulot	6 282		6 282	6 204	-77	-77
Muut rahoitustulot	2 226		2 226	3 233	1 007	1 007
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta</i>	2 535		2 535	2 535	0	0
Korkomenot	-2 281		-2 281	-2 424	-143	-143
Muut rahoitusmenot	-217		-217	-2 008	-1 790	-1 790
VUOSIKATE	13 617	-5 913	7 705	14 722	7 017	1 104
Poistot ja arvonalentumiset	-23 546		-23 546	-25 690	-2 143	-2 143
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 546		-23 546	-24 266	-720	-720
Arvonalentumiset				-1 424	-1 424	-1 424
TILIKAUDEN TULOS	-9 929	-5 913	-15 842	-10 968	4 873	-1 039
Rahastojen muutos				-150	-150	-150
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-9 929	-5 913	-15 842	-11 118	4 724	-1 189

= valtuustoon nähden sitovat erät

2.3 Investointiosan toteutuminen

Liikelaitosten investoinnit eivät kuulu investointiosaan ja ne on käsitelty liikelaitosten tavoitteiden toteutumisen yhteydessä sekä liikelaitosten erillistilinpäätöksissä.

Talousarvion investointiosan toteutuminen, 1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Poikkeama alkuperäiseen talousarvioon
Irtain ym. investoinnit	-13 494	1 070	-12 424	-5 411	7 013	8 083
Kaupunginhallituksen käyttöön	-1 200		-1 200	-203	997	997
Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 200 Tontilla 609-64-8-1 sijaitsevien rakennusten ostaminen ja vuokrasopimuksen päättäminen. Kaupunginhallitus 7.11.2022 § 676 Ennakkokäsityspyyntö Yyterin Meriravintola Oy.						
Konsernipalvelut	-5 319	963	-4 357	-1 206	3 150	4 113
Yritysjärjestelyt	-1 210	963	-247	-597	-349	613
Satasairaalan lainan lyhennys	-2 522		-2 522	0	2 522	2 522
Kiinteistö Oy Porin Jäähalli	-625		-625	0	625	625
Muut pääomavastikkeet	-662		-662	-588	74	74
Vesiosuuskuntien avustaminen	-300		-300	-22	278	278
Yritysjärjestelyiden määrärahaa siirrettiin käyttötalousosaan kattamaan Uudenkoiviston vanhustentalojen sopimusjärjestelyistä aiheutuneet kulut (Talous- ja hallintojohtaja 22.11.2022 § 392, 7.12.2022 § 410). Yritysjärjestelyihin on kirjattu Kiinteistö Oy Porin Jäähallin velaton kauppahinta varainsiirtoveroineen (Kaupunginhallitus 14.2.2022 § 112) sekä Suomi-Rata Oy osakassopimuksen mukainen rahoitusosuus vuodelta 2022.						
Satakunnan sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto (17.10.2022 § 23) on päättänyt peruspääoman palauttamisesta jäsenkunnille. Rahapalautuksen lisäksi vuoden 2022 lainanlyhennykset on jätetty perimättä.						
Kiinteistö Oy Porin Jäähalli ei rahastoinut perittyjä rahoitusvastikkeita, joten yhtiölle maksetut rahoitusvastikkeet näkyvät tuloslaskelmaosassa rahoituskuluina. Muut pääomavastikkeet koostuvat Meri-Porin Palvelukeskus Oy:lle maksetuista vastikkeista.						
Vesiosuuskuntien avustamiseen varatusta määrärahasta on maksettu avustus Penttiläntien jätevesiosuuskunnalle. (Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 824)						
Perusturva	-550		-550	-54	496	496
Määrärahaa jäi merkittävästi käyttämättä, koska ICT-investoinnit eivät toteutuneet vuoden 2022 investointisuunnitelman mukaisesti. Pääasiallisena syynä tähän on toiminnan siirtyminen hyvinvointialueelle vuodesta 2023 alkaen.						
Sivistystoimiala	-1 440	107	-1 333	-1 110	223	330
Irtaimen investointimäärärahalla hankittiin 4. ja 7. luokkalaisten chromebookit sekä lukion ensimmäisen vuoden opiskelijoiden tietokoneet. Määrärahaa käytettiin Vähärauman koulun sekä Meri-Porin päiväkodin ensikertaiseen varustamiseen sekä Psylin ja Lyseon tilamuutosten edellyttämiin kalustohankintoihin. Lisäksi tehtiin yksikköjen uusia korvaushankintoja. Investointimääräraha käyttötalouteen tehtyjen määrärahasiirtojen jälkeen oli 1 332 727 euroa. Määrärahasta käytettiin 1 110 040 euroa (toteumaprosentti 83,3). Määrärahaa jäi käyttämättä 222 687 euroa.						
Elinvoima- ja ympäristötoimiala	-2 595		-2 595	-1 131	1 464	1 464
Yyteri	-1 265		-1 265	-52	1 213	1 213
ICT-investoinnit	-1 250		-1 250	-1 019	231	231
Työllisyys	-60		-60	-60	0	0
Muu irtain omaisuus	-20		-20	0	20	20
Työllisyyspalveluiden 60 000 euron investointimäärärahalla hankittiin mm. nuorten työpajalle auto sekä rakennettiin ja huollettiin Porin alueen retkeilyreitit ja taukopaikkoja. Määräraha käytettiin täysimääräisesti.						
ICT-yksikkö toteutti vuoden 2022 aikana verkkosivujen uudistusprojektin, käytöstä poistetun työterveysjärjestelmän arkistoinnin, tiedolla johtamisen liittyen datankäytön kehittämistä, työajanseurannan ja työvuorosuunnitellun järjestelmien päivittämisen sekä ohjelmistorobotiikan käyttöä laajennettiin. Lisäksi laitehankintoja tehtiin laajasti investoinneista, kuten esimerkiksi AV-laitteita uusittiin, konesalin elinkaaripäivitys, kameravalvontaa uusittiin ja laajennettiin, verkkolaitteita uusittiin sekä hankittiin sivistyksen oppilas- ja opettajanpuolen hankkeita. Osa investoinneista siirtyi toteuttavaksi vuodelle 2023, kuten esimerkiksi tietoturvaan liittyviä kokonaisuuksia ja ohjelmistojen vaihtoihin liittyviä kokonaisuuksia. ICT-investointimäärärahaa oli varattu yhteensä 1,25 miljoonaa euroa vuodelle 2022. Tästä jäi käyttämättä noin 230 000 euroa.						
= valtuustoon nähden sitovat erät						

Yyterin kehittämiseen oli varattu yhteensä 1 265 000 euroa investointimäärärahaa, josta 400 000 euroa Yyterin elinkeinoelämää tukeviin investointeihin ja Yyterin inforakennukseen 865 000 euroa. Määrärahaa käytettiin Yyterin aukion yleissuunnitelman toteutukseen, kävijälaskureihin sekä ranta-alueen tietoverkkoon. Muita investointikohteita olivat Yyterin tapahtuma-alueen profiloitityön aloitus sekä uusien pelastuslautojen ja rannan monitoimikoneen hankinta. Kokonaisuudessaan Yyterin kehittämiseen varatusta investointimäärärahasta jäi käyttämättä noin 1,2 miljoonaa euroa.

Golfpolun lankongin uusiminen viivästy i nfrarakentamisen henkilöstöresurssin puutteen vuoksi. Rakentamiselle saatu 30 %:in valtionavustus 71 310 euroa saatiin kuitenkin kokonaisuudessaan siirrettyä vuodelle 2023. Hanke jatkuu suunnitellusti, vaikkakin muutaman kuukauden myöhässä, ja uusi puurakenteinen lankonki valmistuu kesäsesongiksi 2023, jolloin myös alueen käyttäjämäärä on suurimmillaan.

Uuden inforakennuksen rakentaminen viivästy i lupaprosessista johtuen ja täten vanhan rakennuksen purkua ja uuden rakentamista ei päästy aloittamaan vuoden 2022 aikana. Purkulupa on sidottu rakennuslupaan. Tämä kuitenkin vaikuttanee kokonaiskustannuksiin positiivisesti, sillä rakentamisen kustannukset ovat syksyn 2022 jälkeen laskeneet. Rakentaminen aloitetaan heti rakennusluvan vahvistuttua alkuvuodesta 2023 ja rakennus valmistuu kesäkaudeksi 2024.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Poikkeama alkuperäiseen talousarvioon
Tekninen toimiala	-990		-990	-434	556	556

Suurimmat hankinnat olivat imulakaisukone ja pientareiden tikutuskone.

Satakunnan pelastuslaitos	-1 400		-1 400	-1 273	127	127
----------------------------------	---------------	--	---------------	---------------	------------	------------

Voimakas hintojen nousu ja toimitusvaikeudet pakottivat muuttamaan alkuperäistä investointisuunnitelmaa. Lisäksi yksi toimittaja hakeutui konkurssiin juuri ennen ajoneuvon sovittua luovutuspäivää, mikä aiheutti investoinnin osittaisen siirtymisen vuodelle 2023.

= valtuustoon nähden sitovat erät

Talousarvion investointiosan toteutuminen, 1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Poikkeama alkuperäiseen talousarvioon
Infrastruktuuri-investoinnit	-15 446		-15 446	-12 911	2 535	2 535
Kiinteä omaisuus	-900		-900	-679	221	221
<i>Maa-alueiden uushankinta</i>	-1 400		-1 400	-638	762	762
<i>Maa-alueiden perusparannus</i>	-100		-100	-96	4	4
<i>Maa-alueiden myynti</i>	600		600	55	-545	-545
Liikenneväylät	-8 730	400	-8 330	-7 648	682	1 082
<i>Pää- ja kokoojakadut</i>	-2 815	-150	-2 965	-3 144	-179	-329
<i>Asunto- ja teollisuusalueiden kadut</i>	-1 460	460	-1 000	-716	284	744
<i>Liikennejärjestelyt</i>	-1 040	50	-990	-861	129	179
<i>Kevyen liikenteen väylät</i>	-65		-65	-52	13	13
<i>Katujen perusparantaminen</i>	-3 200	40	-3 160	-2 745	415	455
<i>Joukkoliikenne</i>	-50		-50	-66	-16	-16
<i>Siltojen perusparannus</i>	-100		-100	-64	36	36
Viheralueiden rakentaminen	-470		-470	-298	172	172
Muu toiminta ja erillishankkeet	-4 846	-400	-5 246	-4 077	1 169	769
<i>Tulvasuojelu</i>	-341	90	-251	-117	134	224
<i>Maanläjitysalueet</i>	-20		-20	-19	1	1
<i>Pienvenesatamat ja -väylät</i>	-600		-600	-138	462	462
<i>Katuvalaistuksen saneeraus</i>	-800	-400	-1 200	-1 046	154	-246
<i>Erillishankkeet</i>	-450		-450	-165	285	285
<i>Kävelykatu</i>	-100		-100	-63	37	37
<i>Jokikeskus</i>	-2 000		-2 000	-1 848	152	152
<i>Liikuntapaikat</i>	-105	-90	-195	-153	42	-48
<i>Kaupunkikehityskohteet</i>	-430		-430	-527	-97	-97
Ajoneuvojen hankinta	-500		-500	-209	291	291

Infrastruktuuriin kohdistuvia investointeja toteutettiin noin 12,9 miljoonalla eurolla. Suurimpia kohteita olivat Pohjoisväylä (3,1 miljoonaa euroa), Jokikeskus (1,8 miljoonaa euroa), katujen perusparantaminen (2,7 miljoonaa euroa, josta uudelleenpäällystykseseen noin 1 miljoonaa euroa), katuvalaistuksen saneeraus (1 miljoonaa euroa), liikennejärjestelyt (0,9 miljoonaa euroa, suurimpina Keskusaukion perusparannus ja Vähäraumantien ja Perkonaukion saattojärjestelyt ja pysäköinti), kaupunkikehityskohteet 0,5 miljoonaa euroa, suurimpana Yterin Sipintien pysäköintialue ja jalankulku- ja pyörätien rakentaminen) ja maa-alueiden uushankinta (0,6 miljoonaa euroa). Ajoneuvojen hankintaan käytettiin noin 0,2 miljoonaa euroa.

Talousarviomuutokset ovat teknisen lautakunnan päättämiä työohjelman päivityksiä.

Talousarvion investointiosan toteutuminen, 1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Poikkeama alkuperäiseen talousarvioon
Tilainvestoinnit	-32 940		-32 940	-26 404	6 536	6 536
Perusturvan rakennukset	-800	-343	-1 143	-955	188	-155
<i>Kaupunginsairaala B2-siipi</i>	-100		-100	-67	33	33
<i>A-rakennuksen vesikatto</i>	-700		-700	-530	170	170
<i>Muut korjausinvestoinnit</i>		-343	-343	-358	-15	-358
Sivistystoimialan rakennukset	-27 440	-1 827	-29 267	-21 841	7 426	5 599
<i>Vähärauman monitoimitalo</i>	-5 970		-5 970	-6 240	-270	-270
<i>Pohjois-Porin monitoimitalo</i>	-13 500		-13 500	-9 916	3 584	3 584
<i>Pohjois-Pori, vaihe 2</i>			0	-109	-109	-109
<i>Ahlaisten monitoimitalo</i>	-200		-200	-60	140	140
<i>Noormarkun ruokalarakennus</i>	-1 600	237	-1 363	-216	1 147	1 384
<i>Kallelan koulun saneeraus</i>	-550		-550	-416	134	134
<i>Reposaaren palvelumuotoilu</i>	-700		-700	-758	-58	-58
<i>Itä-Porin päiväkot</i>	-500		-500	-17	483	483
<i>Taidemuseon vesikatto</i>	-700	400	-300	-234	66	466
<i>Nuorisotalo</i>	-20		-20	-27	-7	-7
<i>Isomäen palloiluhalli</i>	-3 700		-3 700	0	3 700	3 700
<i>Muut korjausinvestoinnit</i>		-2 464	-2 464	-3 846	-1 382	-3 846
ELYM / Kirjurin kioski	0	-150	-150	-43	107	-43
SPEL / Noormarkun paloasema	-1 200		-1 200	-1 518	-318	-318
Teknisen toimialan rakennukset	-3 500	2 320	-1 180	-2 047	-867	1 453
<i>Reposaaren kalasatama</i>	-100		-100	-97	3	3
<i>Kiinteistöjen kunnossapito</i>	-2 900	1 520	-1 380	-1 968	-588	932
<i>Energiatohokkuusinvestoinnit</i>	-800	800	0	0	0	800
<i>Rakennusten myynti</i>	300		300	17	-283	-283

Tiloihin kohdistuvia investointeja toteutettiin noin 26,4 miljoonalla eurolla. Suurimpia olivat uudisrakennukset, Pohjois-Porin monitoimitalo (9,9 miljoonaa euroa), Vähärauman monitoimitalo (6 miljoonaa euroa), ja Noormarkun paloasema (1,5 miljoonaa euroa).

Korjausinvestoinneista suurimmat kohdistuivat Porin Lyseon tilamuutokseen (1 miljoona euroa), Reposaaren alueen palvelumuotoiluun (0,8 miljoonaa euroa), Ulasoorintie 9 tilamuutokseen (0,6 miljoonaa euroa), Kaupunginsairaalan A-rakennuksen peruskorjaukseen (0,5 miljoonaa euroa), Harjoitushallin korjaukseen (0,5 miljoonaa euroa) ja Kallelan koulun saneeraukseen Myötätuulen käyttöön (0,4 miljoonaa euroa). Lisäksi tehtiin erillisen kunnossapito- ja pitkäntähtäimen suunnitelman mukaisesti usean eri kohteen teknisen korjausvelan hallintaan tähtääviä toimenpiteitä.

Talousarviomuutokset ovat teknisen lautakunnan päättämiä työohjelman päivityksiä.

Teknisen toimialan investoinnit yht.	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Poikkeama alkuperäiseen talousarvioon
Investointitulot	900		900	72	-828	-828
Investointien rahoitusosuudet	714		714	727	13	13
Investointimenot	-50 000		-50 000	-40 115	9 885	9 885
Investoinnit netto	-48 386		-48 386	-39 315	9 071	9 071

Tiloihin ja infrastruktuuriin kohdistuvia investointeja toteutettiin yhteensä noin 40 miljoonalla eurolla. Nettona talousarvion 2022 investointimäärärahasta jäi käyttämättä hieman yli 9 miljoonaa euroa, josta keskeytetyn palloiluhallin hankkeen osuus on 3,7 miljoonaa euroa ja hankkeisiin tulleiden aikataulumuutosten osuus 5,3 miljoonaa euroa. Aikataulumuutoksista johtuneet määrärahatarpeet on huomioitu vuoden 2023 talousarvion määrärahoissa.

Investointiosa yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Poikkeama alkuperäiseen talousarvioon
Investointitulot	900		900	72	-828	-828
Investointien rahoitusosuudet	714		714	727	13	13
Investointimenot	-63 494	1 070	-62 424	-45 542	16 882	17 952
Investoinnit netto	-61 880	1 070	-60 810	-44 743	16 068	17 137

= valtuustoon nähden sitovat erät

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosa sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion tuloslaskelma- ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Liikelaitosten toiminnan ja investointien luvut eivät sisälly rahoitusosaan. Talousarvion rahoitusosan toteumavertailuun ei myöskään sisälly kaikkia virallisessa rahoituslaskelmassa esitettyjä eriä, esimerkiksi peruspääoman palauttamiseen liittyvää sairaanhoitopiirin kuntayhtymäosuuksien muutosta. Varsinainen kaupungin ja liikelaitosten toiminnan rahoituslaskelma ja siihen liittyvät tunnusluvut on käsitelty toimintakertomuksessa.

Rahoitusosan sitova erä talousarviossa oli pitkäaikaisten lainojen lisäyksen enimmäismäärä, mikä alitettiin 13 miljoonalla eurolla. Kokonaisuudessaan, huomioiden lyhytaikaisten lainojen muutokset, lainakannan muutos oli talousarvion mukainen.

Talousarvion rahoitusosan toteutuminen, 1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Poikkeama alkuperäiseen talousarvioon
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta	7 243	-5 913	1 331	8 697	7 366	1 454
Vuosikate	13 617	-5 913	7 705	14 722	7 017	1 105
Tulorahoituksen korjauserät	-6 374		-6 374	-6 025	349	349
Investointien rahavirta	-55 506	1 070	-54 436	-37 994	16 442	17 512
Investointimenot	-63 494	1 070	-62 424	-45 542	16 882	17 952
Rahoitusosuudet investointimenoihin	714		714	727	13	13
Pysyvien vastaavien luovutustulot	7 274		7 274	6 821	-453	-453
Toiminta ja investoinnit, netto	-48 263	-4 843	-53 105	-29 297	23 808	18 966
Rahoitustoiminta	46 000	0	46 000	45 602	-398	-398
Antolainauksen muutokset	3 000	0	3 000	2 974	-26	-26
Antolainasaamisten lisäys				-28	-28	-28
Antolainasaamisten vähennys	3 000		3 000	3 002	2	2
Lainakannan muutokset	43 000	0	43 000	42 628	-372	-372
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	83 000		83 000	70 000	-13 000	-13 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-40 000		-40 000	-40 067	-67	-67
Lyhytaikaisten lainojen muutos				12 695	12 695	12 695
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 263	-4 843	-7 105	16 305	23 410	18 568

= valtuustoon nähden sitovat erät

3. Tilinpäätöslaskelmat

Porin kaupungin tuloslaskelma

	2022		2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	126 839 163,35		115 318 312,31	
Maksutuotot	33 352 566,49		34 944 811,77	
Tuet ja avustukset	21 593 977,46		25 818 354,03	
Muut toimintatuotot	23 855 394,20	205 641 101,5	22 787 771,55	198 869 249,66
Valmistus omaan käyttöön		3 080 891,70		3 848 458,28
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-231 857 444,33		-225 483 017,12	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-52 680 607,06		-51 238 189,00	
Muut henkilösivukulut	-9 933 553,71		-9 631 000,54	
Palvelujen ostot	-314 677 151,43		-291 861 129,07	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-65 643 170,52		-58 767 416,98	
Avustukset	-28 596 140,53		-29 070 466,60	
Muut toimintakulut	-31 947 858,10	-735 335 925,68	-30 831 874,12	-696 883 093,43
Toimintakate		-526 613 932,48		-494 165 385,49
Verotulot		360 422 445,48		341 951 839,44
Valtionosuudet		184 313 455,00		167 398 664,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	6 204 413,36		5 185 969,82	
Muut rahoitustuotot	3 238 403,06		2 747 644,86	
Korkokulut	-2 755 291,20		-1 089 433,82	
Muut rahoituskulut	-1 676 767,11	5 010 758,11	-1 122 365,26	5 721 815,60
Vuosikate		23 132 726,11		20 906 933,55
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-29 546 970,48		-28 778 222,05	
Arvonalentumiset	-1 423 568,41	-30 970 538,89	-332 800,88	-29 111 022,93
Tilikauden tulos		-7 837 812,78		-8 204 089,38
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		33 333,36		33 333,33
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-149 546,68		-277 744,03
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-7 954 026,10		-8 448 500,08

Porin kaupungin rahoituslaskelma

	1 000 €	2022	2021
Toiminnan rahavirta		17 108	14 334
Vuosikate		23 133	20 907
Tulorahoituksen korjauserät		-6 025	-6 573
Investointien rahavirta		-40 339	-33 701
Investointimenot		-54 995	-47 742
Rahoitusosuudet investointimenoihin		727	791
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		6 821	13 250
Sairaanhoidopiiriin peruspääoman palautus		7 108	0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-23 231	-19 367
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		33 119	18 568
Antolainauksen muutokset		2 974	3 255
Antolainasaamisten lisäykset		-28	-37
Antolainasaamisten vähennykset		3 002	6 292
Lainakannan muutokset		42 628	32 062
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		70 000	30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-40 067	-42 075
Lyhytaikaisten lainojen muutos		12 695	44 138
Muut maksuvalmiuden muutokset		-12 484	-19 750
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		-18 976	-6 619
Vaihto-omaisuuden muutos		-676	-141
Saamisten muutos		-8 420	-19 802
Korottomien velkojen muutos		15 588	6 812
RAHAVAROJEN MUUTOS		9 888	-799
Rahavarat 31.12.		42 575	32 687
Rahavarat 1.1.		32 687	33 486

Porin kaupungin tase

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	875 768 793,09	864 022 530,90
Aineettomat hyödykkeet	6 847 163,26	6 434 595,53
Aineettomat oikeudet	2 026 852,36	2 379 939,00
Muut pitkävaikutteiset menot	4 798 437,36	4 054 656,53
Ennakkomaksut	21 873,54	0,00
Aineelliset hyödykkeet	443 405 649,67	425 601 625,97
Maa- ja vesialueet	91 077 422,51	90 391 868,28
Rakennukset	160 993 340,35	155 655 379,66
Kiinteät rakenteet ja laitteet	157 980 906,76	156 113 753,00
Koneet ja kalusto	11 686 482,39	12 165 237,22
Muut aineelliset hyödykkeet	28 952,46	47 304,64
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	21 638 545,20	11 228 083,17
Sijoitukset	425 515 980,16	431 986 309,40
Osakkeet ja osuudet	302 313 442,56	305 809 700,30
Muut lainasaamiset	123 085 231,60	126 085 231,60
Muut saamiset	117 306,00	91 377,50
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 063 010,09	4 066 002,85
Valtion toimeksiannot	267 634,25	267 634,25
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 791 109,57	3 794 104,46
Muut toimeksiantojen varat	4 266,27	4 264,14
VAIHTUVAT VASTAAVAT	135 465 624,97	113 482 255,09
Vaihto-omaisuus	2 067 804,15	1 391 877,56
Aineet ja tarvikkeet	2 067 804,15	1 391 877,56
Saamiset	90 822 829,64	79 403 187,84
Lyhytaikaiset saamiset	90 822 829,64	82 403 187,84
Myyntisaamiset	16 127 280,46	14 304 050,81
Lainasaamiset	49 740 536,07	47 041 506,97
Muut saamiset	10 501 364,99	3 481 552,30
Siirtosaamiset	14 453 648,12	17 576 077,76
Rahoitusarvopaperit	864 153,69	944 797,82
Muut arvopaperit	864 153,69	944 797,82
Rahat ja pankkisaamiset	41 710 837,49	31 742 391,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 015 297 428,15	984 570 788,84

	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	496 802 412,59	505 882 201,21
Peruspääoma	432 080 314,46	432 080 314,46
Arvonkorotusrahasto	7 413 509,57	8 688 818,77
Muut omat rahastot	21 337 552,00	21 188 005,32
Edellisten tilikausien ylijäämä	43 925 062,66	52 373 562,74
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 954 026,10	-8 448 500,08
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	666 666,67	700 000,03
Poistoero	666 666,67	700 000,03
PAKOLLISET VARAUKSET	1 474 647,66	872 114,66
Eläkevaraukset	64 100,00	64 100,00
Muut pakolliset varaukset	1 410 547,66	808 014,66
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	28 702 466,82	47 681 845,25
Valtion toimeksiannot	126 327,18	126 327,18
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 841 323,92	3 913 535,35
Muut toimeksiantojen pääomat	24 734 815,72	43 641 982,72
VIERAS PÄÄOMA	487 651 234,41	429 198 400,69
Pitkäaikainen vieras pääoma	201 518 356,05	169 849 880,66
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	193 615 016,00	166 358 348,00
Liittymismaksut ja muut velat	7 903 340,05	3 491 532,66
Lyhytaikainen vieras pääoma	286 132 878,36	259 584 747,03
Joukkovelkakirjalainat	85 000 000,00	75 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	40 734 933,38	38 058 279,60
Lainat muilta luotonantajilta	40 221 450,51	37 526 383,76
Saadut ennakot	56 168,89	55 508,11
Ostovelat	55 908 858,82	49 198 105,90
Muut velat	9 251 831,40	8 948 934,55
Siirtovelat	54 959 635,36	50 797 535,11
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 015 297 428,15	984 570 788,84

Konsernilaskelmat

Porin kaupunkikonsernin tuloslaskelma	1 000 €	2022	2021
Toimintatuotot		454 810	418 047
Toimintakulut		-982 686	-921 797
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		3 281	539
Toimintakate		-524 595	-503 211
Verotulot		357 760	339 893
Valtionosuudet		264 302	245 883
Rahoitustuotot ja -kulut:		-3 027	-142
Korkotuotot		655	576
Muut rahoitustuotot		3 337	4 081
Korkokulut		-6 162	-4 448
Muut rahoituskulut		-856	-351
Vuosikate		94 440	82 423
Poistot ja arvonalentumiset:		-72 802	-66 902
Suunnitelman mukaiset poistot		-66 949	-63 585
Omistuksen eliminointierot		-4 949	-10
Arvonalentumiset		-904	-3 307
Tilikauden tulos		21 638	15 521
Tilinpäätössiirrot		-10	-193
Tilikauden verot		-1 156	-1 501
Laskennalliset verot		-6 065	-3 432
Vähemmistöosuudet		-376	-232
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)		14 030	10 162

Porin kaupunkikonsernin rahoituslaskelma	1 000 €	2022	2021
Toiminnan rahavirta		80 651	74 484
Vuosikate		94 440	82 423
Tilikauden verot		-1 156	-1 501
Tulorahoituksen korjauserät		-12 633	-6 437
Investointien rahavirta		-91 881	-83 737
Investointimenot		-117 254	-117 272
Rahoitusosuudet investointimenoihin		4 492	1 101
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		20 881	32 434
Toiminnan ja investointien rahavirta		-11 229	-9 253
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset		-7	24
Antolainasaamisten lisäykset		-7	0
Antolainasaamisten vähennykset		0	24
Lainakannan muutokset		46 505	20 313
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		102 963	52 359
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-75 962	-62 222
Lyhytaikaisten lainojen muutos		19 504	30 176
Muut maksuvalmiuden muutokset		-29 465	-1 335
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		-1 807	-709
Vaihto-omaisuuden muutos		-4 860	124
Saamisten muutos		-34 977	-21 440
Korottomien velkojen muutos		12 179	20 690
Rahoituksen rahavirta		17 034	19 001
Rahavarojen muutos		5 804	9 749
Rahavarat 31.12.		81 769	75 965
Rahavarat 1.1.		75 965	66 216

Porin kaupunkikonsernin tase

1 000 €

31.12.2022

31.12.2021

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT**1 216 455****1 185 335****Aineettomat hyödykkeet****10 523****9 633**

Aineettomat oikeudet

3 066

3 897

Muut pitkävaikutteiset menot

7 436

5 737

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet

22

0

Aineelliset hyödykkeet**1 025 090****1 000 019**

Maa- ja vesialueet

108 101

107 884

Rakennukset

411 687

416 039

Kiinteät rakenteet ja laitteet

297 345

293 331

Koneet ja kalusto

89 823

95 119

Muut aineelliset hyödykkeet

44 770

44 290

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

73 364

43 356

Sijoitukset**180 841****175 682**

Osakkuusyhteisöosuudet

41 576

39 868

Muut osakkeet ja osuudet

136 904

133 459

Muut lainasaamiset

2 352

2 352

Muut saamiset

9

3

TOIMEKSIANTOJEN VARAT**5 134****4 618**

Valtion toimeksiannot

1 338

268

Lahjoitusrahastojen erityiskatteet

3 791

3 794

Muut toimeksiantojen varat

5

556

VAIHTUVAT VASTAAVAT**258 292****212 659****Vaihto-omaisuus****13 267****8 407**

Aineet ja tarvikkeet

12 884

7 869

Keskeneräiset tuotteet

384

538

Saamiset**163 255****128 287****Pitkäaikaiset saamiset****9 888****6 447**

Lainasaamiset

5 714

537

Muut saamiset

4 173

5 733

Siirtosaamiset

0

177

Lyhytaikaiset saamiset**153 368****121 841**

Myyntisaamiset

47 128

45 388

Lainasaamiset

40 219

37 754

Muut saamiset

10 440

8 876

Siirtosaamiset

55 580

29 823

Rahoitusarvopaperit**1 204****1 278**

Osakkeet ja osuudet

253

245

Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin

87

88

Muut arvopaperit

865

945

Rahat ja pankkisaamiset**80 565****74 687****VASTAAVAA YHTEENSÄ****1 479 881****1 402 612**

Porin kaupunkikonsernin tase

1 000 €

31.12.2022

31.12.2021

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA**562 447****549 604**

Peruspääoma

432 080

432 080

Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat

1 684

1 684

Arvonkorotusrahasto

4 753

6 028

Muut omat rahastot

29 831

29 742

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä

80 070

69 908

Tilikauden yli-/alijäämä

14 030

10 162

VÄHEMMISTÖOSUUDET**22 900****22 594****PAKOLLISET VARAUKSET****5 227****4 551**

Eläkevaraukset

64

64

Muut pakolliset varaukset

5 163

4 487

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**12 487****13 777**

Valtion toimeksiannot

1 197

678

Lahjoitusrahastojen pääomat

4 083

4 091

Muut toimeksiantojen pääomat

7 207

9 009

VIERAS PÄÄOMA**876 819****812 085****Pitkäaikainen****532 102****501 492**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

474 286

453 470

Lainat julkisyhteisöiltä

76

1 053

Lainat muilta luotonantajilta

12

12

Ostovelat

0

1

Liittymismaksut ja muut velat

25 318

20 614

Siirtovelat

32 409

26 343

Lyhytaikainen**344 718****310 594**

Joukkovelkakirjalainat

85 000

75 000

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

75 860

59 067

Lainat julkisyhteisöiltä

15

143

Saadut ennakot

4 590

7 152

Ostovelat

76 468

64 638

Liittymismaksut ja muut velat

20 888

22 398

Siirtovelat

81 868

82 166

Laskennalliset verovelat

28

30

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**1 479 881****1 402 612**

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet	Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.
Pysyvät vastaavat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.
Vaihto-omaisuus	Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen tuotekohtaisen keskihinnan mukaan.
Rahoitusomaisuus	Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa. Johdannaiset sisältävät sekä perus- että strukturoituja koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Tilintarkastajan huomion perusteella antolainasaamisten jaksottamisesta on vertailutietoja muutettu seuraavasti:

- Rahoituslaskelma, antolainasaamisten vähennys +3 000 000,00 euroa,
- Rahoituslaskelma, saamisten muutos -3 000 000,00 euroa,
- Tase, vastaavaa, sijoitukset, muut lainasaamiset -3 000 000,00 euroa,
- Tase, vastaavaa, lyhytaikaiset lainasaamiset +3 000 000,00 euroa.

Eurajoen kunnalle on palautettu sen osuus Porin Jätehuollon ylijäämästä perustuen kaupunginhallituksen päätöksen 26.9.2022 § 556. Palautus 236 227,00 euroa on kirjattu edellisten tilikausien yli-/alijäämätileille ja huomioitu vertailutiedoissa taseen riveillä *edellisten tilikausien ylijäämä* sekä *siirtovelat*.

4.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen menetelmät	Kuntayhtymät on yhdistelty rivi riviltä tilinpäätöshetkellä olevan peruspääomaosuuden mukaan. Tytäryhteisöt on yhdistelty menetelmällä, joka vastaa keskeisiltä osin hankintamenomenetelmää. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa keskinäisen omistuksen eliminoinnissa on sovellettu hankintamenomenetelmää. Alakonsernien tytäryhteisöiden hankintojen yhteydessä syntynyt konserniaktiiva on kohdistettu omaisuuseriin ja ne poistetaan vaikutusaikanaan. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovellettua pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä. Osakkuusyhteisöjen hankintamenoa ja hankintahetken oman pääoman ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle lukuun ottamatta alakonsernien osakkuusyhtiöitä, joissa konserniaktiiva on jaksotettu.
-----------------------------------	--

Osakkuusyhteisöistä on jätetty yhdistelemättä yhteisöt, joiden merkitys omaan pääomaan on vähäinen. Lisäksi yhdistelemättä on jätetty Satakunnan koulutus kuntayhtymän tytär SataEdu Oy. Yllä mainittujen yhteisöjen samanaikaiseen yhdistelemättä jättäminen ei vaaranna konsernitilinpäätöksen antamaa oikeaa ja riittävää kuvaa konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Yhdistelemättä jättämisen vaikutus on selvitetty liitteessä omistukset muissa yhteisöissä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet	Konserniyhteisöjen tuloslaskelmiin merkityt olennaiset sisäiset tuotot ja kulut on vähennetty konsernituloslaskelmaa laadittaessa. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Olennaiset vaihto- ja käyttöomaisuuteen sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty siltä osin, kun ne ovat tiedossa. Konsernin sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu. Liittymismaksujen eliminointeja on jatkettu edellisen vuoden tapaan, mutta kaikkien liittymismaksujen oikeellisuutta ei ole pystytty selvittämään.
--	---

Suunnitelmapoistojen oikaisu	<p>Poistot on yhdistelty toimialakohtaisen suunnitelmapoistolaskennan mukaan. Kiinteistö- ja asuntoyhteisöihin, jotka noudattavat lyhennysmaksusuunnitelmien mukaista poistolaskentakäytäntöä, sovelletaan kiinteistötoimialalle soveltuvaa suunnitelmapoistojen laskentaa. Olennaisilta osin muiden kiinteistö- ja asuntotytyryhteisöjen alipoistot on oikaistu emon poistosuunnitelman mukaisiksi niiltä osin kuin ne ovat tiedossa.</p> <p>Kuten aiempinakin vuosina, poistoja on yhdistetty kaupungin laskentaperiaatteisiin myös neljältä yhtiöltä, jotka tilinpäätöksessä annettujen tietojen mukaan tekevät suunnitelman mukaisia poistoja. Nämä oikaisut heikentävät vuoden 2022 tilinpäätöksessä konsernitulosta noin 0,6 Meuroa, sekä pienentävät rakennusten arvoa ja edellisen tilikauden ylijäämää noin 44,8 Meuroa.</p>
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä. Laskennallinen verovelka on esitetty kokonaisuudessaan pitkäaikaisena vieraana pääomana.
Vähemmistöosuudet	Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omaan pääomaan kuuluvista eristä.
Poikkeavat tilikaudet	Kaikilla yhdisteltävillä yhteisöillä on sama tilikausi.
Laskentaperiaatteiden yhdenmukaistaminen	Rakennusten arvoon tilikaudella aktivoidut korkomenot on konsernitilinpäätöstä laadittaessa oikaistu korkokuluksi. Arvonkorotukset on peruutettu konserniin kuuluvilta yhteisöiltä.
Konsernirakenteen muutokset tilikaudella	Porin Jäähalli Oy omistus kasvoi vuoden 2022 aikana 100 %:iin HC Ässät Pori Oy:n kanssa tehdyn osakekaupan myötä. Kiinteistöosakeyhtiö Pakk fuusioitui Porin aikuis- koulutussäätiöön vuoden 2022 aikana.
Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin	<p>Vuoden 2022 aikana tehtiin Porin kaupungille konsernilaskentaohjelman siirto kannasta toiseen. Siirron aikana tehtiin tarkennuksia ja korjauksia vuoden 2021 tilinpäätöslukuihin. Isoimmat korjaukset tehtiin omistuksen eliminointeihin, vähemmistöosuuksiin ja poistojen oikaisuihin emon laskentaperiaatteen mukaiseksi. Kuntayhtymien omistusosuuksien tarkennuksista aiheutuu lukuisia pieniä epäolennaisia muutoksia sekä tuloksen, että taseen lukuihin. Konserniyhdistelyn tarkentaminen ja aukottoman kirjausketjun toteuttaminen suhteessa konserniyhtiöiden omiin tilinpäätöksiin aiheutti vuoden 2021 tilinpäätöslukuihin useita muutoksia tase-erien välille.</p> <p>Vuoden 2021 tilikauden konsernituloksen parantuminen 2,2 Meurolla johtuu pääosin poistojen yhdenmukaistamisesta 0,4 Meuroa sekä osakkuusyhtiö Sarastia Oy:n tuloksen yhdistelystä 1,7 Meuroa.</p>

Porin konsernitilinpäätös	M€
Edellisen tilikauden ylijäämä tilinpäätöskirjassa 2021	59,58
Omistuksen eliminointien korjaukset rahastoista	+2,15
Vähemmistölle liikaa kirjattu oma pääoma	+6,04
Poistojen oikaisujen korjaukset	+2,43
Muut oikaisut	-0,29
Uusi edellisen tilikauden ylijäämä	69,91

4.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Konsernipalvelut ja muu yleishallinto	7 321 404	6 172 409	3 491 621	3 224 333
Perusturva ja muut sosiaali- ja terveystuotot	186 661 025	177 115 734	86 479 431	86 469 363
Sivistystoimiala ja muut opetus- ja kulttuuripalvelut	35 234 222	28 281 662	14 027 351	13 959 259
Tekninen toimiala ja muut yhdyskuntapalvelut	225 593 746	206 477 020	101 642 699	95 216 294
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>454 810 397</i>	<i>418 046 825</i>	<i>205 641 102</i>	<i>198 869 250</i>

Jaottelua muutettu: Aikaisemmin rivillä "Muut palvelut" esitetyt erät sisältyvät muihin yhdyskuntapalveluihin.

7) Verotulojen erittely		
	2022	2021
Kaupungin tulovero	308 217 953	293 489 609
Osuus yhteisöveron tuotosta	26 174 821	23 958 806
Kiinteistövero	26 029 672	24 503 425
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>360 422 445</i>	<i>341 951 839</i>

8) Valtionosuuksien erittely		
	2022	2021
Kaupungin peruspalvelujen valtionosuus	145 927 992	134 876 083
<i>Siiitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (±)</i>	<i>35 779 602</i>	<i>30 826 473</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain valtionosuudet	-5 716 342	-5 807 711
Verotulomenetyksen kompensatio	44 101 805	38 330 292
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>184 313 455</i>	<i>167 398 664</i>

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	237 810 053	219 824 080
Muiden palvelujen ostot	76 867 098	72 037 049
<i>Kaupungin palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>314 677 151</i>	<i>291 861 129</i>

10) Valtuustoryhmille annetut tuet		
	2022	2021
Keskustan valtuustoryhmä	2 512	592
Kokoomuksen valtuustoryhmä	12 416	16 543
Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä	4 116	3 549
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	8 645	10 568
Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä	13 739	9 723
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	6 719	4 792
Vihreiden valtuustoryhmä	6 468	5 651
<i>Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä</i>	<i>54 615</i>	<i>51 418</i>

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksesta

Poistosuunnitelma on alun perin hyväksytty vuonna 1996 ja sitä on muutettu vuosina 2000, 2013 sekä viimeksi tilikauden 2019 aikana. Kaupungin poistosuunnitelman hyväksymismenettelystä määrätään hallintosäännön 69 §:ssä, jonka mukaan kaupunginhallitus hyväksyy poistosuunnitelman. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on vuonna 2016 antanut yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista. Poistosuunnitelma on voimassa olevan yleisohjeen mukainen. Talous- ja hallintojohtaja on valtuutettu hyväksymään poistoajat, mikäli aktivoitavalle investoinnille käytetään poistosuunnitelman mukaisen alarajan ylittävää poistoaikaa.

Hankintamenoiltaan alle 10 000 euron pysyvien vastaavien hankinnat on kaupungissa kirjattu vuosikuluiksi.

POISTOSUUNNITELMA, VOIMASSA 1.12.2019 ALKAEN

Kaupunginhallitus 25.11.2019 § 637

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä: tasapoisto Poisto aika
Kehittämismenot	3-5 vuotta
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta
Liikearvo	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön	
- tiehankkeisiin	15-20 vuotta
- ratahankkeisiin	30-40 vuotta
- rakennushankkeisiin	Sovelletaan vastaavanlaisen rakennelman hankintamenoa koskevia poistoajoja
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränparannusmenot	5-10 vuotta
Muut	3-10 vuotta
 Aineelliset hyödykkeet	 Poisto aika
Maa- ja vesialueet	ei poisto aikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 vuotta
Talousrakennukset	10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20-30 vuotta
Asuinrakennukset	30-50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10-30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30-40 vuotta
Viemäriverkko	30-40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15-20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10-20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15-20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15-20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	8-15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	5-10 vuotta
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet	5-15 vuotta
Atk-laitteet	3-5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta

Poisto aika on poistoajan alaraja, ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Poistot aloitetaan hyödykkeen käyttöönottoa seuraavasta kuukaudesta alkaen. Poistopohjana on hyödykkeen hankintaan saadulla valtionosuudella, investointiavustuksella tai muulla rahoitusosuudella vähennetty hankintameno määrä. Tuotannosta poistetun hyödykkeen jäljellä oleva poistamaton meno jäännös poistetaan kokonaan sinä tilivuonna, jona hyödyke poistetaan käytöstä. Mikäli hyödykkeelle odotetaan tulevina vuosina olevan käyttöä kunnan palvelutuotannossa, voidaan hyödykkeestä tehdä toistaiseksi alkuperäisen poistosuunnitelman mukaiset poistot. Mikäli tällaisen hyödykkeen käyttö on lopetettu, eikä sille kolmen seuraavan vuoden aikana tule käyttöä, on jäljellä oleva poistamaton meno jäännös poistettava kokonaan kirjanpidosta.

12) Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuu 1.1.	64 100	64 100	64 100	64 100
Eläkevastuu 31.12.	64 100	64 100	64 100	64 100
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	3 679 053	3 012 997		
Lisäykset tilikaudella	435 177	1 083 088		
Vähennykset tilikaudella	-361 464	-417 033		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	3 752 765	3 679 053		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	808 015	854 835	808 015	802 718
Lisäykset tilikaudella	602 533	5 297	602 533	5 297
Vähennykset tilikaudella		-52 117		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	1 410 548	808 015	1 410 548	808 015

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	1 517 775	1 693 056	1 264 991	1 693 056
Osakkeiden luovutusvoitot	82 531	157 973	82 531	157 973
Rakennusten luovutusvoitot	930 913	5 024 495	5 316 998	4 951 509
Muut luovutusvoitot	7 626 911	107 621	0	69 964
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>10 158 130</i>	<i>6 983 145</i>	<i>6 664 520</i>	<i>6 872 502</i>
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot	51 262	100 904	37 051	100 904
Osakkeiden luovutustappiot		208 485		193 421
Muut luovutustappiot	21 407			
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>72 669</i>	<i>309 389</i>	<i>37 051</i>	<i>294 325</i>

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	541 142	187 240
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	457 109	0
<i>Yhteensä</i>	<i>998 251</i>	<i>187 240</i>

4.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18) Arvonkorotukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Osakkeiden ja osuuksien arvonkorotukset				
Arvo 1.1.	8 688 819	16 340 674	8 688 819	16 340 674
Länsi-Suomen Voima Oy arvonkorotuksen purku	-1 275 309	-7 651 855	-1 275 309	-7 651 855
Osakkeiden ja osuuksien arvonkorotukset 31.12.	7 413 510	8 688 819	7 413 510	8 688 819
Arvonkorotukset yhteensä	7 413 510	8 688 819	7 413 510	8 688 819

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	2 379 939	4 054 657	0	6 434 596
Lisäykset tilikauden aikana	0	383 254	50 709	21 874	455 836
Siirrot erien välillä	0	120 989	1 137 386	0	1 258 375
Tilikauden poisto	0	-857 330	-444 314	0	-1 301 643
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	2 026 852	4 798 437	21 874	6 847 163

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyöd.	Ennakkomaksut ja kesk. er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	90 391 868	155 655 380	156 113 753	12 165 237	47 305	11 228 083	425 601 626
Lisäykset tilikauden aikana	753 554	11 994 163	14 589 318	4 292 781	0	17 243 168	48 872 983
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-163 533	-268 330	-295 500	0	0	-727 363
Vähennykset tilikauden aikana	-67 999	-54 519	0	0	0	0	-122 519
Siirrot erien välillä	0	4 766 876	631 655	11 308	0	-6 668 213	-1 258 375
Tilikauden poisto	0	-10 654 142	-13 085 489	-4 487 343	-18 352	0	-28 245 327
Arvonalennukset	0	-550 883	0	0	0	-164 493	-715 376
Kirjanpitoarvo 31.12.	91 077 423	160 993 340	157 980 907	11 686 482	28 952	21 638 545	443 405 650

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet konserniyhteisöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset Muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	221 329 099	1 941 448	41 823 552	40 715 601	305 809 700	123 806 282	2 370 327	126 176 609
Lisäykset	5 655 799	0	0	10 549	5 666 348	45 528	5 695	51 223
Vähennykset	0	0	-7 108 448	-1 345 966	-8 454 414	-3 001 600	-23 694	-3 025 294
Hankintameno 31.12.	226 984 898	1 941 448	34 715 104	39 380 185	303 021 635	120 850 211	2 352 327	123 202 538
Arvonalennukset	-660 329	0	0	-47 864	-708 193			
Kirjanpitoarvo 31.12.	226 324 569	1 941 448	34 715 104	39 332 321	302 313 321	120 850 211	2 352 327	123 202 538

Olellaiset kuntayhtymä- osuuksien arvon muutokset	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspää- omasta	Ero
Satakunnan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä	37 946 849		-7 108 448	30 838 401	34 446 867	-3 608 467

Satakunnan sairaanhoidopiirillä on ollut muista sairaanhoidopiireistä poikkeava tapa rahoittaa investointeihin liittyviä lainanlyhennyksiä peruspääoman korotuksina. Muilla alueilla sairaanhoidopiirien investointeihin ottamien lainojen lyhennykset on rahoitettu osana normaalia sairaanhoidopiirin palvelumyyntiä, kun Satakunnassa lainanlyhennykset laskutettiin jäsenkunnilta erikseen, ja jäsenkunnat käsittelivät lyhennykset investointiosassaan sairaanhoidopiirin peruspääoman korotuksena. Satakunnan sairaanhoidopiirin investointien rahoitusmenettely on päätetty sairaanhoidopiirin perussopimuksessa, joka on astunut voimaan vuonna 1997.

Edellä mainittu menettely on johtanut siihen, että Satakunnassa peruspääoman määrä on ollut suhteessa muita sairaanhoidopiirejä korkeampi. Hyvinvointialueiden aloittaessa vuonna 2023 jäsenkuntien tulee kirjata peruspääomaosuutensa alas vastikkeetta, mikä alentaa kunnan taseessa olevaa omaa pääomaa. Lisäksi kuntien vastuulle jää lainat, joita on mahdollisesti otettu peruspääoman korottamista vastaan. Muissa sairaanhoidopiireissä investointeihin nostetut lainat, joita oli siirtohetkellä lyhentämättä, siirtyivät hyvinvointialueen lainoiksi.

Satakunnan hyvinvointialueen ja kuntien välisten neuvotteluiden perusteella päädyttiin osittaisen palautuksen ratkaisuun – Satakunnan sairaanhoidopiirin yhtymävaltuusto päätti 17.10.2022 § 23 palauttaa jäsenkunnille puolet bruttomääräisestä lainanlyhennyksinä perityistä peruspääoman korotuksista vuosivälillä 1997-2022. Palautuksen yhteissummaan sisältyi vuoden 2022 lainaosuuksien perimättä jättäminen. Palautuksen edellytyksenä oli Satakunnan hyvinvointialueen aluevaltuuston suostumus, mikä on annettu aluevaltuuston kokouksessa 26.9.2022 § 94. Aluevaltuuston päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Lainvoimaisen päätöksen puuttuessa varsinaista rahapalautusta ei ole vielä kyetty tekemään. Palautus on kuitenkin todettu tilintarkastajan kanssa kirjauskypsäksi ja se on kirjattu hyvinvointialueen velaksi sekä kuntien saatavaksi.

Porin kaupungin osuus peruspääoman palautuksesta on 9 333 763,93 euroa, mistä 2 225 315,81 euroa on vuonna 2022 perimättä jätettyä lainaosuutta (akordi). Näin ollen tuleva rahapalautus ja tilinpäätöksessä saatavaksi sekä kuntayhtymäosuuksien vähennykseksi kirjattu osuus on 7 108 448,12 euroa.

Yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta mukaan rahoituslaskelmassa esitettyjä eriä voidaan lisätä, mikäli se on rahoituksesta annettavien oikeiden ja riittävien tietojen kannalta merkityksellistä. Tämän perusteella palautus on esitetty rahoituslaskelmassa osana investointien rahavirtaa omalla rivillään eroteltuna pysyvien vastaavien luovutustuloista.

20.-22. Omistukset muissa yhteisöissä

	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus % *	Konsernin osuus omasta pääomasta (1000€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (1000€)	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta (1000€)
Tytäryhteisöt						
Asunto- ja kiinteistöliiketoiminta						
Asunto Oy Porin Kiertokatu 16-18	2633556-2	58,8	58,8	1 070	1 392	0
Kiinteistö Oy Domus Arctopolis	2787231-9	100,0	100,0	11 150	289	-590
Kiinteistö Oy Keskusmarkku	0623268-9	86,6	86,6	605	3	0
Kiinteistö Oy Lavian Virastotalo	0401309-5	100,0	100,0	236	6	15
Kiinteistö Oy Luotsinmäen puhdistamo	2160342-5	100,0	100,0	7 632	55	757
Kiinteistö Oy Otavankatu 3	1706868-5	45,2	66,9	1 741	10	-24
Kiinteistö Oy Porin Jäähalli	2610704-1	100,0	100,0	5 539	5 824	0
Kiinteistö Oy Porin Uimahalli	2249838-0	100,0	100,0	5 602	5 581	146
Kiinteistö Oy Porin Winnova	2787242-3	100,0	100,0	17 020	30 750	-241
Kiinteistö Oy Pormestarinluodon Keskus	0197380-8	91,8	91,8	323	9	-7
Kiinteistö Oy Ulvilanpuisto	0895256-7	60,0	60,0	44	314	4
Kiinteistö Oy Viikkarin Valkama	0870712-3	100,0	100,0	2 098	14	0
Meri-Porin Palvelukeskus Oy	0477278-8	100,0	100,0	6 999	3 887	0
Porin Linja-autoasemakiinteistö Oy	0137776-6	100,0	100,0	1 910	8	-8
Porin Toimitilat Oy	0568454-4	100,0	100,0	23 867	4 503	157
Satakunnan Tietotekniikka Oy	0636532-6		100,0	54	1	-2
Porin YH-Asunnot Oy	0887796-6	100,0	100,0	6 525	39 527	0
Asunto Oy Porin Polkkapuisto	0875437-6		100,0	1 142	5	0
Asunto Oy Porin Säveltäjänlinna	0734180-1		97,5	6 099	14	0
Kiinteistö Oy Porin Päiväkodit	2436645-3		100,0	1 291	10 472	-5
Kiinteistö Oy Porin Annankatu 8	2419901-8		100,0	1 451	4 863	0
Kaarisillan Koulu Oy	2685156-7		100,0	3 620	7 389	0
Porin Erityiskiinteistöt Oy	2034116-0		100,0	8	7 818	0
Porin Haka Oy konserni	2419902-6		100,0	4 453	8 836	0
Asunto Oy Porin Otavan Kruunu	2850221-3		100,0	4 112	8 157	0
Porin Palvelukiinteistöt Oy	2034118-7		100,0	8	16 842	0
Porin Rakennuttaja Oy	3137742-5		100,0	238	100	70
Sampolan Palvelukeskus Oy	0197384-0	100,0	100,0	6 530	21 440	-790
Suisto Kiinteistö Oy	1955835-4	100,0	100,0	2 494	8 784	278
Elinkeinotoiminta ja muu liiketoiminta						
Länsirannikon Koulutus Oy konserni	2245018-4	48,0	61,0	16 334	4 681	-294
PäteWin Oy	2761742-2		100,0	200	93	18
Pori Energia Oy konserni	0790442-4	100,0	100,0	151 181	258 571	23 509
Pori Energia Sähköverkot Oy *)	2042723-9		100,0	0	0	0
Pori Jazz Oy	0761440-0	62,6	62,6	84	1	-1
Porin Linjat Oy	0137089-8	100,0	100,0	695	1 537	-112
Porin Satama Oy	2647353-5	100,0	100,0	64 958	53 244	2 757
Priztech Oy	0773693-4		77,1	604	843	16
Priztech Asiantuntijapalvelut Oy	0799162-8		100,0	25	66	2
Satakunnan Ammattikorkeakoulu Oy	2388924-4	50,0	50,0	18 561	4 671	-543
Visit Pori Oy	1519270-3	100,0	100,0	141	43	7
Yyterin Meriravintola Oy	0499202-7	100,0	100,0	66	4	-20
Säätiöt						
Maire Gullichsenin taidesäätiö	0135768-5		100,0	1 555	0	0
Piirilääkäri Anders Bustorffin säätiö sr	0137286-9		100,0	255	1	-2
Porin Aikuiskoulutussäätiö	0137311-6		100,0	12 334	48	1 188
Porin Teatterisäätiö konserni	0137370-6		100,0	3 450	5 727	197
Porin Teatteritalo Oy *)	0204343-4	1,2	96,5	2 463	4 988	52
Länsi-Suomen Pelastusharjoitusalue-säätiö kons.	2343392-5		100,0	39	357	36
Turvallisuuskeskus - Safety Center Oy	0137067-9		100,0	7	13	2
Tytäryhteisöt yhteensä				396 813	521 780	26 574
Kuntayhtymät						
Satakunnan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä konse	0825915-6		36,3	11 960	22 760	-135
Kiinteistö Oy Rauman Sairaala **)	2700118-5		100,0			
Kiinteistö Oy Satakruunu	0563565-4		100,0	468	11 825	-165
Kiinteistö Oy Uotilantie 5 **)	0139089-9		70,0			
Satakunnan sairaalaparkki Oy **)	2655475-7		100,0			
Satakuntaliitto	0830322-5		36,6	588	327	16
Satakunnan koulutusyhtymä Sataedu	0203929-1		1,7	313	112	2
Kuntayhtymät yhteensä				13 329	35 024	-282
Osakkuusyhteisöt						
Sarastia Oy konserni	2360731-5		22,02	3 368	6 568	382
Sarastia Rekry Oy	2217411-6		100,00	12 086	10 681	4 628
Sarastia Kuntaperintä Oy	2689224-6		67,00	748	1 791	512
Onvire Oy	2226573-9		100,00	647	1 058	337
Yhdistelemättömät Osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Piha-Käppärä **)	0222086-7		20,7			
Kiinteistö Oy Mikonkadun Pysäköinti **)	2230703-8		32,0			
Kiinteistö Oy Porin Promenadikeskus **)	1567154-4		26,8			
Kiinteistö Oy Väinöläntammi **)	0137989-2		23,0			
Pikassos Oy	1749706-8		25,0	44	56	1
Osakkuusyhteisöt yhteensä				16 893	20 154	5 861

*) Alakonsernin tytäryhtiöiden osuudet pääomasta ja tilikauden tuloksesta sisältyvät emon lukuihin.

**) Yhteisö ei toimittanut tilinpäätöstietoja.

23) Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		5 083 742		4 847 314
Lainasaamiset		9 532 103		9 300 000
Siirtosaamiset		1 508 391		383 000
<i>Yhteensä</i>		16 124 236		14 530 314
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		238 789		70 104
Muut saamiset		7 108 448		0
Siirtosaamiset		1 333 242		3 350 940
<i>Yhteensä</i>		8 680 479		3 421 044
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		500		14 863
<i>Yhteensä</i>		500		14 863
<i>Saamiset yhteensä</i>		24 805 216		17 966 221

Vertailutietoja korjattu: Pitkäaikaisissa saamisissa oli virheellisesti esitetty sijoitusten saamisista, jotka esitetään liitetiedossa 19. Oikaistu puutteita lyhytaikaisissa saamisissa.

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Siirtyvät korot	5 604	400 000	1 500 000	400 000
Verosaamiset	53 285	40 311		
Jaksotetut henkilöstökulut	14 068	84 125		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	2 581 736	1 651 172	2 086 030	1 651 172
Ennakkomenot	133 130	830 835		
Valtion tuet ja avustukset	1 820 000	1 240 000	1 820 000	1 240 000
Hankeavustussaamiset	6 074 197	5 640 936	1 663 538	1 392 585
Sähköjohdannaisten jaksotukset	36 894 220	7 013 468		
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset			1 341 633	3 733 940
Muut siirtosaamiset	8 003 500	13 099 618	6 042 447	9 158 381
<i>Yhteensä</i>	55 579 741	30 000 466	14 453 648	17 576 078

Jaottelua muutettu edelliseen tilinpäätökseen verrattuna; yhdenmukaistettu esittämistapaa konsernitason.

4.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	432 080 314	432 080 314	432 080 314	432 080 314
Peruspääoma 31.12.	432 080 314	432 080 314	432 080 314	432 080 314
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1.	1 683 830	1 683 830		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.	1 683 830	1 683 830		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	6 027 867	7 303 176	8 688 819	9 964 128
Arvonkorotusrahaston vähennykset	-1 275 309	-1 275 309	-1 275 309	-1 275 309
Arvonkorotusrahasto 31.12.	4 752 558	6 027 867	7 413 510	8 688 819
Rakennusrahasto 1.1.	1 700 882	1 700 882		
Rakennusrahasto 31.12.	1 700 882	1 700 882		
Lainanlyhennysrahasto 1.1.	103 281	103 281		
Lainanlyhennysrahasto 31.12.	103 281	103 281		
Muut omat rahastot 1.1.	27 937 974	27 744 479	21 188 005	20 910 261
Siirrot rahastoon	188 099	482 094	188 099	482 094
Siirrot rahastosta	-99 729	-288 600	-38 552	-204 350
Muut omat rahastot 31.12.	28 026 343	27 937 974	21 337 552	21 188 005
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	29 830 507	29 742 137	21 337 552	21 188 005
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	80 069 674	69 907 597	43 925 063	52 373 563
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	80 069 674	69 907 597	43 925 063	52 373 563
Tilikauden yli-/alijäämä	14 030 283	10 162 077	-7 954 026	-8 448 500
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>562 447 166</i>	<i>549 603 823</i>	<i>475 464 861</i>	<i>506 118 429</i>

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	2022	2021
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	43 925 063	52 609 790
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 954 026	-8 448 500
Kertynyt poistoero 31.12.	666 667	700 000
Muut omat rahastot 31.12.	21 337 552	21 188 006
<i>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>57 975 255</i>	<i>66 049 296</i>

27) Pitkäaikaiset velat	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 116 000	58 558 342

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Potilasvahinkovakuutusmaksu	3 752 765	3 679 053		
Hangassuon kaatopaikan jälkihoitovaraus	810 548	808 015	810 548	808 015
Uudenkoiviston vanhustentalojen sopimusjärjestelyt	460 000		460 000	
Osastosihteerien työaikasaatavat	140 000		140 000	
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>5 163 313</i>	<i>4 487 067</i>	<i>1 410 548</i>	<i>808 015</i>

30) Vieras pääoma				
	2022		2021	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat		40 221 451		37 526 384
Ostovelat		1 363 088		2 341 531
Siirtovelat		6 753		19 189
<i>Yhteensä</i>		<i>41 591 292</i>		<i>39 887 104</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		16 302 684		16 382 492
Muut velat		28		0
Siirtovelat		3 093 506		1 223 733
<i>Yhteensä</i>		<i>19 396 218</i>		<i>17 606 225</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		80 956		212 781
<i>Yhteensä</i>		<i>80 956</i>		<i>212 781</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>		<i>61 068 466</i>		<i>57 706 109</i>

Vertailutietoja oikaistu.

32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	20 846 773	20 554 061	3 491 533	3 491 533
Muut velat	4 471 254	59 446	4 411 807	0
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>25 318 026</i>	<i>20 613 507</i>	<i>7 903 340</i>	<i>3 491 533</i>

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Verovelat	545 509	800 525		
Jaksotetut henkilöstökulut	23 311 583	23 589 366	5 540 257	5 286 499
Lomapalkkajaksotukset	40 316 032	38 767 089	37 172 006	36 185 439
Korkojaksotukset	1 716 361	579 937	689 452	0
Tuloennakot	7 516 943	3 126 659		
Muut tuet, avustukset ja korvaukset	7 570 780	4 174 755	4 257 508	0
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	1 971 475	785 606	3 100 254	1 242 922
Muut siirtovelat	-1 080 385	10 342 288	4 200 159	8 082 675
<i>Yhteensä</i>	<i>81 868 296</i>	<i>82 166 226</i>	<i>54 959 635</i>	<i>50 797 535</i>

Jaottelua muutettu edelliseen tilinpäätökseen verrattuna; yhdenmukaistettu esittämistapaa konsernitasolla.

4.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin		
	Konserni	
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	179 589 354	179 465 540
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	242 036 423	230 866 702
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>242 036 423</i>	<i>230 866 702</i>

35-37) Vakuudet				
	Konserni			
	2022	2021		
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	289	289		
Yrityskiinnitykset	150 000	150 000		
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	578 319	578 319		
Talletukset	2 602 255	5 952 797		
Takaukset	3 523 392	1 008 000		
Muut	458 605	3 592 754		
<i>Yhteensä</i>	<i>7 312 860</i>	<i>11 282 159</i>		
			Kunta	
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet			2022	2021
Takaukset			203 031 828	208 192 581
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	13 000	13 000		
Muut	31 620 094	23 330 094		
<i>Yhteensä</i>	<i>31 633 094</i>	<i>23 343 094</i>		
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>280 982 377</i>	<i>265 491 955</i>	<i>203 031 828</i>	<i>208 192 581</i>

38) Vuokravastuut				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	122 870 648	129 502 586	117 003 595	180 322 266
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	24 461 915	25 982 742	29 811 455	25 907 832

39-40) Vastuusitoumukset		
	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	196 337 305	200 848 058
Jäljellä oleva pääoma	112 649 040	110 658 792
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	6 694 523	7 344 523
Jäljellä oleva pääoma	3 692 655	4 086 260
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.		
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista	632 010 351	591 664 238
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	365 481	387 572

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Lentoliikennesopimus KH 19.12.2022 § 781	5 929 681		5 929 681	
...josta seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	2 964 841		2 964 841	
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset (Talousarvio 2023)	1 472 774	2 424 720	1 472 774	2 424 720
...josta seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	736 387	1 543 425	736 387	1 543 425
Vakuus Hangassuon ympäristölupaan, jälkihoitovelvoite	1 350 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000
Sopimuspalokuntakorvaukset	2 733 798	2 682 562	2 733 798	2 682 562
Muut sopimusvastuut tilinpäätöksessä 2021		5 150 617		4 867 438
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>11 486 253</i>	<i>11 607 899</i>	<i>11 486 253</i>	<i>11 324 720</i>
Arvonlisäveron palautusvastuu	11 384 532	12 344 678	89 274	90 637

Esittämistapaa yhtenäistetty liitetieto-ohjeeseen. Vertailutietoja ei kaikilta osin eritelty.

Johdannaissopimusten käsittely

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnolla 116/2017 on annettu ohjeita kuntien suojaustarkoituksessa tehtyjen koronvaihtosopimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Lausunnon mukaan johdannaissopimusten luonne ratkaisee kirjanpidon käsittelyn. Jos kirjanpitovelvollisen johto katsoo johdannaissopimusten olevan suojaavia, tulee tämä seikka todentaa ja dokumentoida sekä kuvata tilinpäätöksessä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimista koskevassa yleisohjeessa linjannut, että kunnat eivät voi soveltaa kirjanpitolaain 5:2a §:n mahdollisuutta arvostaa johdannaissopimuksia tai muita rahoitusvälineitä käypään arvoon. Kunnan kirjanpidossa ei myöskään sovelleta kirjanpitolaain 7 a lukua kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan laadittavasta tilinpäätöksestä ja konsernitiilinpäätöksestä.

Kaikki voimassa olevat johdannaissopimukset on vuoden 2022 tilinpäätöksessä määritelty kaupungin näkökulmasta suojaaviksi ja esitetty siten ainoastaan tilinpäätöksen liitetiedoissa. Lähtökohtana tälle on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto 116/21.3.2017: ”Suojaavan koronvaihtosopimuksen käypää arvoa ja arvon muutosta ei merkitä taseeseen, vaan ne esitetään liitetietoina.” Lausunto ei ota kantaa, onko yksittäinen johdannaissopimus suojaava vai ei, vaan jättää asian kirjanpitovelvollisen ratkaistavaksi.

Kaikkien johdannaissopimusten suojaavuus tulee kaupungin näkemyksen mukaan siitä, että tarkoituksena on ollut lukita korkotasoa kaupungin kustannuskehityksen kannalta pitkäaikaiseen ennalta laskettuun kestävään kiinteään korkotasoon sekä parantaa korkotason ennakoitavuutta. Näin ollen johdannaiset ovat vakuutuksen tyyppisiä tuotteita ja siten niiden ainoa tarkoitus on suojata kaupunkia korkotason nousulta yli kaupungin pitkäaikaisesti sietämän tason.

Johdannaissopimuksilla hallitaan lainoihin liittyvää korkoriskiä kääntämällä vaihtuvaa korkoa kiinteäksi tavoitteena korkotason muutosten vaikutusten tasaaminen, kassavirtojen parempi ennakoitavuus sekä korkokustannusten alentaminen pitkällä aikavälillä sekä myöskin negatiivisten muuttuvien korkojen huomioiminen suojaussopimuksissa. Antamalla pankille jatko-oikeuden kaupunki on saanut alemman kiinteän korkotason (kassavirtavaikutus) suojaukseen kuin tekemällä suoraan saman pituisen pelkän koronvaihtosopimuksen. Lisäksi mikäli pankki käyttäisi jatko-oikeuttaan, niin kaikissa jatko-oikeudellisissa sopimuksissa kiinteän koron taso on alle kaupungin laskeman pitkäaikaisen kestävä tason tai korko jää alle sen hetkisen markkinatason, ja jos sopimus aikanaan toteutuu, on se kaupungin kannalta pelkästään positiivinen asia.

Yksipuolisesti jatkettavissa koronvaihtosopimuksissa ei ole myöskään mitään erityisiä purkuehtoja, jotka aiheuttaisivat erityisiä kassavirtavirtoja pankkiin päin normaalin maksetun kiinteän koron lisäksi, eikä niissä ole myöskään mitään sellaisia tuntemattomia lukitusmekanismeja, joiden arvo määräytyisi vasta tulevaisuudessa. Eli jos pankki yksipuolisesti käyttää koronvaihtosopimukseen liittyvän oikeuden tulevaisuudessa, sopimuksen toteutumiseen ei liity rahaliikennettä eikä koronvaihtosopimuksella ole siten hankintamenoa. Koska kaupunki on tehnyt kaikki johdannaissopimukset pelkästään suojaamistarkoituksessa, niitä ei ole lähtökohtaisesti tarkoitukseen purkaa ennen sopimusten normaalia päättymistä ja siksi laskennallisen markkina-arvon realisoitumista ja näistä syntyviä mahdollisia kassavirtavaikutuksia ei tapahdu.

Koronvaihtosopimukset ovat kohdistettavissa yksittäisiin tai useampiin kaupungin lainasalkun lainoihin. Porin kaupungin lainasalkkuun otettavissa lainoissa on jo pitkään käytetty viitekorkona kolmen tai kuuden kuukauden euriboria. Samaa korkosidonnaisuutta käytetään myös johdannaissopimuksissa. Yksittäisen johdannaissopimuksen kesto ulottuu pisimmälleen vuoteen 2047. Tulevasta lainamäärän kehityksestä tehdyn arvion mukaan kaupungin lainasalkku tulee pysymään vähintäänkin nykyisten tehtyjen johdannaissopimusten nimellispääomien tasolla vielä vuosikymmentenkin päästä. Siksi tulevaisuudessakin kaupungin lainaa on tuon arvion mukaan vähintäänkin sen verran kuin on pitkällä tulevaisuudessa erääntyvien yksittäisten suojausten pääoma.

Markkinakorot nousivat nopeasti loppuvuonna 2022 ja inflaatio on korkealla tasolla heijastellen odotuksia keskuspankkien rahapolitiikan kiristymisestä edelleen. Hyvinvointialueiden aloitus aiheuttaa kaupungin tulevien kassavirtojen merkittävän pienemisen (verotulot ja valtionosuudet) nykyisten lainojen kuitenkin jäädessä kaupungin taseeseen. Lisäksi kaupungin nettolainanotto kasvaa merkittävästi edelleen arvion mukaan talousarviovuonna 2023 sekä myöskin suunnitelmavuosina 2024 ja 2025. Näiden syiden takia korkojen nousuun lyhyellä, keskipitkällä sekä pitkällä aikavälillä tulee varautua sekä pienentää lainasalkun tulevaa riskiä. Näistä syistä myös pitkät jatko-oikeudelliset koronvaihtosopimukset ovat suojaavia ja perusteltuja, sillä näin kaupunki on saanut lukittua lainasalkun keskipitkällä kaupungin kannalta kestäväälle tasolle pitkällä aikavälillä ja näiden pitkien suojauksien kiinteä korko on ollut poikkeuksellisen alhaalla verrattuna menneeseen historialliseen tasoon. Porin kaupungin tulkinnan mukaan kaikki pankin yksipuolisesti jatkettavat koronvaihtosopimukset ovat edelleen suojaavia kuten ne olivat myöskin tilinpäätöksessä 2021. Ehdollisen sopimuksen toteutumisen ennuste on kuvattu kyseisen yksittäisen sopimuksen tiedoissa.

Kaupungin johdannaissopimukset ovat koronvaihtosopimuksia, jatkettavia koronvaihtosopimuksia, kynnyksellisiä koronvaihtosopimuksia, kynnyksellisiä koronvaihtosopimuksia jatko-oikeudella sekä korkolattiasopimuksia. Jatko-oikeuden osuus on erotettavissa niitä edeltävistä koronvaihtosopimuksista (oma markkina-arvo).

Avoinna olevien johdannaisten nimellismäärä oli 31.12.2022 95.000.000,00 euroa. Johdannaisten nimellismäärä suhteessa avoinna olevaan lainasaldon (netto) oli 29,75 % ja lainasalkun keskipitkän johdannaisten kanssa oli 0,60 %. Korkositoumuksen aika johdannaisten kanssa oli 8,59 vuotta. Alla on lueteltu tilinpäätöshetkellä voimassa olleet johdannaissopimukset sekä analysoitu johdannaissopimusten herkkyyttä korkotason muutoksille.

Koronvaihtosopimus nro 1. Koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 5 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 577 496

Maksettu korko 1,623 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 1.4.2022

Sopimuksen eräpäivä 1.3.2032

Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihtosopimuksen ennen-aikaiseen eräännyttämiseen, mahdollinen maksupäivä 28.5.2028

Koronvaihtosopimus nro 2. Koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 25 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 1 621 605

Maksettu korko 1,867 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 5.12.2022

Sopimuksen eräpäivä 5.12.2028

Koronvaihtosopimus nro 3. Koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 25 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 1 311 686

Maksettu korko 1,989 %

Vastaanotettu korko 6 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 5.12.2028

Sopimuksen eräpäivä 5.12.2047

Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihtosopimuksen ennen-aikaiseen eräännyttämiseen, mahdolliset maksupäivät 5.12.2029 ja 5.12.2039

Koronvaihtosopimus nro 4. Koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 10 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 1 664 135

Maksettu korko 1,27 % 10.6.2024 asti ja sen jälkeen 1,66 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 12.6.2023

Sopimuksen eräpäivä 10.6.2037

Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihtosopimuksen ennaikaiseen eräännyttämiseen, eräännyttämispäivä 19.5.2030

Koronvaihtosopimus nro 5. Koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 10 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 1 710 901

Maksettu korko 1,74 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 5.4.2023

Sopimuksen eräpäivä 5.10.2040

Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihtosopimuksen ennen-aikaiseen eräännyttämiseen, eräännyttämisspäivät 19.5.2030 ja 19.5.2040

Koronvaihtosopimus nro 6. Jatkettava koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 10 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 1 450 755

Maksettu korko 0,765 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 9.6.2027

Sopimuksen eräpäivä 9.6.2036 (tai 10.6.2041)*.

*Pankilla on oikeus, mutta ei velvollisuutta, jatkaa sopimusta muuttamalla sopimuksen päättymispäiväksi 10.6.2041 siten, että pankin tulee ilmoittaa jatko-oikeuden käytöstä kaupungille viimeistään 5.6.2036. Terminiikorkojen perusteella sopimus olisi eräännytyksessä 9.6.2036.

Molemmilla sopimusosapuolilla on oikeus sopimuksen ennen-aikaiseen eräännyttämiseen 9.6.2031.

Ehdollisen suojauksen ennuste nykyisen korkokäyrän mukaan: Ei ole toteutumassa

Koronvaihtosopimus nro 7. Jatkettava koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 10 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 1 450 755

Maksettu korko 0,765 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 9.6.2027

Sopimuksen eräpäivä 9.6.2036 (tai 10.6.2041)*.

*Pankilla on oikeus, mutta ei velvollisuutta, jatkaa sopimusta muuttamalla sopimuksen päättymispäiväksi 10.6.2041 siten, että pankin tulee ilmoittaa jatko-oikeuden käytöstä kaupungille viimeistään 5.6.2036. Terminiikorkojen perusteella sopimus olisi eräännytyksessä 9.6.2036.

Molemmilla sopimusosapuolilla on oikeus sopimuksen ennen-aikaiseen eräännyttämiseen 9.6.2031.

Ehdollisen suojauksen ennuste nykyisen korkokäyrän mukaan: Ei ole toteutumassa

Koronvaihtosopimus nro 8. Jatkettava koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 15 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 852 085

Maksettu korko 1,35 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 18.8.2017

Sopimuksen tarkistamispäivä 18.8.2027

Sopimuksen eräpäivä 18.8.2037

Pankilla on oikeus, muttei velvollisuutta 18.8.2027 jatkaa koronvaihtosopimusta samalla nimellispääomalla EUR 15 000 000,00 ja samalla kaupungin maksamalla kiinteällä korkotasolla 1,35 %.

Ehdollisen suojauksen ennuste nykyisen korkokäyrän mukaan: Ei ole toteutumassa

Koronvaihtosopimus nro 9. Kynnyksellinen koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 5 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR -45 760

Maksettu korko % 1,74

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 24.1.2025

Sopimuksen eräpäivä 24.1.2040

Mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa tai on yhtä suuri kuin 4,00 % p.a., kaupungin maksama korkojakson vaihtuva korko on 1.74 % p.a., muutoin kaupunki maksaa viitekoron vähennettynä 0,5 prosenttiyksiköllä.

Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihtosopimuksen ennen-aikaiseen eräännyttämiseen, eräännyttämispäivät 24.1.2030 ja 24.1.2035

Koronvaihtosopimus nro 10. Kynnyksellinen koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 10 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 750 413

Maksettu korko 1,39 % p.a.

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor + marginaali 0 %

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 11.1.2019

Sopimuksen eräpäivä 11.1.2045

Mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa tai on yhtä suuri kuin 5 % p.a., kaupungin maksama korkojakson vaihtuva korko on 1,39 % p.a., muutoin kaupunki maksaa viitekoron vähennettynä 1,00 prosenttiyksiköllä. Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihtosopimuksen ennenaikaiseen eräännyttämiseen (ns. break clause) 8.1.2025, 8.1.2035 ja 8.1.2045

Koronvaihtosopimus nro 11 Kynnyksellinen koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 10 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 64 487

Maksettu korko 1,95 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor + marginaali 0 %,

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 20.6.2023

Sopimuksen eräpäivä 20.6.2043

Mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa tai on yhtä suuri kuin 5,00 % p.a., kaupungin maksama korkojakson vaihtuva korko on 1,95 % p.a., muutoin kaupunki maksaa viitekoron vähennettynä 1,00 prosenttiyksiköllä. Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihtosopimuksen ennenaikaiseen eräännyttämiseen (ns. break clause) 4.6.2031, 4.6.2036 ja 4.6.2041

Koronvaihtosopimus nro 12 Kynnyksellinen koronvaihtosopimus jatko-oikeudella

Nimellispääoma EUR 20 000 000,00

Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 794 980

Maksettu korko 0,64 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 28.1.2016

Sopimuksen eräpäivä 27.7.2027

Mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa tai on yhtä suuri kuin 5 % p.a., kaupungin maksama korkojakson vaihtuva korko on 0,64 % p.a., muutoin kaupunki maksaa viitekoron vähennettynä yhdellä (1) prosenttiyksiköllä. Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihtosopimuksen ennenaikaiseen eräännyttämiseen (ns. break clause) 28.1.2026, 28.1.2036.

Pankilla on yksipuolinen oikeus jatkaa johdannaisoppimusta koronvaihtosopimuksena alkaen 27.07.2027 alla olevin ehdoin. Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihto-sopimuksen ennenaikaiseen eräännyttämiseen (ns. break clause) 28.1.2026, 28.1.2036.

Nimellispääoma EUR 20 000 000,00

Maksettu korko 1,5 %

Vastaanotettu korko 3 kk Euribor

Lyhennysohjelma Bullet

Sopimuksen alkamispäivä 27.7.2027
Sopimuksen eräpäivä 27.7.2045

Ehdollisen suojauksen ennuste nykyisen korkokäyrän mukaan: Ei ole toteutumassa

Koronvaihtosopimus nro 13. Kynnyksellinen koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 10 000 000,00
Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR -4 288
Maksettu korko 1,98 % p.a.
Vastaanotettu korko 3 kk Euribor + marginaali 0 %
Lyhennysohjelma Bullet
Sopimuksen alkamispäivä 6.6.2017
Sopimuksen eräpäivä 6.6.2044

Mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa tai on yhtä suuri kuin 5,00 % p.a., kaupungin maksama korkojakson vaihtuva korko on 1,98 % p.a., muutoin kaupunki maksaa viitekoron vähennettynä 1,00 prosenttiyksiköllä. Molemmilla sopimusosapuolilla on valinnainen oikeus koronvaihtosopimuksen ennenaikaiseen eräännyttämiseen (ns. break clause) 4.6.2024, 5.6.2034.

Koronvaihtosopimus nro 14. Korkolattiasopimus

Ostettu korkolattia liittyen kynnykselliseen koronvaihtosopimukseen nro 13
Nimellispääoma EUR 10 000 000,00
Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 56
Toteutushinta 0.00 % p.a.
Viitekorko 3 kk Euribor
Sopimuksen alkamispäivä 6.3.2021
Sopimuksen eräpäivä 6.12.2023
Koronmaksupäivät neljännesvuosittain 6. päivä alkaen 07.06.2021 ja päättyen 06.12.2023

Mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa toteutushinnan, pankki maksaa kaupungille koronmaksupäivänä toteutushinnan ja viitekoron välisen erotuksen.

Koronvaihtosopimus nro 15. Koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 20 000 000,00
Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 3 211 074
Maksettu korko 1,192 %
Vastaanotettu korko 3 kk Euribor
Lyhennysohjelma Bullet
Sopimuksen alkamispäivä 2.10.2023
Sopimuksen eräpäivä 30.9.2033

Koronvaihtosopimus nro 16. Koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 10 000 000,00
Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 1 509 494
Maksettu korko 0,62 %
Vastaanotettu korko 3 kk Euribor
Lyhennysohjelma Bullet
Sopimuksen alkamispäivä 18.9.2023
Sopimuksen eräpäivä 18.9.2030

Koronvaihtosopimus nro 17 Koronvaihtosopimus

Nimellispääoma EUR 10 000 000,00
Käypä arvo 31.12.2022, pankin ilmoituksen mukaan EUR 2 210 024
Maksettu korko 0,87 % p.a.
Vastaanotettu korko 3 kk Euribor
Lyhennysohjelma Bullet
Sopimuksen alkamispäivä 18.9.2023
Sopimuksen eräpäivä 18.9.2035

Yhteenveto ja herkkyyshanalyysi

#	Laskennallinen pääoma	Eräpäivä	Milloin kassavirta muuttuu positiiviseksi 31.12.2021 termiinikorkojen valossa?	-1,00 %	Markkina-arvo 31.12.2022	+1,00 %
1	5 000 000	1.4.2032	Positiivinen koko sopimusajan	181 610	577 496	910 924
2	25 000 000	5.12.2028	Positiivinen koko sopimusajan	265 943	1 621 605	2 792 954
3	25 000 000	5.12.2028 - 5.12.2047	Positiivinen 7.12.2037 asti	-2 319 050	1 311 686	3 826 431
4	10 000 000	12.6.2023 - 10.6.2037	Positiivinen koko sopimusajan	532 120	1 664 135	2 564 757
5	10 000 000	5.4.2023 - 5.10.2040	Positiivinen koko sopimusajan	329 506	1 710 901	2 785 323
6	10 000 000	9.6.2027 - 9.6.2036 (tai 10.6.2041)*	Positiivinen koko sopimusajan	662 320	1 450 755	2 007 972
7	10 000 000	9.6.2027 - 9.6.2036 (tai 10.6.2041)*	Positiivinen koko sopimusajan	662 320	1 450 755	2 007 972
8	15 000 000	18.8.2027 / 18.8.2037	Positiivinen koko sopimusajan	427 558	852 085	2 167 585
9	5 000 000	24.1.2040	Positiivinen koko sopimusajan	-368 730	-45 760	188 806
10	10 000 000	11.1.2045	Positiivinen koko sopimusajan	-1 199 969	750 413	693 333
11	10 000 000	20.6.2023 - 20.6.2043	Positiivinen vuoteen 2042 asti	-1 191 469	64 487	744 876
12	20 000 000	27.7.2027 / 27.7.2045	Positiivinen koko sopimusajan	-1 714 932	794 980	778 163
13	10 000 000	6.6.2044	Positiivinen vuoteen 2042 asti	-1 295 998	-4 288	815 209
14	10 000 000	6.12.2023	Ei kassavirtaa	77	56	-28
15	20 000 000	2.10.2023 / 30.9.2033	Positiivinen koko sopimusajan	1 595 046	3 211 074	4 651 494
16	10 000 000	18.9.2023 - 18.9.2030	Positiivinen koko sopimusajan	924 487	1 509 494	2 046 430
17	10 000 000	18.9.2023 - 18.9.2035	Positiivinen koko sopimusajan	1 295 920	2 210 024	3 008 651
			<i>Muutos yhteensä</i>	-20 343 141		12 860 954
			Markkina-arvo yhteensä	-1 213 243	19 129 898	31 990 852

Johdannaissopimukset, markkina-arvo				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Koronvaihtosopimukset	22 767 340	-35 920 145	19 129 898	-33 436 750
Sähköjohdannaiset (erittely Pori Energia Oy tasekirjassa)	-36 058 170	-19 835 931		
<i>Johdannaissopimukset yhteensä</i>	-13 290 830	-55 756 077	19 129 898	-33 436 750

4.7 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä		
	2022	2021
Perusturva	2672	2737
Sivistystoimiala	1950	1877
Porin Palveluliikelaitos	545	546
Tekninen toimiala	372	393
Satakunnan Pelastuslaitos	288	286
Elinvoima- ja ympäristötoimiala	251	259
Konsernipalvelut	111	101
Porin Vesi	61	61
Tarkastustoimi	5	5
<i>Kaikki yhteensä</i>	6255	6265

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Eurajoen Sosialidemokraatit ry	40	0
Harjavallan Kokoomus ry	40	48
Harjavallan Sosialidemokraatit ry	15	0
Keskustan Satakunnan piiri ry	1 776	15
Kokemäen Perussuomalaiset ry	105	
Merikarvian Sos Dem Työväenyhdistys ry	155	104
Kokoomuksen Porin kunnallisjärjestö ry	19 159	22 659
Porin Perussuomalaiset ry	17 006	15 290
Porin Seudun Vihreät ry	11 393	11 682
Porin Sosiaalidemokraattinen kunnallisjärjestö ry	37 882	44 047
Satakunnan Kokoomus ry	303	136
Satakunnan Sosiaalidemokraatit ry	458	558
SKP Satakunnan Seudun piirijärjestö ry	59	59
Suomen Keskusta r.p.	4 961	6 613
Suomen Kristillinen liitto	1 433	1 939
Uvilan Kokoomus ry	200	175
Uvilan Sos.-Dem.Kunnallisjärjestö ry	0	379
Uvilan Sosiaalidemokraatit	450	180
Vasemmistoliiton Porin kunnallisjärjestö ry	13 072	16 067
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>108 506</i>	<i>119 949</i>

45) Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
Tilintarkastuspalkkiot	73 346	73 391
Muut palkkiot	1 676	1 734
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>75 022</i>	<i>75 124</i>

46) Selvitys kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Porin kaupungin sidonnaisuusrekisterin henkilöt on listattu internetsivustolla pori.sidonnaisuusrekisteri.fi.

Intressitahoja ovat kaupunginjohtaja, kaupunginhallituksen jäsen ja varajäsen sekä kaupungin muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat. Lisäksi intressitahoja ovat konserniyhtiöt, joissa kaupunki käyttää määräysvaltaa.

Kaikilla tytäryhtiöillä on mahdollisuus liittyä osaksi Porin kaupungin konsernipankkitiliä. Yhtiöille maksetaan tilin saldosta korkoa tällä hetkellä 0 %. Lisäksi konsernitiliin kuuluviin tileihin on mahdollista myöntää kaupunginhallituksen päätöksellä osalmiitti kaupungin luottolimiitistä, josta yhtiö joutuu maksamaan koron lisäksi 0,1 % korkeamman marginaalin kuin mitä kaupunki maksaa limiitin käytöstä. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2022 käytössä olivat seuraavat limiitit:

- Länsi-Suomen Pelastusharjoitusalueasäätiö 72.534,10 euroa (limiitti 100.000,00 euroa)
- Prizztech Oy 159.569,23 euroa (limiitti 1.500.000,00 euroa)

Intressitahotapahtumina ilmoitetaan:

- Suisto Kiinteistöt Oy kassalaina 6,3 miljoonaa euroa eräännyy 31.12.2023. Kertyneet korot lainasta on maksettu normaalin käytännön mukaisesti. Laina-aikaa on pidennetty kaupunginhallituksen päätöksellä 19.12.2022 § 791, koska lainan poismaksamista varten haettuun pankkilainaan kaupungin myöntämästä takauksesta on valitettu hallinto-oikeuteen.

Muita olennaisia intressitahotapahtumia ei ole tiedossa. Kaupungin ja sen tytäryhtiöiden välillä on lisäksi myös merkittävä määrä liiketoimia ja lainajärjestelyjä, jotka on toteutettu tavanomaisin ehdoin

5. Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Liikelaitosten tilinpäätökset

Porin Palveluliikelaitos

TOIMINTAKERTOMUS 2022

Porin Palveluliikelaitos tuottaa Porin kaupunkikonsernille ateria- ja puhtauspalvelut toimien tilaaja-tuottajamallilla ja liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2022 talousarviossa varauduttiin tiedossa oleviin palveluiden muutoksiin ja niiden edellyttämiin sopeutustarpeisiin, toimintojen muutoksiin reagoitiin sopeuttamalla omaa toimintaa. Merkittävimmät muutokset vuonna 2022 kohdistuivat sote-toimintojen eriyttämiseen, sairauspoissaolojen kasvuun sekä raaka-aineiden hintojen nousuun. Merkittävä osa Palveluliikelaitoksen toiminnoista henkilöstöineen siirtyi Hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023, joka edellytti sote ja peruskaupungin toimintojen ja henkilöstön eriyttämistä vuoden 2022 aikana. Palveluliikelaitoksen sote ja peruskaupungin toimintoja ei ole aiemmin kustannussyistä eriytetty ja eriyttäminen kasvatti vuodelle 2022 kohdistuvia henkilöstökuluja. Yhteismitallistettujen terveystieteiden poissaolojen kasvu edellisvuoteen nähden oli 13,1 % ja sairauspoissaolojen määrä aiheutti merkittävää kasvua henkilöstökustannuksissa. Valtakunnallisesta tilanteesta johtuen vuodelle 2022 kohdistui merkittävää raaka-ainekustannusten nousua, Palveluliikelaitos ei kompensoinut raaka-ainekustannusten nousua vuoden 2022 aikana aterian tai puhtauden hinnoittelulla.

Palveluliikelaitos aloitti vuonna 2016 hankkeen, jonka tavoitteena on hävikkiruoan määrän vähentäminen. Hanketta on edelleen jatkettu ja syksyn 2022 aikana on testattu hävikin seuranta Biovaaka sovelluksella ja Aromi 14 toiminnanohjausjärjestelmällä. Tehtyjen seurantojen perusteella voidaan todeta tulosten olleen sekä Perusturvan että sivistystoimialan osalta positiivisia. Vuoden 2023 aikana otetaan käyttöön Aromi 14 järjestelmän kautta jatkuva hävikinseuranta ensin kouluissa ja tämän jälkeen päiväkodeissa.

Aterian ja puhtauden toimintojen kehittäminen ja uudelleen organisoinnit sekä onnistuneet sopeutustoimenpiteet johtivat siihen, että Palveluliikelaitos kykeni tuottamaan laadukkaita palveluita kohtuullisin kustannuksin.

Palveluliikelaitos käynnisti vuonna 2017 menettelyn, jossa johtokunnan päätöksellä vuosittain palkitaan yksi toimintayksikkö, joka on omalla toiminnallaan ja asenteellaan osoittanut esimerkillistä osallistumista työhönsä liikelaitoksen toiminnan kehittämisessä. Vuoden 2022 kannustus-palkinnon saivat pintahygienia -mittausten kehittämiseen korkean hygienian kohteissa osallistuneet henkilöt.

Henkilöstöasioiden hoitaminen Safety Manager ja Sirius -ohjelmilla mahdollistaa tehokkaan seurannan ja varhaisen puuttumisen henkilöstöasioiden hoitamisessa. Korvaavan työn mahdollisuutta käytetään aktiivisesti. Vuoden 2022 henkilötyövuositavoitteeksi asetettiin 545,5. Henkilötyövuodet toteutuivat 521,9 (HTV2).

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä työkyvyttömyyspoissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden oli 30,85.

Vuoden 2022 toiminnan tuotot toteutuivat suunnitelmaan verrattuna 685 t€ paremmin. Suurimmista tuloeristä ateriat toteutuivat suunniteltua paremmin +193 t€ ja puhtauden tulot +331 t€. Teknisen huollon tulot toteutuivat suunnitellusti mukaisesti.

Suuri sairauspoissaolojen kasvu on aiheutunut erityisesti lyhyistä esimiehen myöntämistä poissaoloista sekä virusperäisistä taudeista. Sairauspoissaolojen kasvun johdosta aterian ja puhtauden toiminta edellytti huomattavasti suunniteltua enemmän määräaikaisten työntekijöiden käyttöä. Henkilöstömenot toteutuivat 960 t€ suunniteltua suurempana. Näistä sijaikustannusten / määräaikaisten osuus oli 775 t€. Palveluiden ostot toteutuivat 273 t€ suunniteltua suurempana. Palveluiden ostot olivat yhteensä 1,79 M€. Näistä oli kaupungin sisäisiä veloituksia 0,91 M€. Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 25 t€ suunniteltua pienempänä. Näistä suurin yksittäinen erä oli elintarvikkeet 4,2 M€. Muut toimintakulut toteutuivat suunnitellusti.

Arvio tulevasta taloudellisesta kehityksestä

Suurin vaikutus Palveluliikelaitoksen talouden kehittymiseen muodostuu sopeutustoimien onnistumisesta silloin, kun tehdään muutoksia tai lakkautuksia toimialojen toimintaan. Vuoden 2023 talousarvion laadinnassa pyrittiin ottamaan huomioon hyvinvointialueen vastuulle siirtyneet toiminnot ja henkilöstö sekä tiedossa olevat asiakkaiden toiminnan muutokset. Talousarvio laadittiin kaupunginhallituksen kehityksen mukaisesti vuosikatteeseen 721 049 €.

Arvio merkittävimmistä riskeistä sekä toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista sekä selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Työvoimavaltaisena tuotantoalana Palveluliikelaitoksen vuositason käyttötalouden riskit muodostuvat tuotantokustannusten, kuten raaka-ainekustannusten sekä terveysperusteisten poissaolojen ennakoitua suuremmasta noususta. Pitkän aikavälin riskit muodostuvat toiminnasta saatavien tuottojen sekä investointimäärärahojen riittävydestä ylläpitää kustannustehokkuuden edellyttämää kehitystoimintaa yleisen kustannustason noustessa.

Muita toiminnan haasteita ovat mm. ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus sekä riittävän valmistuskeittiöverkoston ylläpito mahdollisissa poikkeustilanteissa. Toiminnalliset riskit on kartoitettu ja dokumentoitu sekä varautumissuunnitelma laadittu. Sen ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain. Riskien vähentämiseen tähtäävien toimenpiteiden vaikuttavuutta varmistetaan prosesseja kehittämällä, selkeillä tehtävien ja vastuiden määrittelyllä, riittäväillä resursseilla sekä käytettävissä olevien tietojen hyödyntämisellä. Taloudellisiin riskeihin varaudutaan kustannustietoisuuden lisäämisellä ja hallinnalla. Muutostilanteissa ratkaisevaa on aloittaa sopeutuksen suunnitteleminen välittömästi.

Johtaminen perustuu Porin kaupungin sääntöihin sekä Palveluliikelaitoksen toimintasääntöön sekä sisäisen valvonnan ohjeeseen. Sääntöjen ja määräysten noudattamista valvoo Palveluliikelaitoksen johtokunta ja johtaja sekä päälliköt omien vastualueidensa osalta. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa toiminnan ja talouden päivittäisiä prosesseja. Tarvittaessa keskeisistä asioista henkilöstölle pidetään tiedotus- ja koulutustilaisuuksia. Erityistä huomiota hankintojen ohella kiinnitetään henkilöstömenojen seurantaan. Työkyvyn johtamisen tukena käytetään Safety Manager -työturvallisuuden hallintajärjestelmää ja Sirius HR -työkyvyn ohjausjärjestelmää. Hallinto- ja toimintasääntö, ohjeet ja delegoinnit ovat henkilöstön saatavilla. Johtokunnalle viedään tarvittaessa hyväksyttäväksi toimintasäännön muutos. Johtoryhmässä käsitellyistä ja päätetyistä asioista laaditaan muistio.

Johtokunta päättää valtuuston asettamissa rajoissa Palveluliikelaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Johtokunta kokoontuu keskimäärin 10 kertaa vuodessa ja se saa tiedot toiminnasta ja tulevista muutoksista sekä taloustilanteesta. Raportointi tapahtuu Sarastia Oy:n uusien järjestelmien kautta. Johtokunta päättää toimialaansa koskevat sopimukset ja niiden noudattamisesta vastaavat Palveluliikelaitoksen johtaja ja päälliköt. Hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankintaohjeistusta ja päätöksiä. Irtaimistoluettelot pidetään ajan tasalla. Johtokunta päättää vuosittain ostolaskujen hyväksyjät kustannuspaikoittain. Tarkastuslautakunta vastaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä.

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU**TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN**

KÄYTTÖTALOUS 1 000 €	TP 2021	TA 2022	TA MUU- TOKSET	YH- TEENSÄ	TP 2022	POIK- KEAMA
Tulot	27 706	27 269	0	27 269	27 954	685
Menot	-26 311	-26 158	0	-26 158	-27 299	-1 141
Poistot	-627	-519	0	-519	-657	138
Tilikauden yli-/alijäämä	768	592	0	592	-3	-595

INVESTOINNIT 1 000 €	TP 2021	TA 2022	TA MUU- TOKSET	YH- TEENSÄ	TP 2022	POIK- KEAMA
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-304	-290	0	-290	-276	-14
Netto	-304	-290	0	-290	-276	-14

Liikelaitoksen johtajan selvitys käyttötalouden ja investointien toteutumisesta:

Toimintatuotot toteutuivat 684 626 € suunniteltua suurempana, johtuen pääasiassa kohteiden muutoksista sekä puhtauden erillisistä lisätilauksista. Tuet ja avustukset toteutuivat 130 901 € suunniteltua suurempana, johtuen ennakoitua suuremmista maito-, hedelmä-, työllistämis- ja palkkatuista sekä työterveyshuollon korvauksista.

Toimintamenoja toteutuivat suunniteltua 1 141 355 € suurempina. Henkilöstömenojen osuus muutoksesta oli -960 527 €, palvelujen ostojen -285 040 €, aineet, tarvikkeet ja tavaroiden +40 809 € ja muiden toimintakulujen + 63 403 €. Henkilöstömenojen osalta muutos suunniteltuun johtuu pääasiassa sairauspoissaolojen aiheuttamista sijais- ja erilliskuluista, sote-toimintojen eriyttämisestä, kohdemuutoksista, työllistämiskuluista sekä Korona-kertakorvauksesta. Palvelujen ostojen osalta merkittävimmät muutokset tulivat työterveys- sekä pesula-palveluiden kustannusten noususta. Muiden toimintamenojen poikkeama perustuu pääasiassa sisäisten kulujen muutoksiin.

Palveluliikelaitoksen vuoden 2022 vuosikate jäi asetetusta tavoitteesta 456 770 €. Talousarviossa 2022 investointeihin varattiin 290 000 €. Investoinnit toteutuivat 276 164 €.

Varat, jotka koostuvat pankkisaamisista ja yhdystilin saldosta olivat yhteensä 10,7 M€.

Kassan riittävyys pelkkä pankkitili oli 0,12 päivää. Jos kassan riittävyteen lasketaan mukaan yhdystilin saldo, se olisi ollut 130,58 päivää.

Valtuustoon nähden sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Porin Palveluliikelaitos on tulouttanut Porin kaupungille peruspääoman korkoa suunnitellusti 324 996 €. Palveluliikelaitoksella ei ollut vuoden lopussa kaupungin sisäistä lainaa. Investointien enimmäismäärä ei ylittynyt.

Johtokunnan ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtokunta ehdottaa, että Porin Palveluliikelaitoksen tilikauden 2022 alijäämä 3 093,64 € siirretään liikelaitoksen taseeseen edellisten tilikausien yli- / alijäämätilille.

PORIN PALVELULIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA**2022****2021**

Liikevaihto	27 454 363	27 240 505
Liiketoiminnan muut tuotot	465 919	432 381
Tuet ja avustukset kunnalta	33 375	33 577
Materiaalit ja palvelut	6 917 791	6 777 768
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 134 282	5 134 202
Ostot tilikauden aikana	5 134 282	5 134 202
Varastojen muutos	1 999	0
Palveluiden ostot	1 785 507	1 643 566
Henkilöstökulut	19 719 511	18 756 062
Palkat ja palkkiot	15 577 474	14 818 777
Henkilösivukulut	4 142 036	3 937 286
Eläkekulut	3 466 973	3 311 317
Muut henkilösivukulut	675 063	625 969
Henkilöstömenojen korjauserät	0	-301 992
Poistot ja arvonalentumiset	657 122	627 680
Liiketoiminnan muut kulut	337 288	452 301
Kulut yhteensä	27 631 712	26 613 811
Liikeylijäämä (-alijäämä)	321 944	1 092 652
Rahoitustuotot ja kulut	-325 038	-324 816
Muut rahoitustuotot	1	188
Peruspääoman korko kunnalle	-324 996	-324 996
Muut rahoituskulut	-43	-8
Yli- /alijäämä ennen satunnaisia eriä	-3 094	767 835
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-3 094	767 835
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,9	10,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,9	10,3
Voitto, %	-0,01	2,8

PORIN PALVELULIIKELAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 701 872,65	4 082 830,97
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Tietokoneohjelmistot	0	0
Aineelliset hyödykkeet	3 701 872,65	4 082 830,97
Rakennukset	3 041 467,8	3 287 838,96
Kiinteät rakenteet ja laitteet	42 583,35	136 362,52
Koneet ja kalusto	617 821,50	658 629,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 346 496,30	10 806 749,66
Vaihto-omaisuus	125 931,66	121 473,08
Aineet ja tarvikkeet	125 931,66	121 473,08
Saamiset	11 211 776,01	10 656 804,68
Lyhytaikaiset saamiset	11 211 776,01	10 656 804,68
Myyntisaamiset	105 454,33	40 847,59
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	10 737 811,12	10 268 680,47
Muut saamiset	65 778,13	77 955,37
Muut siirtosaamiset	302 732,43	269 321,25
Rahat ja pankkisaamiset	8 788,63	28 471,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15 048 368,95	14 889 580,63

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA	11 033 865,53	11 036 959,17
Peruspääoma	6 499 926,44	6 499 926,44
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	4 537 032,73	3 769 197,41
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-3 093,64	767 835,32
VIERAS PÄÄOMA	4 014 503,42	3 852 621,46
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 014 503,42	3 852 621,46
Ostovelat	490 803,02	433 387,81
Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	52 719,03
Muut lyhytaikaiset velat	362 858,05	375 611,54
Siirtovelat	3 160 842,35	2 990 903,08
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15 048 368,95	14 889 580,63

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	73,32	74,13
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,36	13,91
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	4 534	4 537
Lainakanta 31.12.2022, 1 000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12.2022, 1 000 €	0	0

PORIN PALVELULIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	2022	2021
Toiminnan rahavirta	654 029	1 395 515
Liikeliiketoiminta (alijäämä) (+/-)	321 944	1 092 651
Poistot ja arvonalentumiset	657 122	627 680
Rahoitustuotot- ja kulut (+/-)	-325 038	-324 816
Investointien rahavirta	-276 164	-314 605
Investointimenot (-)	-276 164	-314 605
Rahoitusosuudet investointeihin (+)	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	-276 164	-314 605
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	377 865	1 080 910
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys kunnalle (-)		
Antolainasaamisten vähennys kunnalta (+)		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta (+)		
Lyhytaikaisten lainojen vähennys kunnalle (-)		
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta (+/-)		
Oman pääoman muutokset		
Peruspääoman muutos		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-397 548	-1 069 633
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset (+/-)	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos (+/-)	-4 459	-199
Saamisten muutos kunnalta, yhdistyksiä (+/-)	-469 131	-994 747
Saamisten muutos muilta (+/-)	-85 841	-33 826
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä (+/-)	-52 719	-65 041
Korottomien velkojen muutos muilta (liittymismaksut ym.) (+/-)	214 601	24 181
Rahoituksen rahavirta	-397 548	-1 069 633
Rahavarojen muutos	-19 683	11 277
Rahavarat 31.12.	8 789	28 472
Rahavarat 1.1.	28 472	17 195
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	3 429 223	3 260 427
Investointien tulorahoitus. %	236,83	443,58
Kassan riittävyys, pv	0,12	0,39
Quick ratio	2,8	2,77
Current ratio	2,8	2,81

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT**TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT TIEDOT****Arvostus ja jaksotusperiaatteet**

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioiden taloudellisen käyttöiän mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Lomapalkkavelka on määritelty henkilöittäin ja laskettu todellisten lomasaldojen mukaisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT**Liikevaihdon muodostuminen**

	2022
Aterian myyntitulot	13 260 205,82
Puhtauden myyntitulot	13 241 773,54
Teknisen huollon myyntitulot	497 880,00
Kuljetuksen myyntitulot	206 940,00
Myyntituotot kunnilta	45 887,82
Liikevaihdon muut tulot	201 675,52
Yhteensä	27 454 362,70

Liiketoiminnan muut tuotot sekä tuet ja avustukset

	2022
Sisäiset vuokratulot	135 968,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	239 136,97
Koulujen maito- ja hedelmätuki (EU)	65 263,85
Muut tuet ja avustukset valtiolta	7 983,30
Muut sisäiset tuotot	12 182,22
Muut tuotot	6 065,00
Kaupungin tuki opiskelijoiden kesätyöllistämiseen	32 694,98
Yhteensä	499 293,83

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaisesti. Poistomenetelmänä on tasapoisto. Kaupunginhallitus on päättänyt 25.11.2019 muuttaa Porin kaupungin poistosuunnitelmaa 1.12.2019 alkaen. Ennen tätä aktivoidut hankintamenot, poistetaan vanhan poistosuunnitelman mukaisesti loppuun ja uutta poistosuunnitelmaa noudatetaan uusissa investoinneissa.

30.11.2019 asti Hyödykeryhmä	poistoaika vuotta	poisto-%
Hallinto- ja laitosrakennukset	25	4
Muut kiinteät koneet ja laitteet	10	10
Liikkuvat työkoneet	5	20
Muut kevyet koneet	5	20
Muu irtain käyttöomaisuus	5	20
Tietokoneohjelmistot	5	20

1.12.2019 alkaen Aineelliset hyödykkeet	poistoaika vuotta	poisto-%
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10	
Muut kevyet koneet	5 - 10	
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	

1.12.2019 alkaen Aineettomat hyödykkeet	poistoaika vuotta	poisto-%
ATK -ohjelmistot	5	

Pienhankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja taloudellinen pitoaika alle 3 vuotta, on kirjattu vuosikuluksi

Tilintarkastuspalkkiot

Palveluliikelaitos on maksanut Porin tarkastustoimelle 3 000 € BDO Oy:n suorittamasta lakisääteisestä tilintarkastuksesta.

TASEEN LIITETIEDOT**Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet**

Aineettomat hyödykkeet	Tietokoneohjelmistot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Rahoitusosuudet		
Vähennykset		
Siirrot erien välillä		
Poistot	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	0

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakennukset ja laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 287 838,96	136 362,52	658 629,49	4 082 830,97
Lisäykset	0,00	0,00	276 163,93	276 163,93
Rahoitusosuudet				
Vähennykset				
Siirrot erien välillä				
Poistot	246 371,16	93 779,17	316 971,92	649 360,29
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 041 467,80	42 583,35	617 821,50	3 701 872,65

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät

Kelan korvaukset työterveyshuollosta	239 136,97
Muut siirtosaamiset	63 595,46
Siirtosaamiset yhteensä	302 732,43

Oma pääoma

Oman pääoman erittely	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	6 499 926,44	6 499 926,44
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	6 499 926,44	6 499 926,44
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.		
Edellisen tilikauden virheen oikaisu		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	4 537 032,73	3 769 197,41
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-3 093,64	767 835,32
Oma pääoma yhteensä	11 033 865,53	11 036 959,17

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Joulukuun palkkojen sivukulut	57 512,56
Lomapalkkajaksotukset sivukuluineen	3 022 028,37
Muut siirtovelat	81 301,42
Siirtovelat yhteensä	3 160 842,35

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

	Henkilötyövuodet / HTV2 –luku	
	2022	2021
Ateria ja puhtaus	510,3	498,6
Kiinteistönhoito	-	5,4
Hallinto ja talous	11,6	5,5
Yhteensä	521,9	509,5

KILPAILULAIN 30 d §:N EDELLYTTÄMÄT ERIYTETYT LASKELMAT

LASKELMA 1

Kaupunginsairaalan ruokalan ateriamyynti	2021	2022
Liikevaihto	147 990	114 888
Liiketoiminnan muut tuotot	440	529
Materiaalit ja palvelut	- 67 245	- 67 572
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 66 270	- 66 208
Palvelujen ostot	- 975	- 1 364
Henkilöstökulut	- 52 228	- 53 146
Palkat ja palkkiot	- 43 511	- 44 289
Henkilöstösivukulut	- 8 717	- 8 858
Poistot ja arvonalenemiset	- 6 530	- 6 651
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 326	- 5 333
Kulut yhteensä	-	- 132
	131 329	702
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	17 101	- 17 286

LASKENTAPERIAATTEET

Palveluliikelaitos myy kaupungin henkilökunnalle lounasaterioita Porin kaupungin HR -yksikön vahvistaman käytännön mukaan verohallinnon määrittelemillä hinnoilla. Lounaan hinta on 7,15 € ja kevyt- sekä salaattilounaan hinta on 5,36 €. Ulkopuolisille myydään vieraslounasta 8,70 € hintaan sekä kevyt- ja salaattilounasta hintaan 7,15 €. Suoraan kirjanpidosta saadaan ulkoiselle ateriatilille kirjattu liikevaihto. Liiketoiminnan muut tuotot ovat vähäisiä. Ne on määritelty 5 % osuudella kohteen kustannuspaikan tuotoista. Materiaalien ja palveluiden osuudeksi on laskettu em. kustannuspaikan luvuista 5 % osuus. Henkilöstökulut on laskettu 1,7 henkilötyövuoden mukaan. Liiketoiminnan muiden kulujen osuus muodostuu hallinnon yleiskustannuksista. Poistot on laskettu 5 % osuudella em. kustannuspaikalta. Niitä osin, joissa lukuja ei ole suoraan saatu kirjanpidosta, luvut on arvioitu yhdessä Palveluliikelaitoksen aterian ja puhtauden asiantuntijoiden kanssa.

LASKELMA 2

Tapahtumien myynti	2021	2022
FC JAZZ – jalkapallo Poricup 21.-24.7.2022		
Liikevaihto	17 493	24 475
Materiaalit ja palvelut	- 6 997	- 9 796
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 6 997	- 9 796
Palvelujen ostot	-	-
Henkilöstökulut	- 9 057	- 11 145
Palkat ja palkkiot	- 8 076	- 9 287
Henkilöstösivukulut	- 981	- 1 857
Liiketoiminnan muut kulut	- 487	- 633
Kulut yhteensä	- 16 541	- 21 574
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	9 52	2 901

LASKENTAPERIAATTEET

Palveluliikelaitos tuotti tapahtumaan ateriat, joiden hinnoittelu perustuu tuotteistukseen. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy arvio hallinnon kustannuksista. Tilojen loppusiivous laskutettiin siivousmitoitettulla ja katteellisella tuntihinnalla. Koska tapahtumien kustannuksia ei ole suoraan saatu kirjanpidosta, on luvut arvioitu yhdessä Palveluliikelaitoksen aterian ja puhtauden asiantuntijoiden kanssa.

Porin Vesi

TOIMINTAKERTOMUS 2022

Porin Vesi, liikelaitos tuottaa vesihuoltopalveluita toiminta-alueellaan liiketaloudellisia periaatteita noudattaen.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Tasapainoinen käyttötalous ja varautuminen tarvittavien investointien riittävään rahoitukseen ovat keskeisiä Porin Veden toiminnassa. Palvelutaso pyritään pitämään koko ajan korkeana ja kehittämään sitä edelleen asiakkaiden tarpeiden ja tekniikan kehittymisen mukaan. Porin Veden talous toteutui talousarvion vuosikatetavoitetta hieman heikommin, mutta tilikauden ylijäämä oli kuitenkin budjetoitua suurempi. Tämä aiheutui poistojen vähenemisestä. Liikevaihto oli 21,2 M€, kulut 11,5 M€, kaupungille maksettu peruspääoman korko 2,2 M€ ja poistot 4,6 M€. Tilikauden ylijäämä oli 3,2 M€.

Valmiussuunnittelun ja kriisitilanteisiin varautumisen yleinen merkitys on kasvanut vuosi vuodelta. Varautumisen tärkeys korostui vuoden 2022 aikana konkreettisesti Venäjän helmikuussa aloittaman hyökkäyssodan Ukrainaan aiheuttamien vaikutusten myötä. Näitä ovat sähköenergiapulan uhka, materiaalien hintojen merkittävä nousu ja toimintusaikojen piteneminen. Mahdolliseen valtakunnalliseen sähköpulaan ja siitä seuraaviin kiertäviin sähkökatkoihin laadittiin toimintasuunnitelma ja varavoimakoneita varattiin Porin Veden käyttöön. Toimitusvarmuutta Meri-Porin vedenjakelun osalta parannettiin rakentamalla toinen rinnakkainen Meri-Poria palveleva runkovesijohto Ulasoorista Pihlavan.

Talousveden laatu oli edelleen hyvä ja koko vesihuollon palvelutaso korkea. Tekopohjavesilaitoksessa tuotettua talousvettä ryhdyttiin johtamaan myös Ahlasiin pysyvästi helmikuussa. Samalla alueen pieni riskialtis pohjavedenotamo siirrettiin varavesilaitokseksi.

Etäluettavien vesimittareiden hankinta ja asentaminen asiakkaille alkoi kuluneena toimintavuotena. Vuoden lopussa näitä mittareita oli asennettu noin 600 kappaletta. Etämittaroinnin käynnistymistä hidasti jonkin verran laitteiden saatavuuspula.

Ympäristöasioiden korkealaatuinen hoito on liikelaitokselle jo toimialankin vuoksi keskeistä. Luotsinmäen keskuspuhdistamo toimii erittäin hyvin. Pomarkun kunnan jätevesiä ryhdyttiin käsittelemään keskuspuhdistamolla lokakuussa 2022. Myös Reposaaressa ja Lavian pienpuhdistamot toimivat hyvin. Jätevedenpuhdistuksessa syntyvän puhdistamolietteen käsittelystä ja loppusijoituksesta hyötykäyttöön vastaa Envor Pori Oy, jonka 15 vuotinen palvelusopimuskausi alkoi maaliskuussa 2018. Luotsinmäen keskuspuhdistamon yhteyteen valmistuneen Envorin Porin biokaasulaitoksen vihkiäiset pidettiin 24.5.2022.

Myyty vesimäärä väheni 2,9 %. Laskutettu jätevesimäärä väheni 2,2 %. Verkostoon pumpattu vesimäärä väheni 1,7 % ja puhdistettu jätevesimäärä väheni 6,7 %. Vuotovesimäärä vesijohtoverkossa oli 9,3 %. Viemäriverkoston vuotovesimäärä väheni, ja oli 29,8 %. Runkovesijohdon vuotoja sattui vain 25 kappaletta, joka on pienin määrä vuosikymmeniin. Suoritteet ilmaisevat, että vesi- ja viemäriverkoston kunto on parantunut.

Porin Veden taksat olivat ennallaan jo kahdeksatta vuotta peräkkäin. Ne ovatkin nyt selvästi vastaavaa kokoluokkaa olevien suomalaisten vesihuoltolaitosten taksojen keskitasoa edullisemmat.

Toteutuneet investoinnit olivat 4,06 M€. Laajennus- ja uudisrakennusinvestoinneista suurimmat olivat vesihuoltoverkot Ryytimaakujalle ja Teerikallio-tielle. Saneerauksen osuus kaikista investoinneista oli yli 90 %. Huomattavimpia saneerausinvestointeja olivat poistuvan Venatorin varavesilaitoksen korvaava runkovesijohtoyhteys Ulasoori-Pihlava-välille, Kummuntien ja Koivistonluodontien vesijohdon saneeraus ja Ruosniemen alueen betoniviemäreiden saneeraus.

Investoinnit toteutettiin kokonaisuudessaan Porin Veden vuotuisella tulorahoituksella. Vaikka verkostojen kunto on saatu oikein suunnatuilla saneerausinvestoinneilla tunnuslukujen valossa paranemaan, on 4,0 mil. euron investointimäärä Porin Veden kokoiselle vesihuoltolaitokselle liian matala. Tuotantolaitoksiin ei ole pitkään investoitu pienehköjä vuosi-investointeja suuremmassa määrin. Kaupunginvaltuuston asettama vuoden 2023 investointien maksimimäärä on 5,0 milj. euroa. Tämä lisämiljoona suunnataan 2023 laitousyksikön investointeihin.

Henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 56 vakituista ja viisi määräaikaista (HTV3 46,3, edel. vuosi 48,4). Eläkkeelle siirtyneitä oli vuoden aikana neljä henkilöä ja muista syistä irtisanoutuneita tai erotettuja kolme. Uusia työntekijöitä palkattiin viisi. Vesihuoltovaraston siirron 1.9.2022 yhteydessä kaksi henkilöä siirtyi Tekniseltä toimialalta Porin Veteen. Sairauslomia oli 21 pv työntekijää kohti. Sairauspoissaoloprosentti oli 5,9 (ed. vuonna 4,2). Poissaolojen kasvun pääasiallinen syy oli koronaviruksen aiheuttama kasvanut sairauslomamäärä.

Arvio tulevasta taloudellisesta kehityksestä

Liikelaitoksen talous toteutui kertomusvuonna likipitäen talousarvion mukaisesti, tilikauden ylijäämän osalta jopa arvioitua paremmin huolimatta lähivuosisuuremmasta inflaatiosta. Vuoden lopussa päättyneiden ja vuoden 2023 aikana päättyvien vuosihankintasopimusten, mm. putkimateriaalit ja puhdistuskemikaalit, sekä sähköenergian hinnan kallistumisen johdosta näkymät tulevaan ovat selvästi aiempaa epävarmempia. Asiakkaiden talouden kiristyminen saattaa jatkossa aiheuttaa vedenkin kulutuksen vähenemistä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä sekä toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista sekä selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesihuollon toimialaan liittyy sen luonteen mukaisesti monenlaisia riskejä. Riskit liittyvät mm. talousveden laatuun, toimitushäiriöihin, laitteistovikojen tai sääilmöiden aiheuttamiin vahinkoihin ulkopuolisille, jätevesipäästöihin, viemäritulviin, jne. Porin Vesi on kartoittanut riskit ja niihin on varauduttu valmiussuunnitelmassa. Tärkeimmät kohteet on vakuutettu, ja Porin Vesi on mukana kaupungin vastuuvakuutuksessa. Liikelaitoksen talous muodostaa oman riskinsä. Mikäli tulo-rahoitus ei ole riittävän suuri, verkostojen ja laitosten saneerauksiin ei voida panostaa riittävästi ja toiminnalliset ongelmat alkavat kasautua. Porin Vedessä sisäinen valvonta on toteutettu pääpiirteittäin kaupungin yleisten asiaa koskevien ohjeiden ja määräysten mukaan. Porin Veden johtokunta ohjaa ja valvoo sisäisen valvonnan asianmukaista järjestämistä sekä seuraa ja raportoi tavoitteiden toteutumaa.

Toiminnan tunnuslukuja	2021	TP 2022	Muutos
Verkostoon pumpattu vesimäärä (1000 m ³)	5 663	5568	-95
Puhdistettu jätevesimäärä (1000 m ³)	11 373	10 615	-758
Vesijohtoverkoston pituus (km)	896	903	+7
Viemäriverkoston pituus (km)	1 003	1 004	+1
Asiakkaiden määrä (vesimittarit)	21 076	21 289	+213

Liikelaitoksen johtajan selvitys toiminnan tunnuslukujen toteutumisesta:

Verkostoon pumpattu vesimäärä väheni aiemmasta. Vesijohtovuotoja oli vähän (25 kpl/vuosi). Rakentamisen hiipuminen vähensi myytyjen uusien vesijohto- ja viemäri liittymien määrää. Puhdistettu jätevesimäärä väheni, koska vuosi 2022 oli vuotta 2021 kuivempi. Uutta vesijohtoverkostoa rakennettiin seitsemän kilometriä ja jätevesi- ja hu-
levesiviemäriverkostoa kilometri.

Liikelaitoksen talous

Porin Veden toimintatuotot olivat 21,4 M€, käyttömenot 11,5 M€ ja tilikauden ylijäämä 3,17 M€. Liikelaitoksen taloudellinen tila on vuoden 2022 osalta hyvä, vaikka taloudessa ei juurikaan ole liikkumavaraa tai puskurikykyä poikkeus-tilanteisiin enää.

Tulosbudjetti 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Liiketoiminnan tulot	21 181		21 181	21 385	+204
Valmistus omaan käyttöön	400		400	116	-284
Liiketoiminnan menot	-11 507		-11 507	-11 539	+32
Poistot ja arvonalentumiset	-4 900		-4 900	-4 624	-276
Liikeylijäämä	5 174		5 174	5 339	+164
Muut rahoitustuotot	12		12	5	-7
Korvaus peruspääomasta	-2 210		-2 210	-2 210	0
Poistoeron muutos	33		33	33	0
Tilikauden yli-/alijäämä	3 009		3 009	3 167	+158

Liikelaitoksen johtajan selvitys tulosbudjetin toteutumisesta:

Liikevaihto ylitti budjetoidun 0,2 M€. Valmistus omaan käyttöön oli 0,3 M€ budjetoitua pienempi kirjauskäytännön muutoksesta johtuen.

Toteutuneet menot olivat 0,03 M€ budjetoitua suuremmat. Verkostojen kunto on parantunut. Laitteistojen uusimiset ja vuonna 2022 vielä voimassa olleet aiemmin solmitut vuositilintaloussopimukset ovat pitäneet käyttömenojen kasvun pienenä vallitsevasta suuresta inflaatiosta huolimatta. Tilikauden ylijäämä oli 3,17 M€ eli 0,16 M€ budjetin mukaista parempi.

Talouden päätavoite eli liikelaitoksen talouden vakaana pitäminen toisaalta lyhytaikaisen kassanhallinnan ja toisaalta pitkäaikaisen investointien rahoituksen toteuttamiseksi toteutui vuonna 2022.

Investointibudjetti 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Investointimenot	-4 000		-4 000	-4 057	+57
Investoinnit (netto)	-4 000		-4 000	-4 057	+57

Investointien talousarviomuutokset:**Liikelaitoksen johtajan selvitys investointibudjetin toteutumisesta:**

Investointien kokonaismäärä oli 4,057 M€, joka ylitti sitovan enimmäismäärän 0,057 miljoonalla eurolla. Investointikohteita on vuoden aikana kymmeniä. Investointien lopullisen kokonaisrahamäärän arviointi on haastavaa, koska ennakoimattomia lisäkustannuksia ilmenee urakoissa vielä aivan loppuvuodesta. Lisäksi investointiraportointijärjestelmä oli toimintavuoden aikana kuukausia poissa täydestä käytöstä talouspalvelutoimittajan järjestelmämuutoksen ja siitä seuranneiden toteumaraportoinnin virheiden vuoksi. Investointikohteista 93 % oli saneerauskohteita ja loput uudisrakennus- ja laajennuskohteita. Saneerausinvestoinneista merkittävimmät olivat Venatorin varavesilaitoksen jatkossa korvaava runkovesijohtoyhteys Ulasoori-Pihlava-välille, Kummuntien ja Koivistonluodontien vesijohdon saneeraus ja Ruosniemen alueen betoniviemäreiden saneeraus.

Laajennus- ja uudisrakennusinvestoinneista suurimmat vesihuoltoverkot Ryytimaankujalle ja Teerikallio-tielle.

Liikelaitoksen johtajan selvitys käyttötalouden ja investointien toteutumisesta:

Liikevaihto ylitti budjetoidun 0,204 miljoonalla eurolla. Liiketoiminnan menot ylittivät budjetoidun 0,033 miljoonalla eurolla. Peruspääoman korkoa kaupungille maksettiin suunnitellusti 2,2 M€. Vaikka vuosikatetavoiteesta jäätin 0,119 M€, oli tilikauden ylijäämä oli 0,158 M€ budjetoitua suurempi budjetoitua pienemmistä poistoista johtuen.

Toteutuneet investoinnit olivat 4,057 M€. Investoinnit toteutettiin kokonaisuudessaan Porin Vesi, liikelaitoksen omalla tulorahoituksella.

Valtuustoon nähden sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Korvaus peruspääomasta (2,21 M€) toteutui budjetoidun mukaisena. Investointimäärä (4,057 M€) ylitti lievästi valtuuston asettaman sitovan investointimäärärahan enimmäismäärän (4,0 M€).

Johtokunnan ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtokunta ehdottaa, että Porin Vesi liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 3 166 853 € siirretään liikelaitoksen taseeseen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Porin Vesi on tulouttanut Porin kaupungille peruspääoman korkoa 5 % eli 2 210 211.

PORIN VEDEN TULOSLASKELMA	2022	2021
Liikevaihto	21 281 289	21 495 531
Valmistus omaan käyttöön	116 395	104 460
Liiketoiminnan muut tuotot	87 436	59 488
Tuet ja avustukset kunnalta	16 085	15 998
Materiaalit ja palvelut	6 485 802	6 198 364
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 509 843	2 351 358
Ostot tilikauden aikana	2 509 843	2 351 358
Palveluiden ostot	3 975 959	3 847 006
Henkilöstökulut	3 561 373	3 553 010
Palkat ja palkkiot	2 687 383	2 656 553
Henkilösivukulut	873 990	896 457
Eläkekulut	761 462	787 413
Muut henkilösivukulut	112 528	109 044
Poistot ja arvonalentumiset	4 623 644	4 748 557
Liiketoiminnan muut kulut	1 491 797	1 496 579
Liikeylijäämä (-alijäämä)	5 338 589	5 678 966
Rahoitustuotot ja kulut	-2 205 070	-2 196 222
Muut rahoitustuotot	5 397	14 168
Peruspääoman korko kunnalle	-2 210 211	-2 210 211
Muut rahoituskulut	-256	-180
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	3 133 519	3 482 743
Varausten ja rahastojen muutos	33 333	33 333
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 166 852	3 516 077
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,93	5,42
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,93	5,42
Voitto, %	14,72	16,2

PORIN VEDEN TASE

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	76 071 361,91	76 636 818,90
Aineettomat hyödykkeet	110 481,30	149 474,70
Tietokoneohjelmistot	110 481,30	149 474,70
Aineelliset hyödykkeet	64 993 652,11	65 521 453,20
Maa ja vesialueet	175 048,97	175 048,97
Rakennukset	4 875 079,80	5 364 305,44
Kiinteät rakenteet ja laitteet	59 207 388,39	59 288 448,66
Koneet ja kalusto	736 134,95	686 622,78
Ennakkomaksut ja muut keskeneräiset hankinnat		7 027,35
Sijoitukset	10 967 228,50	10 965 891,00
Osakkeet ja osuudet	10 938 352,00	10 938 352,00
Muut saamiset	28 876,50	27 539,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	39 928 868,93	36 464 100,99
Vaihto-omaisuus	443 578,23	
Aineet ja tarvikkeet	443 578,23	
Saamiset	38 332 917,92	33 662 368,91
Lyhytaikaiset saamiset	38 332 917,92	33 662 368,91
Myyntisaamiset	2 924 230,80	1 427 623,95
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	35 276 664,72	32 221 141,89
Siirtosaamiset	132 022,40	13 603,07
Rahat ja pankkisaamiset	1 152 372,78	2 801 732,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ	116 000 230,84	113 100 919,89

PORIN VEDEN TASE

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA	109 206 694,41	106 039 841,68
Peruspääoma	44 204 225,99	44 204 225,99
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	61 835 615,69	58 319 539,01
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 166 852,73	3 516 076,68
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	666 666,67	700 000,03
Poistoero	666 666,67	700 000,03
VIERAS PÄÄOMA	6 126 869,76	6 361 078,18
Pitkäaikainen vieras pääoma	3 481 822,66	3 481 822,66
Liittymismaksut ja muut velat	3 481 822,66	3 481 822,66
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 645 047,10	2 879 255,52
Saadut ennakot	91,04	18,83
Ostovelat	1 189 335,54	1 323 209,41
Muut lyhytaikaiset velat	647 394,56	735 920,35
Siirtovelat	808 225,96	648 510,30
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	116 000 230,84	113 100 919,89
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	94,72	92,84
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	28,65	29,51
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	65 002	61 836

PORIN VEDEN RAHOITUSLASKELMA**2022****2021****Toiminnan rahavirta**

Liikelyjäämä (alijäämä) (+/-)	5 338 590	5 678 966
Poistot ja arvonalentumiset	4 623 644	4 748 557
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-2 205 070	-2 196 222

Investointien rahavirta

Investointimenot (-)	-4 056 849	-3 943 917
Rahoitusosuudet investointeihin (+)		

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

3 700 314

4 287 384

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset	-1 337,50	-27 539
Muut maksuvalmiuden muutokset	-5 348 336	-2 434 855
Vaihto-omaisuuden muutos	-443 578	
Saamisten muutos kunnalta, yhdyntili (+/-)	-3 055 523	-2 687 033
Saamisten muutos muilta (+/-)	-1 615 026	-200 859
Korottomien velkojen muutos	-234 208	453 037

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

-5 349 673

-2 462 394

Rahavarojen muutos**-1 649 359****1 824 990**

Rahavarat 31.12.	1 152 373	2 801 732
Rahavarat 1.1.	2 801 732	976 742

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	14 348 579	18 616 983
Investointien tulorahoitus, %	191,21	208,7
Kassan riittävyys, pv	23,78	57,3
Quick ratio	14,93	12,66
Current ratio	15,10	12,66

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT**TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT TIEDOT****Arvostus ja jaksotusperiaatteet**

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Porin kaupunginhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskenta-perusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Lomapalkkavelka on määritelty henkilöittäin ja laskettu A-taulukon todellisten lomasaldojen mukaisesti.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Kirjaustapaa Valmistus omaan käyttöön -tiliin on muutettu siten, että on tilille 1.1.2021 alkaen kirjattu ainoastaan investointikohteisiin kohdistuvia henkilöstömenoja, ei enää materiaali- ja palvelumenoja, kuten aiemmin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT**Liikevaihdon muodostuminen**

	2022
Vesimaksut	8 989 193
Jätevesimaksut	9 937 087
Hulevesimaksut	989 911
Sisäiset hulevesimaksut	54 881
Tarvikemyynti ja tilaustyöt	1 042 102
Liittymismaksut	268 115
Yhteensä	21 281 289

Tilintarkastajien palkkiot

Lakisääteiset tilintarkastajien palkkiot 4 520,00

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaisesti. Poistomenetelmänä on tasapoisto. Kaupunginhallitus on päättänyt 25.11.2019 muuttaa Porin kaupungin poistosuunnitelmaa 1.12.2019 alkaen. Ennen tätä aktivoidut hankintamenot poistetaan vanhan poistosuunnitelman mukaisesti loppuun ja uutta poistosuunnitelmaa noudatetaan uusissa investoinneissa.

30.11.2019 asti Hyödykeryhmä	poisto- aika vuotta	poisto-%
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	5
Autot	5	20
Muut raskaat koneet	10	10
Muut kevyet koneet	5	20
Muu irtain käyttöomaisuus	5	20
Vesi- ja viemäriverkosto	30	3,5
Raakavedenottojärjestelmä	30	3,5
Kiinteät koneet ja laitteet	25	4
Muut kiinteät koneet ja laitteet	10	10
Mittarit ja tarkistuslaitteet	10	10
Aineettomat hyödykkeet	5	20

1.12.2019 alkaen Aineelliset hyödykkeet	poisto- aika vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30
Muut kuljetusvälineet	4-7
Muut raskaat koneet	10-15
Muut kevyet koneet	5-10
Muut laitteet ja kalusteet	3-5
Vedenjakeluverkosto	30-40
Viemäriverkko	30-40
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10-20
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15

1.12.2019 alkaen Aineettomat hyödykkeet	poistoaika vuotta
Atk-ohjelmistot	5

Hulevesiviemärit sisältyvät erään vesi- ja viemäriverkosto, jonka poistoaika on 30 vuotta.

Pienhankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja taloudellinen pitoaika alle 3 vuotta, on kirjattu vuosikuluksi.

TASEEN LIITETIEDOT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut Yht.
Poistamaton hankintameno 1.1.	149 474,70		149 474,70
Poistot	-38 993,40		-38 993,40
Poistamaton hankintameno 31.12.	110 481,30		110 481,30

Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskener. h.	Yht.
Poistamaton hankintameno 1.1.	175 048,97	5 364 305,44	59 288 448,66	686 622,78	7 027,35	65 521 453,20
Lisäykset		53 670,00	3 833 697,30	169 481,75	0,00	4 056 849,05
Poistot		-542 895,64	-3 921 784,92	-119 969,58		-4 584 650,14
Siirrot erien välillä			7 027,35		-7 027,35	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	175 048,97	4 875 079,80	59 207 388,39	736 134,95	0,00	64 993 652,11

Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskener. h.	Yht.
Hulevesi						
Poistamaton hankintameno 1.1.			12 815 430,06			12 815 430,06
Lisäykset			700 891,84			700 891,84
Poistot			-803 030,67			-803 030,67
Poistamaton hankintameno 31.12.			12 713 291,23			12 713 291,23

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Hankintameno 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Hankintameno 31.12.
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	10 938 352,00			10 938 352,00

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

Kelakorvaus työterveyshuollosta	21 065,92
Muut siirtosaamiset	110 956,48
Siirtosaamiset yhteensä	132 022,40

Oma pääoma

Oman pääoman erittely	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	44 204 225,99	44 204 225,99
Peruspääoma 31.12.	44 204 225,99	44 204 225,99
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	61 835 615,69	58 319 539,01
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	61 835 615,69	58 319 539,01
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 166 852,73	3 516 076,68
Oma pääoma yhteensä	109 206 694,41	106 039 841,68

Pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten velkojen erittely

Pitkäaikaiset muut velat	
Palautuskelpoiset liittymismaksut	3 481 822,66
Pitkäaikaiset muut velat yhteensä	3 481 822,66
Lyhytaikaiset velat	
Saadut ennakot	91,04
Ostovelat	1 189 335,54
Siirtovelat	808 225,96
Lyhytaikaiset muut velat	
Arvonlisäverovelka	468 681,59
Muut velat	178 712,97
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	2 645 047,10

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	141 095,66
Lomapalkkajaksotukset sivukuluineen	521 281,51
Muut siirtovelat	145 848,79
Siirtovelat yhteensä	808 225,96

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

Henkilöstön lukumäärä	2022	2021
Verkostoyksikkö	35	34
Laitosyksikkö	24	25
Hallinto	2	2
Henkilöstö yhteensä	61	61

Henkilöstökulut

	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	3 561 373,50
josta aktivoitunut henkilöstökulut	83 572,64

VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT TIEDOT

Vesihuoltolain mukaan hulevesien viemärointi tulee eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen kirjanpidosta. Lain mukaan hulevesien viemäroinnille tulee laatia tilikausittain tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Toimintakertomusta koskevat tiedot on esitetty yhdessä liikelaitoksen toimintakertomuksen kanssa.

Eriyttäminen on tehty Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoa 112 noudattaen laskennallisesti. Suoraan kohdistettavat tuotot ja kulut sekä varallisuus- ja pääomaerät on kirjattu suoraan ns. hulevesilaitoksen tilinpäätökseen. Liiketoimintojen yhteiset erät on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Hulevesilaitoksella ei ole omaa henkilöstöä, minkä takia myös henkilöstökustannukset on kohdistettu laskennallisesti. Pysyvät vastaavat sisältävät hulevesiviemärit. Eriyttämisen yhteydessä hulevesilaitoksen alkusaldoksi on laskettu hulevesiviemäriverkoston suhteellinen osuus koko viemäriverkostosta. Poistot tämän osalta on kirjattu samassa suhteessa. Tilikaudesta 2015 alkaen lisäykset on kirjattu tilikauden aikana toteutuneiden investointien mukaan ja poistot liikelaitoksen poistoperiaatteita noudattaen.

VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LASKELMAT

	2022	2022	2022
TULOSLASKELMA	Hulevesi	Liikelaitos ilman hulevettä	Liikelaitos yhteensä
Liikevaihto	1 288 797,23	19 992 491,41	21 281 288,64
Valmistus omaan käyttöön		116 395,56	116 395,56
Liiketoiminnan muut tuotot		87 436,14	87 436,14
Tuet ja avustukset kunnalta		16 085,01	16 085,01
Materiaalit ja palvelut	126 314,02	6 359 487,27	6 485 801,29
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	60 501,57	2 449 340,96	2 509 842,53
Ostot tilikauden aikana	60 501,57	2 449 340,96	2 509 842,53
Palveluiden ostot	65 812,45	3 910 146,31	3 975 958,76
Henkilöstökulut	61 952,99	3 499 420,51	3 561 373,50
Palkat ja palkkiot	36 200,22	2 651 183,24	2 687 383,46
Henkilösivukulut	25 752,77	848 237,27	873 990,04
Eläkekulut	24 279,84	737 181,79	761 461,63
Muut henkilösivukulut	1 472,93	111 055,48	112 528,41
Poistot ja arvonalentumiset	803 030,67	3 820 612,87	4 623 643,54
Liiketoiminnan muut kulut	9 350,18	1 482 447,25	1 491 797,43
Liikeylijäämä (-alijäämä)	288 149,37	5 050 440,22	5 338 589,59
Rahoitustuotot ja kulut		-2 205 070,22	-2 205 070,22
Muut rahoitustuotot		5 396,93	5 396,93
Peruspääoman korko kunnalle		-2 210 211,00	-2 210 211,00
Muut rahoituskulut		-256,15	-256,15
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	288 149,37	2 845 370,00	3 133 519,37
Varausten ja rahastojen muutos		33 333,36	33 333,36
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	288 149,37	2 878 703,36	3 166 852,73
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,01		4,93
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,01		4,93
Voitto, %	22,36		14,72

TASE

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022
	Hulevesi	Liikelaitos	Liikelaitos
		ilman	yhteensä
		hulevettä	
PYSYVÄT VASTAAVAT	12 713 291,23	63 358 070,68	76 071 361,91
Aineettomat hyödykkeet		110 481,30	110 481,30
Tietokoneohjelmistot		110 481,30	110 481,30
Aineelliset hyödykkeet	12 713 291,23	52 280 360,88	64 993 652,11
Maa ja vesialueet		175 048,97	175 048,97
Rakennukset		4 875 079,80	4 875 079,80
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 713 291,23	46 494 097,16	59 207 388,39
Koneet ja kalusto		736 134,95	736 134,95
Sijoitukset		10 938 352,00	10 938 352,00
Osakkeet ja osuudet		10 938 352,00	10 938 352,00
Muut saamiset		28 876,50	28 876,50
Liittymismaksut palautettavat		28 876,50	28 876,50
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 880 886,17	38 047 982,76	39 928 868,93
Vaihto-omaisuus		443 578,23	443 578,23
Saamiset	121 801,48	38 211 116,44	38 332 917,92
Lyhytaikaiset saamiset	121 801,48	38 211 116,44	38 332 917,92
Myyntisaamiset	115 728,45	2 808 502,35	2 924 230,80
Saamiset kunnalta		35 276 664,72	35 276 664,72
Siirtosaamiset	6 073,03	125 949,37	132 022,40
Rahat ja pankkisaamiset	1 759 084,69	-606 711,91	1 152 372,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ	14 594 177,40	101 406 053,44	116 000 230,84

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2022 Hulevesi	31.12.2022 Liikelaitos ilman hulevettä	31.12.2022 Liikelaitos yhteensä
OMA PÄÄOMA	14 472 505,24	94 734 189,17	109 206 694,41
Peruspääoma	13 527 491,77	30 676 734,22	44 204 225,99
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	656 864,10	61 178 751,59	61 835 615,69
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	288 149,37	2 878 703,36	3 166 852,73
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VA- RAUKSET		666 666,67	666 666,67
Poistoero		666 666,67	666 666,67
VIERAS PÄÄOMA	121 672,16	6 005 197,60	6 126 869,76
Pitkäaikainen vieras pääoma		3 481 822,66	3 481 822,66
Liittymismaksut ja muut velat		3 481 822,66	3 481 822,66
Lyhytaikainen vieras pääoma	121 672,16	2 523 374,94	2 645 047,10
Ostovelat	54 709,43	1 134 717,15	1 189 426,58
Siirtovelat	37 178,39	771 047,57	808 225,96
Muut lyhytaikaiset velat	29 784,34	617 610,22	647 394,56
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	14 594 177,40	101 406 053,44	116 000 230,84
TASEEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste, %	99,17		94,72
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	9		28,65
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	945		65 002

RAHOITUSLASKELMA**2022****Hulevesi****Toiminnan rahavirta**

Liikelylijäämä (alijäämä) (+/-)	288 149
Poistot ja arvonalentumiset	803 031
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	
Sisäiset tuotot	-297 090
Sisäiset kulut	2 022

Investoinnit

Käyttöomaisuusinvestoinnit (-)	-693 864
--------------------------------	----------

TULORAHOITUS JA INVESTOINNIT NETTO**397 316****Rahoitustoiminta**

Lyhytaikaisten saamisten muutokset (+/-)	-71 287
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-10 774

RAHOITUSTOIMINTA NETTO**-82 060****VAIKUTUS KUNNAN KASSAVAROIHIIN****315 255****RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	1 214 956
Investointien tulorahoitus, %	157,26
Quick ratio	15,46
Current ratio	15,46

5.2 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat

Satakunnan Pelastuslaitos

Satakunnan Pelastuslaitoksen tuloslaskelma	TP 2022	TP 2021
Toimintatuotot	28 369 264	27 434 822
Myyntituotot	25 990 198	24 806 557
Maksutuotot	621 899	691 418
Tuet ja avustukset	1 626 889	1 807 619
Muut toimintatuotot	130 277	129 228
Toimintakulut	-26 414 943	-25 296 833
Henkilöstökulut	-15 628 210	-14 976 608
Palvelujen ostot	-4 552 035	-4 323 879
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 527 492	-1 373 513
Avustukset	0	-1 240
Muut toimintakulut	-4 707 205	-4 621 593
Toimintakate	1 954 321	2 137 989
Rahoitustuotot ja -kulut	9 024	9 425
Vuosikate	1 963 345	2 147 414
Poistot ja arvonalentumiset	-1 313 784	-1 181 156
Tilikauden tulos	649 561	966 258
Vyörytyserät	-924 995	-969 683
Tilikauden alijäämä vyörytyserien jälkeen	-275 434	-3 425

Satakunnan Pelastuslaitoksen tase, vastaavaa	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	4 872 283	4 913 413
Aineettomat hyödykkeet	44 697	40 120
Aineettomat oikeudet	44 497	40 120
Aineelliset hyödykkeet	4 827 586	4 873 293
Rakennukset	105 301	112 360
Kiinteät rakenteet ja laitteet	88 592	108 327
Koneet ja kalusto	4 630 974	4 616 858
Muut aineelliset hyödykkeet	2 720	5 440
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0	30 308
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 234 640	2 805 893
Saamiset	2 032 083	2 327 409
Lyhytaikaiset saamiset	2 032 083	2 327 409
Myyntisaamiset	777 555	400 382
Muut saamiset	228 139	376 297
Muut siirtosaamiset	374 952	357 311
Yhdystilisaamiset	651 437	1 193 419
Rahat ja pankkisaamiset	202 557	478 484
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 106 923	7 719 306

Satakunnan Pelastuslaitoksen tase, vastattavaa	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA	3 137 221	3 412 654
Peruspääoma	1 339 078	1 339 078
Edellisten tilikausien ylijäämä	2 073 577	2 077 002
Tilikauden alijäämä	-275 434	-3 425
VIERAS PÄÄOMA	3 969 702	4 306 651
Lyhytaikainen vieras pääoma	3 969 702	4 306 651
Ostovelat	886 522	1 261 381
Muut velat	418 788	376 201
Lomapalkkavelat	2 316 713	2 380 177
Muut siirtovelat	347 679	288 892
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 106 923	7 719 306

Porin Jätehuolto

Porin Jätehuollon tuloslaskelma	TP 2022	TP 2021
Toimintatuotot	4 588 218	4 929 323
Myyntituotot	4 577 746	4 899 338
Tuet ja avustukset	10 471	6 061
Muut toimintatuotot	0	23 924
Toimintakulut	-4 248 846	-4 098 540
Henkilöstökulut	-993 683	-676 614
Palvelujen ostot	-3 112 271	-3 240 691
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-70 362	-33 058
Muut toimintakulut	-72 531	-148 177
Toimintakate	339 371	830 782
Rahoitustuotot ja -kulut	18 094	22 412
Vuosikate	357 465	853 195
Poistot ja arvonalentumiset	-232 450	-235 746
Tilikauden tulos	125 015	617 449
Vyörytyserät	-288 077	-395 573
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä) vyörytyserien jälkeen	-163 062	221 876

Porin Jätehuollon tase, vastaavaa	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 216 628	1 449 079
Aineelliset hyödykkeet	1 216 628	1 449 079
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 210 703	1 449 079
Koneet ja kalusto	5 925	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 423 261	8 533 697
Saamiset	8 300 962	7 767 950
Lyhytaikaiset saamiset	8 300 962	7 767 950
Myyntisaamiset	889 061	972 489
Muut saamiset	77 351	105 917
Siirtosaamiset	22 072	7 106
Yhdystilisaamiset	7 312 479	6 682 438
Rahat ja pankkisaamiset	122 298	765 747
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 639 889	9 982 775

Porin Jätehuollon tase, vastattavaa	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA	7 876 675	8 425 425
Peruspääoma	81 585	81 585
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	8 194 379	8 688 435
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	-236 227	-715 933
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-163 062	371 338
PAKOLLISET VARAUKSET	810 448	808 015
Muut pakolliset varaukset	810 448	808 015
VIERAS PÄÄOMA	952 766	749 335
Lyhytaikainen vieras pääoma	952 766	749 335
Ostovelat	441 644	442 677
Muut velat	26 254	15 421
Lomapalkkavelat	151 698	101 143
Muut siirtovelat	333 169	190 095
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 639 889	9 982 775

5.3 Muut eriytetyt laskelmat

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämät eriytetyt laskelmat

Toimitilojen vuokraus	2022	2021
Liikevaihto	721 054	642 322
Materiaalit ja palvelut	-231 880	-388 449
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-207 592	-260 532
Palveluiden ostot	-24 289	-127 917
Henkilöstökulut	-28 537	-47 769
Palkat ja palkkiot	-22 969	-41 652
Henkilösivukulut	-5 568	-6 117
Poistot ja arvonalentumiset	-219 242	-170 549
Liiketoiminnan muut kulut	-187 630	-175 973
Kulut yhteensä	-667 289	-782 741
Liikeyli-/alijäämä	53 765	-140 419
Tilikauden yli-/alijäämä	53 765	-140 419

Laskentaperiaatteet

Kaupungin tilayksikössä on määritelty vuokrattavista kohteista ne kohteet, jotka ovat täysin ulkopuolisten yritysten käytössä. Aineistosta on rajattu ulkopuolelle sellaiset kohteet, joissa on kaupungin oman toiminnan lisäksi vuokrattu tilaa ulkopuoliselle toimijalle. Lisäksi ulkopuolelle on rajattu yhdistykset yms. joiden toimintaa kaupunki tukee avustusten kautta. Rajausten avulla on kyseisten kohteiden tiedot haettu kirjanpidosta. Perittävien vuokrien määrittelyn pohjalla on Kiinteistötietojärjestelmä, joka huomioi mm. asunnon sijainnin, kunnan ja iän. Rakennuksilla on kirjanpidossa oma seurantatunnus, mille kirjataan suoraan niiden aiheuttaman kustannukset. Laskelmassa on lisäksi lisätty puolet yhden isännöitsijän palkkakustannuksista henkilöstökuluihin, koska isännöintiä ei ole kohdistettu suoraan rakennuksille. Isännöintiä tilayksikössä on hoitanut yksi henkilö, jonka palkkakustannukset on laskelmassa jaettu asunnoille ja toimitiloille.

Asuntovuokraus	2022	2021
Liikevaihto	457 296	422 783
Materiaalit ja palvelut	-141 610	-159 990
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-114 805	-108 917
Palveluiden ostot	-26 805	-51 073
Henkilöstökulut	-32 618	-73 715
Palkat ja palkkiot	-25 561	-64 975
Henkilösivukulut	-7 057	-8 740
Poistot ja arvonalentumiset	-34 184	-30 843
Liiketoiminnan muut kulut	-99 556	-108 468
Kulut yhteensä	-307 968	-373 015
Liikeylijäämä	149 328	49 768
Rahoituskulut	-127 910	-133 423
Tilikauden yli-/alijäämä	21 418	-83 655

Laskentaperiaatteet

Kiinteistötietojärjestelmässä on luokiteltu erikseen vuokrattavat asunnot. Luokittelun perusteella on kirjanpidosta poimittu kohteiden tiedot. Laskelmaan on otettu mukaan omat asunnot ml. Noormarkun palveluasunnot Snällintuvan vyörytystuotto sekä osakeomisteisista kohteista 1410043005 Messukatu 14 as 1 ja 1410043238 Kiertokatu. Kiertokatu sisältää sekä As Oy Porin Kiertokatu 16-18 vuokratut asunnot sekä rakennuksessa sijaitsevan päiväkodin kustannukset. Perittävien vuokrien määrittelyn pohjalla on Kiinteistötietojärjestelmä, joka huomioi mm. asunnon sijainnin, kunnan ja iän. Rakennuksilla on kirjanpidossa oma seurantatunnus, mille kirjataan suoraan niiden aiheuttamat kustannukset. Laskelmassa on lisäksi lisätty puolet yhden isännöitsijän palkkakustannuksista henkilöstökuluihin, koska isännöintiä ei ole kohdistettu suoraan rakennuksille. Isännöintiä tilayksikössä on hoitanut yksi henkilö, jonka palkkakustannukset on laskelmassa jaettu asunnoille ja toimitiloille. Tulosta rasittaa Kiertokadun asuntoihin kohdistuva rahoitusvastike, joka on aiheutunut mittavasta julkisivuremontista.

Tytäryhtiöiden kiinteistöhoito	2022	2021
Liikevaihto	568 980	666 305
Materiaalit ja palvelut	-60 850	-83 303
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 537	-39 167
Palveluiden ostot	-32 313	-44 136
Henkilöstökulut	-273 943	-438 461
Palkat ja palkkiot	-225 797	-321 613
Henkilösivukulut	-48 146	-116 848
Liiketoiminnan muut kulut	-71 038	-134 128
Kulut yhteensä	-405 831	-655 892
Liikelyliijäämä	163 149	10 413
Tilikauden ylijäämä	163 149	10 413

Kaupunginsairaalan ateriamyynti	2022	2021
Liikevaihto	114 888	147 990
Liiketoiminnan muut tuotot	529	440
Materiaalit ja palvelut	-67 572	-67 245
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66 208	-64 825
Palveluiden ostot	-1 364	-975
Henkilöstökulut	-53 146	-52 228
Palkat ja palkkiot	-44 289	-43 511
Henkilösivukulut	-8 858	-8 717
Poistot ja arvonalentumiset	-6 651	-6 530
Liiketoiminnan muut kulut	-5 333	-5 326
Kulut yhteensä	-132 702	-131 329
Liikelyli-/alijäämä	-17 286	17 101
Tilikauden yli-/alijäämä	-17 286	17 101

Tapahtumien ateriamyynti	2022	2021
Liikevaihto	24 475	17 493
Materiaalit ja palvelut	-9 796	-6 997
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 796	-6 997
Palveluiden ostot	-	0
Henkilöstökulut	-11 145	-9 057
Palkat ja palkkiot	-9 287	-8 076
Henkilösivukulut	-1 857	-981
Liiketoiminnan muut kulut	-633	-487
Kulut yhteensä	-21 574	-16 541
Liikelyli-/alijäämä	2 901	952
Tilikauden ylijäämä	2 901	952

Laskentaperiaatteet

Myyntihinta perustuu tytäryhtiöiden kanssa neuvoteltuihin sopimuksiin. Liikevaihto on kustannuspaikalle 1415220007 kirjattu ulkoinen myynti lisätynä perusturvan yksiköiden happipullojen vaihdosta kirjatulla vyörytystuloilla. Useampia sopimuksia on päättyneet vuoden 2022 aikana, mikä selittää liikevaihdon laskun. Materiaalit ja palvelut -erässä on suoraan kyseiselle kustannuspaikalle osoitetut kulut sekä 25% kiinteistöhoitoon yleisistä kuluista kuten auraus-, polttoaine-, vaate- ja työkalukuluista. Henkilöstökuluina on kustannuspaikalle kirjattu 8 henkilön palkat. Vyörytyksiin kirjatut autovuokrat, tilavuokrat ja ICT-kulut on yhdistetty muihin kuluihin.

Laskentaperiaatteet

Palveluliikelaitos myy kaupungin henkilökunnalle lounasaterioita Porin kaupungin HR -yksikön vahvistaman käytännön mukaan verohallinnon määrittelemillä hinnoilla. Lounaan hinta on 7,15 € ja kevyt- sekä salaattilounaan hinta on 5,36 €. Ulkopuolisille myydään vieraslounasta 8,70 € hintaan sekä kevyt- ja salaattilounasta 7,15 €. Suoraan kirjanpidosta saadaan ulkoiselle ateriatilille kirjattu liikevaihto. Liiketoiminnan muut tuotot ovat vähäisiä. Ne on määritelty 5 % osuudella kohteen kustannuspaikan tuotoista. Materiaalien ja palveluiden osuudeksi on laskettu em. kustannuspaikan luvuista 5 % osuus. Henkilöstökulut on laskettu 1,7 henkilötyövuoden mukaan. Liiketoiminnan muiden kulujen osuus muodostuu hallinnon yleiskustannuksista. Poistot on laskettu 5 % osuudella em. kustannuspaikalta. Niitä osin, joissa lukuja ei ole suoraan saatu kirjanpidosta, luvut on arvioitu yhdessä Palveluliikelaitoksen aterian ja puhtauden asiantuntijoiden kanssa.

Laskentaperiaatteet

Palveluliikelaitos tuotti tapahtumaan ateriat, joiden hinnoittelu perustuu tuotteistukseen. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy arvio hallinnon kustannuksista. Tilojen loppusiivous laskutettiin siivousmitoitettuna ja katteellisella tuntihinnalla. Koska tapahtumien kustannuksia ei ole suoraan saatu kirjanpidosta, on luvut arvioitu yhdessä Palveluliikelaitoksen aterian ja puhtauden asiantuntijoiden kanssa.

Tapahtumat 2022:

FC JAZZ jalkapallo Pori-cup 21.-24.7.2022

Tapahtumat 2021:

FC JAZZ jalkapallo Pori-cup 22.-25.7.2021

ICT-palveluiden myynti tytäryhtiöille	2022	2021
Liikevaihto	72 547	59 654
Henkilöstökulut	-12 867	-10 864
Palkat ja palkkiot	-10 636	-8 971
Henkilösivukulut	-2 232	-1 893
Liiketoiminnan muut kulut	-14 091	-15 502
Kulut yhteensä	-26 958	-26 366
Liikeylijäämä	45 589	33 289
Tilikauden ylijäämä	45 589	33 289

Laskentaperiaatteet

ICT-yksikön palveluiden hinnoittelu perustuu tytäryhtiöiden kanssa solmittuihin palvelusopimuksiin. Ostot on kirjattu ICT-yksikön toteuttaman kustannusseuran mukaisesti. Henkilöstökustannukset on laskettu tukipalveluita ostavien tytäryhtiöiden henkilöstön osuuden mukaan (0,6 % ict-tukipalveluita käyttävästä kaupungin henkilöstöstä). Liiketoiminnan muut kulut on laskettu markkinaehtoisesta palvelun tuottojen osuudella (1,3 % yksikön ulkoisista ja sisäisistä myyntituotoista). Poistoja ei ole huomioitu laskelmassa, sillä ne eivät kohdistu yhtiöiden hallussa olevaan omaisuuteen.

Markkinaehtoisesta jätteen vastaanotto	2022	2021
Liikevaihto	154 837	216 159
Materiaalit ja palvelut	341 969	287 135
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 354	2 439
Palveluiden ostot	337 598	284 696
Henkilöstökulut	42 795	34 233
Palkat ja palkkiot	36 441	25 879
Henkilösivukulut	6 354	8 354
Poistot ja arvonalentumiset	29 986	24 753
Liiketoiminnan muut kulut	20 097	40 960
Kulut yhteensä	434 847	387 081
Liikealijäämä	-280 010	-170 922
Rahoitustuotot ja -kulut	-178	-74
Tilikauden alijäämä	-280 188	-170 996

Laskentaperiaatteet

Liikevaihtona on käytetty Hangassuon jätekeskuksessa vastaanotetun jätteen tuottoja. Markkinaehtoisesta jätteen tuotto on laskettu kirjatun jätteen määrän ja taksan mukaan, koska tuottoja ei voida eritellä kirjanpidosta. Hinnoittelu perustuu 1.7.2019 voimaan tulleeseen Porin seudun jätetaksaan.

Kulut on otettu Hangassuon jätekeskuksen kustannuspaikalta 1415160002 markkinaehtoisesta jätteen määrän osuuden (12,9 %) mukaisesti. Laskelmasta on jätetty pois betonijäte, mikä painonsa takia väärinäisi laskelmaa ja jonka sisältämän teräksen myynnistä saadaan tuottoa, minkä osuutta ei ole eritelty jätteen myyntituotoista.

Markkinaehtoisesta jätteestä saatujen tuottojen osuus kaikista jätteenkäsittelymaksuista oli 4,8 % vuonna 2022 (5,6 % vuonna 2021).

Liikevaihdon pienentyminen ja kustannusten kasvaminen lisäsivät tilikauden alijäämää.

6. Allekirjoitukset ja merkinnät